

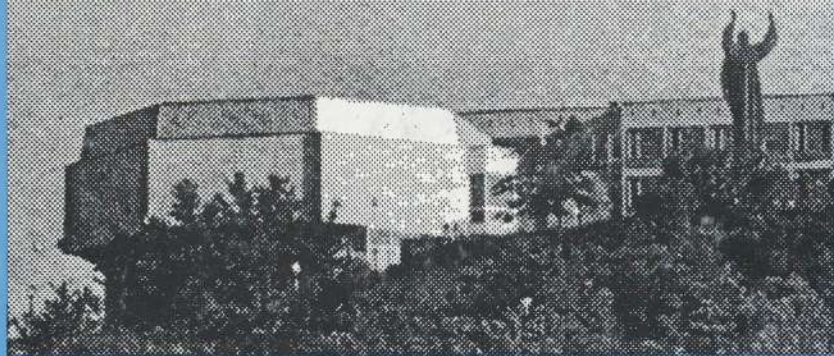
ТРУДОВЕ
НА ВЕЛИКО-
ТЪРНОВСКИЯ
УНИВЕРСИТЕТ
"СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"

нез

80
СТАТО
9184

ка Иванова-Чавдарова

МЕСТНИТЕ ИМЕНА В ПАВЛИКЕНСКО

Университетско издателство "Св. св. Кирил и Методий"

ФИЛОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
ТОМ 30, КНИГА 2. 1994
ЕЗИКОЗНАНИЕ

ТРУДОВЕ
НА
ВЕЛИКОТЪРНОВСКИЯ
УНИВЕРСИТЕТ
"СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"

ФИЛОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КНИГА 2 – ЕЗИКОЗНАНИЕ

ТОМ 30
1994

TRAVAUX
DE
L'UNIVERSITE
"ST. ST. CYRILLE ET METHODE"
DE V. TIRNOVO

FACULTE PHILOGIQUE
LIVRE 2 – LINGUISTIQUE

TOME 30
1994

Университетско издателство "Св. св. Кирил и Методий"
Велико Търново, 1996, V. Tirnovo

ГОДИНА 1994

ТОМ 30, КНИГА 2

ТРУДОВЕ НА ВЕЛИКОТЪРНОВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ
"СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"

Том 30, кн. 2

ФИЛОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

1994

TRAVAUX DE L'UNIVERSITE
"ST. ST. CYRILLE ET METHODE"
DE V. TIRNOVO

Tome 30, livre 2

FACULTE PHILOLOGIQUE

1994

**МЕСТНИТЕ ИМЕНА
В ПАВЛИКЕНСКО**
Недялка Иванова-Чавдарова

**LES NOMS DE LIEUX LE DISTRICT
DE PAVLIKENI**

Nedialka Ivanova-Tchavdarova

ДАРЕНИЕ
от Издайерска
гр. В. Търново

Университетско издателство "Св. св. Кирил и Методий"
Велико Търново, 1996, V. Tirnovó

80
СТА 110
КЛ 12

80

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Проф. Русин РУСИНОВ (главен редактор),
доц. кфн Иван ХАРАЛАМПИЕВ, доц. кфн Паисий ХРИСТОВ,
доц. кфн Вера ЧЕНЕВА

1991/1997
ОКРЪЖНА БИБЛИОТЕКА
гр. В. ТЪРНОВО Д

© Трудове на Великотърновския университет "Св. св. Кирил и Методий"
Филологически факултет
Катедра по старобългарски език, общо и славянско езикознание
ISSN 0204-6369

УВОД

Предмет на изследването са 19 селища от бившата Павликенска околия: *Батак, Бутово, Бяла черква, Варана, Вишовград, Горна Липница, Градище, Долна Липница, Дъскот, Караисен, Лесичери, Михалци, Мусина, Недан, Паскалевец, Патреш, Росица, Сломер, Стамболово* и гр. *Павликени*. До 1959 г. към посочената околия са принадлежали и селищата: Бяла река, Върбовка, Горско Косово, Горско Слиново, Димча, Красно градище, Сухиндол, които известно време са принадлежали към Севлиеvsка околия и вече са изследвани¹. След районирането от 1959 г. по-голямата част от селищата влизат в границите на Великотърновски окръг, а селата Варана и Градище – към Плевенски.

Изследваният район граничи със землищата на: Великотърновска околия – на И и ЮИ, със Севлиеvsка околия – Ю и ЮЗ, с Плевенска околия – З, със Свищовска – на С.

Материалът е събиран през 1974 и 1975 г. от емлячните регистри и данъчните книги. За информатори са използвани много местни жители: горски пазачи, полски пазачи, местни краеведи и др. На всички тях и на научните си консултанти проф. Н. Ковачев и проф. Й. Заимов изказвам своята дълбока благодарност.

Бившата Павликенска околия спада към Плевенско-Свищовската подобласт на Дунавската хълмиста равнина, която е ограничена на З с долината на р. Вит, а на И – от р. Янтра². Вододелът между р. Осъм, Барата и Янтра е маркиран от 14 базалтови могили, от които по-забележителни са Камъка, Чатала, Пчелинова могила и др.³

Разположена е в средното течение на р. Росица, която протича в южната ѝ част, заедно с р. Негованка. За района това е главната

¹ Ковачев, Н. П. Местните названия на Севлиеvsко. С., 1961, с. 3.

² География на България. С., т. I, 1966, с. 59.

³ Пак там, с. 59.

водна артерия. В северозападната и северната част текат реките Ломя и Студена, а в източната – р. Ялия. В близост до селата Варана и Градище е минавала р. Осъм.

Все още археологическата карта на Павликенския край не е пълна, но сравнително системни проучвания са правени под ръководството на н. с. Богдан Султов. Тези земи са били обитавани от тракийски племена – уздицензи и кробизи, победени от римляните⁴. Един от най-важните римски центрове между “Дунава и Балкана” от II до IV в. бил Никополис ад Иструм, а в неговите граници се е включвало и Павликенско⁵. Оттук са минавали важни римски пътища: “от Нове (край Свищов) минавали край село Овча могила, между Недан и Бугово, Павликени, Бяла Черква, Вишовград и Дискодуратера (антично тържище край с. Гостилица, Габровски окръг). От Дискодуратера пътят продължавал през Стара планина за Аугуста Траяна (Стара Загора), Константинопол и Мала Азия”⁶.

Открити са и редица антични селища, които ще бъдат посочени към съответните статии.

Турски документи от XV, XVI и XVII в. свидетелствуват, че този район е бил малко засегнат от турската колонизация на Търновския край. Наличие на мюсюлманско население е регистрирано по едно-две домакинства в селата: *Недан* и *Мусина*, а в селата *Бяла черква*, *Вишовград*, *Долна Липница*, *Патреш* и *Лесичери* са живели само българи⁷.

⁴ Султов, Богдан. Павликенският край през античността. Сб. Павликени и Павликенския край, С., 1977, с. 12.

⁵ Пак там, с. 16, 17.

⁶ Пак там, с. 14.

⁷ Цветкова, Бистра. Епохата на османското владичество. Сб. Павликени и Павликенския край в миналото. С., 1977, с. 71.

Първа глава СЕЛИЩНА ИСТОРИЯ

1. Батак

Произв.: *бѣтѣчѣни* (*бѣтѣшчѣни*), *бѣтѣчѣнкѣ* (*бѣтѣшчѣнкѣ*), *бѣтѣчѣнчи* (*бѣтѣшчѣнчи*), *бѣтѣчѣнски* (*бѣтѣшчѣиски*).

Население: 1926 г. – 1790, 1934 г. – 1963, 1946 г. – 2066, 1956 г. – 1773, към края на 1970 г. – 1564, а към 1975 г. – 1473⁸.

Селото е разположено в малка падина сред хълмиста равнина. Землището му граничи на СИ със землището на с. Сломер, на С – със с. Караисен, на Ю, ЮИ – с. Долна Липница, на Ю – с. Горна Липница, с. Патреш, на ЮЗ, З – с. Недан. Край него минава малка рекичка – Барата или Селската бара.

Според преданието селището е променяло няколко пъти местонахождението си – от м. Копаран дересей в м. Мънаша, а днешното място е засело поради чумна епидемия. Големи преселвания и изселвания не се помнят с изключение на няколко семейства, които след Освобождението слизат от Балкана – от Севлиево.

Едни от най-старите родове са: Денчеви, Сиракови, Миневи, Дамянови, Драгневи, Карталови.

Следи от антично селище и оброчна плоча на Херкулес са открити на изток от днешното селище, по левия бряг на дерето и в м. Самалъка и Мънаша. В двора на ТКЗС е открит римски гроб на жена, най-късно от III в. пр. н. е. Край селото има две могили: *Картал тепе* и *Али баба тепесей*⁹.

МИ в землището на с. Батак: Али баба тепесей, Балик йолу, Ванчовата чешма, Барата, Батак, Белия кладенец, Ботевата могила, Бучук бунар = на Терзийолу кладенеца, Ваковската ливада, Вишовградския байр, Воденицата на Денчовлу, Гераня на даскал Иван,

⁸ Списък на населените места в Народна република България по съществуващото административно деление към 15. I. 1960 г. с брой на населението от преброяванията през 1926, 1934, 1946, 1956 г., С., 1960, с. 347; Коледаров, П., П. Минчев. Промени в импата и статута на селищата в България 1878–1972. С., 1973, с. 189; Енциклопедия “България”. Т. I, С., 1978, с. 220.

⁹ Иванов, Т. Археологически вести, с. Батак, Павликенско. Известие на археологическия институт, XVII, 1950, с. 331; Стефанов, Ст. Старишите по долния басейн на Янтра, С., 1956, с. 56, 57; Султов, Б. Цит. съч., с. 21.

Гераня на Доси, Гераня на Мънаша, Геренето, Гереня, Големия Кованлък, Голяма дрян, Голямата чешма, Горичката, Гърните лозя, Градйския път, Гутевия кладенец = Тръбата, Гьоловете, Денчовата воденица, Денчовата махала, Денчовата чешма, Дерè арасе, Долния геран, Драката, Евстатиевата чешма, Емишеня, Ески баалъ = Старите лозя, Икинджй гьол, Караачлъка, Карайсенския път = Карашкия път, Карашкия мост, Картал байр = Картала, Кираджийския път, Кованлъка, Ковията, Колибата на даскал Иван, Колибата на Доси, Колибата на Цончов Мъньо, Копаран дереси, Коритата, Коюн бунар, Край село, Къзъл алат, Липнишки път, Малка дрян, Малката чешма, Малък кованлък, Мелницата, Мйновия кладенец, Михалска махала, Мйшовата могила, Могилата на Цонев Иван, Могилата на Чурчопа, Могилката, Мънаша, На Александра байра, На Вишовградски байр, На Гутеви кладенеца, На Мартина гераня, На Мизлишата кладенците, На Михала моста, На Мйшоолу кладенеца, На Мйшоолу могилата, На Мурата нивите, На Пресака могилата, На Сиромаха мешетата, На Хайманоолу нивата, Неданския път, Орта сьрт, Павликянски път, Памуклу байр, Патрешките ливади, Патрешкия път, Под гората, Под Малка дрян, Преснаковата могила, Райковия байр, Рекичката у Бахчата, Рибарника у Чорчопа, Рибарниците, Сазлъка, Салкъмите, Селската река, Селската чешма = Циганската чешма, Селските ливади = Селското ливаде, Слдомерската могила, Слдомерската чешма, Слдомерския път, Срещу селò, Стайковата могила, Татар бостан, Татарската махала, Татарската река, Тенченския път, Терзиевата воденица, Терзиевата круша, Търновския път, Циганския път, Чаталати кладенци, Черковната гора, Чешмата на дяда Димитър, Чешмата под Татарята, Чешмата при Дойкоолу, Чешмата у Караачлъка, Чорчопа, Юкюз байр.

От общо 127 имена 16, т. е. 11, 76 %, са образувани на турска почва¹⁰. (Вж. § 110). Домашните са сравнително нови, възникнали от географски термин, лично или родово име; отношение към друг обект, изразено чрез предложно съчетание. Сели е засвидетелствувано през XVI в. Топонимията не е съхранила старинни имена.

2. Бутово

Пронзв.: *бутуфчанин* (*бутувянин*), *бутуфчанкъ* (*бутувянкъ*), *бутуфчанчи* (*бутувялчи*), *бѹтуфски*.

Броят на населението се е движил както следва: 1926 г. – 1714, 1934 г. – 1828, 1946 г. – 1883, 1956 г. – 1946, а към края на 1970 г. – 1723, към 1975 г. – 1749¹¹.

¹⁰ Изброяваме ги в съответния параграф.

¹¹ Списък на населените места..., с. 290; Промените..., с. 46; Енциклопедия... Т. I, 1978, с. 421.

Селото е разположено на равнинен терен, но в землището му се издигат няколко височини, най-високата от които е *Чатал тепе*. Граничи на И със землището на с. Недан, на ЮИ – гр. Павликени, на Ю – с. Върбовка, на З – с. Горско Косово, а на С – със с. Варана и Градище.

През селото минава деренце, без име, което се влива в р. Ломя.

Бутово е селище с богата и много стара история, един от най-развитите антични центрове. Археологическите разкопки показват, че тук има остатъци от тракийска, римска и славянска култура. На много места в землището му са намерени предмети от античността: елипсовидна плочка с релефно изображение на римски войник с шлем; в м. *Драчовица* – глинен калъп; в м. *Чатал тепе* – надгробна плоча от варовик; СИ от селото по посока на с. Недан – надпис¹².

В м. *Кавлака* е открита надгробна могила от началото на II в., а южно от нея – антична вила. Археологическите разкопки, които са провеждани под ръководството на н. с. Б. Султов, доказват, че в землището на селото се е намирал един от най-големите тракийски керамични центрове, възникнал II в.¹³.

МИ в землището на с. **Бутово**: Александровия байр, Ахчалъка, Байра = Чатала, Балабана, Балабанов гроб, Бърата, Белия камък, Бента, Бозалъка, Брода, Бутово, В Лозята, Василчова поляна, Вацова геран, Вацовата ливада, Вишналяка, Върбовския път, Вървището, Върха, Габрака, Ганева гроб, Гераня на Рунковец, Геренчетата, Гереня, Гладника, Голата могила, Гърна махала, Гърния геран, Горуня, Градишкия път, Гръстята, Гъжоварка, Даалийската шума, Даалийското, Даалийското липе, Добрева геран, Долната махала, Долно Бутово, Долчето, Драговица = Драчовица, Дребака, Дръмката, Дъртите корини, Дюлиома, Енев гьол, Епчова орница, Ески бостанлък, Зад Кавлака, Златевата воденица, Кавлака, Кайрака, Кантона, Килевите мостове, Кимовия буджак, Кладенчето у Долчето, Колибата, Копанците, Копанския път, Корията, Кошарките, Краището, Край селото = Широкия път, Край Чатала, Кремиковци, Крушките, Куева поляна, Кунчовото, Къзъл чубук, Кюпта, Кюпетата, Лазарлъка, Лазарлъшкия

¹² Шкорнид, Х. и К. Старовремски надписи из родните краища на България. Сборник народни умотворения за наука и книжица. 1892, т. V, с. 95; Велков, Ив. Новоткрити старини. Известие на българския археологически институт, IV, 1926/7, с. 315, 316; Велков, Ив. Новоткрити старини. Известие на българския археологически институт, VIII, 1934, с. 456.

¹³ Султов, Б. Павликенският край... с. 25, 27, 44.

път, Лётнишкия път, Лёчовия геран, Ливадето, Липето = Нёшовата нива, Липнишкия път, Лозинския мост, Лозята, Ломея = Ломя, Лъга, Лъката, Малкия кантон, Маточника, Между барите, Между Могилките, Между рясците, Митилската бара, Митилския път, Митилското ливаде, Метяля, Мётовия кладенец, Могилките, На Байча отлака, На бряста, На върха, На Тощата гераня, На Чоджома къщата = Острова, Неданския път, Никодимовия бент = Петевия бент, Новите кории, Новото липе, Обекта, Опашката, Острата могила, Павликенския път, Павликянско, Памуклука, Папур гьол, Петевата воденица, По върха, Под камъка, Под лозята, Под върха, Полугаря, Помякова кория, Поповата воденица, Прешлен гьол, Пръстниците, Райков път, Рампата, Рибарника, Рунковец, Русев бент, Русев геран, Русевата воденица, Селището, Селската воденица, Селската чешма, Славянка крушките, Старото игрище, Старото липе, Счупената воденица, Тараклъка, Тахталията, Тежериката, Теке дере, Тодоровия трънак = Трънака, Турските гробища, Търновския път, Хаджиевата чешма, Харманжйиница, Цаков гьол, Чепъровия геран, Червенковите кладенци, Черното ливаде, Чешмата на Еневци, Чешмичката, Чуклинката, Ярёмовото.

От общо 151 имена турските са 9 или 5,50%. (Вж. § 111). Един общ поглед показва, че тук турското влияние е било малко. Вероятно е имало българомохамедани – *Помякова кория*. За старици се смятат: *Драговица = Драговица, Рунковец, Гъжоварка, Гладника, Бүтово, Дрёмката, Ломея = Ломя, Тежериката, Чуклинката*. Независимо че Сели е регистрирано за пръв път през XV в., топонимията показва, че селото е възникнало не по-късно от XIV в.

3. Бяла черква (*Мурад бей, Гърни турчета*)

Произв.: билучиркѡфчънин, билучиркѡфчънкъ, билучиркѡфчънчи, билучиркѡфски.

Населението му се променяло както следва: 1926 г. – 3315, 1934 г. – 3290, 1946 г. – 3735, 1956 г. – 3972, а към края на 1970 г. – 3813¹⁴.

Град Бяла черква се намира на 3 км от гр. Павликени и е разположен на левия бряг на р. Росица. Граничи на СЗ с гр. Павликени, на СИ – със с. Дъскот и Стамболово, на З – със с. Росица, на ЮЗ – със с. Димча, на СЗ – със с. Върбовка, на Ю – с. Вишовград.

Според легендата селището няколко пъти е променяло местонахождението си: от м. *Кайолу* в м. *Ямата*, след това на изток в м.

¹⁴ Списък на населените места..., с. 279; Коледаров, П. ..., с. 48.

Белѝна. Според информаторите след разгрома на търновското въстание от 1598 г. част от жителите му се изселват в Банат.

От случайни и научни археологически открития е известно, че в м. *Кайо̀лу* има останки от антична вила, а в м. *Юру̀шки лозя̀* – тракийски керамичен център. Открити са и бронзови апликации: с релефно изображение на Ерос, изображение на тракийския конник и на Артемида¹⁵. Археологията подсказва, че в днешното землище на Бяла черква е имало живот преди славяните.

Знаят се три имена на селището: *Бя̀ла чѐрква*, *Мура̀д бѐй* и *Го̀рни турчѐта*. Сегашното име е от по-старо Сели *Бя̀ла чѐрква*. Според данните на топонимията то се е намирало между с. Вишовград и гр. Бяла черква – днес запазено като МИ. В турски документи е отбелязано като чисто българско за разлика от Мурад бей и Горни турчета. Има мнение, че *Мура̀д бѐй* е възникнало по време на османската колонизация и през XVII в. към него прииждат българи – вероятно от с. *Бяла черква*¹⁶. Сели *Горни турчета* говори, че тук вероятно са живели „млади“ турци, т. е. потурчени българи.

МИ в землището на гр. **Бяла черква**: Адите, Айкѝна, Армутлѝка, Ба̀бин вѝр, Ба̀ковската махала̀, Ба̀нчова корѝя, Ба̀ренски кварта̀л, Ба̀ти ба̀ра, Бѐдните лозя̀, Бѐйовата корѝя, Белѝна, Белѝнския кладенец, Белѝнското чу̀чурче, Бо̀аза, Бо̀ровата гора̀, Бостанлѝка, Бро̀да, Буджа̀ците, Бу̀ците, Бя̀ла чѐрква, Бу̀нтовска махала̀, Вѐхтите лозя̀, Вѝра̀ под мо̀ста, Вишовградската река̀, Вишовградския вѝр, Вишовградския пъ̀т, Вла̀шки кварта̀л, Вла̀шкия вѝр, Воденичката в Зѐлените бостанѝ, Вто̀рия киломѐтър, Въз орѐхчето, Върба̀лака, Върбо̀вския пъ̀т, Върбо̀вско, Върто̀па, Върха̀, Га̀невия вѝр, Га̀рата, Гѐра̀ните на Гѐрчето, Гѐра̀нчето, Гѐра̀ня Айкѝна, Гѐра̀ня в Кра̀ището, Гѐра̀ня в Юру̀шките лозя̀, Гѐра̀ня на О̀рницата, Гѐра̀ня на Ру̀севи, Гѐра̀ня на шосѐто, Гѐра̀ня под Корѝята, Гѐра̀ня сред лозя̀та, Гѐра̀ня у Ка̀йо̀лу, Гѐрѐня, Гѐцовска махала̀, Гладнѝка, Го̀рна махала̀, Го̀рни турчѐта = Мура̀д бѐй = Бя̀ла чѐрква, Го̀рния тра̀п, Го̀сти до̀л, Грѝба па̀мстник, Грѝбарска махала̀, Гьѝл ерѝ, Гьѝля, Гю̀нѐто, Дермѐн кара̀, Джу̀лиѝн гьѝл, Дѝмовска махала̀, Дѝмченската река̀, Дѝмченски тра̀п, До̀

¹⁵ Велков, Ив. Новооткрити стариши. Известие на българския археологически институт, VI, 1930/31 г., с. 307; Султов, Б. Павликенският край..., с. 25, 27; Дечев, Д. Антични паметници от българските земи. Год. на Пловдивската народна библиотека и музей, 1940 – 1941, с. 37, 38.

¹⁶ Цветкова, Биетра. Епохата на османското владичество. Павликени и Павликенският край в миналото. С., 1977, с. 69.

сѣлото, Дѳлната водѣница, Дѳлната корія, Домуз гѳѳл, Дрѳгия арк, Дрѳжковец, Дяд Ивѳновата чешмѳ, Дяд Филевия герѳн, Ёр кулѳк, Ескѳ баалѳ, Жѳлковец, Зад рекѳта, Зелѣните бостѳни, Изворите, Илчовата корія, Кѳйоолу, Кѳйчов клѳденец, Калакастро, Калѳто, Кѳлково, Кѳлчовото трѳне, Кѳлчовска махалѳ, Калѳнската махалѳ, Камбѳрската махалѳ, Канарѳте, Капаклѳята, Каптѳжа, Карѳшкото шосѳ, Качката, Кай дюзлѳ, Кесѳк корѳ, Кѳрчовска махалѳ, Клѳденчето у Юрѳшките лозѳ, Кѳйчова клѳденец, Кокарджѳ, Корѳнѳците, Корѳята, Котѳковите круши, Краѳщето, Край Арка, Край Гладника, Край ливѳдето, Край линията, Край рекѳта, Край Росѳца, Край сѣло, Край шосѳто, Крѳста, Кѳза, Кумлѳка, Лещѳка, Ливѳдката, Лизгѳте, Липѳята, Дѳвната хѳжа, Лозѳта под ямѳта, Лѳкѳта, Мѳлката корія, Манджѳрия, Манджѳрския вѳр, Мѳрчовска махалѳ, Махлѣнския айкѳн, Махлѣнския трап, Махлѣнското ливѳде, Мѣлница Бѳлина, Мѣлницата Бѳлелолу, Мисирлѳка, Михѳлското усѳде, Моллѳвата горѳ = Моллѳвата корія, Мѳста, Мѳчура, На Бѳбин вѳр, На брега, На дяд Бѳля водѣничката, На Кѳрчоолу герѳня, На Орницата, На Тѳчков герѳня, Над Корѳята, Над липѳата, Над сѣло, Над фѳбриката, Над чешмите, Недѳлковска махалѳ, Нѣновската махалѳ, Орешѳка, Орницата, Орта чайр, Отвѳд, Отвѳдните ливѳди = Отвѳдното ливѳде, Отсам Павликѣнската рекѳ, Отсамното ливѳде, Отгѳтък рекѳта, Павликѣнска рекѳ, Павликѣнския пѳт, Патрѣшкия пѳт, Паѳновата махалѳ, Пѣтковия вѳр, Петрѳвска, Пионѣрския лѳгер, Под герѳня, Под Герѣня, Под Жѳлковец, Под камѳка, Под корѳята, Под Мѳлката корія = Срещу Гѳрата, Под Усѳето, Под Ямѳта, Пѳповия клѳденец, При грѳбищата, При могѳлата, При мѳста, Рѳбчова клѳденец, Рѣпишка махалѳ, Рѣпишкия вѳр, Римския герѳн, Рѳза Лѳюксембург = Червѣната чешмѳчка, Росѳца, Сѣйковска, Сѣлище, Сергѣневѳц, Синия вѳр, Славѣевите горѳ, Сливѳте, Сѳргуна, Сред лозѳта, Срѣдния врѳх, Срещу Бѳбин вѳр, Срещу Изворите, Срещу лозѳта, Срещу Павликѣни, Сѳхиндолското шосѳ, Сѳрта, Тѳдоровия герѳн, Турсѳнкѳ, Трѣскавото клѳденче, Трѳте круши, Трѳнето, Тѳнковия клѳденец, Трапа, Тѳрските лозѳ = Юрѳшките лозѳ, Тутковец, У трапа, Усѳето, Хисѳря, Цѳнковата чешмѳ, Цѳганска махалѳ, Черкѣзките нѳви, Черничѳка, Чешмѳта у бѳровата горѳ, Чешмѳта у Кѳлково, Чешмѳта у Кокарджѳ, Чешмѳта у Корѳята, Чѳчурчето у Дѳлната корія, Шарѳнковец, Юрѳшките ливѳди, Яворец, Ялѳка, Ямѳта, Кайлѳка, Стѳрото сѣлище.

От събраните 231 имена 13 или 6, 31% са от турски произход. (Вж. § 112). Не само турските документи, но и МИ са свидетелство,

че с. Бяла черква е било българско и е съществувало много преди османското нашествие. Към старинния пласт спадат имената: *Гдсти ддл, Дружковец, Жидковец, Калково, Сергѐневц, Торсуня, Тутковец, Шаранковец, Яворец.*

4. Варанà

Произв.: *вър'ъичѐниш, вър'ъичанкъ, вър'ъичанчи, вър'ъичански.* Броят на населението се е движил: 1926 г. – 827, 1934 г. – 916, 1946 г. – 879, 1956 г. – 741, в края на 1970 г. – 354 души, а към 1975 г. – 1353¹⁷.

Село Варана спада към Плевенски окръг и граничи на: Ю – с. Градище, И – с. Сломер, С – с. Червена, СЗ – с. Козар Белене, З – гр. Левски, ЮИ – с. Недан.

Селището е разположено на равнинен терен край р. Ломя, а на 3 км в западна посока протича р. Осъм.

Според информаторите до Освобождението е било заселено с турци, а след това се преселват българи от селата Михалци, Емен, гр. Дряново и други места. Най-стари родове са: Алексовци, Джупуните – от Дряновско, Костовци – от Михалци, Неновци, Ходжоолу, Шиковци – от с. Балван.

МИ в землището на с. **Варана:** Айлян кузү, Аргà, Ат чайр, Ахчалъка, Баждара, Бахчите, Бейгир чайр, Белия бряг, Боаза, Бүтовските ливади, Бююк мочур, Бююк чукүр, Ванковски гьдл, Варанà, Вѐхтата махалà, Вѐхти лозя, Вѐхтия Осъм = Ескй Осъм, Въз могилата, Ганчовски горй, Ганчовски гьдл, Гераните срещу Кдстовци, Големия трап, Голямата ўрва, Гората под Бели бряг, Горна махалà, Горчовата нива, Гълъбов гьдл, Данчов гьдл, Данчовата горà, До Ат чайр, До Дүдина, До лозята, До мдста, Дөлна махалà, Дөлно Бүтово, Домузлията, Дончо Хаджиевото мдстче, Доорүка, Доорүка лозята, Доорүка нивите, Доорүшкия геран, Дүдина, Дълбдккия пѣт, Дълга ливада, Дългия байр, Дядо Савовото клäденче, Дядовата Марйнова чешмà, Дядовата Нѐнова ливада, Дядови Пѣтровите клäденци, Дядовото Марйново клäденче, Дядовото Нѐдково клäденче, Дядово Цвятковото клäденче, Дянковата круша, Зад байра = Нѐданско, Зад Самалък байр, Зад Чуката, Кавачите, Канала, Каралъка, Караман ддл, Келевйкя, Кесйкя, Кесйчина, Кладенците, Коджå байр, Копачите, Кдстовата воденица, Кривинляка, Крѣстева воденица, Куза, Кючүк чукүр, Кюшѣтата, Ливадето = При Арга, Ливадския мдст, Лозята, Лөмя, Лүчо-

¹⁷ Списък на населените места..., с. 279; Коледаров, П. ..., с. 48; Енциклопедия..., т. I, 1978 г., с. 693.

вата горà, Люляките, Мал тепè, Малката кория, Малката ўрва, Малката чешмà, Малкия трап, Между лòмищата, Мешелйкя, Митин гьòл, На Бекйрите гьòла, На Гърко герàня, На дядо Пèтко водèницата, На Лòмя, На пръстнищата = Пръстнищата, На чешмàта, Над Гòрчовата нива, Над Слòмерския път, Нèданската горà, Нèданския път, Нèдковото клàденче, Нèно Ивàновата водèница, Нòвата махалà, Осенàка, Острищата, Отлàка, Пàрка, Пèталото, Пèтков гьòл, Пладнището, Под Бèлия брÿг, Под водèницата, Под лозÿта, Пожарлÿка, Поляната, При вàдата, При водèницата, При Могйлата, При мòста, При Ямàта, Резервоарите, Самалÿк байр = Самалÿка, Слòмерския път, Средòлка, Стàрата махалà, Сÿбевата ливàда, Тантèления мòст, Тàш тепè, Ўпаловия мòст, Утèката, Хаджй Ибриймòвата чешмà, Хаджййската = Хаджййската горà, Челйевата ливàда, Ченгенеш ялийта, Ченгенешлй, Червèнски герàн, Чешмàта, Чешмйнката на Марòко, Чўката, Шйшкова горà, Шосèто за Градйще, Шосèто за Лèвски, Шосèто за Червèна, Яланджàта, Яланлÿка, Ялийта, Ямàта.

От събраните 150 МИ 17 са турски или 11, 33%. (Вж. § 113). За старинни могат да се приемат: *Лòмя*, *Кесичйна*, *Кривинлйка*, *Пръстнищата*, *Средòлка*, *Утèката*, образувани от изчезнали лексеми. Селището вероятно е възникнало около XV в.

5. Вишовград (Вишоград)

Пронзв.: *вишòградчÿнин*, *вишòградчÿнкъ*, *вишòградчÿнчи*, *вишòградски*.

Броят на жителите се е движил: 1926 г. – 2499, 1934 г. – 2532, 1946 г. – 2429, а в края на 1970 г. – 1474¹⁸.

Село Вишовград се намира южно от гр. Павликени и граничи на И със с. Михалци, на С – гр. Бяла черква, СЗ – с. Росица и Красно градище, на З – Бяла река, ЮЗ – Горско Калугерово и Добромирка, на Ю – Ново село, ЮИ – Емен.

Разположено е в малка котловина, но в сравнение с околните селища, в това число и с гр. Велико Търново, има най-голяма надморска височина.

Предполага се, че днешното селище е възникнало около VII – VIII в., но в землището му са намерени много предмети, които говорят, че тук и в античността е имало живот¹⁹. Например в м. *Сèлище* има следи от голямо римско населено място, разположено

¹⁸ Списък на населените места..., с. 279; Коледаров, П. ..., с. 55.

¹⁹ Енциклопедия ..., т. I, 1978 г., с. 693.

на пътя от античния град Нове (край гр. Свищов) за Аугуста Траяна. Намерен е съд с римски монети от II и III в. и надпис²⁰. В м. *Кайоолу*, част от която се намира в землището на гр. Бяла черква, е разкрита антична вила²¹. Открити са и останки от няколко римски кули, разположени една до друга²².

Според легендата мястото на селището се мести от м. *Селище* на северния склон на м. *Чуката*.

По-стари родове са: Карацоневите, Карагеоргиевите, Бойчеви, Монови, Дацови, Арнаудови, Ненови, Мирчови.

МИ в землището на с. **Вишовград**: Алй гьол, Анева трап, Армутлѹка, Асаница, Афѹз корѹ, Ахчалъ гьол, Байра, Бакрача = Бакрашки кладенец, Балева трап, Барѹтеното кладенче, Боѹза = Корѹя, Божурлѹка, Божурлѹшката дѹпка, Божурлѹшкия геран, Бѹевата чешма, Боклѹците, Бунѹра, Бурѹна, Бѹклицата = Пиздица, Бѹла черква, В-Качката, В село, Вадата, Ваковската горѹ, Василев дѹл, Вишовград, Воденицата на делй Рѹйкоолу, Воденицата на делй Ивѹноолу, Воденицата на Пипѹркоолу, Воденицата на Тѹпчоолу, Вълчѹ полѹ, Вълченик, Върбѹклица, Ганева трап, Гераня, Гераня на Тахталѹ кюпрѹ, Гечитя, Гладника, Гладнишката поляна, Гладнишката рекѹ, Гладнишки врѹх, Голѹмия кладенец, Гѹлеш, Гѹрната махалѹ, Гѹрните герани, Гѹрните ливѹди, Гѹсти дѹл, Гѹстидолската поляна, Гѹстидолската рекѹ, Градище, Грѹба, Грѹбищата, Грѹнчѹрка, Гѹловете, Гюнѹто, Гюngerлийка, Гюngerлийшкия гьол, Двѹра, Делиивѹновата горѹ, Джамията, Джѹвизлия, Джѹвизлишките кладенчета, Дйш пудѹк, Дйшпудашка рекѹ, Дйшпудашка чешма, Дѹлните герани, Домѹз гьол, Дѹлника = На Дѹлника, Драгй мешѹ, Дрѹчово, Дрѹчово нйвите, Дрѹчовската горѹ, Дрѹчовските келемѹта, Дрѹчовския кладенец, Дрѹчовския чѹчур, Дребѹка, Дренаклѹка, Дрѹжковец, Дѹдревия чаллѹк, Дѹпката, Дѹлбѹки, Дѹлги дѹл, Дѹлгидѹлското гюнѹ, Дѹлгото белмѹ,

²⁰ Шкорпил, Х. и К. Старовремски надписи из разни краища на България. Сб. народни умотворения за наука и книжнина. С., 1892, т. VII, с. 96; Герасимов, Т. Колективни находки от монети през 1956 и 1957 г. Известие на археологическия институт, 1959, с. 356; Детев, П. Праисторически пакети в Пловдивския археологически музей. Год. на народния археологически музей – Пловдив, 1963 г., с. 56; Султов, Б. Принос към античната история на Павликенския край. Известие на окръжния музей В. Търново, 1962, кн. 1, с. 7 – 20.

²¹ Султов, Б. Павликенският край през античността. Сб. Павликени и Павликенския край. С., 1977, с. 11 – 62.

²² Енциклопедия “България”. С., 1978, т. I, с. 693.

Дългото келемѐ, Еврејския пѣт, Ёр кулак, Ефѣндето = Ефѣнди бунарѐ, Жилковец, Зад старите лозя, Задницата, Зарапово, Зараповска река, Зараповската чешма = На чешмите, Зараповски водопад, Зараповските ливади, Зараповските чешми, Зараповското усѐе, Зѣзювец, Зѣзювското гюне, Ивани могили, Кавака, Казанджѝ, Казанджѝ бараж, Казанджѝ поляна, Казанджѝйската чешма, Кайоолу, Кайрака, Кайрашката чешма, Кайрашкото тепѐ, Калакастренски пѣт, Калѐто, Калково, Камъка = Камъчето, Канлъ дерѐ, Капката, Кара кирѐз, Кара орман, Караорманската река, Катъ кара, Катъ кара буруна, Катъ кара горѝ, Катъ кара ливадите, Катъ кара чучура, Качката, Кая дюзлюѐ, Келик дерѐ, Килимцата, Кирѐз мешѐ, Киркова трап, Кладенеца на Дѣчови, Кладенеца на Христови, Кладенчетата, Кованлъка, Ковчаза, Кокарджа, Корѝето, Корѝите, Корѝята на Бѝйчоолу, Кѝѐсевата шума, Край ливадето, Край поляната, Край сѐлото, Крайната чешма = Кионта, Крибук, Крибушки кайрак, Крушака, Крушките, Кръстѐц, Кукувица, Кулла̀та = Чуката, Кулевец, Куруджа дерѐ, Кутрова бара, Кюкюрджѝка, Ливадките, Люляката, Магарджѝ карѝ, Малката страна, Малкото усѐе, Манастиря, Манастирската пѝва, Маранската яля, Маранския връх, Маранското усѐе, Маранци, Между пѣтя, Между страните = Страната, Мемѝш кору, Мешелия, Мешелишкия кладенец, Мирчовия чаплѝк, Мѝчура, Мусѝнския пѣт, На Байра, На Бѝйчоолу корѝята, На водѝницата, На върха, На Мирчоолу чаплѝка, На Пѝтка гѝла = Пѝткова гѝл, На пладнището, На Селима пѝвата, На Христоолу кладенеца, Над Парада, Над Чуката, Над шосѐто, Общинската гора, Отлака, Над Плуженския байр, Парада, Пиргѝс, Пладнището, Плѝчолука, Плуженски дворѝве = Дворѝвете, Плуженския байр, Плуженския отлак, Плужна, Под Камъка, Под колибата, Под корѝята, Под Кулла̀та, Под Паметника, Под Плужна, Под пѣтя, Под сѐлото, Под Тепѐто, Под Усѐето, Под чешмите, Под Чуката, Пѝп Балева чешма, Пѝповата водѝница, Припска, Пуидарова корѝя, С гераня, С гѝла, С кладенчето, С паметника, С тополите, Севлиевската пѝтека, Селима, Селишката чешма, Сѝлище, Сѝлската река, Славчовец, Сред Зарапово, Среднеш, Средолка, Стайкова кладенец, Стопанския двѝр, Сурѝ чукуру, Суха чешма, Сухите кладенци, Таушан тепѐ, Тахталѝка, Тахталѝ кюпрѝѝ, Ташлъците, Тепѐто, Тѝп кору, Тополите, Трапа, Трапа на Мирчови, Трескавото кладенче, Трите реки, Труфана, Труфанските келемѐта, Тутковец, Тютѝнковец, Тютѝнѝка, Усѐето, Фѝндѝклѝка, Цачов геран, Чакмак келемѐ, Чатал дерѐ, Червен бряг, Червената чешма, Чешмите, Чили

гьдл, Чучура, Шумата, Ялията, Яловарец, Яловарския мешелик, Яловарския път, Ямаковите пивя, Ямата, Ямето, Ямите, Ярла тарла, Ярї кая.

Събрани са общо 285 имена, от които 35 или 12, 24% са от турски произход. (Вж. § 114). Голям е процентът на старинните имена: с топонимичен суфикс **-ец**: Дружковец, Жилковец, Зезьовец, Күлевец, Славчовец, Тутковец, Тютюнконец, Яловарец; **-ица**: Асаница, Върбодклица; **-ик**: Гладник; **-еш**: Голеш, Среднеш; **-ка**: Грънчарка, Средолка. Остатъци на сложно склонение на прилагателните: Гостидол, Дълбодки, Дълги дол. Съе старинно ударение: Вълчеполє. Старинни са и Вълченик, Вишодвград, Зараново, Калково, Маранци, Плужна. Неясни остават: Крибук, Пиргийс.

От направения преглед на МИ с основание може да се приеме предположението за ранното възникване на селището.

6. Горна Липница

Произв.: *лїпницѣни* (гдрнулипничѣни), *лїпничѣикѣ* (гдрнулипничѣикѣ), *лїпничѣичи* (гдрнулипничѣичи), *лїпнишки* (гдрнулипнишки).

Броят на населението се е движил: 1926 г. — 2349 жители, 1934 г. — 2526, 1946 г. — 2610, 1956 г. — 2310, 1970 г. — 1755, а към 1977 г. — 1574²³.

Селото е разположено на левия бряг на р. Ялия и граничи на И със с. Долна Липница, С — с. Карансен и Батак, ЮИ — с. Дъскот, ЮЗ — с. Паскалевец.

Следи от големи антични селища има в м. *Бурловец* и *Мрямор*. На няколко места има могили: *Бозаджѣева могила*, *Мълѣша*, *Кърчова могила*, *Гѣцова могила*, *Острата могила*, в м. *Стари лозя*²⁴. Следи от славянско поселение има в м. *Бюдк алан*, *Гдрното ливаде* и *Цариц*²⁵. Впечатляващо е, че в м. *Бурловец*, *Мрямор* и *Царец* има по една чешма и днешното селище се намира в центъра на този триъгълник. Според преданието първото му местонахождение е в м. *Катїлов кладенец*.

По-стари местни родове са Беноолу, Караванеките и Ходжолу. Най-голям род са Тръстеничените, преселени от с. Тръстеник,

²³ Списък на населените места ..., с. 281; Коледаров, П. Промешите..., с. 72; Енциклопедия ..., т. II, 1981, с. 134.

²⁴ Стефанов, Ст. Старините по долина басейн на р. Янтра. С., 1956 г.; Султов, Б. Павликенският край през античността..., с. 20.

²⁵ Серафимов, П. Село Горна Липница. С., 1975, с. 8.

1991/1997

Русенско. Пехливанооулу и Аврамооулу са дошли от с. Дъскот поради чумна епидемия около 1831 г., а Вълканооулу и Беникооулу са от с. Вълчетрън, Плевенско по време на кърджалиите.

Записани са следните МИ: Айнов буджак, Айнов ташлък, Албанската махала, Бабината Бонина чешмичка, Баковите полугари, Баташката кория, Баташките парцаля, Баташко, Баташкото геранче, Бахчалъка, Белочерковско, Бозаджиева могила, Боџа, Босев геран, Бурловец, Бурловската = Бурловската река, Бурловските ташлџци. Бърчина = Горните липи, Бюлюка, Бююк алан, Бююк гьол, В Лозята, Воденицата на Хаджията, Вълканова геран, Гашков буджак, Гераня на Вакооулу, Гераня на Иши Калеоулу, Гецовете брястове, Горна Липница, Горната воденица, Горната махала, Горната чешма, Горните ташлџци, Горния мост, Горния орман, Горното ливаде, Гьетако, Гюллюкя, Гюллюшката река, Гюллюшките кладенци, Гюнетто, Дебелата кория, Димов геран, Добрева могила, Долна махала, Долната воденица, Долната река, Долната чешма, Долните лозя, Долния кладенец, Долното ливаде, Домуз бунар, Дорукеоулу, Драган бою, Драголов геран, Драката, Дрента, Дъскотската река, Дъскотско, Дядовата Панова кория = Пановата кория, Зад върхо, Зад лозята, Зелени синур, Златева буджак, Йонковото кладенче, Катилков кладенец, Качица, Качишката река, Кичерската могила, Кичерския път, Ковията, Колчако, Корийките, Край Ормана, Край реката, Край село, Курдов бостан, Курдова могила, Къневата чешма, Кърчова могила = Кърчовица, Кюшта, Ливадската дрян, Ливадския връх, Лозята, Локвата на циганина, Локвите, Малчов орман, Между реките, Мезивира, Мерата, Мечи гьол, Мешеликя, Митков буджак, Могилата Чорчона, Мрямора, Мряморската река, Мряморския трън, Мряморските кладенци, Мряморските чуки, Мряморския път, Мулла Ахмедовия геран, Мутевата река, Мутевите кладенци, Мънашо, Мюмюнов трън, На Бурлов горния геран, На Великооулу воденицата, На Гергичкооулу чешмичката, На Гърко гераню, На Дафинооулу, На Хаджисви кладенчето, На Чернеоулу гераня, Над шосето, Новата чешма, Орта сьри, Остра могила, Отлако, Оцениковата кория, Паневата чешмичка, Патреш байр, Патрешка поляна, Патрешката река, Патрешкия орман, Пашалийската кория, По Трапа, Под Дрента, Под лозята, Под Мънаша, Под църквата, Пожара, Пожара буджаците, Припеко, Пътеките, Рунтава могила = Рунтавица, Сазлъка, Салкъмовата гора, Семов кладенец, Слатина, Срещната могила, Срещните ташлџци, Срещния орман, Стефановите кайначета, Стефановите локви, Сурля, Трапа,

Трифончовия геран, Тръстйга, Хаджй Ламбев геран, Хасанова корйя, Ходжовата воденица, Царевец = Царец, Царешката рекa, Царешките чешми, Царската гора, Церако, Черньовите кайначета = Черньовите кладенчета, Черньовия геран, Чешмичката на Гергйчкови, Чешмичката на Камбеви, Чолаков трап, Чорчопa, Чуката, Чукуреолу, Шаламановите кайначета, Шаламановия кладенец, Юртлукo, Яламановата чешмичка, Ялан чукур, Ялйята.

От събраните 184 имена 11, или около 5, 97%, са от турски произход. (Вж. § 115). Към старинния пласт спадат: *Царец, Бурловец, Царевец, Гърна Липница, Кърчовица, Мечи гьол, Слатина*. Вероятно селото е съществувало преди XV в.

7. Градище. (Осма градище)

Произв.: *гръдйшчълин, гръдйшчънкъ, гръдйшчънчи, гръдйшки*.

Броят на жителите се е движил: 1926 г. – 2813, 1934 г. – 3129, 1946 г. – 3333, 1956 г. – 3216, 1970 г. – 2758, към 1977 г. – 2582²⁶.

Землището на селото граничи на Ю със с. Бутово, на ЮИ – с. Недан, на СИ – с. Варана, СЗ – гр. Левски, З – с. Асеновци, ЮЗ – с. Горско Сливово и Върбовка. Разположено е на равнина, около която минава р. Осъм.

В землището му са намерени монети и други предмети с археологическа стойност²⁷. В м. *Дермен байр* са открити останки от зидове и стари водопроводи, а в м. *Куза* също има следи от водопровод и е намерена бронзова плоча с надписе.

По-старите родове са: Гецовци, Кабакчисви, Фетевци, Лековци, Кръстевци, Куневци.

МИ в землището на с. **Градище**: Адата, Алевата шума, Ахчалка, Ахчалшкия път, Баева локва = Байлок, Баралийска махала, Баташкия път, Бахчалка, Белемйша, Бентеолу, Бозалка, Бозалшкия геран, Бозалшкия трап, Бойповата колиба, Буджаките, Бурговото дъно, Бучова ливада, В Липето чешмата, Варанския път, Вехтите кошари, Вехтите лозя, Високото напрежение, Воденицата, Воденичния път, Втория стопански двор, Вървицето, Габровската шума, Гавазовата шума, Ганевото дъно, Гач поляни, Гераня, Гереня, Голямата корйя, Голямата ливада, Голямата чешма, Гърната воденица,

²⁶ Списък на населените места..., с. 155; Коледаров, П. Промешите..., с. 77; Енциклопедия..., т. II, с. 157.

²⁷ Герасимов, Т. Монетни съкровища, намерени в България през 1964 г. Известие на археологическия институт, XXVIII, 1965, с. 249.

Градѝните, Градѝще = Осма Градѝще, Гъжувърката, Гѝстите кру̀шки, Даалийския кам̀къ = Даалийско, Дерм̀ен байр, Дерм̀ен кор̀у, Джул̀юница, До Ос̀ма, До с̀елото, Д̀олно Б̀утово, Домузл̀ията, Дробушч̀ука, Др̀акето, Дреб̀ака, Дрен̀ака = Дрен̀ашката байрчинка = Дрен̀ашкия байр, Др̀умско, Дѝлгите дър̀вета, Дѝлгото д̀но = На Гаваз̀ята д̀ното, Д̀ядовата Семей̀нова воденѝчка, Ёр геч̀йт, Ески бостанл̀къ, Ески Ос̀м, Еф̀ендето, Жѝва вода, Ёбров м̀ост, Инкоолу кл̀аденец, Кабакч̀ийка, Каленица, Кам̀арите, Извора, Кам̀яка, Кант̀она, Кар̀абакалката, Кар̀амитевия гер̀ан, Кар̀апетковото г̀рло, Кар̀ахристовата гер̀ан, Карашл̀иевата лив̀ада, Карашл̀ийка, Кесѝк кор̀у, Кет̀енка, Кѝмова будж̀ак, Кѝсъра, Коп̀ака, Косеч̀ия, Коюнджѝйското, Кр̀ивоолите, Круш̀унския п̀т, К̀уза, Кулвѝчка, Кумл̀ука, К̀урт теп̀е, К̀онта, Л̀ековото г̀рло, Л̀инията = При л̀инията, Л̀ипето, Л̀ипето п̀тя, Ловджѝйската чеш̀мѝчка, Л̀омя, Л̀омята, М̀айсторската, М̀алката кор̀ийка, М̀алкото пол̀е, М̀алчов ор̀ман, М̀арковия гер̀из, Между Л̀омята, Метѝл г̀дл, М̀ечовата лив̀ада, Мешелѝк байр = Мешелѝкия, Мешелѝшкия кл̀аденец, Мѝрчова кл̀аденец, На Б̀айците градѝната, На Б̀айците колибата, На Васѝл Ёд̀вчев градѝната, На В̀ацата г̀рлото, На Видоловци таракл̀ка, На Г̀енчето гр̀оба, На Д̀аневци г̀рлото, На Д̀аневци сред̀ока, На Ёд̀нкоолу кл̀аденеца, На Ёд̀нкоолу чеш̀мата, На Кисел̀ите колибата, На К̀уза чеш̀мата, На Л̀еко г̀рлото, На Л̀юкѝта г̀рлото, На Мѝрчоолу чеш̀мата, На Мѝтраджика колибата, На пчел̀ина, На Р̀ашковци г̀рлото, На Х̀инкови д̀ното, На Шоп̀арите градѝната, На Юс̀уфа кл̀аденеца, Н̀еданския п̀т, Н̀едева коп̀ак, Н̀ешковица, Н̀овите гр̀обища, Н̀овите лоз̀я, Н̀овия п̀т, О̀питното, П̀аметѝника, Панд̀ур будж̀ак, Панд̀уркова п̀т, Папурл̀й г̀дл, П̀еталото, Под л̀инията, Под Мешелѝкия, Пож̀ара, Пож̀ара будж̀аците, Полуг̀аря, П̀оповата ш̀ума, Прек̀снатото, При кант̀она, Прѝмковия кумл̀ук, Прѝчин г̀дл, Пустѝянта, Пчел̀ина, П̀ървия стоп̀ански дв̀ор, Риб̀арѝниците, Сазл̀ка, Сазл̀шка чеш̀ма, Сл̀омерския п̀т, Срецу Варан̀а, Стадѝона, Ст̀ара Джул̀юница, Ст̀арите гр̀обища, С̀ухата б̀ара, С̀ъреолу, Таракл̀ка, Тауш̀ан теп̀е, Тахталийята, Теп̀е тарл̀а, Тр̀ана, Тр̀ескавичката, Т̀урските гр̀обища, Т̀ютюнцл̀ийка, Уз̀ун бо̀аз, Уз̀ун Ас̀ановия г̀дл, Хаджил̀ивата лив̀ада, Харамѝйската чеш̀ма, Харамѝйския п̀т, Харамѝята, Ц̀арската градѝна, Ц̀иганска махала̀, Ц̀ъркова гер̀ан = Ц̀ърковия гер̀ан, Чат̀ал г̀дл, Черв̀ения площ̀ад, Ч̀естите кру̀ши, Чеш̀мата на Белемѝша, Чеш̀мата на Инкови, Чеш̀мата на Л̀ипето, Чеш̀мата на Мешелѝкия, Чеш̀мѝчката на Ф̀етевци, Шав̀арна, Шѝшковата колиба̀, Шѝшковото л̀озе, Шоп̀аровата градѝна, Ш̀ошов б̀ент, Ш̀умата, Ял̀ията.

207 имена са събрани от землището на с. Градище, от които 20, или 9, 66% са от турски произход (Вж. § 116). Името на селото е засвидетелствувано през XV в. Старинни топоними са: *Градйще*, *Осмà Градйще*, *Джулдница*, *Каленица*, *Гъжоварка*, *Карашлийка*, *Кетенка*, *Кулвичка*, *Дробушчука*, *Байлок*, *Лдмя*, *Лдмята*, *Шаварна*.

8. Долна Липница

Произв.: *лїпницѣнин* (ддлулипницѣнин), *лїпницѣнкѣ* (ддлулипницѣнкѣ), *лїпницѣнчи* (ддлулипницѣнчи), *лїпнишки* (ддлулипнишки).

Населението се е променяло: 1926 г. – 3168 жители, 1934 г. – 3320, 1946 г. – 3293, 1956 г. – 3206, 1970 г. – 2613, а към 1977 г. – 2235²⁸.

Разположено е по средното течение на р. Ялия. На 3 граници със землището на с. Горна Липница, на И – с. Обединение, на С – с. Караисен, на Ю – с. Паскалевец.

В м. *Калето*, намираща се между селата Долна Липница, Обединение и Градина има останки от крепост. В м. *Гаргалъка* (Къркълъкъ), *Аладжійка*, *Селището*, *Дрентà*, *Дичова чешмà* са намерени останки от глинени съдове и други предмети, а в м. *Гаргалъка* е имало селище от края на енеолита и бронзовата епоха²⁹.

МИ в землището на с. **Долна Липница**: Алабови могили, Аладжійка, Аладжійската воденица, Аладжійската чешмà, Бахчата, Божков геран, Брястовец, Бурловец, Бурловската река, Бурловската гора, Бурловската чукичка, Бурловския мост, Бурловския път, Бурловското кладенче, Бююк гьол, Бялкова кладенец, В село, Василевата ливада, Великовец, Вехтите лозя, Владиковите кладенци, Ганзаров геран, Гарга байр, Гаргалъка, Гаргалъшката могила, Гецова чешмичка, Главата, Глѣка, Големия Гаргалък, Голямата чука, Горна махалà, Гюшов геран, Гърков кладенец, Гюнгермес, Дансвата ливада, Дансвата чешмà, Дебелата кория, Деветтè вятъра, Дечова махалà, Димовата чешмà, Димохристовата махалà, Дичова махалà, Дичова чешмà, Долна Липница, Драганов байр, Драганов геран, Драганова махалà, Драгановата бърчина, Дрентà, Дълбокия трап, Епалията, Зад Главата, Зад Голямата чука, Зад Мочура, Зад Обило, Инковата махалà, Каменец, Каменската урва, Каменската чешмичка, Канев геран,

²⁸ Списък на населените..., с. 288; Коледаров, П. Промените..., с. 92; Енциклопедия ..., т. II, с. 400.

²⁹ Стефанов Ст. Старшите по долния басейн на Янтра. С., 1956, с. 26, 27, 39.

Капанчов гьол, Капчыко, Капчышката рекà, Карашко, Кенàровите буджаци, Кирезлика, Кладенеца Коуко = Коуко, Копачето, Костов геран, Краището у Совàтя, Край сèло, Крайна чешмà, Крайния геран, Крушето = Крушàците, Куруклүко, Куруклүшкия геран, Кърчовица, Къшлите, Ламбева махалà, Ламбевии парчèта, Ливàдето, Ливàдската чешмà, Ливàдския връх, Ливàдскио припек, Липàчката, Липнишкото ливàде, Лъгà = У Лъгà, Мàлката чүка, Мàлкия Гàргалък, Мàлчов орман, Мèча лòква = Мèче лòко, Мицова мoгйла, Мoгйлата у Сèлището, Мòмин баир, Мòмината мoгйла, Мòневата мoгйла, Мòчура, Мрjàмора, Мрjàморската рекà, Мүсов мòст, На Обила, Над Мèче лòко, Нивите зад върха, Нивите у Сèлището, Нòвата махалà, Нòвата чешмà, Обила, Овчàрниците, Остра мoгйла, Отлàка, Пàневата кория, Патàрева махалà, Пèнєв геран, Пèтров геран, Пешь тепè, Под Дебèлата кория, Под сèло, Полугàря, Пòповата водèница, Припеска, Припешката мoгйла, Пчелиния, Пчелинското уòсе, Пътя за Ливàдския връх, Равнинàта, Рàдев геран, Рàчов геран, Сàев геран, Сазл̀ко, Сèлището, Сèлската чешмà, Сèмовния кладенец, Слòмерския п̀т, Смилев гьол, Смилевата водепичка, Смр̀дликата, Смр̀дликата п̀тя, Смр̀щèц, Совàтя, Срецу лoзьята, Стàрите лoзья, Стèфановата водèница, Сүхата рекà, Сьби Иванчов връх, Терзиевата бърчина, Тòчков връх, Тòчков гьол, Трифоновата водèница, Трифоновата рекà, Түнев кладенец, Тутковец, Тьнката кория, У трапа, Хинков полугàр, Хинкова махалà, Червèната пр̀ст, Черкòвєн геран, Черкòвната крушà, Чешмàта на Вел̀ковец, Чешмичката на Мòчура, Чешмичката на Червèната пр̀ст, Чучурка, Шосèто за Гòрна Липница, Язовира, Яйджийската грàница, Яйджийския п̀т, Ялията, Янàков геран, Янàкова махалà.

От събраните 153 имена 2 или 1,31% са от турски произход. (Вж. § 117). Едно от тях (Бююк алан) е на границата със с. Горна Липница. Селището е съществувало преди османското нашествие и е останало чисто българско. Старинни топоними са: *Бр̀стовец, Вел̀ковец, Бүрловец, Каменец, Смр̀щèц, Тутковец, Кърчовица, Мèче лòко, Гл̀ка, Обила.*

9. Дьскот

Произв.: *д̀скутченин, д̀скутченкь, д̀скутченчи, д̀скуцки.*

Броят на жителите се е променял: 1926 г. – 1932, 1934 г. – 1969, 1946 г. – 1935, 1956 г. – 1939, 1970 г. – 1241, към 1977 г. – 1003³⁰.

³⁰ Списък на населените места..., с. 282; Коледаров, П. Промешите..., с. 103; Енциклопедия..., т. II, с. 502.

Селото е разположено на височина и граничи на ЮИ със землището на с. Лесичери, на И – с. Паскалевец, Ю, ЮЗ – гр. Павликени и с. Стамболово.

За основаването и първото му местонахождение има две легенди:

1. Намирало се е в ниската и мочурлива м. Отлака и поради появили се епидемии се е преместило на днешното място;

2. Основано е като българско, но с идването на турците българите са се изселили, а след Освобождението са слезли балканджий.

Смята се, че най-старите родове са дошли от Дряновско и Габровско.

В м. *Гюр чешма* има останки от антично селище. Намерени са 50 сребърни римски монети. Могили има на няколко места, а в м. Отлака – турски гробища³¹.

Според хората чешмата *Матейка* е много стара, а при оране в м. *Тенченския път* са намерени монети и керамика.

МИ в землището на с. *Дъскот*: Ак байр, Амашка, Аркарѝ йолу, Арнаут дол, Арнаутдөлска чешма, Атеолу, Байра, Балалѝ махала, Балшикова корениак, Балък дерѝ, Бахчѝте, Баш бунар, Башбунарското дерѝ = Дерѝто, Белите ташлѝци, Бозалѝка, Бозук кюпрю, Бѝджака, Буджациите, Бѝрловец, Бѝрловишкото дерѝ, Бююк алан, Бююк мочур, В ливадите, В Лозята, В Нѝвите лозя, В сѝло, В Ямата, Варуша, Вѝхтите лозя = Турските лозя, Враг тенѝ = Тюлю тенѝ, Вѝлчова могила, Върбановата могила, Гѝрен Балалѝй, Гюр чешма, Дичинското дерѝ, До воденицата, До гората, До дерѝто, До ливадите, До могилата, До чешмата, До Чучура, Дѝлен Балалѝй, Драката, Драца, Дряп дол, Дѝлгата махала, Дѝлгия буджак, Дѝскот, Дюз орман, Джандар махала, Зад дерѝто, Зад ливадите, Зад Малчов орман, Зад Отлака, Зад Усѝето, Зѝмската могила, Кѝрековска махала, Кесик кору, Кичера, Кладенеца на Кичера, Ковандѝк буджак, Кѝлевата гора, Кѝсева трап, Кѝзеолу, Лесичѝрския път, Ливадето, Липалака, Ловджийската чешма, Лозински път, Лозинския мѝст, Лѝпуш махала, Магарешкото кладенче, Матейка, Между дерѝтата, Могилата, Мѝмина баня, Мочура, Мустафа буджак, На глѝга, На Кутра, Над воденицата, Над ливадите, Над Паскалевския път, Над сѝло, Над Ташлѝка, Нѝдеолар, Нѝ-

³¹ Герасимов, Т. Колективни находки на монети през 1933 и 1934 г. Известие на българския археологически институт, VIII, 1934 г., с. 469; Стефанов, Ст. Старишите по долиня басейн на Явтра. С., 1956 г., с. 26, 27, 36, 57; Султов, Б. Павликенският край..., с. 20.

вата горà, Нòвите двòрòве, Нòвите лозя, Нùневската махалà, Отлàка, Отлàшката чешмà, Отсрèща, Павликèнските ниви, Павликèнския ор-мàn, Павликèнския път, Пявликян чукуру, Паскàлевския път, Пирамидата, Под Бахчите, Под Буджàка, Под лозята, Под Павликèнския път, Под пèтя, Под Смрàдликата, Под Ташлèците, Под Чùчура, Под Ямàта, Пòмпата, Прàвия кàмък, През байря, През дерèто, При водèницата, При лозята, При чешмàта, Припека, Прòдановска, Смрàдликата, Соук бунàр, Срещу чешмàта, Стàрите лозя, Стèфановска, Сък буджак, Сърбина, Ташлèка, Тèнченския път, Търницата, Узùn мòчур, Хаджи Исмèнов ташлèк, Хаджи Исмèновата чешмà, Хамбàр махалà, Хисàря, Чатàл Балалèй, Чùчура, Яланджàта, Ямàта, Ямурлùка, Ъхльмурлùка.

От събраните 140 имена 25 или 18, 55% са от турски произход. (Вж. § 118). Към старинния пласт се отнасят *Бурловец, Дрàца, Дèс-кот*. Сели се споменава през XVII в, а и топонимията свидетелствува, че днешното селище е образувано след XV в.

10. Карàнсен

Пронзв.: *кършчàниш, кършчàнкъ, кършчàнци, кършчàнски*.

Броят на жителите е бил: 1926 г. – 3222, 1934 г. – 3470, 1946 г. – 3723, 1956 г. – 3655, 1970 г. – 3548, а към 1979 г. – 3114³².

Селото е разположено на височини от двете страни на р. Студена. На С граничи със с. Горна Студена, на И – с. Масларево, ЮИ – с. Обединение, Долна и Горна Липница, Ю – Батак, З – с. Сломер, СЗ – с. Овча могила.

В публикуваните турски регистри от XV – XVII в. Сели не се споменава. За възникването на селището има мнение: 1. На мястото на турски чифлик; 2. Най-напред е било в м. Кùрт бунàр; 3. Най-напред са се заселили в м. Совàтската чешмà, но поради чумна епидемия се преместили на днешното място и на отстрèнщата височина, а по-късно са се слели.

Землището му е бедно на археологически находки. При разширение на кладенче, до Сèмовата чешмà, са открити части от две римски надгробни плочи. В м. Сèлището е имало антично селище³³.

³² Списък на населените места..., с. 287; Коледаров, П. Промените ..., с. 128; Енциклопедия ..., т. III, С., 1982, с. 332.

³³ Велков, Ив. Находки и вести от разни места. Известие на българския археологически институт, XIV, 1940/42, с. 276; Иванов, Т. Археологически вести. Изв. на археологическия институт, XVII, 1950, с. 330; Стефанов, Ст. Старините..., с. 55; Султов, Б. Павликèнският край..., с. 20.

На няколко места са намерени монети от различни времена.

МИ в землището: Алабова трап, Балкана, Балканското ливаде, Банчова чешма, Барата = Студена, Баташкото ливаде, Бежанска махала = Сибиря, Бежанския геран, Белия камък, Бента, Бицовата чешма, Боева ливада, Бряста, Бялата прѣст, Вачковото геранче, Вѣхтите лозя, Вървището = Дървото, Ганкова геран, Ганкова полугар, Гереня, Горен Курт бунар, Горната махала, Горностуденския пѣт, Горностуденския трап, Горното Балканско ливаде, Горното ливаде, Гръстятя, Дервѣнските кладенци, Дерѣ арасѣ, Джамийската чешма, Дѳлен Курт бунар, Дѳлната махала, Дѳлното ливаде, Драките, Дѳлгата бѣрчина, Дѳлгия врѣх, Дървѣрския пѣт, Дюлгѣрова кладенец, Зад кошѣрите, Зѣрецкия кладенец = Кладенците, Ивѳновата чешма, Илйева корийка, Карѳнсен, Карѳш дересѣ, Кйрова геран, Крайника, Крайните ливади = Крайното ливаде, Крайните лозя, Края, Кръстникова геран, Курт бунар, Куртбунарския пѣт, Куруклѳка, Кѣрчова геран, Липнишкото кладенче, Ловджийската чешмйчка, Маджѳров кладенец, Мѳлката Софийка, Мерѳта, Мерѳта Лѳвичките, Мерѳта полугѳрите, Мѳча дѳпка, Мѳчобан трап, Мйнова геран, Мйнчова геран, Могйлата, Мрачйка, Мрачйшките ливади, Мрачйшкия байр, Мрачйкия пѣт, На дѳното у Хрѳтетото, На края, На Спѳрови кладенчето, Над Влѳдковия кладенец, Над сѣло, Нѳвата чешма, Нѳвите лозя, Овчомогйлския пѣт, Отвѳденските ливади, Отвѳденския край, Отвѳдната махала, Плѳска могйла, Плугѳ, Под Нѳвите лозя, Пѳповата чешмйчка, Пѳпския геран, Порѳя, Потѳка, Потѳшката чешмйчка, Потѳшкия геран, Потѳшкото кладенче, Потѳшкото ливаде, През вѳрха, Припсека, Пчелйните, Първѳновия геран, Рѳжова дѳпка, Сазлѳка, Свищѳвския пѣт, Сѣлището, Сѣлската чешма, Сѣмовата чешма, Сѣнкова могйла, Смайлов врѣх, Совѳтската чешма, Спѳров кладенец, Срѣдната махала, Срѣдната чешма, Срещу Ивѳновата чешма, Стѳрите лозя, Стефан Караджѳ, Студенския врѣх, Студенския трап, Тѣнченската нйва = Тѣнченското ливаде, Тѣнченския пѣт, Тѳнчковото трѣне, Торбѳ котарѳн, Трѣскавите кладенци, Усѳйищцата, Фйлиповата водѣница, Фйлиповите салкѳми, Фѳнда под Вѳрвището, Хаджй Димйтър, Хѳджовата водѣница, Хрѳтетото, Цѳрския пѣт, Цйганския геран, Цѳнев геран, Чакѳровото кладенче, Чернѳсвото кладенче, Чинѳшкия врѣх, Шѳбова чешма, Шѳбовия геран, Язовйра.

От събраните 141 имена 3 или 2,13% са от турски произход. (Вж. § 119а). Старинни имена няма. Топонимията му е сравнително нова.

11. Лесичери

Произв.: *лисичѐрин, лисичѐркё, лисичѐрчи, лисичѐрски.*

Броят на жителите се е променял: 1926 г. – 1807, 1934 г. – 1815, 1946 г. – 1789, 1970 г. – 1205, към 1979 г. – 1147³⁴.

Селото е разположено на левия бряг на р. Росица и граничи на З със с. Стамболово, ЮЗ – с. Михалци, Ю – с. Мусина, ЮИ – с. Русаля, И – с. Дичин.

Населението не помни друго място и друго име на селото. В землището са намерени археологически останки. В м. *Сълп̀а (Марковия к̀амёк)* е съществувало значително антично селище. В м. *Вир̀ането* са открити основи на култова сграда от IV в., фрагмент от оброчен релеф на Хера и Зевс³⁵. Според преданието в м. *Черк̀овицето* е имало манастир от II българско царство. При строежа на църквата са намерени две цилиндрични колони. Преди повече от 20 години при копане на лозе са били изровени две колони с дължина 2 метра, а днес при оране се намират глинени съдове. В м. *Ор̀яховска я̀ма* са намерени каменни брадви, чукове и парчета от глинени съдове, а в м. *Кр̀ащице* и *Махалицата* – глинени съдове и парчета от тухли.

За най-стари родове се смятат: Гугоолар, Дековци, Лазаровци, Поповци, Занчевци, Линговци, Банчеви, Баракови и др.

МИ в землището: А̀теолу, Б̀абин Илийчин гер̀ан, Б̀абина, Балникови ниви, Бост̀анчетата, Бялата прѐст, В лозя̀та, Вир̀ането, Вл̀аховския гер̀ан, Вл̀ахоолу, Воденицата, Вър̀бите, Вър̀вището, Г̀аговския гер̀ан, Г̀ола Ръж̀еница = Ръж̀еница, Г̀орната ль̀ка, Г̀орната махала̀, Г̀орни лива̀ди, Г̀орните бост̀ани, Г̀орните лозя̀, Г̀орно кош̀аре, Горноотл̀ашката чешма̀, Г̀орното дер̀е, Г̀орното лива̀де, Гр̀дбището, Двѐте мог̀или, Дер̀ето, Дичинския пѐт, До шос̀ето, Дол̀а, Д̀олна махала̀, Д̀олната ль̀ка, Д̀олните лозя̀, Д̀олно кош̀аре, Д̀олно Отл̀ашката чешма̀, Д̀олното лива̀де, Дра̀гин д̀ол, Дра̀ките, Др̀яно д̀оло, Дѐс-котската гор̀а, Дѐскотския пѐт, Дя̀дов Д̀очов гер̀ан, Ж̀екова д̀упка, Ж̀елеви салкё̀ми, Зад бост̀анчетата, Зад кош̀арето, Ива̀нчовски гер̀ан, Кант̀она, Кап̀тажа, Кара̀дечовска махала̀, Кат̀уница, Кичера, К̀олчов хр̀аст, Конопя̀та, Корен̀аците, Корен̀ашкия пѐт, К̀орията, Кош̀арето,

³⁴ Списък на населените места..., с. 289; Коледаров, П. Промешите ..., с. 153; Енциклопедия ..., т. III, с. 744.

³⁵ Миков, В. Приноси към предисторическата епоха у нас, Изв. на българския археологически институт, 1938, с. 389; Филов, Б. Новооткрити старини. Изв. на българското археологическо дружество, 1911, т. II, св. 2, с. 287; Сулгов, Б. Павликенският край..., с. 16, 23.

Краишка чешма = Краишката, Краише, Край ливадите, Край полето, Край село, Край Кутра, Кутра, Кутул чешма = На Кутулка, Лайчката, Лесичери, Ливадите, Ливадски върби, Ловджийската чешма, Лозински кладенец, Лозинския път, Лозята, Лъката, Малката караджейка, Малкото блато, Марков камък = Сълпа, Матейка, Махалицата, Между доловете, Мечата бара, Могилите, Моновска чешма, Моновски геран, Мусинския път, Мусинското дере, Мутев геран, На брега, На Вървището, На полето, Над гарата, Над гробищата, Над кошарите, Над Селище, Над село, Над фабриката, Опашката, Оряховската яма, Отвѣд реката, Отвѣд чешмата, Отгоре, Павликенския път, Паназовски геран, Патреш махала, Пирончовски геран, Под бряста, Под Вървището, Под гарата, Под гората, Под Дъскотската гора, Под кошарите, Под лозята, Под Ръженица, Под село, Под Уседето, Под Яларския път, Под Георгиевски геран, Подпинец, Потоко, През байря, При гробищата, При избата, При кантона, Пяска, Раклите, Росица, Русалска поляна, Садната, Салкѣма при полето, Сараница, Селището, Синава лѣка, Синия вѣр, Средните гори, Средните лозя, Средорака, Средселското дере, Сулнѣра, Сухия дол, Терасите, Тинчовския геран, Трите могили, Търнака, Търнашкия път, Тѣнкия път, У Лъката, Уседето, Халиците, Хиновска махала, Ходжов орех, Храстова ръженица, Цвятков геран, Целините, Червец бряг, Черковището, Чешмата, Чокѳи махала, Шеремѣта, Яза, Яларската поляна, Ямата.

От събраците 166 имена само едно или 0, 67% е от турски произход: *Атеолу*, гранично със с. Дъскот, където 17, 89% от имената са турски. (Вж. § 119). Към старинния топонимичен пласт спадат: *Катѳница*, *Сараница*, *Матейка*, *Подпинец*, *Бабина*, *Драгин дол*, *Дряно дѳло*, *Краище*, *Кутра*, *Лесичери*, *Сълпа*, *Средорака*.

В публикуваните турски документи Сели е регистрирано през XV – XVI в., но вероятно селото е съществувало преди османското нашествие.

12. Михалци

Произв.: *миѳлчѳин*, *миѳлчѳикъ*, *миѳлчѳичи*, *миѳлски*.

Селото е разположено в полите на писката височина Бърдото и има предбалкански полуравнинен характер. На 4–5 км ЮИ тече р. Негованка. През землището му минават още Вишовградското дере = Селското дере и р. Росица.

Съществува легенда, че селището е възникнало от турски чифлик, а в м. *Чукаревец* е имало българско население, което е било привлечено към него. Венчки родове, със съвсем малки изключения, смятат, че са кореняци.

Археологическите данни говорят, че в м. *Саръ ѝр* е имало значително антично селище. В м. *Садина* са намерени монети от XVI и XVII в.³⁶ Между селата Михалци, Мусина и Русаля в м. *Бабина* има останки от селище. В землището има три могили.

МИ около с. *Михалци*: Ай гьол, Аламур корусу, Андреев кладенец, Арापово, Бабин вѝр, Бабина, Бабина трапа, Бабинските лозя, Байр корусу, Банков геран, Белизията, Белочерковското, Бурѹна, Бѹчник, Бѝрдото = Влашкото бѝрдо, Бѝлата прѝст, В Уседето, Вирането, Вишовградската река, Вишовградските лозя, Вишовградското дерѝ = Сѝлското дерѝ, Вишовградското ливаде, Вишовградското усѝе, Водѝницата на Ванеолу, Водѝницата на Дюгенджоолу, Водѝницата на Йѝвчоолу, Водѝницата на Минчоолу, Водѝницата на Чорбаджѝеолу, Водѝницата на Минчоолу, Водѝницата на Чорбаджѝеолу, Водѝницата на Ямакоолу, Въз сѝлския бряст, Вълченѝк, Върбака, Вървище, Гаджалов кладенец, Ганев вѝр, Гѝнков кладенец, Гладниѝка, Голѝмия Вълченѝк, Гѝрна Бабина, Гѝрна лѝка, Гѝрна махала, Гѝрна Негованка, Гѝрния трѝс, Граждански пѝт, Грапавицата, Гредата, Грѝбищата, Гѹнчовото мѝстче, Дацов кладенец, Дѝдев трап, Дѝчов трап, Джамбаз бунар = Джамбазов кладенец, Дѝлна Бабина, Дѝлна лѝка, Дѝлна махала = Тѹрската махала, Дѝлна Негованка, Дѝлния трѝс, Дѝлно тѹрското усѝе, Дѹно, Дѝлбѝкия пѝт, Дѝнков кладенец, Елѝ йолу, Еменската канара, Ергелѝето, Еретлиѝя, Задница, Задница дѹпките, Заднишката канара, Зѝшката крѝв = Зѝйчата крѝв, Зарапово, Зеленчуковата градина, Златен прѝстен, Змеѝвец, Зюмбѝолов геран, Илиеолу, Кайначетата, Какърджа, Капеш, Капката, Караасанската водѝница, Караасанската чешма, Карталов геран, Кирилов грѝб, Киселчѝва поляна, Китѝй махала, Ковачевец, Ковачевската чешма, Краище, Крайното ливаде, Кѹмруджата, Кѹновото, Кутрѝва бѝра, Кѝси дѝл, Латинските грѝбища, Лесичѝрското кладенец, Лесичѝрското усѝе, Ливадето, Ливадките, Лѝката, Люляката, Лѝсков буджак, Мѝлѝк Вълченѝк, Манастиря, Митев гьол, Михалци, Мишков кладенец, Могѝлките, Мѝмин скѝк, Мотѝшев геран, Мрямора, Мряморския кладенец, Мурѝтова чешма, Мусѝнски дѝл, Мусѝнско усѝе, Мусливи трап, На дѝскал Наѝчоолу въз салѝмите, На пѝтѝо герѝно = Хайдѹшкия геран, На Рѝта, Над Заднишката канара, Наѝчов трап, Наѝчова могила, Негованка, Нѝвата махала, Отлака, Падналия

³⁶ Сулгов, Б. Павликеевският край ..., с. 25; Мушмов, Н. Колективни находки на монети. Изв. на българския археологически институт, XV, 1930/31, с. 316.

кaмък, Пaсището, Пeхчева мoгилa, Плoчeния клaдeнец, Под Бaбина, Под бaхчaтa, Под бърдoтo, Под Дaцов клaдeнец, Под дупките, Под Зaднишкaтa кaнaрa = Под кaнaрaтa, Под кoриятa, Под лoзятa, Под Лoлякaтa, Под Пчeлинeтo, Под Сaръ яр, Под Скoкa, Под Усoдeтo, Пoпoв вйр, Пчeлинeтo, Рaдeoлoвaтa вoдeница, Рaйчoв гeрaн, Рeпeй мaхaлa, Рeчйщeтo, Рoнино кaмънe, Рoсийцa, Рътa, Сaвaтa кeлeмe, Сaдинa, Сaндeв клaдeнец, Сaръ яр, Сeлищeтo, Сeлскaтa рeкa, Сeнaкa, Сийния вйр, Слaвчoвeц, Смрaдликa, Срeднa Бaбина, Срeднa мaхaлa, Срeдниия връх, Срeдниия дoл, Срeднoтo ливaдe, Стaмбoлдoвскиия бaйр, Стaмбoлскoтo усoдe, Стoйнoв гeрaн, Студeнeц, Сухия дoл, Тoнкoвскaтa мaхaлa, Тoпoлитe, Трaпa, Трйтe брoдa, Тръстa, Търскитe грoбищa, Усoдeтo, Устeтo, Хaджй Хрйстoв клaдeнец, Хaджй Хрйстoв трaп, Хoджoвaтa вoдeница, Хoрйщeтo, Цвяткoв гeрaн, Цър дoл, Цйглeнaтa фaбрикa, Чeрвeнa, Чeрквaтa, Чeркeзкитe нйви, Чeшмйтe, Чукaрeвeц = Чукaрeтo, Чучурa, Шeйтaн бoаз, Шушyлeв дoл, Шушyлeвaтa кoрия, Язoвйрa, Ямaчeтaтa.

От събраните 204 имена 10 или 4, 90% са от турски произход. (Вж. § 120). Към старинните спадат: *Змeвeвeц, Кoвaчeвeц, Слaвчoвeц, Чукaрeвeц, Кaпeш, Късй дял, Бaбина, Бучник, Вълчeнйк, Вървищe, Зaдницa, Зарaпoвo, Крaищe, Михaлци, Сaдинa, Чeрвeнa*. МИ Латйнскитe грoбищa, Търскитe грoбищa, Чeркeзкитe нйви гoвoрят, чe тук сa живeли рaзнooбрaзни eтничeски грyпи. В турскитe дoкyмeнти СeлИ e зaсвидeтeлствyвaнo зa пръв път прeз XV в., нo дaннитe нa тoпoнимиятa дoкaзвaт знaчитeлнo пo-рaннoтo същeствyвaнe нa сeлищeтo.

13. Мусйна

Прoизв.: *мусйнчънин, мусйнчънкъ, мусйнчъничи, мусйнски.*

Населението се е променяло: 1926 г. – 1227, 1934 г. – 1165, 1946 г. – 1120, 1956 г. – 832, 1970 г. – 642, към 1981 г. – 435³⁷.

Граничи със землищата на селата Русаля – на И, Балван – Ю, Емец – ЮЗ, Михалци – СЗ.

Според преданието селото се е създадо след падането на България под турска власт от оцелелите жители от селата в м. *Шаварна, Бабина, Жалба*³⁸.

Значително антично селище е имало в м. *Бабина, Водйцата*

³⁷ Списък на населените места ...; Коледаров, П. Промените ..., Енциклопедия ..., С., 1984, т. IV, с. 388.

³⁸ Димов, Д. Мусийската република, С., 1963, с. 7.

= *Водйци, Манастиря*. На различни места са намирани монети³⁹. Селяните помнят две могили, едната от които вече не съществува. Оброчни камъни е имало в м. *Корййката, Зарезана, Кърското геранче, Черковшицето*. По-стари родове са: Радевци, Солаците, Моновци, Чапкънови, Мурджевци и др.

Записани МИ: Бабина, Бабински мѝчур, Бахчйте, Билцето = Черковното дървѝ, Боаза = Гѝнгермес, Бѝгданския клѝденец, Брегѝ, Бродѝ, Бѝчника, Бѝзливо грѝстенийще, Бѝрдото, В Ай гѝѝл, Ванковските ливѝди, Вѝлевския вѝр = Стамбѝлския вѝр, Вѝчов клѝденец, Влѝдовската чешмѝ, Влѝдовския долѝп, Водѝницата, Водѝницата на Дѝнкоолу, Водѝницата на Нѝчоолу, Водйцата = Водйци, Вѝлчевския вѝр, Вѝлченийка, Вѝлчова бѝрзей, Вѝрбѝнова буджѝк, Вѝрвицето, Вѝртѝпа, Гѝнчова герѝн, Герѝнчето, Гѝлям Вѝлченийк, Гѝлямата страница, Гѝлямата чѝка, Гѝрна Бабина, Гѝрна махалѝ, Гѝрната ѝтека, Грамовската вѝда, Грамовските бахчй, Грамовското геранче, Грѝбищата, Грѝстѝнищата, Гѝнгѝлова кривинѝ = Кривинѝта, Дебѝлата корйя, Дѝчкава бѝрзей, Джамбѝз бунѝр, Джѝчковото, Дѝмчовата корйя, До грѝбищата, До Зарезана, Дѝбревските ливѝди, Дѝбрешките лозѝ, Дѝлна Бабина, Дѝлна махалѝ, Дѝлната ѝтека, Дрѝговите чѝки, Дрѝма, Дѝлбѝкия порѝй, Дѝлгия буджѝк, Дѝртите лозѝ = Стѝрите лозѝ, Дѝковски кривинй, Дѝловѝте, Ёменския пѝт, Жѝлба, Зад Зѝйкова поляна, Зад лозѝята, Зѝйкова поляна, Зѝреда, Заразана, Илѝевските бахчй, Илѝновец, Илѝновски дѝл, Илѝновската чешмѝ, Исменѝвия клѝденец, Ичѝвища, Кайрѝка, Кайрѝчката, Кайрѝшки лозѝ, Калдърѝма, Калѝто, Карѝ бунѝр, Кай бунѝр, Келемѝто, Клѝчата, Ковѝчев буджѝк, Ковѝчев прѝлез, Комѝтските дѝпки, Кѝнската пѝтѝка = Кѝнския пѝт, Копѝците, Корййката, Кошѝрищата, Крушѝка, Крѝстѝпѝта, Кучкѝнска корйя, Кѝшова прѝлез, Кѝрското геранче, Кѝсй дѝл, Кѝсмичѝво геранче, Кѝмѝрколевата горѝ = Кѝмѝрколевската корйя, Кѝмѝрските бахчй, Кѝмѝрското клѝденче, Кѝочѝкова корйя, Лесичѝрските корйи, Лесичѝрския мѝст, Лесичѝрския пѝт, Ливѝдето, Лѝсповска корйя, Лозйща, Мѝлката страница, Мѝлката чѝка, Мѝлѝк Влѝченийк, Манастѝрското, Манастѝря, Мартѝлец, Мартѝлешката чешмѝ, Между вѝдите, Между лозѝята, Мѝнков клѝденец, Мѝнковския мѝчур, Мѝшката, Мѝгйлките, Мѝновска махалѝ = Полянска махалѝ,

³⁹ Герасимов, Т. Колективни находки на монети през последните години, 1941 г. Изв. на българския археологически институт, XV, 1946, с. 243; Герасимов, Т. Монетни съкровища, намерени в България през 1962 и 1963 г., с. 239; Султов, Б. Павликенският край ..., с. 23.

Моновските бахчи, Моновики буджак, Моновския кладенец, Моновския ѝз, Мочура, Мурджейския буджак, Мусина, Муцевата кория, На брѝда, На глѝга, На долѝ, На Ичѝвищата, На краѝ, На Негованка, На Тѝнкото пѝтче, Над Зарезана = Под стенѝта, Над Кайрака, Над Корийката, Над Корията, Нѝвия мѝст = При Михѝлския мѝст, Новоселския пѝт, Орешѝка, Орташките ливѝди, Орташкото кладенче, Папра, Патѝр махалѝ, Пещерѝта, Пещерската водѝница, Пещерска рекѝ, Пишмана, Под Бабина, Под Брега, Под Бучник, Под Друма, Под Зарѝда, Под Илиѝолу, Под корийката, Под корията, Под Лесичѝрския пѝт, Под Мочура, Под село, Под Усѝето, Под Червѝната стенѝ, Помашкото кладенче, Пѝповски буджак, Пѝповските бахчи, Пѝповския кладенец, При Кѝсмичевското герѝнче, При разсѝдника, Припека, Присадите, Пропаствѝ, Прѝстнийците, Пчѝлѝнето, Пчѝлѝнската рекѝ, Радевската ливѝда = Средните ливѝди, Радевска лѝква, Радевски нѝви, Рѝдина, Русѝлския мѝст, Садина, Сасѝнка, Солѝшки корѝи, Солѝшките бахчи, Солѝшкия ѝз, Среднята шѝма, Стамбѝлско келемѝ, Стенѝта, Страницата, Студенѝц, Сѝрбин полугѝр, Тѝпавищата, Тополѝте, Тѝнкото пѝтче, Търнищата, Усѝето, Хаджийски герѝн, Хайдѝшката горѝ, Хайдѝшките копѝци, Хайдѝшкия дѝл, Хайдѝшкото кладенче, Хѝджовите ливѝди, Царския пѝт, Червѝната стенѝ, Черничѝка, Чифлийка, Чѝбревица, Чокѝйския вѝр, Чукѝря, Шавѝришките корѝи, Шавѝрна, Шавѝришки мѝчур, Шамѝтница, Шѝшавата кория, Яларско бѝрдо, Ямето.

Сѝбрали са 229 местни имена, от които 6 или 2, 10% са от турски произход. (Вж. § 121). Кѝм старинния пласт спадат: *Илиѝновец, Мартѝлец, Чѝбревица, Шамѝтница, Сасѝнка, Бучѝика, Водѝци, Вѝлченѝка, Жѝлба, Зарѝда, Ичѝвица, Кайрѝчката, Клѝчѝта, Мусѝна, Папра, Бабина, Кѝси дѝл*. Имало е малко мохамедани, които вероятно са били потурчени бѝлгари (Помашкото кладенче). Данните говорят, че селището е съществувало преди идването на турците и слабо е засегнато от турското езиково влияние.

14. Нѝдан

Произв.: *нѝдѝнчѝши, нѝдѝнчѝнкѝ, нѝдѝнчѝчи, нѝдѝнски*.

Броят на жителите се е променял: 1926 г. – 2672, 1934 г. – 2959, 1946 г. – 3152, 1956 г. – 2925, 1970 г. – 2402, 1981 г. – 2258⁴⁰.

Селото е разположено от двете страни на дере, водещо начало от чешма в м. *Акера* и се влива в р. Ломя, която също протича през землището му. Теренът е слабо хълмист. Граничи сѝс селата: на Ю

⁴⁰ Списѝк на населените места..., с. 290; Коледаров, П. Промешите ..., с. 178; Енциклопедия ..., т. IV, с. 552.

– Върбовка и гр. Павликени, 3 – Бутово и Градище, С – Варана и Сломер, И – Батак и Патреш.

Няма предание селото да е променяло местонахождението или името си. Най-стари родове са: Симедноолу, Русаноолу, Радеолу, Котаноолу (от с. Присово).

Следи от минали епохи има в м. *Хърка, Пелитя, Острицата*. В м. *Русанова могила* са намерени монети от VI – V в. пр. н. е.⁴¹

МИ в землището: Абишев трап, Агдовата чешма, Агдовото ливаде, Акера, Акерската чешма, Алийчовец, Анчова трап, Арка, Ахчалка, Барата, Бостанлъка, Бояджиева бара, Брястовете, Буджациите, Бутовския път, Бърдата, Бърдото, Бялата пръст, Вакли могили, Варански път, Вачова геран, Великовия геран, Вехтите кошари, Вехтите лозя, Вишналка, Воденицата на дяд Кръстьо, Воденицата на Метеолу, Воденицата на Пенкоолу, Върбовския път, Върха лозята, Гераня Алийчовец, Гераня на Кара Табака, Гереня, Голата могила, Големия друм, Голямото бърдо, Горната махала, Долната махала, Долно Бутово, Драков бозалък, Драков буджак, Драков крушак, Драковата воденица, Драковата гора, Дрента, Друма, Дългата бърчица, Енева гьол, Енчова чешма, Зад Зореолу, Зореолу, Ибийшова трап, Инчоолу гората, Кавациите, Камъка, Кара Пётко йолу, Кара чайр, Карапетлика, Кладенеца на Метеолу = Метев кладенец = Метеолу кладенец = Метеолу гераня, Кованлъка, Кодоолу гераня = На Кодонови гераня, Кошарите, Края, Курдова могила, Къзъл чубук, Лаловия геран, Лозинския геран, Лозинския път, Ломята, Люляката, Малкия друм, Малкото бърдо, Метия, Михова геран = На Михови гераня, Момина геран, На върха, На Лакови могиляката, На Метеолу моста, На Милеви гераня, На Попови воденицата, На Сибевии чешмата, На Хаджисеви гераня, Недан, Несторова геран, Новата махала, Новата чешма, Новите лозя, Новия геран, Новите места, Орта сьрт, Острицата, Отлак байр, Павликенския път, Панталета трънак, Патрешкия път, Пелитя, Петевата воденица, Под Буджациите, Под Дрента, Под Кованлъка, Под Памуклука, Поманкова кория = Поманковата гора, Пръстницата, Пчелиня, Русанова могила, Саков буджак, Селската гора, Селската чешма, Селева щума, Синджирлията, Сломерския път, Сломерския трап, Сомунджука, Сух бунар, Сух чукур, Сибеола чешмата, Сюзлио бюлюк, Трънака, Тютюндия, Узун геран, Хаджийския трап, Ходжовия геран, Христова чешма, Циганския геран, Червения път,

⁴¹ Герасимов, Т. Монетни съкровища, намерени в България през 1965 г. Изв. на археологическия институт, XXIX, 1966, с. 212.

Чукѹрова чешмѹ, Юмѹрова могѹла, Юрѹ кюшѹ, Юсов чукѹр, Ярѹмова корѹя = Ярѹмовото.

Общо са събрани 139 имена, от които 12, или 8, 63%, са от турски произход (Вж. § 122). Този процент е по-голям в сравнение съседното с. Бутово. Старинни имена са: *Алѹлчовец*, *Недан*. Местността *Помѹковата корѹя*, която е на границата със с. Бутово, е свидетелство, че е имало българомохамедани.

15. Павликени

Произв.: *пѹуликѹнчѹнин*, *пѹуликѹнчѹнкѹ*, *пѹуликѹнчѹнчи*, *пѹуликѹнски*.

Броят на жителите се е движил: 1926 г. – 3906, 1934 г. – 4598, 1946 г. – 6383, 1956 г. – 9275, а към края на 1970 г. – 12 250, 1983 г. – 13 295⁴².

Павликени се намира на около 40 км СЗ от гр. Велико Търново и граничи на Ю с гр. Бяла черква, И – с. Стамболово, СИ – с. Дѹскот, С – с. Патрещ, СЗ – с. Недан, З – с. Бутово, ЮЗ – с. Върбовка.

Преди сформиране на окръзите през 1959 г. гр. Павликени е бил административен околийски център. От 1889 до 1894 г. е принадлежал към Паскалевска околия – Търновски окръг; от началото на 1894 г. центърът на околията се премества в Павликени и с указ 813 се създава Павликенска околия (21. XII. 1894 г.). През 1900 г. с указ 633 от 31. XII. 1899 г. се закрива Павликенска околия⁴³. За град е признат с постановление на Министерския съвет, обнародвано на 12. VII. 1943 г.⁴⁴

Откритият археологически материал не може да даде пълна представа за историческото минало на гр. Павликени. Най-добре е проучена тракийска вила в м. *Върбѹвски ливѹди*, където в I в. пр. н. е. е имало керамичен център. Следи от антични селища са разкрити в СИ част на града и в м. *Машатлѹка* и *Бѹли бряг*, където са намерени останки от постройки, керамика и монети от II – IV в.⁴⁵ Жертвеник от варовик е открит в м. *Лако дерѹ*, а в м. *Копѹната могѹла* – част от каменен похлупак на саркофаг и златни украшения⁴⁶. Намерени

⁴² Списък на населените места..., с. 347; Коледаров, П. Промените..., с. 189; Енциклопедия С., 1986, т. V, с. 7.

⁴³ Списък на населените места..., с. 11, 12.

⁴⁴ Коледаров, П. Промените на имената..., с. 189.

⁴⁵ Султов, Б. Павликенският край..., с. 17, 20, 25, 27.

⁴⁶ Велков, Ив. Новооткрити старини. Изв. на българския археологически институт, VIII, 1934, с. 455; Николова, Я. Златни украшения от Павликени. Изв. на окръжния музей Велико Търново, 1964, кн. 2, с. 83 – 86.

са около 10 кг сребърни монети от началото на XVII в. и гърне от глина с тетрадрахми от македонския цар Филип III Аридей⁴⁷.

Прѣдполага се, че днешното село се е намирало първоначално в м. *Маринопѡлци*, заселено с павликяни, дошли от с. *Марино поле* край гр. Карлово. След това се е преместило на днешното си място и продължило да съществува със Сели Павликени⁴⁸.

Най-старите родове са Мандевите, Ваневи, братя Бобеви, братя Узунови и др.

МИ около гр. **Павликени**: Байданската колиба, Балканджѝ махалѐ, Бежанска махалѐ, Бѐли брѝг, Бостанджѝ махалѐ, Бѡтевата колиба, Бѡтовския врѝх = Чатѡла, Бѡтовския мѡст, Бѡтовския пѣт, Бѡтовското шосѐ, Бѡлата прѣст = Прѣстниците, Бѡлата чешмѐ, В горѡта, В лозѝта, Варѡша, Водѐницата на Пѐнчо Карѡкачанина, Водѐницата на Сѝйкоолу, Водѐницата на Харизѡноолу, Върбѡвска чешмѐ, Върбѡвски ливѡди, Върбѡвския пѣт, Върбѡвското дерѐ, Гѡговица, Гѡговски бунѡр = Гѡговския герѡн, Гѡговското мѡстче, Гѡнчова чешмѐ, Гѡрата, Гѡтева мѡгила, Герѡня в Дрѡн корусѡ, Герѡня в Ескѝ баалѣк, Герѡня в Ливѡдите, Герѡня в Метѝля, Герѡня на Мѡшолите, Гѡрна поляна, Гѡрния ташлѣк, Гранѝчния пѣт, Грѡбищата, Гъзѐпския клѡденец, Гѡр чешмѐ, Дафѝновото клѡденче, Дермѐн йѡлѡ, Дѝмченския пѣт, Дѡлна поляна, Дѡлния Ташлѣк, Драгѡновска махалѐ, Дрѡн корусѡ, Дълбѡкия ливѡдски пѣт, Дѣното ливѡде, Дѣскотската чешмѐ, Дѣскотския байр, Дѣскотския мѡст, Дѣскотския пѣт, Ескѝ баалѣ, Ескѝ чайр, Зарезѡнската колиба, Ивѡнчовската махалѐ, Игрѝщето, Изворите, Кѡлчовския герѡн, Карѡ ерѝ, Карѡ чалѣ, Кѡтанската мѡгила, Кесѝк корѡ, Китката, Кѝчер тепѐ, Клѡденца на Дѡлна поляна, Клѡденца на Кѡлчови, Клѡденца у Бѐли брѝг, Кѡванлѣка, Кѡванлѣшкото дерѐ, Кѡджѡ бѡзалѣк, Колибата на дѡскал Тѡдор, Колибата на Ивѡнчови, Кѡпаната мѡгила, Крушѝте, Кѡевска махалѐ, Кѡза, Курѡ дерѐ, Куцѝнските брѝстове, Кѡм Дѡлно Бѡтово, Кърнѡ бунѡр, Кѡмѡрцата вѡда, Кѡнчето, Лѡко дерѐ, Ливѡдското дерѐ, Ливѡдското мѡстче, Мѡндевската махалѐ, Мѡндевската чешмѐ, Мѡндевското дерѐ, Маринопѡлци = Варнопѡлци = Павликѐни, Махлѐнския пѣт, Машат-

⁴⁷ Герасимов, Т. Колективни находки на монети през последните години, 1941 г. Изв. на българския археологически институт, XV, 1946, с. 237; Мушмов, Н. Колективни находки на монети, 1921 – 1922 г. Изв. на българския археологически институт, 1921 – 22, т. I, с. 241.

⁴⁸ Йѡвков, М. Павликени и павликянството в България. Сб. Павликени и павликѝнският край в миналото. С., 1977, с. 90 – 93.

лѣка, Метѣля, Могѣлата на Машатлѣка, Могѣлите в Ливадите, Могѣлите на дяд Дѣнчо, Могѣлите на Печѣрските чешми, Мѣста на Върбѣвското дерѣ, Мѣста при Гѣор чешма, Мѣстчето на Бѣли брѣг, Мѣшулската махалѣ, Над сѣло, Нѣчовска махалѣ, Нѣданските лозѣ, Нѣданския пѣт, Нѣви ливади, Нѣвите грѣбища, Оджѣка, Опѣшката, Отлѣка, Пилѣ чалѣ, Пинирджѣ йолѣ, Печѣрската чешма = Сѣѣт чешма, Площѣда, Полугѣря, Поляните, Пѣпова махалѣ, При гѣорското стопѣнство, Прѣдливата чешма = Прѣдливка, Пѣтя за Бѣли брѣг, Рѣбчовска махалѣ, Рѣдка бунѣр, Росѣца, Свищѣвския пѣт, Срѣдня махалѣ, Срѣщу Изворите, Стѣрите грѣбища, Сѣхата чешма, Сѣхото дерѣ, Ташлѣка, Тѣнка тепѣ, Тѣпчовска махалѣ, Трѣте трѣши, Трѣнката, Узѣнска махалѣ, Хаджѣ Кѣлевата чешма, Хаджѣйската трѣнка, Хамамджѣ бунѣр, Харизѣновска махалѣ, Цѣганската чешма, Цѣганските грѣбища, Цѣгѣрския герѣн, Цѣнговска махалѣ, Чайр карѣ йолѣ, Черкѣзка махалѣ, Черкѣзко, Чѣрния Върбѣвски пѣт, Чешмата у Бѣли брѣг, Чукѣрския герѣн, Чѣката, Чукѣр кѣпрѣѣ, Юрутлѣка.

От събраните 159 имена 22 или 13, 77% са от турски произход (Вж. § 123). Селището е било чувствително засегнато от турско влияние. Освен българи и турци тук вероятно са живели и черкези: *Черкѣзка махалѣ*. Топонимията е сравнително нова. Старинни са: *Гаговица, Варѣша, Маринопѣлци = Павликѣни*.

16. Паскалевец

Произв.: *пѣскѣл'уѣчѣни, пѣскѣл'уѣчѣнкѣ, пѣскѣл'уѣчѣни, пѣскѣл'уѣски*.

Броят на жителите се е променял: 1926 г. – 1442, 1934 г. – 1575, 1946 г. – 1565, 1956 г. – 1389, 1970 г. – 982⁴⁹.

Граничи сѣе землищата на селата: З – Дѣскот, Ю – Дѣчин, И – Ресен, Градище, СЗ – Горна и Долна Липница.

От 1892 до 1896 г. с. Паскалевец е било околийски център. В землището му има няколко могили: в м. *Чешмите – Голѣмата могила*, в м. *Сѣкѣрдѣжа, Сѣхото дерѣ и Голѣм кѣз*, а в м. *Юртлѣка* и *Сѣкѣрдѣжа* има следи от селище. Намерена е и оброчна плочка с изображение на тракийския конник⁵⁰. Няма данни за промяна името и мястото на селището.

За най-стари родове се смятат: Паневци, Банчевци, Пасковци, Вачевци, Гагаузята.

⁴⁹ Списѣк на населените места..., с. 289; Коледаров, П. Промешите..., с. 191.

⁵⁰ Стефанов, Ст. Старините..., с. 27, 58; Николов, Т., Цончев, Д. Нови релефи на Тракийския конник. Изв. на археологическия институт, VI, 1932, с. 246.

МИ в землището му: Агòв бунàр = Агòл герàн, Алàбовите могили = Калетата, Алйлчето нивата, Амùз йолù, Арйевата воденица, Арйевото усòе, Асàнска кория, Ашарь, Бàлдзов герàн, Бàлдзовска махалà, Балканджй йолù = Балканджйския път, Бàш чешмà, Баянл̀ка, Бекйрев бент, Белия байр, Белмите, Белмишката рекà, Белмишките клàденчета, Беновата горà, Бозал̀ка, Бостанл̀ка, Бостанчетата, Бялата пръст, В рекàта, В селото, Вакйровата чешмà, Вàковската поляна, Вàковската поляна герàня, Велешàнка, Велешàнка чешмà, Вехтите лозя, Въз Беновата горà, Въз герàня, Въз гòрния герàн, Въз зелените бостàни, Въз могилката, Въз рекàта, Въз ренненските ниви, Гàзева герàн, Голя̀м кùз, Голя̀мата могила, Голя̀мото калè, Гòрната махалà, Гòрния мешелик, Гòрно Белмишко клàденче, Гòрното усòе, Горчйвата чешмà, Гюнето, Гйор чешмà, Дебелата горà, Делибàшов герàн = Кладенеца на Чолàковци, Делибàшовата махалà, Делибàшовата рекà, Дереджйевото усòе, Джалийската кория, Димитровото келемè, Динчов герàн, Дичйнските ниви, Дичйнския байр, Дичйнското усòе, Дòлната махалà, Дòлния Мешелик, Дòлно Белмишко клàденче, Дòлното усòе, Домùз гьòл, Дрàкал̀ка, Дрàката, Дренàка, Дъскотската кория, Дъскотската чешмà, Дядо Ненковото клàденче, Дядо Танàсов герàн, Дядов Цòнков мòст, Дядовото Цòнково клàденче, Екинлийка, Зад Балабàна, Зад върха, Зад Усòето, Ибрийчовския байр, Ибрийчовския ташл̀к, Ибрийчовското герàнче, Канцелàрската чешмà, Капч̀ка, Карà орман, Караилйевото клàденче, Карàшките лозя, Кираджйския път, Кованл̀ка, Кованл̀шкия път, Кочàш, Кòчовата колиба, Крушàка, Курù дерè, Къзълджйка, Къно Ивàнов грòб, Къшлàта на Гюнето, Къшлите, Лàзаровата воденица, Лàуновата кория, Мàлко калè, Мàлчов орман, Мешеликя, Мòчура, Мушмурдинов клàденец, На Велевски под салк̀мите, На Мутàфа воденицата, Нàчов полугàр, Нòвите местà, Овòщната градина, Овòщните градини, Ортà сенил̀к, Павликя̀нското, Пазàрския път, Памуклийи, Памуклийските ливàди, Параджйкя, Паска̀левец, Под брястà, Под Дайоолу, Под Ибрийчовския път, Под Ивàнченския път, Под лозята, Пòповата воденица = Мутàфовата воденица, Пòповата поляна, Пòповата чешмà, Пòповите бахчй, Пьзд̀лка гьòл, Пърлишков трап, Сàкърджа, Салиевите местà, Салк̀мовата горà, Селската горà = Селската кория, Селската ливàда, Смрàдликата, Спайка, Средеселската чешмà, Сухото дървò, Сюрйò тепè, Танàската махалà, Тарашйнковите местà, Ташл̀ка, Тèкев дòл, Текèв полугàр, Тенченски път, Тетралика, Трапа, Треска̀вèла = Треска̀вото клàденче, Тютюнлйòкя, Усòето, Учйлищ-

ната махалà, Хаджì Кòлевата чешмà, Цòнковото клàденче, Червèния пòт, Чешмìте, Чолàковото дренàче, Юртлòка, Ямурлòка, Ясò мешè.

Събрани са 164 местни имена, от които 17 или 10, 37% са от турски произход (Вж. § 124). *Баянлòка* остава неясно. Към старинните спадат: *Велешàнка*, *Паскàлевец*, *Трескавèла*.

Данните от топонимията показват, че селището е съществувало преди XIV, XV в., и е засегнато от турското влияние.

17. Патреш

Произв.: *пòтрèшчòнин*, *пòтрèшчòникò*, *пòтрèшчòници*, *пòтрèшки*.

Броят на жителите се е движил: 1926 г. – 2017, 1934 г. – 2097, 1946 г. – 2173, 1956 г. – 2107, 1970 г. – 1722, 1983 г. – 1329⁵¹.

Селото е разположено по горното течение на р. Ядия, която го дели на три махали. Граничи със землището на с. Горна Липница – на С, с. Недан – З, с. Батак – С, гр. Павликени – З, с. Дòскот – Ю.

За историческото минало на селото има много данни, за което голяма заслуга има бившият учител Рашко Тодоров.

Останки от антична вила има в м. *Манастирòя* и в м. *Гòрното ливàде*. В землището му има над 20 могили, някои от които се намират в м. *Патрèш байр*, *Срèбòрни полòни* и др.⁵²

Най-стари родове са: Папазоолу, Гунчоолу, Цакоолу, Мутафовци, Душкоолу.

Населението не помни селото да е местило местонахождението си, но за име използва много по-често регистрираната в турските документи форма *Патрèшица*.

МИ в землището му: Агòвата ливàда, Àкера, Алимàнка, Аргò, Бакàлов клàденец, Бàнев герàн, Батàшка махалà, Батàшката бърчина, Бàш бунàр, Бèлия пòт, Бèсек байр = Бèсеки, Божàнов байр, Бòйчов клàденец, Бостàнчетата, Боюклìевата могила, Бюòдк алàн, В Дòскотско, В Лозòята, Вàклини могили, Вàчовата = Вàчовата горà, Вèхтите лозò, Водèницата на Àнгел Митев, Водèницата на Вìчоолу, Врòо дрентà, Вòлчова могила, Вòлчовата водèница, Гàтев герàн, Герàнчето на Пòтоко, Герàния, Герàния на Бàневци, Герàния на Бàнкоолу, Герàния

⁵¹ Списък на населените места..., с. 290; Коледаров, П. Промешите..., с. 192; Енциклопедия ..., т. IV, с. 113.

⁵² Стефанов, Ст. Старините..., с. 26, 66, 67; Ангелов, Н. Колективни находки на монети от В. Търновски окръг. Изв. на окръжния музей Велико Търново, 1964, кн. 2, с. 89; Султов, Б. Павликенският край..., с. 25.

на Минеолу, Гераня на Тюлюмовци, Герчилето, Гечова могила, Гешов кладенец, Големия трап, Голямата локва, Горния кладенец, Горното ливаде, Гробищата, Гунчов геран, Гъстите крушки, Данчо кору, Дачовка = Дачовата чешма, Долния кладенец = Пералото, Долно геранче, Долното ливаде, Дорук йолу, Дребак, Дрента, Друмско, Душков геран, Дъскотска махала, Дядо Пановата кория, Еневите ниви, Енчов кладенец, Ергелето, Журжонь, За Горна Липница, Зад върха, Заренка, Здреолу, Кадирова буджак, Колаксьзова могила, Каменна могила, Кантона, Капсьзова могила, Кеневирлия, Кираджийския път, Кирков гьол, Кичера, Кичерския път, Кичур тепе, Кладенеца в Горното ливаде = Кладенеца със земята, Кованлъка, Ковачев геран, Корийката, Куза, Курдовата чешма, Къзлаша, Кьоклюците, Ливадето, Липнишката корийка, Лозята, Макавёсвата воденица, Макавёсвата чешма, Манастиря, Марков кладенец, Михалския път, Могилките, Мулловата = Мулловата гора, Московата ливада, На върбата, На Михалския път, На Потока, На речицата, На Търновския път, Нёдански ливади, Нёданския път, Нёновата могила, Нёвите места, Опашката, Орто орман, Отлака, Отлачената могила, Павликёнский път, Пандурка, Патреш = Патрешница, Патреш байр, Пёнчов рог, Плоска могила, Под Куза, Под Манаша, Под Ормана, Под село, Под Чорчопо, Под Ямата, Под Ялака, Поповата чешма, Потока, При Храста, Прибутка, Рачова могила, Салкъма, Селската чешма, Сергёсвата воденица, Силевото, Смрадликата, Соук бунар, Сребърни поляни, Средня махала, Средната чешма, Странджова могила, Сърбини полянки, Табаков гьол, Ташлъците, Тришова кладенец, Тръстепушката воденица, Търновския път, Тюлюмов път, У Ялако = Ялака, Узун буджак, Хаджиевата чешма = Хаджийка, Хайверкова могила, Ходжов кладенец = Ходжоолу, Ходжовите брястове, Цаков гьол, Цаковата могила, Цераклъко, Циганската чешма, Цёневата могила, Червёната пръст, Чёрневата гора, Чорчопо, Чётова = Чётовата локва, Чутурлиевата, Шопски полянки, Янков кладенец, Ялията, Ямата.

От събраиите 172 местни имена 9 или 5, 23% са от турски произход (Вж. § 125). Две имена остават неясни: *Журжонь*, *Патреш*. Към стариия топонимичен пласт принадлежат: *Алиманка*, *Бёсек байр* = *Бёсеки*, *Дачовка*, *Заренка*, *Пандурка*, *Прибутка*, *Хаджийка*, *Патрешница* = *Патреш*.

Имайки предвид, че и до днес жителите пазят по-старото Сели *Патрешница*, и данните от топонимията, следва да определим с. Патреш към тези селища, които са съществували преди идването на турците и слабо са засегнати от турското езиково влияние.

18. Росица (Гру̀хчова ма̀халà)

Произв.: *мъ̀лѐнчѐнин, мъ̀лѐнчѐнкъ, мъ̀лѐнчѐнчи, мъ̀лѐнски.*

Броят на жителите се е движил: 1926 г. – 560, 1934 г. – 581, 1946 г. – 611, 1956 г. – 531, 1970 г. – 417⁵³.

МИ в землището на селото: Адàта, Айкѐна, Байра, Балталѐка, Батѝ б̀ара, Бл̀атото, В лозѝта, Вър̀бѝвския пѝт, Гер̀аня, Глав̀ата, Голѐмия бо̀аз, Голѐмия мешелѝк, Голѝмата канар̀а, Голѝмата стен̀а, Гор̀ите под межд̀ата, Г̀ор̀на ма̀хал̀а, Г̀ор̀ната чешм̀а, Г̀ор̀ните лозѝ, Г̀ор̀ния К̀аваклѝк, Г̀ор̀ния мешелѝк, Г̀ор̀ния чаллѝк, Г̀ѝсти д̀ол, Гр̀ѝбищата, Гру̀хчова ма̀хал̀а = Росица, Гь̀ѝла, Дерм̀ен корус̀у, Дѝмченската рек̀а, До пѝтя, До рек̀ата, До с̀ело, Д̀олна ма̀хал̀а, Д̀олната чешм̀а, Д̀олния чаллѝк, Дом̀уз гь̀ѝл, Еск̀и баалѝ = Ст̀арите лозѝ, Жѝлин гь̀ѝл, Зад Голѐмия мешелѝк, Зад Гор̀ата, Зад Г̀ор̀ната корѝя, Каваклѝка, Кайр̀яка, Кал̀ето, К̀алково, К̀амька, Кант̀аря, Кант̀она, Келем̀етата, Коп̀ака, Кр̀ѝста, К̀уза, Куру̀ д̀ол, К̀ърмазалат, Кь̀оклѝците, Кь̀юллѝка, К̀ѝонта, Кь̀юш̀етата, М̀ал байр, М̀алкия бо̀аз, М̀алкия мешелѝк, М̀алкия тр̀ап, Манаст̀ирската гор̀а, Манаст̀иря, Мандж̀уря, Могѝлките, М̀ѝстчето, На Григ̀ѝровите бо̀аза, На чешм̀ите, Над К̀амька нѝвите, Над чешм̀ата, Отл̀ака, Павлик̀янския пѝт, Пашѝ в̀ада, Пезѝѝля, Под гь̀ѝла, Под к̀амька, Покрай Голѐмия мешелѝк, Поля̀ната, Пр̀ѝкара, Росица, Сар̀ѝ ѝр, Сар̀ѝярските нѝви, Ср̀едния мешелѝк, Сулу̀ чук̀ур, Сь̀тнѝ бунар̀е, Теп̀ето, Тр̀апа, Тр̀ескавото кл̀аденче, Т̀урските гр̀ѝбища, Ть̀мреш, Хѝнков̀ата корѝйка, Хис̀аря, Чак̀ѝров будж̀ак, Чешм̀ата, Юртл̀ука чешм̀ата, Я̀мата.

Събрани са 99 местни имена, като 11 от тях или 11, 11% са от турски произход. (Вж. § 126). Към старинните спадат: *К̀алково, Ть̀мрет, Батѝ б̀ара, Г̀ѝсти д̀дл.*

19. Сл̀ѝмер

Произв.: *сл̀ѝмирчѐнин, сл̀ѝмирчѐнкъ, сл̀ѝмирчѐнчи, сл̀ѝм'ѝрски.*

Броят на жителите непрекъснато намалява: 1926 г. – 2043, 1934 г. – 2127, 1946 г. – 2291, 1956 г. – 2212, 1970 г. – 1635, към 1985 г. – 1965⁵⁴.

Село Сломер е разположено на двата бряга на р. Барата, представляващи два хълма. На И граничи със с. Караисен, на ЮИ – с.

⁵³ Списък на населените места..., с. 279; Коледаров, П. Промешите..., с. 214.

⁵⁴ Списък на населените места..., с. 287; Коледаров, П. Промешите..., с. 228; Енциклопедия ..., т. VI, 1988 г., с. 261.

Батак, На Ю – с. Недан, З – с. Варана, СЗ – с. Червена, С – с. Овча могила, СИ – с. Горна Студена.

Според легенда най-напред селото се е намирало в м. *Дядо Миневата чешма*. Там има останки от антично селище⁵⁵.

Най-стари родове са Везовци, Цановци, Пролчовци, Лешовци, Мочуровци.

МИ в землището на с. **Сломер**: Агòвата ливàда = В Агòвата ливàда, Агòвия трàп = В Агòвия трàп, Бàжа могила, Бàрата, Бàрборец, Бàрборския пѣт, Батàшката могила, Батàшкия кованлѣк, Батàшкия трàп, Батàшкото ливàде, Биволския полугàр, Бостанлѣка, Бърчйнката на Рàчо при салкѣма, В Лозята, Вàнковата могила, Варанскà кория = Варанскàта горà, Варанскàта могила, Варанскò, Везовския герàн, Вѣхтите лозя, Върбàнка, Гàрчата махалà = Ачовска махалà, Герèня, Глѹхчова махалà, Голямата дрѣн, Голямата кория, Голямата странà, Голямото бѣрдо, Гòрната махалà, Гòрната чешмà, Гòрната чешмà в Голяма дрѣн, Градйшкия пѣт = Дълбòкия пѣт, Гѣрковица, Дерè арасѣ, Дерèто, Дèшкова могила, Димовската водèница, Дòлната махалà, Дòлната чешмà, Дòнев мòст, Дорѹка, Дрàките, Дѹпката, Дядо Миневата чешмà, Ёнчо Рѹсевска махалà, Ёнчо Рѹсевския герàн, Зад бѣрдото, Зад крѣста, Задѣнения трàп, Карàшка поляна, Качàкова клàденец, Кймовската махалà, Кираджийския пѣт, Кладенчето у Гѣрковец, Кованлѣка, Козàрския пѣт, Косòра, Костадиновската водèница, Кошàрите, Край Джалилската кория, Край Нèданската усòйница, Край Червèна, Край Червèнския клàденец, Кривия гьòл, Кйно Мицовския герàн, Кйонта, Ливàдите, Ливàдска бàра, Ливàдската чешмà, Ливàдския мòст, Лозята, Люляките, Мàлка дрѣн, Мàлката странà, Мàлкия кованлѣк, Мйнева чешмà, Мйшките, Могйлката, Могйяката у Вѣхтите лозя, Мочѹровска махалà, Мочѹровский герàн, Мрѣтвицата, Мѣстева байр, На кошàрите, На чешмитè, Над Батàшкото ливàде, Над Варанскòто бѣрдо, Над Голяма дрѣн, Над Мàлката странà, Над сèло, Нàшенската могила, Нàшенския герàн, Нàшенското ливàде, Нèданския герèнь, Нèданския пѣт, Нèданския трàп, Нивите над Голямата странà, Нòвата махалà, Нòвата чешмà, Овчомогйлския пѣт = Свищòвския пѣт, Орèщето, Орлòвото гняздо, Острата могила, Острицата, Остришката могила = Остришкия врѣх, Остришкия герàн, Остришкия пѣт, Пьнѣчката, По Кираджийския пѣт, Под Вѣхтите лозя, Под Голяма кория, Под Голямата странà, Под Голямото бѣрдо, Под ло-

⁵⁵ Стефанов, Ст. Старишите ..., с. 35, 55; Султов, Б. Антична ръчна мелница. Сп. Археология II, 1960, кн. IV, с. 34; Султов, Б. Павликенският край..., с. 20.

зѣта, Под Острата могила, Под село, Под Яланджата, Покрай Ливадето, Помѣковска махала, Пѣпина дрѣн, Порѣя, Пѣтока, Пѣтошката бѣрчина, Пѣтошкия байр, Припека, Прѣлчовската воденица, Прѣлчовската чешма, Пчелиня, Пѣтѣките, Пѣтя за Батѣшкото ливаде, Пѣтя за Голѣмата дрѣн, Пѣтя за Дерѣ арасѣ, Пѣтя за Лозѣта, Пѣтя за Миневата чешма, Пѣтя за Пѣтока, Пѣтя край Червена, Райтската корѣя, Сѣлската чешма, Слѣва могила, Слѣмер, Смокѣните, Смрѣдликата, Сред лозѣта, Среѣдната бѣрчина, Среѣшната чешма, Стѣрите лозѣ, Странѣта, Студѣнския пѣт, Тинчов герѣн, Тѣневата чешма, Трѣите могили, Тѣрската чешма, Тѣрските грѣбища, Тѣрничката, Тѣрноветския пѣт, Убитите тѣрци, Унгова корѣя, Усѣто, Усѣйницата, Хаджиеви лозѣ, Хрѣстето, Цѣнковска махала, Цѣнковската воденица, Цѣнковския байр, Цѣлинето, Цѣганска махала, Цѣганския герѣн, Цѣганския пѣт, Червѣнския клѣденец, Червѣнския пѣт, Червѣнско, Чѣрната чешма, Чешмѣта на Кѣонта, Чешмѣта Чифлѣка, Чешмѣте, Чешмѣйката на Голѣмото бѣрдо, Чифлѣка, Юртлѣка, Яланджата.

От събраните 191 имена 1 или 0, 52% са от турски произход (Вж. § 127). Сравнително голям е процентът на новообразуваните имена, но има и старинни: *Барборец*, *Курѣанец*, *Вѣрбаика*, *Гѣрковица*, *Слѣва могила*, *Слѣмер*. Ми Помѣковска махала свидетелствува, че е имало помаци.

20. Стамболѣво (Умѣр бѣй. Дѣлни Турчѣта)

Произв.: *стѣмбулѣдѣчѣни*, *стѣмбулѣдѣчѣнкѣ*, *стѣмбулѣдѣчѣнчи*, *стѣмбулѣдѣски*.

Броят на жителите е вариал, както следва: 1926 г. – 1330, 1934 г. – 1409, 1946 г. – 1486, 1956 г. – 1368, 1970 г. – 1209, 1985 г. – 1039⁵⁶.

Село Стамболово е разположено в равнина и граничи със землището на следните селища: Ю – с. Михалци, И – с. Лесичери, С – Дѣскот, З – гр. Бяла черква и Павликени. Край него тече р. Росица.

За прѣв пѣт СелИ се споменава в турски документи от средата на XV в. с името *Умур бѣй*⁵⁷. На населението е познато още и името *Дѣлни Турчѣта*, а през 1893 г. се преименува в с. *Стамболово*⁵⁸. Смята се, че е създадено по време на османското владичество. СелИ *Дѣлни Турчѣта* говори за съществуването на потурчено българско население. След Освобождението е изцяло българско.

⁵⁶ Списък на населените места...; Енциклопедия ..., т. VI, с. 398.

⁵⁷ Извори за българската история. С., 1966, т. XIII, с. 167.

⁵⁸ Коледаров, П. Промените..., с. 233.

В землището му е имало около 6 могили, които днес са разорани. Останки от старо население има в м. *Махалицата* и *Бо̀за*.

За най-стари родове се смятат Тодорови, Милеви, Еневи, Димитрови и Дочеви. Преселници има главно от Троянско.

Записани МИ от с. **Стамболово**: Ада̀та, Айвалџка, Ак тепѐ, Баалџк орманџ = Смрадликата, Байр корусу, Байра, Бахџите, Бо̀за, Бозалџка, Буру̀на, Бџлгарските кории, Бюлю̀ка, В ливадите, Вџхтите кошари = Стари́те кошари, Воденичките, Върба̀ка, Върто̀пите, Геранџето, Голямата чешма̀, Горна поля̀на, Горна чешма̀, Горната ада̀, Горната махала̀, Горните лозя̀, Горноорџховския пъ̀т, Дингил ада̀ = Дингила, До линия̀та, До нивите, До̀лна ада̀, До̀лната махала̀, До̀лни турџета = Уму̀р бѐй = Стамболџво, До̀лните лозя̀, Дра̀ката, Дџлбо̀кия пъ̀т, Дџлгата нива, Дџскотския байр, Дџскотския пъ̀т, Ергџнското кла̀денче, Еретлиџка, За̀рзалата, Ка̀з чайр, Канни гьол, Кесик кору̀, Кла̀денеца при зе́лените гра̀дини, Кла̀денџетата, Кокарџџата, Корџна̀ците, Кория̀та, Кра̀ище, Край кла̀денџето, Край ливадите, Край поля̀ната, Край шосџто, Ку̀рт кою̀су, Куру̀ дерѐ, Кюкля̀ока, Лесичарка, Ливадџето, Ма̀рков мо̀ст, Махалицата, Мешелиџка, Мѝнков тра̀п, Мѝнкова чешма̀, Миха̀лската пъ̀тека = Пъ̀теката, Миха̀лския байр, Моги́лите, На Байря̀, На брега̀, На Еретлиџка, На пъ̀теката, На тра̀па, Над боста̀ните, Над зеленџу̀ковите гра̀дини, Над кошари́те, Над Но̀вите лозя̀, Над Павликџнския пъ̀т, Над Топџлите, Над чешма̀та, Но̀вите лозя̀, Орџховския пъ̀т, Павликџнски пъ̀т, Павликя̀нка, Патрџшки пъ̀т, Под Айвалџка, Под Ак тепѐ, Под Байра, Под гора̀та = Под кория̀та, Под Ку̀з чайр, Под Кокарџџата, Под Кру̀шата, Под Но̀вите лозя̀, Под Стари́те лозя̀, Под усџето, Покри́тата чешма̀, Поля̀ната, При Геранџето, При Гераня̀, При Стари́те лозя̀, При чешма̀та, Пџтенџето, Росица, Ру̀си тепѐ, Са̀рп я̀ма, Срецу водџница̀та, Срецу фабрика̀та, Стара̀та махала̀, Стари́те лозя̀, Ся̀оть гьол, Та̀шоолу, Ташлџ̀ците, Топџлите, Тюлю̀бѐто, Узу̀н чуку̀р, Ху̀бав геран, Червџн бря̀г, Черниџата, Чешма̀та край шосџто, Чешма̀та на убитите, Чешма̀та на Хама̀джџи, Чешма̀та при Червџн бря̀г, Шџпов грџб, Юру̀тлу̀ка, Я̀лия̀та, Я̀лия̀та под чешма̀та, Я̀наклџка.

От събраните 133 МИ от турски произход са 15 или 11, 28% (вж. § 128). Стамболово е сред селищата, които са в по-голяма степен засегнати от турското влияние. Наличието на МИ *Бџлгарските кории* говори, че е съществувало и друго, освен бџлгарското, население.

Топонимите са сравнително нови. За старинни могат да се приемат *Лесичарка*, *Павликя̀нка*, *Уму̀р бѐй*.

В т о р а г л а в а

ЕЗИКОВ АНАЛИЗ НА ИМЕНАТА

В езиково отношение изследваната Павлиkenска околия спада към балканските говори, по-точно – към централния балкански говор. По-важни особености са: силна редукция на неударените широки гласни **а, е, о**; пълен преглас на **а** в е след мека сричка и **ж, ч, ш** пред мека съгласна; и др.⁵⁹ Прави впечатление наличието на мекост в края на думите в Горна Липница – **н, л, р**, в с. Стамболово – **т, н, р**. Знае се, че едни от най-старите родове в селото са преселници от Троянско, чиито говор се характеризира с наличието на палатални съгласни в края на думите⁶⁰. Днес при по-младото поколение тази особеност е загубила характера си.

При езиковия анализ на имената ще бъдат посочени някои по-характерни особености. Изследването не претендира за пълна характеристика на говора.

А. Фонетични особености

21. Старобългарският **Ѣ** в ударено положение пред твърда сричка се застъпва с **'а**: Б'ълъ чѣркуѣ, Б'ълътъ прѣс, Б'ълкуѣ клѣдинци, Урлѣдѣту гн'ѣзѣду.

В неударено положение – в **'ѣ**: Бр'ѣстуйти, Бр'ѣстѣиц, Бр'ѣстѣ и др.

В ударено положение пред мека сричка се прегласява в **е**: Гулѣмнѣй трѣп, Бѣлѣй бѣйр, Бѣлѣй бр'ѣк, Пѣуликѣни, Рѣпишкѣ мъълѣ.

Изключение – Гул'ѣмнѣй мишилѣк. (Вероятно поради престараване на информатора.)

22. Стбългар. **ж** в говора и при местните имена се застъпва от **'ъ**: Гъжуѣркѣ, от гъжува (стбългар. *гжжѣва, гжжѣва*); Гѣлъбуѣ г'ѣл (*голѣбѣ*); Гѣстѣку, Гѣстѣите крѣшни (*гжстѣ*); Лъгѣ (*лжгѣ*); Лъкѣтъ (*лжка*); Пѣтекѣти, Пѣтинѣиту (*пжтъ*).

23. Стбългар. **Ѧ** под ударение преминава в **е**, а в неударено положение и в **'ѣ**: Грѣдѣтъ (грѣрѣдѣ), Зѣр'ѣдѣ (зарѣдѣ), клѣдинци, клѣд'ѣнци (клѣдѣсъ).

⁵⁹ Стойков, Ст. Българска диалектология. С., 1968, с. 72 – 75.

⁶⁰ Пак там, с. 74.

24. Стбълг. **ѣ** е застъпен както в книжовния език – и: Бйулеки пулугар (быволь), Кйткътъ (кътка), Куритатъ (корыто), Мугйлтъ, Мугйлтъ (могыла).

25. Стбълг. **ѣ** е както в книжовния език: Гълъбуѣ г'ол, дѣну, дѣнута и др.

26. Стбълг. **ѣ**, когато е под ударение, преминава в **ѣ**: Тѣкътъ курйѣ, Тѣнкйѣ пѣт, Тѣнкуту пѣтчи (тънъкъ).

В неударено положение – в и или **ѣ**: Гор'ѣн Бълълѣй, Гор'ѣн клăдиниц (горнь), Дол'ѣн Бълълѣй (долнь).

27. Пълна редуция на широките гласни **а, е, о > ѣ, и, у**. Само в говора на с. Горна Липница прави впечатление полуредуцията на е.

28. Редовен преглас на **а** под ударение, пред мека сричка и след мека съгласна в **е**: Бужѣцити, Вѣтити кушѣри, Кушѣрту, Кушѣр-кити, Лисчѣри, Пулѣнити.

29. **Елизия**. Обикновено изпада гласна в средата на думата, когато не е под ударение.

а: Бăбинѣ Бѣнинѣ чушмйчкъ, Б'алтъ прѣс, Гул'амтъ кѣнпрѣ и др.

е: Вирăнту, Гирѣнту, Кушѣрту, Крушту, Трѣнту.

и: Ђсанѣ, Бустанѣ, удѣнѣ, Вѣз зѣлинѣи бустăни и др.

о: Дѣнту ливăди, Рѣштиту < орище, Свăцкътъ чушмѣ.

Елизия на **т**: Гѣрнийѣ мѣс, Кѣр бунар, Кѣр куйусѣ, Кѣр типѣ, мѣсчи, Усрѣштѣ, Прѣсницити.

ф: Ђус курѣ.

30. Праславянските съчетания ***tj, *dj** се застъпват както в книжовния език – **шт, жд**: Нѣ Чѣжумѣ кѣштѣтъ, Гурѣти пуд миждѣтъ, Грѣждăнскйѣ пѣт, Пиштирѣтъ, Пѣштирскѣтъ удѣнѣ, Смрѣштѣѣ.

31. **дж** и **дз**, при имена от чужда основа, са изгубили експозивността си: Ђлжйѣкѣ, Бăлжуѣ гирăн, Бузѣжйѣу мугйлѣ и др.

32. Изговорѣт на **рѣ, лѣ, ѣр, ѣл** е както в книжовния език: вѣр, врѣѣ, Вѣлчинйк, Вѣлчуѣ мугйлѣ, Вѣрбăкѣ, Вѣрвишти, Вѣрѣ, Мрѣт-вицѣтъ, Трѣнăкѣ, Трѣниту, Тѣрнйцѣтъ, Тѣрнйштѣтъ и др.

33. Съгласните **х** и **в** се променят, както следва:

х – В началото и средата на имената изпада: Ђжй Димйѣтър, Ђлмѣр курсѣ, Вѣти луз'ă, вѣр, Вѣрѣ, рăс, мѣлѣ, Миăлци, Ур'ăуѣскѣтъ йăмѣ, Спѣйкѣ и др.

х > й: врѣй, Мѣйлицѣтъ, урѣй.

х > ш: Бѣшчѣтъ, бѣшчй, Глѣшчуѣ мѣлѣ.

х > в: Сѣвити клăдиници, Сѣвийѣ дол.

х > ѣ: Грѣѣчуѣ мѣлѣ.

в – Изпада в началото и средата на думата: удѣ, Удицьтъ, удѣн-
ць, удупат, Ъгдѣтъ ливадѣ, Анчуѣ трап, Ърапуу, Байуѣ локвъ и др.

в > ѱ – в средата и края: Ъбийшуѣ трап, Айнуѣ бужак, Ъгдѣ буиар,
Бужануѣ бѣир, Бѣшкѣуѣ гирап, Батуѣскити ливади и др.

Обеззвучаване в края: Ъндрѣйуф кладиниц, Бѣкалуф кладиниц
и др.

34. Асимилация. Г'улл'ук'ѣ, Дѣнникѣ, Крѣй ливатту, Кунлукѣ,
Ливаткѣтъ и др.

35. Дисимилация: Т'ук'ужик'ѣ.

36. Протеза и епентеза: на **в:** Дѣвѣлийскѣтъ шумѣ, Вѣтлакѣ,
Дѣвѣлийскуту, Дуврѣк'ѣулу; на **х:** Хѣйкѣнѣ, Хѣркѣ.

37. Лабиализация и делабиализация: Бий кѣлан, Бий г'ол,
Бийѣк мѣчур, Кичѣк чукѣр, чушмѣ и др.

38. Дейотация: Урѣшкити ливади.

39. Контракция: **тс > ц:** В Дѣскуцку, Вишуграцкѣтъ рикѣ,
Дѣскуцкѣ гурѣ, Кумѣцкити дѣпки, Ливацкѣ бѣрѣ, Рѣйацкѣтъ курѣйѣ
и др.

ст > ш: Гѣнчууту мѣшчи.

40. Метатеза: Дурбушчѣкѣ, Кѣлвакѣ, Кивилѣк'ѣ, Кѣлнѣ дирѣ,
Шимилѣк байр, Сѣлпѣ.

41. Палатализация. В селата Горна Липница и Стамболово и
сѣседните им Патреш и Михалци се пази мекостта в края на думите.
Например: Гат'уѣ гирап', Гѣнчуѣ гирап', Журжѣн' и др.

Палатализация, водеща до промяна: Бѣк'уфскѣтъ мѣлѣ.

Запазена мекост при членуване: Бѣир'ѣ, Бѣлкан'ѣ, Бѣнт'ѣ, Бѣ-
сик'ѣ, Вѣз гирап'ѣ, Гирѣн'ѣ, Гичѣт'ѣ, Гурѣн'ѣ, Г'улл'ук'ѣ, Г'ургинѣлѣк'ѣ,
Жѣвизѣлѣк'ѣ, Икинѣлѣк'ѣ, Имишѣн'ѣ, Иритѣлѣк'ѣ, Кѣнтѣр'ѣ, Кѣрѣпит-
лѣк'ѣ, Кивилѣк'ѣ и др.

Мекост в средата на думата: Бѣл'ти тѣшлѣци, Вѣл'чинѣк'ѣ,
Вѣл'чифскѣйѣ вѣр, Вѣл'чѣ пулѣ, Гѣрнѣтъ чушмѣ, Гѣрнѣтъ утѣкѣ и др.

42. Заменяне на ф е в поради прѣстараване: Вѣкѣруѣтъ чушмѣ,
Д'ат Вѣл'уйѣ гирап, Труванскити килимѣтъ.

43. е > ѣ: Усѣѣту.

м > н: Грѣнуѣскѣтъ вадѣ, Дрѣнеску.

44. Ударение. Тѣй като ударението в Павликенско не се разли-
чава от книжовните норми, ще посочим само някои особености.

При повечето имена, завършващи сѣе суфикс -лѣк, ударението
пада на суфикса: Бустанлѣкѣ, Мѣшѣтлѣкѣ, Липѣлѣкѣ, Пужѣрлѣкѣ и
др. Изключение: Гѣрнѣйѣ Кѣвѣклѣкѣ, Дрѣкѣлѣкѣ, Плѣчулѣкѣ.

45. Отметнато ударение спрямо книжовните норми: към началото на думата: пòрой, Пòтока⁶¹; към края на думата: Бабина трапà, Бродà, Брястà, Брястòве, Брястòвец, Брястòвете, Граждàнски пѣт, грѣстенийце, Гълѣбòв гьòл, дворòве, долà, Мартулѣц, На Гъркò герàню, Килимцàта, мостòве, На долà, Плугà, Под брястà.

46. Старинно ударение се пази в имената: пòрой, Пòтока, Батй бàра (Бчерк, Рос), Вълѣчè полè (Вишгр), Гостй дòл (Бчерк), Драгй мешè (Вар), Кьсй дѣл (Мих).

Б. Граматически особености

47. Членуване. Поради спецификата на местните имена – да изразяват в по-голяма степен определеност – количествено преобладават членуваните.

При двукомпонентните имена се членува първата съставка, а при трикомпонентните – само едната дума: Дяд Ивàновата чешмà, Дядо Нèновото клàденче, Дядо Пàновата корйя, Дядо Сàвовото клàденче, Дядови Пѣтровите клàденци, Дядо Цвѣтковото клàденче, Дядовата Нèнова ливàда, Дядовото Марйново клàденче и др.

Не са членувани: Дядо Танàсов герàн, Дядов Дòчов герàн.

Нечленуваните еднокомпонентни местни имена са значително по-старинни от членуваните.

48. Член -о. Те са съсредоточени в селата Патреш и Горна Липница, но единични случаи са регистрирани и в Долна Липница и Михалци: Аргò, Зад вѣро, Гѣстàко, Дребàко, Дрѣно дòло, Капчйко, Кичерò, Кладенеца Коуко, Колчàко, Куруклүко, На Гъркò герàню, На пѣтю герàню, Нйвите зад вѣро, Отлàко, Потòко, Прйпеко, Сазлѣко, Цераклѣко, Церàко, Чорчòпо, Юртлүко, Ливàдскио прйпек.

49. В настоящото изследване не е възможно да се направи пълен анализ на членуването, тъй като се срещат и редица дублетни форми: Бүчник = Бүчника, Павликèнски пѣт = Павликèнския пѣт и др.

50. Съгласуването между компонентите в топонимичното съчетание следва книжовните особености: Бүтовското шосè, Бълзливо грѣстенийце, Йлчовата корйя и др.

Родовата принадлежност на имената съответствува на книжовните норми. Прави впечатление, че думата **дрян** в местните имена се употребява в ж. р.: Голѣмата дрян, Ливàдската дрян, Мàлка дрян.

⁶¹ По-нататък имената даваме в книжовно възстановена форма.

В. Образуване на имената

І. Еднокомпонентни.

51. Топонимизация. Тук спадат онези имена, които са образувани чрез промяна статуса на лексемата. Те са образувани от: **съществително нарицателно име:** Батак, Белйна, Бучник, Бърчина, Варанă, Водйци, Вълченйк, Вървище, Градйще, Дишпудак, Дъскот, Жълба, Задница, Качица, Кесичйна, Какърджа, Кокарджă, Косичйна, Крайще, Кръстѐц, Кърмазалат, Кукувица, Лесичѐри, Лозйща, Павликѐни, Памуклийи, Папра, Пиздйца, Прибутка, Рѐдина, Росйца, Ръжѐница, Сăдина, Сѐлище, Слатина, Средорăка, Студенѐц, Тръстйга, Тъмреш.

наречие: Отвѐд, Отгѐре, Отсрѐща, Ашърѐ.

прилагателно име: Казанджй, Сăкържа, Ченгешлий.

52. Трансформация.

Към този тип спадат две групи топоними. 1) Образуваните от съществително нарицателно име, производно от съществително собствено (ЛИ, При, РИ, МИ или СелИ); 2) Образуваните от лично, родово, фамилно прякорно или друго собствено име.

Тип – жителско: Варнопѐлци, Маранци, Маринопѐлци, Михалци.

От местно, селищно или име на държава: Калакастро, Корѐя, Кремйковци, Манджурйя.

От родово или фамилно име: Влăхоолу, Илийсолу, Исăдоолу, Кайоолу, Нѐдеолар, Хѐджоолу.

От прякорно име: Баждăра, Балабăна, Бѐсекия, Ёпалията, Ефѐдето, Кочăш, Мйшките, Сърбина, Харамйята, Шеремѐтя, Ямăчетата.

От лично име: Дѐно, Труфанă.

53. Формално образуване.

За формален показател при преминаването на апелатива в топоним приемаме членната форма, чрез която в микротопонимията се подчертава определеността, известността, познавателността на обекта.

1) **Член за мъжки род:** -ѐ (-а).

а) **Образувани от основа на съществително нарицателно име:** Айвалѐка, Аргă, Армутлѐка, Ашчалѐка, Байра, Бакрăча, Балканя, Балталѐка и др. Общо 186 имена.

б) **Образувани от основа на съществително собствено име:** Сибйра.

в) **Образувани от основа на прилагателно име:** Кесйкия, Кисѐра, Мезевйря.

-о: Аргò (Патр), Дребàко (Патр), Капчйко (ДЛипи), Кйчсрò (ГЛипи), Колчàкò (ГЛипи), Куруклùко (ДЛипи), Мънàшо (ГЛипи), Отлàко (ГЛипи), Пòтоко (Лесич), Припекò (ГЛипи), Сазлìко (ДЛипи), Цераклìко (Патр), Церàко (ГЛипи), Чорчòпо (ГЛипи, Патр), Юртлùко (ГЛипи), Гъстàко (ГЛипи).

2) Член за женски род: -та:

а) *Образувани от основа на съществително нарицателно име:* Адàта, Бàрата, Бахчàта, Белйзнията, Бьклицата, Вàдата, Воденйцата, Водйцата и др. Общо 94.

б) *Образувани от основа на прилагателно име.* Т у р с к и: Яланджàта.

3) Член за среден род: -то:

а) *Образувани от основа на съществително нарицателно име:* Бйлцето, Блàтото, Бьрдото, Вирàнето, Вьрвището, Герàнчето, Герèнето, Герчилèто и др. Общо 48.

4) Член за множествено число: -те.

а) *Образувани от основа на съществително нарицателно име:* Адйте, Бахчйте, Белмйте, Боклùците, Бостàните, Брястовèте, Буджàщите, Бùците и др. Общо 58.

-т а:

а) *Образувани от основа на съществително нарицателно име:* Бостàнчетата, Бьрдàта, Герèнчетата, Грьстенийцата, Грьстйта, Джамйята, Каййнàчетата, Калèтата, Келемèтата, Клàденчетата, Клечàта, Конопйята, Коритàта, Кюшèтата, Липйята, Тьрийцата.

54. Субстантивация.

В тази група спадат нечленувани еднокомпонентни имена, които са с функция на съществително име, а със структура на друга категория думи (прилагателно име, числително име и т. п.). Част от тях са образувани от първоначално топонимично словосъчетание, като втората съставка е отпаднала, а първата е поела функцията на цялото съчетание. За разлика от елипсата изпуснатата от съчетанието дума не се чувствава.

1) *Прилагателно имена -е и:* Плужна, Студèна, Червèна, Шавàрна.

2) *Прилагателно имена -и и:* *От основа на съществително нарицателно име:* Бàбина; *От основа на съществително собствено име:* Дùдина.

3. *Прилагателно имена -й ъ:* Нèдан, Слòмер.

4. *Прилагателно имена -ò в:* Арàново, Бùтово, Дрàчово, Кàлково, Стамболòво, Чòтова.

5) Прилагателно име на -ок: Дълбок.

6) Прилагателно име на -ск -: Баташко, Белочеркòвско, Варанскò, Върбòвско, Градишко, Дру̀мско, Дѣскотско, Кара̀шко, Нѣданско, Павликѣнско, Петрòвска, Прѣдановска, Сѣйковска, Стѣфановска, Червѣнско, Черкѣзко.

55. Елипса. Топонимите, включени в тази група, са образувани от първоначално топонимично словосъчетание, но изпуснатата дума се чувствава или може мислено да се постави.

1) Остатък от родително-винителен падеж: Дра̀ца, Кутра, Мусѣна, Селѣма. Образувани са първоначално от *Нивата на...

2) Прилагателно име на -ев: Сѣлевото, Чутурлѣевата.

3) Прилагателно име на -ен: Опитното.

4) Прилагателно име на -ов: Ва̀човата, Джòчковото, Кунòвото, Кун̀човото, Мулловата, Яр̀мовото.

5) Прилагателно име на -ск: Бурловската, Даалѣйското, Коюнджѣйското, Кра̀ишката, Манастирското, Хаджѣйската.

6) Причастие на -т: Прек̀снатото.

56. Суфиксална универбизация.

Местните имена от този тип вероятно са образувани от първоначално многокомпонентно топонимично съчетание, при което една дума отпада, а другата поема функцията на цялото съчетание и се прибавя суфикс с топонимична функция.

1) Суфикс -ел: Треска̀вѣла.

2) Суфикс -ец: *основа – лично име: Бърборец, Мартулѣц; основа – нарицателно име: Курпанѣц, Царѣц, Яворовец, Яловарец; основа – прилагателно на -ев, образувано от ЛИ или ПРИ: Зѣзевец, Күлевец, Паска̀левец, Сергѣевец; ... образувано от нарицателно име: Царевец; основа – прилагателно на -ен от нарицателно име: Ка̀менец; основа – прилагателно на -ин от нарицателно име: Пòпинѣц; основа – прилагателно име на -ѣ от нарицателно име: Смръщѣц; основа – прилагателно на -ов, образувано от ЛИ: А̀лѣлчовец, Вѣлѣковец, Дру̀жковец, Ѝлѣнѣвец, Рун̀ковец, Сл̀авчовец, Тут̀ковец, Шар̀анковец; - ... образувано от нарицателно име: Бря̀стòвец, Бур̀ловец, Жѣл̀ковец, Зм̀ѣйовец, Тют̀òнковец.*

3) Суфикс -сш: *основа – прилагателно име: Гòлѣц, Ка̀пеш, Ср̀ѣднѣш.*

4) Суфикс -ница: *основа – ЛИ: А̀с̀аница, Сар̀аница; основа*

- *Сели*: Патрѣшица; *основа - нарицателно име*: Върбѣклица, Джулюница, Катѹница; *основа - прилагателно име на: -ав*: Рѹнтавица; *-ев: основа - ЛИ*: Чѣбревица; *основа - нарицателно име*: Чукаревец; *-ен: основа - нарицателно име*: Каленица, Шамѣтница; *-ов: основа - ЛИ*: Гѣговица, Гърковица, Дрѣговица, Дрѣчовица, Кърчовица, Нѣшковица.

5) Суфикс -ка: *основа - ЛИ или При*: Алимѣнка, Велешѣнка, Върбѣнка, Кабакчѣйка, Матѣйка, Неговѣчка, Пандѹрка, Турсѹнка; *основа - съществително нарицателно име*: Амѣшка, Грънчѣрка, Гъжувѣрка, Карашлѣйка, Кетѣнка, Лесичѣрка, Павликѣнка, Сасѣнка, Средѣлка, Чѹчурка; *основа - прилагателно име*: Аладжѣйка; *основа - прилагателно име на: -ен*: Зарѣнка; *-ив*: Прѣдлѣвка; *-ов*: Дѣчовка.

От събраните местни имена около 3, 06% са образувани чрез наставка с топонимична функция. Като се има предвид и старинността на някои изходни основи, следва, че в Павликенско може да се обособи един доста старинен топонимичен пласт имена, образувани преди XV в. Те са разпространени преди всичко в селищата с по-старинно население и там, където чуждоезиковото влияние е било минимално: Вишовград, Градище, Долна Липница, Михалци, Бяла черква, Горна Липница, Мусина, Патреш, Бутово, Дъскот, Лесичери, Сломер, Стамболово, Павликени.

Наличието на успоредиците: Рѹнтавица = Рѹнтава могила, Кърчовица = Кърчова могила, Кѹтул чешмѣ > изч. Кѹтулка > На Кѹтулка, Хаджѣйка = Хаджѣвата чешмѣ, Дѣчовка = Дѣчевата чешмѣ, Прѣдлѣвка = Прѣдлѣвата чешмѣ убедително подкрепят мнението, че топонимичните наставки субстантивират имена, които в по-близко или далечно минало са били многосъставни.

57. **Лексикализация**: Акера, Атеѣлу, Бѣйлок, Бѣнтеѣлу, Вишѣвград, Гѣнгермес, Дорѹкеѣлу, Дробушчѹка, Зарѣпово, Зѣреѣлу, Карѣисен, Кеневѣреѣлу, Кѹзеѣлу, Пенирджѣйѣлу, Сѣреѣлу, Тѣшѣлу, Чукурѣлу.

58. **Неясни, съмнителни**: Журжѣнѣ, Крибук, Кулвѣчка, Патрѣш, Пиргѣс.

II. Многокомпонентни

59. Трансформация.

Карамѣн дѣл, Мурад бѣй, Рѣза Лѣксембург, Стѣфан Караджѣта, Умѹр бѣй, Хаджѣ Димѣтър.

60. Прилагателно име + съществително нарицателно име.

1) Изконно прилагателно име + съществително нарицателно име.

Домашен произход: Бѣлите ташлѣци, Бѣлия байр, Бѣлия камък, Бѣлия кладенец, Бѣлия пѣт, Бяла чѣркова, Бялата прѣст, Бялата чешма, Вѣхта махала, Вѣхти лозя, Вѣхтите кошари, Вѣхтите лозя, Гола рѣженица, Голата могила, Голѣмия боаз, Голѣмия друм, Голѣмия кладенец, Голѣмия мешелик, Голѣмия трап, Голяма дрян, Голямата канара, Голямата кория, Голямата ливада, Голямата лѣква, Голямата могила, Голямата стена, Голямата страна, Голямата страница, Голямата ѳрва, Голямата чешма, Голямата чѣка, Голямото бѣрдо, Голямото калѣ, Гѣстите крушки, Дебѣлата гора, Дебѣлата кория, Другия арк, Дѣлга ливада, Дѣлгата бѣрчина, Дѣлгата махала, Дѣлгата нива, Дѣлгите дървета, Дѣлгия байр, Дѣлгия буджак, Дѣлгия врѣх, Дѣлгото белме, Дѣлгото дѣно, Дѣлгото келѣме, Дѣртите кории, Дѣртите лозя, Жива вода, Кривия гѣол, Нѣвата гора, Нѣвата махала, Нѣвата чешма, Нѣви ливади, Нѣвите грѣбища, Нѣвите дворѣве, Нѣвите кории, Нѣвите лозя, Нѣвите места, Нѣвия геран, Нѣвия мѣст, Нѣвия пѣт, Нѣвото липе, Остра могила, Правия камък, Синия вѣр, Старата махала, Старите кошари, Старите лозя, Старото игрище, Старото липѣ, Старото сѣлище, Сѣха чешма, Сѣхата бѣра, Сѣхата река, Сѣхата чешма, Сѣх бунар, Сѣхите кладенци, Сѣхия дѣл, Сѣхото дерѣ, Сѣхото дърво, Сѣх чукѳр, Чѣстите круши.

Турски: Айлян кузѳ, Ак байр, Ак тепѣ, Аркѳрѣ йолѳ, Ашчѣлѣ гѣол, Бозѳк кюпрѣо, Бучѳк бунар, Бюѣк алан, Бюѣк гѣол, Бюѣк чукѳр, Дѣоз орман, Ели йолѳ, Ескѣ баала, Ескѣ бостанлѣк, Ескѣ чайр, Каплѣ дерѣ, Каплѣ гѣол, Кара бунар, Кара ери, Кара кирѣз, Кара орман, Кара чайр, Кара чалѣ, Караш дересей, Катѣ кара, Келик дерѣ, Кесѣк корѳ, Кирѣз мешѣ, Коджа байр, Коджа бозалѣк, Курѳ дерѣ, Куруджа дерѣ, Курѳ дѣл, Кѣзѣл алат, Кѣзѣл чубѳк, Кѣрни бунар, Кѳчиѣк чукѳр, Орта сепенлик, Орта сѣрт, Орта сѳрѣ, Орта чайр, Ортѣ орман, Сарп яма, Сарѣ ѳр, Соѳк бунар, Сулѳ чукѳр, Сулѳ чукурѳ, Сѣк буджак, Сюзлѣ бюлѣк, Тахталѣ кюпрѣо, Тюлѣо тепѣ, Узѳн боаз, Узѳн буджак, Узѳн герен, Узѳн чукѳр, Чатал гѣол, Чатал дерѣ, Чатал тепѣ, Ченгенѣш ялѣята, Чили гѣол, Чукѳр кюпрѣо, Юеѳф чукѳр, Ялан чукѳр, Ярлѣ тѳрлѣ, Ярѣ кая, Ясѣ мешѣ.

Хибридни: Бюѣк мѣчур, Гѣор чешма, Узѳн мѣчур, Кутѳл чешма.

2. Производно прилагателно име + съществително нарицателно име. Прилагателното име е образувано с наставките:

-ав: *основа – съществително нарицателно име:* Рўнтава могила, Синава лѣка, Трѣскавите клăденци, Трѣскавото клăденче, Хўбав геран, Шйшавата корйя.

-ан: *основа – глаголна:* Копаната могила, Копаната могилка.

-ат: *основа – съществително нарицателно име:* Чаталати клăденци.

-ен: *основа – съществително нарицателно име:* Барўтеното клăденче, Бѣдните лозя, Воденйчния пѣт, Гранйчния пѣт, Зѣлените бостани, Зелѣн сйнур, Златен прѣстен, Каменна могила, Крайната чешма, Крайните ливади, Крайните лозя, Крайния геран, Крайното ливаде, Крайна река, Лѣвната хйжа, Овѣцната градина, Плѣчения клăденец, Срѣбърни полянки, Тантѣления мѣст, Училищната махала, Цйглената фабрика, Черковен геран, Черковната гора, Черковната круша, Черковното дърво, Червената прѣст, Червената стена, Червената чешма, Червената чешмйчка, Червен бряг, Червенйя площад, Червенйя пѣт, Чѣрната чешма, Чѣрното ливаде.

основа – МИ: Отлăчената могила.

основа – глагол: Задѣнения трап, Счўпената воденйца.

основа – наречие: Гѣрна лѣка, Гѣрна махала, Гѣрна поляна, Гѣрната ада, Гѣрната воденйца, Гѣрната лѣка, Гѣрната махала, Гѣрната ўтека, Гѣрната чешма, Гѣрна чешма, Гѣрни ливади, Гѣрните бостани, Гѣрните герани, Гѣрните ливади, Гѣрните липй, Гѣрните лозя, Гѣрните ташлѣци, Гѣрни турчѣта, Гѣрния геран, Гѣрния клăденец, Гѣрния мешелйк, Гѣрния мѣст, Гѣрния орман, Гѣрния ташлѣк, Гѣрния трап, Гѣрния тряс, Гѣрния чаллѣк, Гѣрно кошаре, Гѣрното дерѣ, Гѣрното ливаде, Гѣрното усѣе, Дѣлна ада, Дѣлна лѣка, Дѣлна махала, Дѣлна поляна, Дѣлната воденйца, Дѣлната корйя, Дѣлната лѣка, Дѣлната махала, Дѣлната река, Дѣлната ўтека, Дѣлната чешма, Дѣлни турчѣта, Дѣлните герани, Дѣлните лозя, Дѣлния геран, Дѣлния клăденец, Дѣлния тряс, Дѣлния чаллѣк, Дѣлно геранче, Дѣлно кошаре, Дѣлното ливаде, Дѣлно усѣе, Отвѣдната махала, Отвѣдните ливади, Отвѣдното ливаде, Отсамното ливаде, Срѣдната бърчйна, Срѣдната махала, Срѣдната чешма, Срѣдните гори, Срѣдните ливади, Срѣдните лозя, Срѣдния врѣх, Срѣдния дѣл, Срѣдния мешелйк, Срѣдното ливаде, Срѣдня махала, Срѣдняя шўма, Срѣщната могила, Срѣщната чешма, Срѣщните ташлѣци, Срѣщния орман.

-ев: *основа – ЛИ:* Абйшев трап, Алевата шўма, Андрѣев клăденец, Анева трап, Арйевата воденйца, Арйевото усѣе, Бăева лѣква, Бăлева трап, Бăнев геран, Бекйрев бѣнт, Бѣева ливада, Бѣевата

чешма, Бозаджиева могила, Босев геран, Ботевата колиба, Ботевата могила, Боюклиевата могила, Бояджиева бара, Василев дол, Василевата ливада, Газева геран, Ганев вѝр, Ганева грѝб, Ганева трап, Ганевия вѝр, Ганевото дѝно, Гатева могила, Гатев геран, Гутевия кладенец, Даневата ливада, Даневата чешма, Дѝдев геран, Дереджиевото усѝе, Добрева геран, Добрева могила, Дѝнев мѝст, Дудревия чалѝк, Евстатиевата чешма, Ёнева гѝдѝл, Ёнев гѝдѝл, Ёневите нивѝ, Жѝлеви салкѝми, Златева буджѝк, Златевата водѝница, Ибишева трап, Илиева корийка, Канев геран, Капанчев гѝдѝл, Карамитевия геран, Карашлиевата ливада, Килевите мостѝве, Ковачева прѝлаз, Ковачев буджѝк, Ковачев геран, Кѝлевата гора, Кѝлева трап, Кѝсева трап, Крѝстева водѝница, Кѝева поляна, Кѝневата чешма, Кѝсмичево геранче, Кѝсевата шѝма, Кюмюркѝлева гора, Лѝмбева махала, Лѝмбеви парчѝта, Макавѝевата водѝница, Макавѝевата чешма, Мѝтев кладенец, Мѝнева чешма, Мѝтев гѝдѝл, Мѝневата могила, Мотѝшев геран, Мѝтевата река, Мѝтев геран, Мѝтевите кладенци, Мѝцевата кория, Мѝстева байр, Нѝдева копѝк, Пѝневата кория, Пѝневата чешмийка, Патѝрева махала, Пѝнев геран, Пѝтевата водѝница, Пѝтевата чешмийка, Пѝтевия бѝнт, Пѝхчева могила, Рѝдев геран, Рѝсевата водѝница, Рѝсев бѝнт, Рѝсев геран, Саѝв геран, Салиевите местѝ, Сѝндев кладенец, Сѝлева шѝма, Сергѝевата водѝница, Славѝеви горѝ, Смилев гѝдѝл, Сѝбевата ливада, Тѝкев дол, Тѝкев полугѝр, Терзѝевата бѝрчина, Терзѝевата водѝница, Терзѝевата круша, Тѝневата чешма, Тѝнев кладенец, Хаджиевата чешма, Хаджиеви лозѝ, Хѝджовите брястовѝ, Хѝджовия геран, Хѝджов кладенец, Цѝневата могила, Цѝнев геран, Челѝева ливада, Чернѝевото кладенче, Чѝрневата гора, Чѝрневите кайнѝчета, Чѝрневите кладенчета, Чѝрневия геран, Шушѝлевата кория, Шушѝлев дол.

-ив: основа – съществително нарицателно име: Бъзливо грѝстенйще.

основа – съществително собствено име: Мусливи трап, Хаджаливата ливада.

основа – глагол: Горчийвата чешма, Прѝдливата ченѝма.

-ин: основа – съществително нарицателно име: Бѝбин вѝр, Жѝлин гѝдѝл, Мѝмина баня, Мѝмина геран, Мѝмината могила, Мѝмин скѝк, Сѝрбини полянки, Сѝрбин полугѝр.

основа – ЛИ: Вѝклини могили, Дрѝгин дол, Мѝтин гѝдѝл, Пѝпина дрѝн.

основа – глагол: Прищѝн гѝдѝл, Рѝдино кѝмѝне.

-**йъ**: основа – съществително нарицателно име: Вълчѐ полѐ, Мѐча дѹпка, Мѐча лѹква, Мѐчата бѹра, Мѐче лѹко, Мѐчи гѹл, Слѹва могила.

-**ов**: основа – съществително нарицателно име: Агѹвата ливѹда, Агѹвата чешмѹ, Агѹв бунѹр, Агѹвия трѹп, Агѹвото ливѹде, Бѐйовата кория, Бѹровата горѹ, Зѹйкова поляна, Зеленчѹковата градина, Лѹауновата кория, Мѐчовата ливѹда, Орлѹвото гняздо, Папѹркова пѹт, Помѹкова кория, Помѹковата горѹ, Пѹповата водѐница, Пѹповата чешмичка, Пѹповата шѹма, Пѹпов вѹр, Пѹповите бахчѹ, Пѹповия клѹденец, Салкѹмовата горѹ, Хрѹстова рѹжѐница.

основа – *ЛИ, ПРИ*: Айнов буджѹк, Айнов ташлѹк, Алѹбова трѹп, Алѹбови могили, Алѹбовите могили, Александровия байр, Анчова трѹп, Бакѹлов клѹденец, Бѹковите полугѹри, Балабѹнов грѹб, Бѹлджов герѹн, Балникова коренѹк, Балникови нѹви, Бѹнков герѹн, Бѹнчова кория, Бѹнчовата чешмѹ, Бѹнчова чешмѹ, Барѹкова клѹденец, Бѐновата горѹ, Бѹцовата чешмѹ, Божѹнов байр, Бѹжков герѹн, Бѹйчов клѹденец, Бѹйновата колиба, Бѹрговото дѹно, Бѹчова ливѹда, Вакѹровата чешмѹ, Вѹнковата могила, Васѹлчова поляна, Вѹковото герѹнче, Вѹчова герѹн, Вѹчовата горѹ, Вѹчовата ливѹда, Вѹйковия герѹн, Вѹйчов клѹденец, Владѹковите клѹденци, Вѹлкѹнова герѹн, Вѹлчова бѹрзей, Вѹлчова могила, Вѹлчовата водѐница, Вѹрбѹнова буджѹк, Гавѹзовата шѹма, Гаджѹлов клѹденец, Гѹнзѹров герѹн, Гѹнкова герѹн, Гѹнкова полугѹр, Гѹнчова шѹма, Гѹшков буджѹк, Гѹнков клѹденец, Гѹнчова герѹн, Гѹцова могила, Гѹцова чешмичка, Гѹцовите брястовѐ, Гѹчова могила, Гѹшов клѹденец, Глухчова махалѹ, Гѹрчовата нѹва, Гѹшов герѹн, Грухчова махалѹ, Гѹнчов герѹн, Гѹнчовото мѹстче, Гѹльбѹв гѹл, Гѹнгѹлова кривина, Гѹрков клѹденец, Дѹнчовата горѹ, Дѹнчов гѹл, Дафѹиновото клѹденче, Дѹцов клѹденец, Дѹчовата чешмѹ, Делибѹшов герѹн, Делибѹшовата махалѹ, Делибѹшовата рекѹ, Деливѹановата горѹ, Дѹнчовата водѐница, Дѹнчовата махалѹ, Дѹнчовата чешмѹ, Дѹчкова бѹрзей, Дѹчова махалѹ, Дѹчов трѹп, Дѹшкова могила, Дѹмбѹзов клѹденец, Димѹтрово келемѐ, Дѹмовата чешмѹ, Дѹмов герѹн, Димохрѹстовата махалѹ, Дѹмчовата кория, Дѹшчов герѹн, Дѹчова махалѹ, Дѹчова чешмѹ, Драгѹновата махалѹ, Драгѹновата бѹрчина, Драгѹнов байр, Драгѹнов герѹн, Драгѹвите чѹки, Драгѹлов герѹн, Дракова крушѹк, Драковата водѐница, Драковата горѹ, Драков бозалѹк, Драков буджѹк, Дѹшков герѹн, Дѹолгѹрова клѹденец, Дѹнковата крушѹ, Дѹнков клѹденец, Ёнчова орѹница, Ёнчова чешмѹ, Ёнчов клѹденец, Жѹкова дѹпка, Зѹомбѹлов герѹн, Ибров мѹст,

Ив̀ановата чешма, Йлчовата кория, Йнкова махала, Йнковия кладенец, Исм̀еновия кладенец, Й̀онковото кладенче, Кадирова буджак, Кайчов кладенец, Калчовото трѣне, Кара̀илиевото кладенче, Кара̀петковото гърло, Кара̀христовата геран, Карта̀лов геран, Катиллов кладенец, Кача̀кова кладенец, Кенаровите буджаци, Кимова буджак, Кимовия буджак, Кйрилов грѹб, Кйркова трап, Кйрков гь̀ол, Кйрова геран, Киселч̀ова поляна, Койчова кладенец, Кѹлчов хрѹст, Кѹстовата воденица, Кѹстов геран, Котак̀овите круши, Кѹчовата колиба, Крѣтинкова геран, Кулакѣ̀зова могила, Кйрдова могила, Кйрдовата чешма, Кйрдов бостан, Кутрова бара, Кушова пролаз, Кйрчова геран, Кйрчова могила, Кючу̀кова кория, Лазаровата воденица, Лаловия геран, Лѣковото гърло, Лѣчовия геран, Личовата гора, Лясков буджак, Маджаров кладенец, Малчов орман, Марковия гериз, Марков камък, Марков кладенец, Марков мѹст, Метовия кладенец, Мйнкова геран, Мйнкова чешма, Мйнковия кладенец, Мйнков кладенец, Мйнков трап, Мйнчова геран, Мйрчова кладенец, Мйрчовия чанлѣк, Мйтков буджак, Мйхова геран, Мйцова могила, Мйшков кладенец, Мйшовата могила, Молл̀овата гора, Молл̀овата кория, Мѹсковата ливада, Муратова чешма, Мйсов мѹст, Мута̀фовата воденица, Мушмурдйнов кладенец, Мйомй̀онов трап, Начов полугар, Начов трап, Начова могила, Нѣдковото кладенче, Нѣсторова геран, Нѣшовата нива, Никодймова бѣнт, Оценйковата кория, Пау̀новата махала, Пѣнчов рѹг, Пѣткова гь̀ол, Пѣтковия вир, Пѣтров геран, Пѹпова махала, Пѹповата поляна, Пресна̀ковата могила, Примковия кумлук, Първановия геран, Пърлишков трап, Рабчова кладенец, Радеодовата воденица, Райков пѣт, Райковия байр, Райчов геран, Рачова могила, Рачов геран, Ружова дупка, Рйсанова могила, Саков буджак, Сѣмкова могила, Сѣмовата чешма, Сѣмовия кладенец, Сѣмов кладенец, Смайлов врѣх, Смйловата воденица, Спаров кладенец, Стайкова кладенец, Стайковата могила, Стѣфановата воденица, Стѣфановите кайна̀чета, Стѣфановите лѹкви, Стойнов геран, Стра̀нджова могила, Таба̀ков гь̀ол, Тарашйнковите места, Тинчов геран, Тѹдоровия геран, Тѹдоровия трѣнак, Тѹнковото трѣне, Тѹчков врѣх, Тѹчков гь̀ол, Трифоновата воденица, Трифоновата река, Трифончовия геран, Трищова кладенец, Тунковия кладенец, Тйолй̀омов пѣт, Унгова кория, Упаловия мѹст, Филиповата воденица, Филиповите салкѣми, Хайвѣ̀рковата могила, Хасанова кория, Хйнкова махала, Хйнковата корийка, Хйнков полугар, Хѹджовата воденица, Хѹджовите брястовѣ, Хѹджов орѣх, Христовата чешма, Ца̀ковата могила, Ца̀ков гь̀ол, Цанковата чешма, Ца̀чов

геран, Цвятков геран, Цонковото кладенче, Чепъровия геран, Червеноковите кладенци, Чолаковото дреначе, Чолаков трап, Чотовата локва, Чукурова чешма, Шабова чешма, Шабовия геран, Шаламановите кайначета, Шаламановия кладенец, Шийшкова гора, Шийшковата колиба, Шийшковото лозе, Шопаровата градина, Шопов гроб, Шопшов бент, Янков кладенец, Яламановата чешмичка, Ямаковите ниви, Янакова махала, Янаков геран, Ярмова кория.

-ок: Високото напрежение, Дълбокия пдрой, Дълбокия път, Дълбокия трап, Широкия път.

-ск: основа – съществително нарицателно име: Балканджийския път, Баренски квартал, Биволския полугар, Българските кории, Влашки квартал, Влашкия вир, Влашкото бърдо, Габровската шума, Граждански път, Гробарска махала, Джалийската чешма, Дърварския път, Еврейския път, Ергенското кладенче, Заешката кръв, Земската могила, Караорманската река, Канцеларската чешма, Кираджийския път, Козарския път, Комитските дупки, Конската пътека, Конския път, Кърското геранче, Латинските гробища, Ловджийската чешма, Ловджийската чешмичка, Лозинския път, Лозинския геран, Магарешкото кладенче, Манастирската нива, Нашенската могила, Нашенския геран, Нашенското ливаде, Общинската гора, Орташките ливади, Орташкото кладенче, Отвѣденските ливади, Отвѣденския край, Пазарския път, Пионерския лагер, Помашкото кладенче, Райтската кория, Селската воденица, Селската гора, Селската кория, Селската ливада, Селската река, Селската чешма, Селските ливади, Селското дере, Селското ливаде, Стопанския двор, Турската махала, Турската чешма, Турските гробища, Турските лозя, Хаджийската гора, Хайдүшката гора, Хайдүшките копаци, Хайдүшкия геран, Хайдүшкия дол, Хайдүшкото кладенче, Царската гора, Царската градина, Царския път, Циганска махала, Циганската чешма, Циганските гробища, Циганския геран, Циганския път, Цинговска махала, Черкѣзките ниви, Юрүшките ливади, Юрүшките лозя.

основа – РИ, ПРИ, ФИ: Албанската махала, Асанска кория, Ачовска махала, Байданската колиба, Баковската махала, Балджовска махала, Бежанска махала, Бежанския геран, Боданския кладенец, Бунтовска махала, Ваковската гора, Ваковската ливада, Ваковската поляна, Ванковски гдол, Ванковските ливади, Везовския геран, Велевския вир, Владовската чешма, Владовския долап, Влаховския геран, Вълчевския вир, Върбановска могила, Ганчовски горй, Ганчовски гдол, Гецовска махала, Грамовската вада, Грамовските бахчи, Гра-

мовско геранче, Гъзепския кладенец, Джалийската кория, Димовска махалà, Димовската воденица, Добревските ливàди, Добрешките лозя, Драгановска махалà, Дяковски кривини, Зарезанската колиба, Ивãнчовската махалà, Ивãнчовски геран, Илийевските бахчи, Калчовска махалà, Калчовския геран, Калънската махалà, Камбуровската махалà, Караасанската воденица, Караасанската чешмà, Карадечовска махалà, Катанската могила, Керековската махалà, Кимовската махалà, Кирчовска махалà, Костадиновската воденица, Кюевска махалà, Куцинските брястовè, Кучканска кория, Кюмиорските бахчи, Кюмиорското кладенец, Лисповската кория, Мандевската махалà, Мандевската чешмà, Мандевското дере, Марчовска махалà, Минковския мочур, Михалска махалà, Моновска махалà, Моновска чешмà, Моновски буджак, Моновски геран, Моновските бахчи, Моновския кладенец, Моновски яз, Мочуровска махалà, Мочуровския геран, Мочулската махалà, Мурджийския буджак, Начовска махалà, Недялковска махалà, Неновската махалà, Нуневската махалà, Папàзовски геран, Пашалийската кория, Печорската чешмà, Пирончевски геран, Помàковска махалà, Помашкото кладенец, Пòповски буджак, Пòповските бахчи, Пòповския кладенец, Пòпския геран, Прòлчовската воденица, Прòлчовската чешмà, Радевска ливàда, Радевска лòква, Радевски ниви, Рèпишка махалà, Рèпишкия вèр, Солàшки кории, Солàшки яз, Стàмболския вèр, Стàмболското келемè, Стамбòлското усòе, Танàската махалà, Татàрската махалà, Татàрската река, Татàрската чешмà, Тинчовския геран, Тонковски геран, Тончовска махалà, Тончовската махалà, Тръстенушката воденица, Узунска махалà, Хаджийската трънка, Хаджийски геран, Хаджийския трап, Харамийската чешмà, Харамийския пòт, Харизановска махалà, Хиповска махалà, Цановска махалà, Цигàрския геран, Цановския байр, Черкèзка махалà, Чокàйския вèр, Шòпски полянки.

основа – МИ, Сели: Акерската чешмà, Аладжийската воденица, Аладжийската чешмà, Аладжийския врèх, Арнаутдòлска чешмà, Ашчалъшкия пòт, Бабински мочур, Бабинските лозя, Бакрашки кладенец, Балканското ливàде, Баралийска махалà, Бърборския пòт, Батàшка махалà, Батàшката бърчина, Батàшката кория, Батàшката могила, Батàшките парцаля, Батàшкия кованлèк, Батàшкия пòт, Батàшкия трап, Батàшкото геранче, Батàшкото ливàде, Башбунарското дере, Белинския кладенец, Белинското чучурче, Белмишката река, Белмишките кладенчета, Божурлушката дупка, Божурлушкия геран, Бозалшкия геран, Бозалшкия трап, Бурловишкото дере, Бур-

ловската горà, Бурловската река, Бурловската чукичка, Бурловските ташлѝци, Бурловския мост, Бурловския път, Бурловското кладенче, Бутовските ливади, Бутовския връх, Бутовския мост, Бутовския път, Бутовското шосе, Варанска кория, Варанската горà, Варанската могила, Варански път, Варанския път, Вишовградската река, Вишовградските лозя, Вишовградския байр, Вишовградския вир, Вишовградския път, Вишовградското дере, Вишовградското ливаде, Вишовградското усое, Върбовска чешма, Върбовски ливади, Върбовския път, Върбовското дере, Гаговски бунар, Гаговски геран, Гаговското мостче, Гãргалъшката могила, Гладнишка поляна, Гладнишката река, Гладнишки връх, Горнооряховския път, Горноотлашката чешма, Горностуденския път, Горностуденския трап, Гостидолска поляна, Гостидолска река, Градишкия път, Гюллиюшката река, Гюргенлишкия гьол, Даалийската шума, Даалийския камък, Даалийското липе, Дерменските кладенци, Джевизлишките кладенчета, Димченската река, Димченски трап, Димченския път, Дичинските ниви, Дичинския байр, Дичинския път, Дичинското дере, Дичинското усое, Дишпудашка река, Дишпудашка чешма, Дорущия геран, Драчовската горà, Драчовските келемета, Драчовския кладенец, Драчовския чучур, Дренашката байрчинка, Дренашкия байр, Дългидолското гюне, Дѝскотска горà, Дѝскотска махала, Дѝскотската кория, Дѝскотската река, Дѝскотската чешма, Дѝскотския байр, Дѝскотския път, Еменската канарà, Еменския път, Заднишката канарà, Зарàповска река, Зарàповската чешма, Зарàповски водопад, Зарàповските ливади, Зарàповските чешми, Зарàповското усое, Заренския кладенец, Зезевското гюне, Ибрийчовския байр, Ибрийчовския ташлѝк, Ибрийчовското геранче, Илийновската чешма, Илийновски дол, Казанджийската чешма, Кайрашки лозя, Кайрашкото тепе, Калакастренски път, Каменската урва, Каменската чешмичка, Капчишката река, Карàисенски път, Карàшка поляна, Карàшките лозя, Карàшкия мост, Карàшкия път, Карàшкото шосе, Качишка река, Качишката чешма, Качишкия връх, Качишкия геран, Кичерската могила, Кичерския път, Кованлъшкия път, Кованлъшкото дере, Ковачевската чешма, Копашкия път, Коренашкия път, Краишка чешма, Крибушкия кайрак, Крушунския път, Курпанския път, Куруклушкия геран, Лазарлъшкия път, Лесичерските кории, Лесичерския мост, Лесичерския път, Лесичерското усое, Летнишкия път, Ливадска бара, Ливадската дрян, Ливадската чешма, Ливадски върби, Ливадскио припек, Ливадския връх, Ливадския мост, Ливадското дере, Ливадското мостче, Липнишката корийка, Липнишки път,

Липнишкия път, Липнишкото кладенче, Липнишкото ливаде, Лозински кладенец, Лозинския мост, Лозинския път, Манастирската гора, Манджурския вѝр, Маранската ялия, Маранския връх, Маранското усѝе, Мартулешката чешма, Махленския айкѝн, Махленския път, Махленския трап, Махленското ливаде, Метилската бара, Метилския път, Метилското ливаде, Мешелишкия кладенец, Михалската пътека, Михалския байр, Михалския път, Михалското усѝе, Мрачйшките ливади, Мрачйшкия байр, Мрачйшкия път, Мряморската река, Мряморски трап, Мряморски кладенци, Мряморските чуки, Мряморския кладенец, Мряморския път, Мусйински дол, Мусйинския път, Мусйинското дере, Мусйинското усѝе, Нѝданската гора, Нѝдански ливади, Нѝданските лозя, Нѝданския герѝн, Нѝданския път, Нѝданския трап, Новосѝлския път, Овчомогйлския път, Оряховската яма, Оряховския път, Остришката могила, Остришки герѝн, Остришкия връх, Остришкия път, Отлашката чешма, Павликѝнска река, Павликѝнски път, Павликѝнската пива, Павликѝнския орман, Павликѝнския път, Павликѝнски път, Памуклийската ливада, Паскалевския път, Патрѝшка поляна, Патрѝшката река, Патрѝшки път, Патрѝшките ливади, Патрѝшкия орман, Патрѝшкия път, Пѝщерската водѝница, Пѝщерска река, Плуженски дворѝве, Плуженския байр, Плуженския отлак, Полянска махала, Пѝтошка бѝрчина, Пѝтошката чешмичка, Пѝтошкия герѝн, Пѝтошкото кладенче, Пѝтошкото ливаде, Пѝтошкия байр, Припешката могила, Пчелинската могила, Пчелинската река, Пчелинското усѝе, Римския герѝн, Русалека поляна, Русалския мост, Сазлъшка чешма, Сарярските пива, Свищѝвския път, Севлиевската пътека, Сѝлишката чешма, Слѝмерската могила, Слѝмерската чешма, Слѝмерския път, Слѝмерския трап, Соватската чешма, Стамбѝловския байр, Студѝнския връх, Студѝнския път, Студѝнския трап, Сухинѝолеко шосѝ, Тѝнченската ливада, Тѝнченския път, Тѝнченското ливаде, Труфанските келемѝта, Трънашкия път, Търновския път, Царешката река, Царешките чешми, Червѝнския герѝн, Червѝнския кладенец, Червѝнския път, Чинашкия връх, Чукарския герѝн, Шаваришки мѝчур, Шаваришките кории, Яйджийската граница, Яйджийския път, Яларската поляна, Яларско бѝрдо, Яловарския мешелик, Яловарския път.

-т: основа – глагол: Покритата чешма, Убитите турци.

-ък: Малка дрян, Малката караджѝйка, Малката корийка, Малката кория, Малката страна, Малката страница, Малката урва, Малката чешма, Малката чука, Малкия боаз, Малкия друм, Малкия

кантѝн, М̀алкия кованл̀к, М̀алкия мешел̀к, М̀алкия тр̀ап, М̀алко кал̀е, М̀алкото бл̀ато, М̀алкото б̀ърдо, М̀алкото пол̀е, М̀алкото ус̀де, М̀ал̀к кованл̀к, Пл̀оска мог̀ила, Т̀гнката кор̀ия, Т̀гнкия п̀ѣт, Т̀гнкото п̀ѣтче,

сложна форма: *основа* – *ЛИ*: Бат̀и б̀ара, Гост̀и д̀ол, Драг̀и меш̀е.

основа – *прилагателно име*: Б̀ели б̀р̀яг, Д̀ълги д̀ол, К̀ѣси д̀ял.

61. Прилагателно име + МИ или Сели.

Прилагателното име е образувано с наставките:

-ен: *основа* – *наречие*: Г̀орен Балал̀ѣй, Г̀орен Б̀урт бун̀ар, Г̀орна Б̀абина, Г̀орна Л̀ипница, Г̀орна Негов̀анка, Г̀орния К̀авакл̀к, Г̀орно Белм̀ишко кл̀аденче, Г̀орното Балк̀анско лив̀аде, Д̀олен Балал̀ѣй, Д̀олен К̀урт бун̀ар, Д̀олна Б̀абина, Д̀олна Л̀ипница, Д̀олна Негов̀анка, Д̀олния Мешел̀к, Д̀олния Ташл̀к, Д̀олно Белм̀ишко кл̀аденче, Д̀олно Б̀утово, Д̀олно Отл̀ашката чешм̀а, С̀рѣдна Б̀абина, С̀рѣдна Л̀ипница, Ч̀ѣрния В̀ърб̀овски п̀ѣт.

-ѣк: М̀алката С̀ѡфийка, М̀алкия Г̀аргал̀к, М̀ал̀к В̀ълчен̀ик.

изконно: В̀ѣхтия Ос̀ъм, Гол̀емия В̀ълчен̀ик, Гол̀емия Г̀аргал̀к, Гол̀емия Кованл̀к, Гол̀ям В̀ълчен̀ик, Ст̀ара Джул̀юница.

турски произход: Еск̀и Ос̀ъм, Чат̀ал Балал̀ѣй.

62. Прилагателно име + прилагателно име от ЛИ + съществително нарицателно име: Б̀абината Б̀днина чешм̀ичка, Б̀абин Ил̀дийчин гер̀ан, Д̀ядова Мар̀инова чешм̀а, Д̀ядовата Н̀ѣнова лив̀ада, Д̀ядовата П̀анова кор̀ия, Д̀ядовата Симед̀нова воденичка, Д̀ядов Д̀очов гер̀ан, Д̀ядови П̀ѣтрови кл̀аденци, Д̀ядовото Мар̀иново кл̀аденче, Д̀ядовото Н̀ѣдково кл̀аденче, Д̀ядовото Ц̀онково кл̀аденче, Д̀ядово Ц̀вятковото кл̀аденче, Д̀ядов Ц̀онков м̀ост.

63. Прилагателно име + прилагателно име от съществително нарицателно име + съществително нарицателно име: Д̀олно т̀урското ус̀де, Д̀ълб̀ѡкия лив̀адски п̀ѣт.

64. Прилагателно име + съществително нарицателно име + предлог + МИ: Г̀орната чешм̀а в Гол̀яма др̀ян.

65. Съществително нарицателно име + съществително нарицателно име.

Д о м а ш н и: В̀р̀аг теп̀е, Г̀арга байр, Г̀ач поляни, Г̀р̀ѡба п̀аметник, Др̀ян д̀ол, Др̀яно д̀оло, Кичур теп̀е, Л̀ѡпуш махал̀а, Мер̀ата полуг̀арите, Метил г̀ѡдл, Р̀ѣпей махал̀а, Торб̀а котар̀ан.

Т у р с к и: Ай г̀ѡдл, Айл̀ян куз̀у, Алам̀ур курус̀у, Ат чайр, Баал̀к орман̀ѣ, Балкандж̀и йол̀у, Балкандж̀и махал̀а, Бал̀к дер̀е, Бал̀к йол̀у, Бейг̀ир чайр, Бостандж̀и махал̀а, Дерм̀ен байр, Дерм̀ен йол̀у, Дерм̀ен

кара, Дермѣн кору, Дермѣн корусу, Джамбаз бунар, Джулион гьол, Дингил ада, Домуз гьол, Ёр гечѣт, Ёр кулак, Ефенди бунарѣ, Каз чайр, Караач дереси, Картал байр, Кирѣз мешѣ, Кованлѣк буджак, Копаран дереси, Коидн бунар, Кърт бунар, Кърт куюсу, Кърт тепѣ, Магарджи карѣ, Мал байр, Мал тепѣ, Мешелик байр, Отлак байр, Памуклу байр, Папурли гьол, Пили чалѣ, Самалѣк байр, Сътно бунарѣ, Сюрю тепѣ, Сют гьол, Сют чешма, Татар бостан, Таушан тепѣ, Текѣ дерѣ, Тепѣ тарла, Топ кору, Хамамджи бунар, Хамбар махала, Чакмак келемѣ, Чукур кюпрю, Юкиоз байр, Юри кюшѣ.

Х и б р и д н и: Арнаут дѣл, Баш бунар, Баш чешма, Домуз бунар, Дрян корусу, Кая бунар, Павликян чукуру, Пандур буджак, Папур гьол, Чокдй махала.

66. Съществително нарицателно име + МИ.

Гераня Айкѣна, Гераня Алилчовец, Кладенеца Коуко, Мѣлницата Белина, Мерата Лайчките, Могилата Чорчѣпа, Чатал Балалѣй, Чешмата Чифлика.

67. Съществително нарицателно име + РИ.

Мѣлницата Балеолу.

68. Съществително нарицателно име + прилагателно име.

Т у р с к и: Гьол ери, Кая дюзлю.

69. Съществително нарицателно име + предлог.

Т у р с к и: Дерѣ арасѣ.

70. Селищно или местно име + съществително нарицателно

име.

Бабина трапа, Балалѣй махала, Ваковската поляна гераня, Велешанка чешма, Врѣо дренѣта, Върха лозѣта, Дорука лозѣта, Дорука нивите, Драчово нивите, Дѣното ливаде, Задница дупките, Казанджи бараж, Казанджи поляна, Катъ кара буруна, Катъ кара горѣ, Катъ кара ливадите, Катъ кара чучура, Китай махала, Липето пѣтя, Осма градѣще, Патрѣш байр, Патрѣш махала, Пожара буджаките, Пъздълка гьол, Славянка крушките, Смардликата пѣтя, Юртлука чешмата.

71. Антропоним + съществително нарицателно име.

Д о м а ш н и: Алилчето нивата, Бесѣк байр, Вакли могйли, Ивани могйли, Кюмюрцата вада, Лако дерѣ, Панталѣй трѣнак, Патар махала, Радка бунар, Руси тепѣ, Савата келемѣ, Тонка тепѣ.

Т у р с к и: Али гьол, Амуз кору, Жандар махала, Мемѣш кору, Мустафа буджак, Шейтан боаз, Юсуф чукур.

Х и б р и д н и: Данчо кору, Инкоолу кладенец, Инчоолу гората, Драган боид, Кѣноолу гераня, Метеолу водѣницата, Метеолу гераня, Мѣчубан трап, Пундароолу кория, Сѣбеолу чешмата.

72. Лично име (родително-винителна форма) + съществително нарицателно име.

Бажа могила.

73. Лично име + родово или фамилно име + съществително нарицателно име.

Дончо Хаджиевото мѐстче, Ёнчо Русевска махала, Къно Иванов грѐб, Къно Мйцовския геран, Нено Ивановата воденица, Сѣби Иванчов врѣх.

74. Съществително нарицателно име + прилагателно име от ЛИ + съществително нарицателно име.

Дядо Ненковото кладенче, Дядо Пановата кория, Дядо Танасов геран, Дяд Филевия геран, Пѐп Балева чешма, Пѐп Гѐргевски геран, Хаджи Ибриймовата чешма, Хаджи Исменовата чешма, Хаджи Исменов ташлѣк, Хаджи Кѐлевата чешма, Хаджи Ламбев геран, Хаджи Христов кладенец, Хаджи Христов трап.

75. Прякорно име + лично име + съществително нарицателно име.

Кара Пѣтко йолу.

76. Прякорно име + прилагателно име от ЛИ + съществително нарицателно име.

Мулла Ахмедовия геран, Узун Хасановия гѐл.

77. Лично име + съществително нарицателно име + съществително нарицателно име.

Али баба тепеси.

78. Съществително нарицателно име + изконно прилагателно име + съществително нарицателно име.

Т у р с к о: Чайр кара йолу.

79. Съществително нарицателно име + предлог + съществително нарицателно име. Вира под мѐста, Гераня на шосѣто, Гераня сред лозята, Горите под междата, Кладенеца със земята, Лѐквата на циганина, Нивите зад върхо, Салкъма при полѣто, Чешмата край шосѣто, Чешмата на убитите, Ялията под чешмата.

80. Съществително нарицателно име + предлог + МИ.

Воденичката в Зелениите бостани, Геранчето на Пѐтоко, Гераня в Дрян корусу, Гераня в Ески балѣк, Гераня в Краището, Гераня в Ливадите, Гераня в Метия, Гераня в Юрушките лозя, Гераня в Орищата, Гераня на Рунковец, Гераня на Тахтала кюпрю, Гераня под Корията, Гераня под Манаша, Гераня у Кайолу, Гората под Бели бряг, Кладенеца в Гѐрното ливаде, Кладенеца на Дѐлна поляна,

Кладенеца на Кичера, Кладеници у Бели бряг, Кладенчето у Гърковец, Кладенчето у Долчето, Кладенчето у Юрушките лозя, Краището у Соватю, Кашлата на Гюнето, Лозята над Ямата, Могилата в Машатлъка, Могилата на Чорчџа, Могилата у Селището, Могилите в Ливадите, Могилите над Печѳрските чешми, Могилката у Вехтите лозя, Мѳста на Върбѳвското дере, Мѳста при Гѳр чешма, Мѳстчето на Бели бряг, Нивите над Голямата страна, Нивите у Селището, Пѳтя за Баташкото ливаде, Пѳтя за Бели бряг, Пѳтя за Голямата дрѳн, Пѳтя за Дерѳ арасѳ, Пѳтя за Ливадския врѳх, Пѳтя за Лозята, Пѳтя за Миневата чешма, Пѳтя за Пѳтока, Пѳтя за Червена, Рекѳчката у Бахчѳта, Рибѳрника у Чорчџа, Фѳнда под Вѳрвището, Чешмата на Белимѳща, Чешмата на Великовец, Чешмата на Кѳнта, Чешмата на Лѳпето, Чешмата на Мешелиѳа, Чешмата на Хамамдѳи, Чешмата при Червен бряг, Чешмата у Бели бряг, Чешмата у Кѳлково, Чешмата у Караачлъка, Чешмата у Кокардѳа, Чешмата у Корѳята, Чешмѳчката на Голѳмото бѳрдо, Чешмѳчката на Мѳчура, Чешмѳчката на Червената прѳст, Чѳчурчето в Дѳлната корѳя, Шосѳто за Гѳрна Лѳпница, Шосѳто за Градѳще, Шосѳто за Левски, Шосѳто за Червена.

81. Съществително нарицателно име + предлог + родово или фамилно име.

Водѳницата на Вансоу, Водѳницата на Виѳооу, Водѳницата на Дѳнѳооу, Водѳницата на Дѳкѳндѳѳоу, Водѳницата на Дѳнѳооу, Водѳницата на Йѳвѳооу, Водѳницата на Мѳтеоу, Водѳницата на Мѳнѳооу, Водѳницата на Нѳѳооу, Водѳницата на Пѳнѳооу, Водѳницата на Пѳперѳооу, Водѳницата на Сѳйѳооу, Водѳницата на Тѳпѳооу, Водѳницата на Харизѳнооу, Водѳницата на Чѳрбадѳѳоу, Водѳницата на Ямаѳооу, Герѳните срещу Кѳстовци, Герѳня на Баѳооу, Герѳня на Бѳневци, Герѳня на Бѳнѳооу, Герѳня на Мѳнеоу, Герѳня на Мѳшѳлите, Герѳня на Рѳсеви, Герѳня на Тѳлѳѳмовци, Кладенеца на Дѳѳови, Кладенеца на Кѳлѳови, Кладенеца на Мѳтеоу, Кладенеца на Хрѳстови, Кладенеца на Чѳлаѳовци, Колибата на Ивѳнѳови, Корѳята на Бѳйѳооу, Трѳпа на Мирѳови, Чешмата на Ёневци, Чешмата на Инѳови, Чешмата при Дѳйѳооу, Чешмѳчката на Герѳѳови, Чешмѳчката на Камбѳви, Чешмѳчката на Фѳтевци.

82. Съществително нарицателно име + предлог + лично или прякорно име.

Водѳницата на Хадѳѳята, Герѳните на Гѳрчетѳ, Герѳня на Дѳси, Колибата на Дѳси, Чешмата на Татарѳята, Чешмѳчката на Марѳѳо.

83. Съществително нарицателно име + предлог + прякор + родово или фамилно име.

Воденицата на Дели Ив̀аноолу, Воденицата на Дели Ра̀йкоолу, Гер̀аня на Иши К̀олеолу, Гер̀аня на Хаджи Л̀амбеви.

84. Съществително нарицателно име + предлог + прякор + прякор.

Гер̀аня на Кар̀а Та̀бака.

85. Съществително нарицателно име + предлог + лично име + фамилно или прякорно име.

Воденицата на А̀нгел Мѝтев, Воденицата на Пѐнчо Каракача̀нина.

86. Съществително нарицателно име + предлог + родово или фамилно име + лично име.

Колибата на Ц̀ончов Мо̀ньо, Могилата на Ц̀онев Ив̀ана.

87. Съществително нарицателно + предлог + съществително нарицателно име + лично име.

Воденицата на д̀ядо Кр̀естьо, Гер̀аня на да̀скал Ив̀ан, Колибата на да̀скал Ив̀ан, Колибата на да̀скал То̀дор, Могилите на д̀яд Данчо, Чешма̀та на д̀яда Димит̀ър.

88. Съществително нарицателно име + предлог + лично име + предлог + съществително нарицателно име.

Бърчината на Ра̀чо при салк̀ма.

89. Съществително нарицателно име + предлог + прилагателно име + съществително нарицателно име.

Кладенеца при зѐлените гра̀дини, Чешма̀та у бо̀ровата гора̀.

90. Предлог + съществително нарицателно име.

До м а ш н и: В гора̀та, В лива̀дите, В лозя̀та, В река̀та, В сѐло, В сѐлото, Въз гер̀ана, Въз моги́лата, Въз моги́лката, Въз о̀рехчето, Въз река̀та, До воденицата, До гора̀та, До гроби́щата, До дерѐто, До лива̀дите, До линия̀та, До лозя̀та, До мо̀ста, До пъ̀тя, До река̀та, До сѐло, До сѐлото, До чешма̀та, До шосѐто, Зад байра̀, Зад боста̀нчетата, Зад бър̀дото, Зад вър̀ха, Зад вър̀хо, Зад дерѐто, Зад кошарѝте, Зад кр̀еста, Зад лива̀дите, Зад лозя̀та, Зад река̀та, Край лива̀дето, Край лива̀дите, Край линия̀та, Край полето̀, Край поля̀ната, Край река̀та, Край сѐло, Край сѐлото, Край шосѐто, Между ба̀рите, Между ва̀дите, Между дерѐтата, Между доло̀вете, Между лозя̀та, Между ло̀мищата, Между пъ̀тя, Между рекитѐ, Между стра̀ните, Между ра̀сците, На брега̀, На бр̀ода, На бряста̀, На воденицата̀, На върба̀та, На вър̀ха, На гл̀ога, Над воденицата̀, Над га̀рата, Над гроби́щата,

Над кошарите, Над ливадите, Над липата, На долà, Над село, Над фабрика̀та, Над чешмата, Над чешмите, Над шосето, На кошарите, На кра̀я, На полето, На пръстницата, На пчелина, На пътката, На речницата, На тра̀па, На чешмата, На чешмите, По вър̀ха, Под бахчата, Под бряста̀, Под бърдото, Под воденицата, Под гарата, Под гераня, Под гората, Под гьо̀ла, Под дунките, Под камъка, Под колибата, Под корийката, Под корията, Под кошарите, Под кру̀шата, Под линията, Под лозята, Под пъ̀тя, Под село, Под селото, Под църквата, През байря, През вър̀ха, През дерето, При ва̀дата, При воденицата, При гробицата, При избата, При кантона, При линията, При лозята, При моста, При разсадника, При чешмата, С гьо̀ла, С кладенчето, С паметника, Сред лозята, Срецу воденицата, Срецу лозята, Срецу село, Срецу чешмата, Срецу фабрика̀та, С топòлите, У тра̀па.

Т у р с к и: Пешѝ тепѐ.

91. Предлог + местно или селищно име.

В Агòвата лива̀да, В Агòвия тра̀п, В Ай гьо̀л, В Дѝскотското, В Ка̀чката, В Нòвите лозя, В Усòето, Въз Бєновата горà, В Ямата, До Ат чаир, До Дудѝна, До Зарезàна, До Могилата, До Òсьма, До Чучура, За Гòрна Липница, Зад Балаба̀на, Зад Главата, Зад Голємия мешелѝк, Зад Голямата чу̀ка, Зад Гората, Зад Гòрната кория, Зад Зайкова поля̀на, Зад Зòреолу, Зад Кавла̀ка, Зад Кошарето, Зад Малчов орман, Зад Мòчура, Зад Обило, Зад Отла̀ка, Зад Самалѝг байр, Зад Усòето, Зад Чу̀ката, Край Ар̀ка, Край Гладника, Край Джалилската кория, Край Кладенчето, Край Нєданската усòйница, Край Ормана, Край Росѝца, Край Чатàла, Край Червєна, Край Червєнския кладенец, Към Дòлно Бүто̀во, Между Ломя̀та, Между Могилките, На Ба̀бини вѝр, На Байря, на Вѝрвището, Над Батàшкото лива̀де, Над Бостаните, Над Владйковия кладенец, Над Голя̀ма дря̀н, Над Заднишката канарà, Над Зарезàна, Над Кайра̀ка, Над Корийката, Над Корията, Над Малката страна̀, Над Мече лòко, Над Нòвите лозя, На Дòлника, Над Павликийския пъ̀т, Над Парàда, Над Паска̀левския пъ̀т, Над Плуженския байр, Над Сєлище, Над Слòмерекия пъ̀т, Над Ташлѝка, Над Топòлите, Над Чу̀ката, На Еретлѝя, На Ичòвницата, На Күтра, На Күтулка, На Лòмя, На Михалския пъ̀т, На Негова̀нка, На Обило, На Орницата, На Пладнийщето, На Пòтока, На Рѝта, На Тѝнкото пъ̀тче, На Тѝрновския пъ̀т, Под Айвалѝка, Под Ак тепѐ, Под Ба̀бина, Под Байра, Под Бахчѝте, Под Бєлия бря̀г, Под Брегà, Под Буджа̀ка, Под Буджа̀ците, Под Бүчник, Под Вєхтите лозя, Под Вѝрвището, Под Вѝр̀ха, Под Герє̀ня, Под Голямата кория, Под Голямата страна̀, Под Голя̀-

мото бърдо, Под Дочов кладенец, Под Дебелата кория, Под Дрентà, Под Друма, Под Дѣскотската горà, Под Жилковец, Под Заднишката канарà, Под Зàреда, Под Илийеолу, Под Кàз чайр, Под Канарàта, Под Кованлъка, Под Кокарджàта, Под Кùза, Под Куллàта, Под Лесичерския пѣт, Под Люляката, Под Мàлка дрян, Под Мàлката кория, Под Мешеликя, Под Мòчура, Под Мьнàша, Под Нòвите лозя, Под Ормàна, Под Òстрата могила, Под Павликянския пѣт, Под Пàметника, Под Памуклùка, Под Плужна, Под Пчелинето, Под Ръженица, Под Смрãдликата, Под Сарѣ яр, Под Скокà, Под Стàрите лозя, Под Стенàта, Под Ташлѣците, Под Тепето, Под Усето, Под Червèната стенà, Под Чешмитè, Под Чорчòпа, Под Чùката, Под Яланджàта, Под Яларския пѣт, Под Ямàта, Под Ялàка, По Кираджийския пѣт, Покрай Големия мешелик, Покрай Ливàдето, По Трапà, При Àрга, При Геранчето, При Герàня, При Късмичевото геранче, При Михàлския мòст, При Могилата, При Стàрите лозя, При Хрàста, При Ямàта, С Герàня, Сред Зарàпово, Срещу Бàбин вѣр, Срещу Вара̀нà, Срещу Гàрата, Срещу Ивàновата чешмà, Срещу Изворите, Срещу Павликèни, У Лъгà, У Лъкàта, У Ялàко.

92. Предлог + местно име + съществително нарицателно име.

В Липето чешмàта, Над Камька нивите, На Кùза чешмàта.

93. Предлог + лично име + съществително нарицателно име.

На Алексàндра байра, На Бòйча отлàка, На Ва̀цата гърлото, На Гèнчето грòба, На Лèко гърлото, На Мартìна герàня, На Михàла мòста, На Мурàта нивите, На Мута̀фа воденицата, На Пѣтка гьòла, На Селìма нивата, На Юсùфа кладенеца.

94. Предлог + родово име + съществително нарицателно име.

На Бàйците градината, На Бàйците колибата, На Бекìрите гьòла, На Бòйчоолу корията, На Бояджийте колибата, На Великоолу воденицата, На Вишовградски байра, На Гавазя̀та д̀ното, На Гергичкоолу чешмичката, На Григòровите бо̀за, На Гùтеви кладенеца, На Дàневци гърлото, На Дàневци средòка, На Йòнкоолу кладенеца, На Йòнкоолу чешмàта, На Кìрчоолу герàня, На Киселиите колибата, На Кòнови герàня, На Лàлови могилката, На М̀теви герàня, На М̀теолу мòста, На Милеви герàня, На Мирчоолу чешмàта, На Михови герàня, На Мйшеолу кладенеца, На Мйшеолу могилата, На Пòпови воденицата, На Рàшковци гърлото, На Спàрови кладенчето, На С̀беви чешмàта, На Терз̀еолу кладенеца, На Тèчков герàня, На Хаджиеви кладенчето, На Хаймàноолу нивата, На Хй̀нкови д̀ното, На Хр̀стоолу кладенеца, На Чèрнеолу герàню.

95. Предлог + прикорно име + съществително нарицателно име.

На Гърко гераню, На Лъдкята гърлото, На Мизлишата кладенците, На Митраджика колибата, На Пресака моголата, На Сиромаха мешетата, На Тодшата гераня, На Чоджума къщата, На Шопарите градината.

96. Предлог + родово или фамилно име + местно име.

На Видоловци Тараклъка.

97. Предлог + местно име + съществително нарицателно име.

В Липето чешмата, Над камъка нивите, На Куза чешмата.

98. Предлог + родово име + предлог + съществително нарицателно име.

На Велевски под салкъмите.

99. Предлог + прилагателно име + съществително нарицателно име.

Въз горния геран, Въз зелените бостани, Въз ренненските ниви, Въз селския бряст, Зад старите лозя, Над варанското бърдо, Над зеленчуковите градини, Под ибрийчовския път, Под иванченския път, При горското стопанство.

100. Предлог + родово име.

На Дафиноолу, Под Дайноолу.

101. Предлог + прилагателно от лично име + съществително нарицателно име.

Над Горчовата нива.

102. Предлог + съществително нарицателно име + съществително нарицателно име.

На пътя гераню.

103. Предлог + съществително нарицателно име + предлог + съществително нарицателно име.

На дъното у храстето.

104. Числително име + съществително нарицателно име.

Д о м а ш н и: Втория километър, Двете моголи, Деветте вятра, Трите брѝда, Трите круши, Трите моголи.

Т у р с к и: Икинджй гьѝл.

105. Числително име + прилагателно име + съществително нарицателно име.

Втория стопански двѝр, Първия стопански двѝр.

106. Наречие + съществително нарицателно име.

Д о м а ш н и: Отвѝд реката, Отвѝд чешмата, Отгатакъ реката.

Т у р с к и: Пешѝ тепѝ.

107. Наречие + местно име.

Отсам Павликѐнската рекá.

Г. Речникови особености на имената.

108. На базата на топонимичния материал ще бъдат посочени някои изчезнали или все още живи старинни и диалектни думи: **баждàр*: Баждàра, **белйна*, *бàра*, "малка рекичка", *батàк* "тресавище, запустяло място", *бостàн* "зеленчукова градина; нива, заета с дини", **божурлук*, *брòд* "място на реката, където може да се преминава", *буджàк* "малка гора между ниви", *бурун* "височина, издадена като нос", **бучник*: Бучника, *бърчина* "рид, бърдо, възвишение", *виране* "място, което е много слабо", *виш* "висок": Вишòвград, *вишнальк* "място, заето с много вишни", **вълченик*: Вълченик (2), Вълченика, *върбòк*, *вървище* "пътеки през гора или поляна, където минават животните за паша", *въртòп* "дълбоко място на реката, където водата прави въртеливи движения; открити, изложени на ветровете ниви", *герен* "мочурливо място", *герчелè* "място, където добитъкът минавал като през брод", *гечит* "брод", *главà* "начало на река": Главàта (2), *гладник* "неплодородно място", **грàд* "крепост": Вишòвград, **грàпавица* "неравна земя": Грàпавицата, *гредà*, "суша, подобна на греда, около която най-често има вода", *гръстенище*, *гъжувàра*, *гърло*, *гъстàк*, *гюллюк*, *дрèбàк* "древна гора", *дрèнàк*, *дèно* "издадена част; най-отдалечената част", **дъскот*, *зàред* "множество скали една зад друга", *зàрен*, *кайнак* "кладенец", *кайрèчка* "каменлива местност", *кайрàк* "каменлива местност", *калè* "крепост", *катил* "добиче с криви рога", *келевик*, *кесечина*, *кисър* "насечено място, когато се върви се потъва", *китка* "висока местност с дървета", *кличат*, *копàк* "изкоренена гора", *корèнàк* "изкоренена гора", *косòр* "малка горичка", *краище* "най-отдалечената част, граничеща с чуждо землище", *кривина* "криволичеща местност", *кривинлик*, *кривул*, *кутул* "слабо животно; кранта", *ковия* "трап, от който извира вода", **кълзаш*, *лайчка*, *лецак* "място с лескови дървета", *лизгà* "бряг на реката, чиято почва е синя и много се хлъзга", *липалèк*, *лòко* "локва", *лèг*, *лèкà* "равнина край реката", *мàточник* "разсадник за млади лози", *мерà* "пасище", *мешелик* "мешова гора", *мисирлик* "горната част на растението царевица", *мрачик*, *мрòтвица* "място, което не ражда нищо", *орèще* (*рèщето*) "място, което не се обработва", *орнийца* "нива, оставена да почива", *отвèд* "зад реката", *отлак* "общинско пасище", *пàпра*, *пезул* "дупка в стената", *пладнище* "място, където пладнуват животните", *плòчолук* "място с

много плочи", *пожарлѣк*, *полугѣр* "зимна кошара за овце", *порѣй* "място, издѣлбано от стичащата се при дѣжд вода", *пѣток* "малко изворче", *прѣбутка*, *прѣкар* "място, където се прекарва добитѣка", *пустѣня* "обширна безводна местност", *пѣраджик* "неголям каменист хълм", *ракла* "основи на мост", *расовѣтина* "разклонено дърво", *рѣсци* "две височини, а между тях гора", *рѣг* "местност, имаща форма на рог", *рѣжѣница* "място, засявано най-често с рѣж", *самалѣк* "място, силно огрявано от слънцето", **сенѣк*, *скѣк* "място на реката, където водата пада от значителна височина", **слѣтина* "блато със солена вода", **смрѣт* "злочестник, клетник", *сѣргун* "място край реката, заето с върби", *средѣк* "възвисяващ се гребен между две височини", *средѣл* "дол между две реки", *средорѣк* "местност край реката, заградена като остров", *странѣ* "едната страна на височина", *странѣца*, *сѣрлей* "сипей", *ташлѣк* "камениста местност", *тепѣ* "могила, връх", *терѣса* "местност, оформена като тераса", *тѣтралик* "смердликови храсти", *трѣнѣк* "място с много трѣни", *тѣрѣница*, *тѣрѣнице*, *ѣрва*, *усѣе* "северен склон", *усѣйница*, *ѣтека* "място, където водата се ѣттича", *харманджѣйнице* "място, където се вършее", *хѣрице* "място, където ставало селското хоро", *чаллѣк* "трѣнак", *чатѣл* "разклонена височина", *черничѣк* "място, заето с черници", **чинѣк* "котловина", *чѣка* "камениста височина", *чукѣр*, *чуклѣна*, *чѣчур* "изворче, чиято вода минава през улѣй", *шамѣта* "шум, шумотевица", *шѣма* "широколистна гора, която сечели за зимна храна на животните", *ялѣк* "вдлѣбнатина в земята; издѣлбан камѣк, където се налива вода за кокошките", *ялѣя* "равнина", *яловѣр*.

109. Имена от изчезнали или редки лични, прякорни или родови имена. Аѣнов буджѣк, Аѣнов ташлѣк, Алевата шѣма, Бѣева лѣква, Бѣжа могѣла, Бѣковите полугѣраи, Балабѣна, Балабѣнов грѣб, Барѣкова клѣденец, Бѣрборец, Бѣтѣ бѣра, Бѣновата горѣ, Бѣсѣк байр, Бѣсѣкѣя, Бѣцовата чешмѣ, Бѣдевата чешмѣ, Боѣуклѣевата могѣла, Бѣрговото дѣно, Бѣрловец, Бѣтово, Бѣлкова клѣденец, Вѣкли могили, Вѣклини могили, Вѣковската горѣ, Вѣковската ливѣда, Вѣковската полѣна, Вѣнкова могѣла, Вѣнковски гѣдл, Вѣнковските ливѣди, Велешѣнка, Гѣговица, Гѣджѣлов клѣденец, Гѣзева герѣн, Гѣнзѣров герѣн, Герѣния на Бѣкоолу, Герѣния на Хаджѣ Лѣмбеви, Гѣчова могѣла, Глѣхчова махалѣ, Гостѣ дѣл 3, Грухчова махалѣ, Гѣрков клѣденец, Дѣдев трѣп, Дѣжѣчовото, Дѣбрешките лѣзѣя, Драгѣ мешѣ, Дрѣков бозалѣк, Дрѣков буджѣк, Дрѣкова крушѣк, Дрѣковата водѣница, Дрѣковата горѣ, Дрѣца, Дрѣчовица, Дрѣчово, Дѣдина, Дѣдревия чаллѣк, Жѣкова дѣпка,

Зѣзевец, Златева буджак, Ёбров мост, Илиновец, Ёлчовата корія, Кабакчийка, Калково, Катѣлов кладенец, Килевите мостове, Колчако, Кўлевец, Кўтра, Кўтрова бѣра, Кърчова геран, Кърчовица, Късмичево геранче, Лѣко дерѣ, Лѣуновата корія, Лисповската корія, Лўчова горѣ, Лѣсков буджак, Маранци, Мартулѣц, Матѣйка, Михѣлци, Мицова могила, Мусина, Мусливи трап, Мўсов мост, Мўтев геран, Мўтевата рекѣ, Мўтевите кладенци, Мўцевата корія, Негованка, Нѣдан, Пандўрка, Патѣр махалѣ, Патѣрева махалѣ, Примковия кумлўк, Рўнковец, Сѣков буджак, Сѣлева шўма, Сѣмкова могила, Силевото, Слѣва могила, Славѣеви горѣ, Слѣмер, Сърбин полугѣр, Турѣунка, Тўтковец, Унгова корія, Упаловия мост, Хаджалѣвата ливѣда, Хаджиеви лозѣ, Хайвѣрковата могила, Хѣджов ѣрех, Челѣевата ливѣда, Чѣбревица, Чѣкайския вѣр, Чѣтова, Чѣтовата лѣква, Чукўрова чешмѣ, Шѣбова чешмѣ, Шѣбовия геран, Шарѣнковец, Шѣшавата корія, Шѣшкова горѣ, Шѣпски полянки, Шѣшов бѣнт, Шушўлев дѣл, Шушўлевата корія, Ярѣмова корія = Ярѣмовото.

Имена от чужд произход

а) Турски.

110. Батак. От общо 127 имена турските са около 11,76%: Али бабѣ тепесѣ, Балѣк ѣолў, Батѣк, Бучўк бунѣр, Дерѣ араѣѣ, Ескѣ баалѣ, Икинджѣ гѣдл, Караачлѣка, Картѣл байр, Копарѣн дересѣ, Коѣдн бунѣр, Къзѣл алѣт, Ортѣ сѣрт, Памуклў байр, Татѣр бостѣн, Юкўз байр.

111. Бутово. От общо 151 имена около 5,50% са турски: Ашчалѣка, Ескѣ бостанлѣк, Кавлѣка, Къзѣл чубўк, Папўр гѣдл, Тараклѣка, Тахталѣята, Текѣ дерѣ, Чатѣл тепѣ.

112. Бяла черква. От общо 231 топонима около 6,31% са турски: Айкѣна, Гѣдл ерѣ, Дермѣн карѣ, Джулѣдн гѣдл, Домўз гѣдл, Ёр кулѣк, Ескѣ баалѣ, Кайлѣка, Кай дѣозлѣд, Кесѣк корў, Кокарджѣ, Кумлўка, Ортѣ чайр.

113. Варана. От общо 150 топонима около 11,33% са турски: Айлѣн кузў, Ат чайр, Ашчалѣка, Бейгѣр чайр, Бѣѣдк чукўр, Ескѣ Ѡсѣм, Каралѣка, Келевѣкѣ, Кесѣкѣ, Коджѣ байр, Кѣчўк чукўр, Мѣл тепѣ, Самалѣк байр, Тѣш тепѣ, Ченгенешлѣ, Яланджѣта, Яланлѣка.

114. Вишовград. От общо 285 около 12,24% са турски: Али гѣдл, Афўз корў, Ашчалѣ гѣдл, Гечѣтя, Гѣонгерлѣкѣ, Дишпудѣк, Домўз гѣдл, Ёр кулѣк, Ефѣнди бунарѣ, Казанджѣ, Каплѣ дерѣ, Карѣ кирѣз, Карѣ ормѣн, Катѣ карѣ, Кай дѣозлѣд, Кирѣз мешѣ, Кованлѣка, Ковчѣза,

Кокарджа, Куруджа дерѐ, Кюкюрджика, Магарджи карѐ, Мемиш кору, Мешелика, Сулу чукуру, Таушан тепѐ, Тахталика, Тахталі кюпріо, Топ кору, Фьндіклѝка, Чакмак келемѐ, Чатал дерѐ, Чили гѝдл, Ярлѝ тарлѝ, Ярѝ кая.

115. Горна Липница. От общо 184 топонима около 5,98% са турски: Бюлюка, Бююк алан, Бююк гѝдл, Гюллюка, Домуз бунар, Дорукеолу, Кеневиреолу, Мизевиря, Орта сѝрѝ, Чукуреолу, Ялан чукур.

116. Градище. От общо 207 топонима турските са около 9,66%: Ашчалѝка, Белемиша, Бентеолу, Дермен байр, Дермен кору, Ер гечит, Ески бостанлѝк, Ески Осѝм, Кесик кору, Кисѝра, Кумлѝка, Курт тепѐ, Мешелик байр, Пандур буджак, Папурли гѝдл, Сѝреолу, Таушан тепѐ, Тепѐ тарла, Узун боаз, Чатал гѝдл.

117. Долна Липница. От общо 153 топонима около 1,31% са турски: Пешѝ тепѐ, Бююк гѝдл.

118. Дѝскот. От общо 140 топонима около 18,55% са турски: Ак тепѐ, Аркарѝ йолу, Арнаут дол, Атеолу, Балѝк дерѐ, Баш бунар, Бозук кюпріо, Бююк алан, Бююк мѝчур, Гюр чешма, Жандар махала, Дѝоз орман, Кесик кору, Кованлѝк буджак, Кузеолу, Павликян чукуру, Соук бунар, Сѝк буджак, Ташлѝка, Тюлю тепѐ, Хамбар махала, Ъхмърлѝка, Яланджата.

119а. Карансен. От общо 141 топонима около 2,13% са турски: Дерѐ арасѝ, Караш дересѝ, Курт бунар.

119. Лесичери. От общо 166 топонима около 0,67% са турски: Атеолу.

120. Михалци. От общо 204 топонима около 4,90% са турски: Ай гѝдл, Аламур корусу, Джамбаз бунар, Ели йолу, Еретлика, Какърджа, Кумруджата, Сарѝ яр, Шейтан боаз.

121. Мусина. От общо 229 топонима около 2,10% турски: Гѝонгермес, Гюр чешма, Джамбаз бунар, Кара бунар, Кая бунар, Патар махала.

122. Недан. От общо 139 топонима около 7,63% са турски: Кара Петко йолу, Кара чайр, Къзъл чубук, Орта сѝрт, Отлак байр, Пелитя, Сюзлю бюлюк, Узун геран, Юри кюшѐ.

123. Павликени. От общо 159 топонима около 13,77% са турски: Балканджи махалѐ, Бостанджи махала, Гюр чешма, Дермен йолу, Дрян корусу, Ески баалѝ, Ески чайр, Кара ери, Кара чалѝ, Кесик кору, Кованлѝка, Коджа бозалѝк, Куру дерѐ, Кѝрна бунар, Машатлѝка, Пили чалѝ, Пенирджи йолу, Сѝот чешма, Хамамджи бунар, Чайр кара йолу, Чукур кюпріо, Юрутлѝка.

124. Паскалевец. От общо 164 топонима около 10,37% са турски: Амүз йолу, Ашъръ, Балканджй йолу, Баш чешма, Гюр чешма, Домүз гьол, Екинлия, Кара орман, Кочаш, Курү дерё, Къзълджика, Орта скенлик, Параджика, Сакърджа, Сюрид тепё, Ташлѣка, Ясё мешё.

125. Патреш. От общо 127 топонима около 5,23% са турски: Акера, Баш бунар, Бюидк алан, Дорүкеолу, Кеневерлия, Ортò орман, Соүк бунар, Узүн буджак, Ходжоолу.

126. Росица. От общо 99 топонима около 11,11% са турски: Айкѣна, Дермен корусу, Домүз гьол, Ескй баалѣ, Курү дòл, Кърмазалат, Кюллиòка, Мал байр, Сарѣ яр, Сулү чукүр, Сътнò бунарё.

127. Сломер. От общо 191 топонима около 0,52% са турски: Дерё арасѣ.

128. Стамболово. От общо 133 топонима около 11,27% са турски: Ак тепё, Баалѣк орманѣ, Дингил ада, Каз чайр, Канли гьол, Кесйк кору, Күрт коюсу, Курү дерё, Кюклиòка, Сарп яма, Сютъ гьол, Ташоолу, Узүн чукүр, Умүр бей.

б) Румънски

129. Тук можем да посочим две имена, които са образувани на домашна почва: Косòра (Вероятно възприето като термин.) и Печòрската чешма (От РИ, образувано от заемка.) (Вж. Речника).

130. Неясни и съмнителни.

Баянлѣка, Белемиша, Глѣкѣ, Журжòнь, Крибук, Кулвѣчка, Мечубан трап, Патреш, Пиргис.

131. Успоредни названия на една и съща местност.

Агòв бунар – Агòл бунар, Агòвата ливада – В Агòвата ливада, Агòвия трап – В Агòвия трап, Айкѣна – Коренàка, Алабовите могили – Калётата, Ачовска махалà – Гàрчата махалà, Баалѣк орманѣ – Смрадликата, Байлок – Басва лòква, Бакрàча – Бакрàшки кладенец, Балканджй йолу – Балканджийския пѣт, Бàрата – Студèна, Башбунарското дерё – Дерётò, Бежанскà махалà – Сйбира, Бесёкя – Бесёк байр, Билцето – Черкòвното дървò, Боàза – Гюнгермес, Боàза (мах.) – Корёя, Бурловската – Бурловската рекà, Бүтовския врѣх – Чатàла, Бучүк бунар – На Терзиеолу кладенеца, Бѣклицата – Пйздица, Бърдòто – Влàшкòто бърдо, Бърчйна – Гòрните липй, Варанскà кория – Варанскàта горà, Вàчовата – Вàчовата горà, Велевския вйр – Стамбòлския вйр, Вишовградското дерё – Сёлското дерё, Водйцата – Водйци, Вървището – Дървòто, Гàговски бунар – Гàговски геран, Гүтевия кладенец – Трѣбàта, Гынгѣлова кривинà – Кривинàта, Даа-

лийския камък – Даалийското, Дачевата чешма – Дачовка, Дворовете – Плуженските дворове, Делибашиов геран – Кладенеца на Чолаковци, Джамбаз бунар – Джамбазов кладенец, Дингил ада – Дингила, Долна махала – Турската махала, Долния кладенец – Пералото, Долника – На Долника, Драговица – Драчовица, Дренака – Дренашката байрчина – Дренашкия байр, Дъртите лозя – Старите лозя – Ески баалъ, Ески Осъм – Вехтия Осъм, Ефендето – Ефенди бунаръ, Зад байра – Неданско, Заешката кръв – Зайчата кръв, Зараповските чешми – На чешмите, Заренския кладенец – Кладенците, Илиновец – Илиновски дол, Камъка – Камъчето, Картал байр – Картала, Кладенеца Коуко – Коуко, Кладенеца на Метеолу – Метев кладенец – Метеолу гераня – На Метев гераня, Кладенеца със земята – Кладенеца в Горното ливаде, Конската пътека – Конския път, Курпанец – Ломята, Краишка чешма – Краишката, Крайната чешма – Кюнта, Куллата – Чуката, Кърчова могила – Кърчовица, Кюмюркюлева гора – Кюмюркюлевската кория, Линията – При линията, Липето – Нешовата нива, Ломея – Ломя, Марков камък – Сълпъ, Между страните – Страната, Меча локва – Мече локво, Мешелия – Мешелик байр, Мирчовия чанлък – На Мирчоолу чанлъка, Михалеката пътека – Пътеката, Михова геран – На Михови гераня, Молловата – Молловата гора, Моновска махала – Полянска махала, Мутафова воденица – Поповата воденица, На Гавазята дъното – Дългото дъно, На Кутулка – Кутул чешма, На пръстницата – Пръстницата, На пътю гераню – Хайдъшкия геран, На Ръта – Ръта, На Селима нивата – Селима, На Чоджума къщата – Острова, Над Зарезана – Под стената, Никодимова бент – Петевия бент, Новия мост – При Михалския мост, Овчомогилския път – Свищовския път, Остришката могила – Остришкия връх, Отвѣдните ливади – Отвѣдното ливаде, Петкова гьол – На Петка гьола, Печорската чешма – Сѣт чешма, Под Заднишката канара – Под Канарата, Под гората – Под корията, Поманкова кория – Поманковата гора, При Арга – Ливадето, Пръдливата чешма – Пръдливка, Пръстниците – Бялата прѣст, Радевска ливада – Средните ливади, Рѣза Люксембург – Червената чешмичка, Рунтава могила – Рунтавица, Самалък байр – Самалъка, Селската гора – Селската кория, Селските ливади – Селското ливаде, Срещу гарата – Под Малката кория, Старите кошари – Вехтите кошари, Сърбина – Сърбини полянки, Тенченската ливада – Тенченското ливаде, Тодоровия трънак – Трънака, Трескавѣла – Трескавото кладенче, Турските лозя – Вехтите лозя, Турските лозя – Юрушките лозя, У Ялако – Ялака,

Хаджиевата чешма – Хаджийка, Хаджийската – Хаджийската гора, Ходжов кладенец – Ходжоолу, Царевец – Царец, Циганската чешма – Селската чешма, Църкова геран – Църковия геран, Чатал тепе – Чатала – Байра, Ченгенеш ялията – Ченгенешли, Черневите кайначета – Черневите кладенчета, Чотова – Чотовата локва, Чукаревец – Чукарето, Широкия път – Край село, Ярмова кория – Ярмовото, Дядо Ненковото кладенче – Караилевото кладенче.

Д. Семантична класификация на имената

а) Имена според природни условия

Имена от географски термин

132. Посочваме както имената термини, така също и образуванията от термини, като с цифра даваме честотата на употребата: ада 3, Адата, Адите, алан, Арга, арк, Арка, байр 33, байра 2, Баира 5, баня, бара 7, бараж, Барата 5, Батак, белме, Белмите, Билцето, блато, Блатото, боаз 4, боаза, Боаза 5, Брега, бряг 7, бунар, Бунара, бунар, бурна, Бурна 3, Бърдата, бърдо 6, Бърдото 3, бързей 2, бърчина 7, Бърчина, вада, Вадата, вир 15, вода, водопад, връх 15, Въртопа 2, Въртопите, Върха 2, върхо, геран 101, герани 2, геранче 8, Геранчето 3, герания 11, Герания 4, Главата 2, Гредата, гърло 2, гърлото 5, гьол 30, гьола 2, Гьола, Гьоловете 2, Гьоля, Гюллиджия, Гюнгермес, гюне 2, Гюнето 4, дере 19, *Дервения – Дервенските кладенци, дереси 2, Дерето 3, дол 15, Дола, доло, Долчето, дупка 4, Дупката 2, дупките, дъно 3, дъното 2, дял, Дяловете, скинлик, Екинликя, ери 2, Извора, Изворите, кайначета 3, Кайначетата, кайрак, Кайрака 4, Кайречката, камък 5, Камъка 4, камъне, Камъчето, Канала, канара 7, Канарите, кара 3, кая, кладенец 64, Кладенеца 6, кладенци 10, Кладенците 2, кладенче 27, кладенчета 3, Кладенчетата 2, кладенчето 2, Краище 3, Краището 2, Куза 6, кулак, куосу, Лизгите, локва 5, Локвата, Локвата на циганина, локви, Локвите, локо 2, Лъга 2, лъка 4, Лъката 4, могола 49, моголата 2, Моголата 2, Моголата в Машатлъка + още 4, моголи 8, Моголите 2, Моголите в Ливадите + още 2, моголка 3, моголката, Моголката 2, Моголката у Вехтите лозя, Моголките 5, мочур 4, Мочура 6, Мънаша, Мънашо, Мръвйцата, Орещето, Острова, Параджика, Пещерата, поле 2, поляна 15, Поляната 3, поляни, Полянците, полянка 2, порой, Пороя 2, потока, Потока 3, Поток, припек, Припека 5, Припеко, Пропастта, река 28, реки, Речището, рог, Ръта, Самалъка, скок, средока, Средолка, Средорака, стена 3, Стената, страна 5, Страната 2, страница 2, Страницата, Сурлея, сърт, Сърта, тараклъка, Тараклъка 2, ташлик 5, Ташлъка 2, ташлъци 4, Ташлъците 3, тепе

16, Тепето 2, трап 36, Трапа 7, ѓрва 3, усде 16, Уседето 7, Усдойницата 2, Устетото, ѓтека 2, Утеката, чешма 96, чешмата 6, чешми 2, Чешмите 4, чешмичка 12, Чешмичката в... + още 8, чинак, Чинашкия врѣх, чѓка 3, Чукаревец, Чукарето, Чукаря, Чуката 4, чѓки 2, чѓкичка, Чукалинката, чукур 7, чукуру, чѓчур, чѓчура, Чѓчура 3, Чѓчурка, чѓчурче, ялия, Ялията 7, яма 2, Ямата 6, Ямата 2, Ямето 2, Ямите, яр 2.

133. По общи особености на обекта.

Бедните лозя, Бѓците, герен 4, Геренето, Геренчетата, Гереня 7, Гладника, Вирането, Гляка, Голеш, Грапавицата, Гѓол ери, Гѓор чешма, Дингил ада, Задѓнения трап, Жалба, Казанджии, Кайлѓка, Каленица, Каменец, Катъ кара, Келик дерѓ, Кисѓра, Ковчаза, кривина, Кривината, кривини, Кривинлика, кумлѓк, Кумлѓка 2, Куруклѓка, Куруклѓко, Къзлаша, Мизевѓря, Мрачка, Обила, Опашката 4, Остра могила, Острата могила 2, Пишмана, Плѓска могила, Плѓчолука, Прекѓсаното, Прѓшлен гѓол, Прѓдливата чешма, Прѓдливка, Прѓстийцата 2, Прѓстийците 3, Пустинята, Пясѓка, Равнината, Рѓнино камъне, Рѓнтавица, Сарп яма, Соѓк бунар, Студѓна, Студенец, Трескавѓла, Трескавите кладенци, Трескавичката, Трескавото кладенче 4, Тѓмреш, Чакмак келеме, Чатал гѓол, Чатал дерѓ, Чатал тепѓ, Чатала, Чаталати кладенци, Шаматница, Ялака, Ёр кулак.

134. Видове почви и минерали.

Ак байр, Ак тепѓ, Акера, Бѓли бряг, Белина, Бѓлите ташлѓци, Бѓлия байр, Бѓлия бряг, Бѓлия камък, Бѓлия кладенец, Бѓлия пѓт, Бялата прѓст 6, Бялата чешма, Каралѓка, Кюллиѓкя, Мрямора, Сакържа, Сарѓ яр, Сѓния вѓр 3, Сѓот гѓол, Червен бряг, Червена, Червената прѓст, Червената стена, Червения пѓт, Червената чешма, Черното ливаде.

135. По мириз и вкус.

Барѓтеното кладенче, Горчивата чешма, Кокарджа, Кокарджата, Кюкюрджика.

136. Животински свят.

Ай гѓол, Бейгѓр чайр, Вълчѓ полѓ, Вълченийк 2, Вълченийка, Вълчова бѓрзей, Гарга байр, гаргалѓк 2, Гаргалѓка, Гарчата махала, Гач поляни, Домѓз гѓол, Домузлията, Заѓшката крѓв, Зайкова поляна, Зайчата крѓв, Зѓмската могила, Каз чайр, Какърджа, Картал байр – Картала, Кукувица, Кѓмруджата, Кѓрт бунар, Кѓрт куѓсѓ, Кѓрт тепѓ, Мѓча дѓпка, Мѓча лѓква, Мѓчата бара, Мѓче лѓко, Мѓчи гѓол, Мѓчовата ливада, Мѓшката, Орлѓвото гѓяздо, Таушан тепѓ 2, Юкѓз байр, Ялан чукур, Яланджата 3, Яланлѓка.

137. Растителен свят.

Айвалѣка, Аламѹр корусѹ, алѹт, Армутлѹка, Балталѣка, Белемиша, Белѣзнята, Божурлѹка, бозалѣк 2, Бозалѣка 5, Бѹровата горѹ, брѣст, Брѣстѹ, брѣстовѣ 3, Брѣстѹвец, Брѣстѹвете, буджѹк 22, Буджѹка, буджѹци, буджѹците, Буджѹците 4, Бѹчник, Бѹчника, Бѹзливо грѣстенийще, Вишналѣка 2, Вѣрбѹка 2, Вѣрбалѹка, Вѣрбанка, вѣрбѹ, Вѣрбите, Вѣрбѹклица, Габрѹка, горѹ 30, горѹта, горѹ 4, Горѣчката, Лѣпница: Гѹрна, Срѣдна, Дѹлна, Горѹня, Грѣстѣнищата, грѣстенийще, Грѣстѣята 2, Гѣжувѹрка, Гѣжувѹрката, Гѣстѹко, Гѣститѣ крушѹки 2, Гѹнгерлѣя, Джѣвизлика, Джулѹн гѹл, Джулѹница, Дѣшпудак, Дрѹкалѣка, Дрѹката 6, Дрѹкетѹ, Дрѹките, Дрѣбѹка 3, Дрѣбѹко, Дренѹка 2, Дренаклѣка, дренѹче, Дрентѹ 4, Дрѣмката, дрѣн 7, дѣрвѣта, дѣрвѹ, Дѣрвѹтѹ, Емишѣня, Еретлѣя 2, Жѣлин гѹл, Зѹрзалата, Кавѹка, каваклѣк, Каваклѣка, Кавѹците 2, Кавлѹка, Карѹ кирѣз, Карѹ чалѣ, Караачлѣка, Карѹпетлика; Карѹш дересѣ, Келевѣя, Кеневирилѣя, Кетѣнка, Кирѣз мешѣ, Кирезлѣя, Китката, Китчѣра 3, Китчѣро, Клѣчѹта, Конопѣта, Корѣтѹ, корѣи 6, Корѣитѣ, корѣйка 5, Корѣйката 3, Корѣйкитѣ, корѹ 5, корусѹ 4, Косѹра, крушѹа 3, крушѹк, Крушѹка 3, Крушѣтѹ, крушѣи 3, Крушѣитѣ, крушѣки, крушѣкитѣ, Крушѣкитѣ 2, Кѣзѣл алѹт, Кѣзѣл чубѹк, Кѣзѣлджѣка, Кѣрмазалѹт, Кѹкклѹка, Кѹкклѹцитѣ, Лѣщѹка, Липалѹка, Липѹчката, липѣ 2, Липѣтѹ 2, липѣ, Липѣята, Лѹпуш махалѹ, Люлѣката 3, Люлѣкитѣ 2, мешѣ 3, мешѣлик 6, Мешѣлик байр, Мешѣлѣя 6, мешѣтата, На брѣста, На глѹга, Орѣщѹка, орман 8, орманѣ, Орѣховска ямѹ, Осѣнака, Острѣцата 3, Пѹпра, Папѹр гѹл, Пелѣтя, Прѣсадитѣ, Рѣпей махалѹ, Сѹдина, Сѹдината, Сазлѣка 4, Сазлѣко, Салкѣма, салкѣми 2, салкѣмитѣ, Салкѣмитѣ, Салкѣмовата горѹ 2, Сенѹка, Слѣвитѣ, Смокиннитѣ, Сморѹдликата 7, Сѹргуна, Сасѣнка, Сѹзлѹ тѹллѹк, Тежерѣката, Тѣтралѣка, Тѹпѹлитѣ, трѣнѹк 2, Трѣнѹка 3, трѣне 2, Трѣнетѹ, трѣнка, Трѣнката, Трѣста, Трѣстѣга, Тѣрницѹтата, Тѣрницѹтата, Тѹтѹнковец, Тѹтѹнлѣка, Фѣндѣклѣка, Хрѣстетѹ, Хрѣстова Рѣженѣца, Цѣр дѹл, Цѣраклѣко, Цѣрако, чалѣ, чаллѣк 3, Черницѹтата, Черницѹка 2, Чѣститѣ крушѣи, Чорчѹпа, Чорчѹпѹ 2, Шавѹрна 2, шѹма 7, Шѹмата 2, Ъхламурлѹка, Яворец.

б) Имена според човешката дейност

138. Земеделѣе.

баалѣк, Баалѣк орманѣ, Бахчалѣка, Бахчѹта, бахчѣи 7, Бахчѣитѣ 4, бѣнт 5, Бѣнтѣ 2, Бѣнтеѹлу, бѹстан 2, бѹстанѣи 4, Бѹстанитѣ, бѹстанлѣк, Бѹстанлѣка 4, Бѹстанчѣтата 3, градѣна 5, градѣната 3, Градѣнитѣ, долѹп, Зелѣнитѣ бѹстанѣи, Зелѣнчѹковата градѣна, Камѣритѣ,

келемѐ 5, келемѐта 2, Келемѐтата, Келемѐто, Ковията, копак, Копака 2, Копачите 3, Копачето, коренак, Коренака, Кореначите 3, ливаде 21, Ливадето 8, ливади 20, ливадите, Ливадите 2, Ливадката, Ливадките, лѐзе, Лозища, лозя 20, лозята 3, Лозята 6, Маточника, Мисирлика, нива 4, нивата 3, ниви 8, нивите 4, Нивите зад вѣр(х)о + още 2, нивя 2, Овощната градина, Опитното, орница, Орницата, Памуклии, Памуклѹ байр, Памуклѹка, Плуга, Плужна, Ръжѐница, тарла 2, Хамбар махала, Харманджийницата, Целинѐто, Целините.

139. Скотовѣдство.

Атеолу, Ат чаир, Бейгир чаир, Биволския полугар, Ергелѐто, кошара 2, Кѐнската пътѣка, Кѐнския пѣт, Коѐн бунар, Къшла̀та на Гюнѐто, Къшлѝте 2, Магарешкото кладенче, Мал байр, Мал тепѐ, Мерата 2, Метил гѐдл, Метиля 3, На кошарите, Овчарниците, отлак, Отлак байр, отлака, Отлака 8, Отлако, Пасището, Пладнището 2, полугар 6, полугаря, Полугаря 4, Совата, чаир 8, Юри кюшѐ.

140. Занаяти.

Ашчълѣ гѐдл, Ашчълѣка, Баждара, Балѣк йолу, воденица 32, Воденицата 3, Воденицата на Ангел Митев + още 22, воденичка 2, воденичката, Воденичките, Грънчарка, Дърварския пѣт, Дѣскот, караджѣйка, Кесик кору 5, кованлѣк 4, Кованлѣк буджак, Кованлѣка 7, Ловджийската чешма 2, Ловджийската чешмичка 2, Пенирджийолу, Пчелина, Пчелинѐто 2, Пчелините, Пчелиня 3, Тахталѣя, Тахталѣята, Тѣпавицата.

141. Етническа принадлежност.

Арапово, Българските кории, Влѣховския геран, Влѣхоолу, Влѣшки квартал, Влѣшкия вѣр, Влѣшкото бѣрдо, Гѐрни турчѐта, Дѐлни турчѐта, Латинските грѐбища, Помѣкова кория 2, Помѣковата гора, Помѣковска махала, Помѣшкото кладенче, Татар бостан, Татарската махала, Татарската река, Татарската чешма, Тѣрската махала, Тѣрската чешма, Тѣрските грѐбища 5, Тѣрските лозя 2, Циганска махала 3, Циганската чешма 3, Циганските грѐбища, Циганския геран 3, Циганския пѣт 2, Цинговска махала, Ченгенѐш ялията, Ченгеншли, Черкѐзките ниви, Черкѐзко.

142. По предмети от битовата култура.

Бакрача, Бѣклицата, Качката, Качица, Килимцата, Коритата, Кѐонта, Кѐончето, Лайчката, Оджака, Панйчката, Пезуля, Пѣталото 2, Чѣтурливата, Ямурлѹка 2.

143. Вѣв връзка със строеж и пътища.

Бозѹк кюпрѐ, брѐда, Брода 3, Бяла чѣрква, ва̀да 2, Ва̀дата, Вѣрвище, Вѣрвището 5, Гарата 2, Герчелѐто, Гечѣтя, Дорѹкеолу, дрѹм 2,

Дрѹма 2, Дрѹмско, йолѹ 13, Калдърѹма, Кантѹря, кантѹн, Кантѹна 5, Катѹница, Кесичйна, колиба 6, колибата 4, Колибата, Кръстѹц, Кръстопѹтя, кюпрѹ 2, Лйнията, Лѹвната хйжа, мѹст 18, мѹста 2, Мѹста, Мѹста на Върбѹвското дерѹ, Мѹста при Гйѹр чешмѹ, мостѹве, мѹстче 4, Мѹстчето, Мѹстчето на Бѹли брѹг, Обѹкта, Пионѹрския лѹгер, Пирамидата, Пѹмпата, Прѹкара, прѹлаз 2, пѹт 93, пѹтѹка 3, Пѹтѹката, Пѹтѹките 2, Пѹтенцето, пѹтче 2, пѹтя 2, Рѹклите, Рѹмпата, Стадиѹна, Тантѹления мѹст, Чифлика, Чукѹр кюпрѹ, Чукѹреолу, Ширѹкия пѹт, шосѹ 3, ѹз 2, ѹзѹ.

144. Култови обекти. (В тази група сме включили и имената на местности, където в миналото са се извършвали различни ритуали.)

Арка, Вирѹнето, Грѹбищата, Джамията, Ергѹлето, Зад кръста, Зарезѹна, Зарезѹнската колиба, Зелѹн-сйнур, Копѹната могила, Корийката, Кръста, Кѹрското герѹнче, Манастирската пйва, Манастирското, Манастиря 5, Мѹрков кѹмѹк – Сълпѹ, Пѹметника, Пѹпина дрѹн, Пѹпинец, Пѹпов вйр + още 12, Прѹвия кѹмѹк, Текѹ дерѹ, Тюлюбѹето, Чѹрквата, Чѹркѹвен герѹн, Чѹркѹвището 2, Чѹркѹвната горѹ, Чѹркѹвната крѹша, Чѹркѹвното дървѹ.

145. Имена, свързани с предания.

Арпѹт дѹл, Бѹбин вйр, Грѹба, Жйва водѹ, Кѹно Ивѹнов грѹб, Кочѹщ, Мѹмин скѹк, Римския герѹн, Слѹва могила, Убитите тѹрци, Харамията.

146. Имена, свързани с археологически обекти. (Посочват се всички имена, които са свързани с историческото минало на този край.)

Аладжййка, Амуз йолѹ, Бѹбина 3, Бѹш бунѹр, Бѹли брѹг, Бюѹк алѹн, Бѹрловец, Бѹяла чѹрква, Велешѹнка, Водйцата – Водйци, Голѹмото калѹ, Гѹргалѹка, Гѹрниото ливѹде, Градйще, Гйѹр чешмѹ, Дворѹвете – Плѹженските дворѹве, Дермѹн байр, Дйчова чешмѹ, Дрѹговица – Дрѹчовица, Дѹдо Мйневата чешмѹ, Кѹйоолу, Кавлѹка, Кѹкърджа, Кѹлакѹстро, калѹ 2, Калѹтата – Алѹбовите могили, Калѹето 4, Кѹлково, Канлѹ дерѹ, Ковѹчевец, Крѹицето, Куллѹта – Чѹката, Лѹко дерѹ, Мѹлко калѹ, Машатлѹка, Махалицата, Мрѹмора, Мѹнѹша, Нѹчов трѹн, Орѹховската ямѹ, Острицата, Отлѹка, Парѹда, Пелйтя, Рѹдина, Рѹза Лйксембург, Рѹнковец, Русѹнова могила, Сѹдината, Сѹзлѹка, Сарѹница, Сарѹ ѹр, Сѹлице 2, сѹлице, Сѹлицето 5, Сѹмовата чешмѹ, Стѹрото сѹлицѹ, Хайдѹшката горѹ, Хайдѹшките копѹци, Хайдѹшкото клѹденче, Хайдѹшкия дѹл, Хисѹря, Цѹрец – Цѹревец, Червѹената чешмйчка, Юртлѹка, Юртлѹко.

Трета глава

ИЗВОДИ

147. Броят на имената от изследваните 20 селища е 2691, чието разпространение е в зависимост от терена и големината на селището. Полупланинската част е по-богата на имена. Според историческите документи от XV, XVI, XVII и XVIII в. османското влияние е било незначително и това е дало отражение в топонимията, както следва⁶²: Дъскот, Павликени, Вишовград, Батак, Варана, Стамболово, Росица, Паскалевец, Градище, Недан, Бяла Черква, Горна Липница, Бутово, Патреш, Михалци, Караисен, Мусина, Долна Липница, Лесичери, Сломер.

148. Това процентно съотношение по езиков произход на топонимите за селища като Батак, Стамболово (Долни турчета, Умур бей), Росица (Грухчова махала), Бяла черква (Мурад бей, Горни турчета) е нормално. Доказателство са и СелИ. От тях само с. Бяла черква е с първоначално име от домашен произход. Вероятно големият процент турски имена в селища като Дъскот, Павликени, Вишовград, Паскалевец, и др. се дължи и на това, че са били по-големи средища. Впечатление прави малкият процент чужди имена в Караисен, за което село се смята, че е възникнало по време на османското владичество и името му е свързано с изчезнало турско лично име.

149. Тъй като информацията за района по документи е оскъдна, изводите за старинността на имената правим само въз основа на събирания топонимичен материал. В публикуваните турски регистри се споменават всички СелИ с изключение на Караисен и Росица, което показва, че повечето селища са съществували и преди идването на турците. За това говорят и немалкият брой старинни местни имена: прил. на *-лъ*: Недан, Сломер и др.; *старинно ударение*: Батї б̄ара, Вълчѐ полѐ, Гостї д̄ол и останалите, посочени в съответния параграф; имената с топонимичен суфикс, които процентно по селища се разпределят така⁶³: Долна Липница – 6,54%, Вишовград – 5,91%, Михалци – 4,90%, Градище – 4,83%, Бяла черква – 3,46%,

⁶² Подреждането на селищата е в зависимост от процентното съотношение на турските имена към общия брой имена по селища.

⁶³ Съотношението е към общия брой имена по селища.

Горна Липница – 3,26%, Стамболово – 3,01%, Дъскот – 2,86%, Бутово – 2,65%, Мусина – 2,60%, Лесичери – 2,41%, Сломер – 2,09%, Павликени – 1,89%, Паскалевец – 1,83%, Росица – 1,01%, Патреш – 0,66%. От този тип не са регистрирани имена в селата Батак, Варана и Караисен.

150. Местните имена дават сведения и за **етническия състав** на населението. Множество археологически разкопки говорят за съществувало тракийско население с богато развита култура, но следи от него в топонимията няма.

Имената на селищата, старинните местни имена, говорят, че този край е бил населен много преди XV в. (Вишовград, Сломер, Недан и др.). Вероятно около XV в. са населени Караисен и Батак.

Имена като Помàкова кория, Помàковата гора, Помàковска махалà, Помàковско клàденче показват, че е съществувало българо-мохамеданско население.

Освен посочените в съответния параграф имена от турски произход за турско население говорят още и названията Юрùшките ливàди, Юрùшките лозя и новообразуваните Тùрската махалà, Тùрската чешмà, Тùрските грòбища, Тùрските лозя.

Вероятно след Кримската война тук се заселват и черкези и татари: Татàр бостàн, Татàрската махалà, Черкèзка махалà, Черкèзките пйви, Черкèзко.

След Освобождението от Балкана, особено от Дряновско и Тревненско, са се преселили редица родове. Други масови преселвания и изселвания не са отбелязани.

Четвърта глава РЕЧНИК НА МЕСТНИТЕ ИМЕНА В ПАВЛИКЕНСКО

Имената са подредени по азбучен ред на литературно възстановената форма. В скобите е дадена диалектната форма, така както е записана според изговора на информаторите. Посочва се селището, където е регистрирана съответната форма; посоката и разстоянието от центъра на селището до местността; кратки географско-исторически сведения; семантичен анализ. Цифрите в края на статиите се отнасят до параграфите в главите, където се прави съответният анализ.

Вторите елементи от топонимичните съчетания се дават с малка буква, а след това в азбучен ред се изброяват първите компоненти.

Абишев трап (*Ъбишуу трап*) – Нед, 3 2, ливади в ниското, където е текла малка рекичка. По изч. тур. ЛИ. – 33, 47, 60

Аговата ливада (*Ъгдвѣтъ ливадѣ*) – 1) Патреш, Ю 2, ливада в средата на дол; 2) В Агѡва ливада – Слом, И 3, ливада. Прил. от нариц. ага. – 33, 60, 131

Аговата чешма (*Ъгдѣтъ чушмѣ*) – Нед, И 0,2, чешма. – 60

Агов бунар (*Ъгдѣ бунар*) = Агѡл геран – Паскал, ЮИ 2,5, кладенец. – 33, 47, 60, 131

Аговия трап (*Ъгдѣийъ трап*) = В Агѡвия трап – Слом, 3 1, пасище в малка падина. – 60, 131

Аговото ливаде (*Ъгдѣту ливади*) – Нед, СЗ 1, ливади, зеленчукови градини. – 60

Агол геран (*Ъгѡл гиран*) = Агѡв бунар – кладенец. – 131

ада (*ѣдѣ*): *Гѡрната, Дингѣл, Дѡлна*. От тур. ада "остров", но в говора е със значение "поляна край реката". – 132

Адата (*Ъдѣтъ*) – 1) Град, 3 2, остров на старото корито на р. Осъм; 2) Рос, поляна край реката; 3) Стамб, С 1,5, равнина, ниско до р. Росица. – 47, 53, 132

Адите (*Ъдѣти*) – Бчерк, Ю 2. Реката е образувала островчета. Член. мн. ч. от ада – 53, 132

Аи гьол (*Ъй г'ѡл*) – Мих, ЮЗ 6, равно между две дерета, където се образуват локви. От тур. ай гѡл "мечи гьол". – 65, 120, 136

Айвалъка (*Бйвълѣкъ*) – *Стамб*, С 4, ниви, лозя. Според хората имало много дюли. Член *айвалѣк*, от тур. *ayvalık* "дюлище". – 47, 53, 137

Айкъна – 1) (*Хѣйкънѣ*) = **Коренѣка** – *Бчерк*, СЗ 3, слабо наклонена гора от смрадлика; 2) (*Йѣйкънѣ*) – *Рос*, С 3, ниви. Член. от тур. *уакт* "близнак" с предмет на -й- и протетично х от свръхстарателност. (Срв. *Айкъна*, Панаг., Севл., Първ.) – 36, 53, 112, 126, 131

Айлян кузу (*Бйл'ан кузѹ*) – *Вар*, СИ 1, равнина. Тур. *yalan* "лъжлив", *kiz* "усойна". – 60, 113

Айнов буджак (*Айнуѹ бужѣк*) – *ГЛипн*, З 3,8, гора. По изч. *ЛИ Айно*, видоизменено от *Ангел*; айнаджия "човек, който хитрува" (77). – 33, 47, 60, 109

Айнов ташлѣк (*Айнуѹ тѣшлѣк*) – *ГЛипн*, СЗ 2, каменна кариера. – 60, 109

Ак баир (*Ак бѣйр*) – *Дѣск*, С 2, бяла почва. Прил. от тур. *ак* "бял". – 60, 118, 134

Акера (*Ак'ѣрѣ*) – 1) *Нед*, И 3, високо, равно с хубава за лозе почва; 2) *Патр*, З 2, изкоренени мешови гори. Лексикализация от тур. *ак* "бял", *уѣ* "място, земя". – 47, 57, 125, 134

Акерската чешма (*Ак'ѣрскѣтѣ чушмѣ*) – *Нед*, И 1, чешма в м. *Акера*. – 60

Ак тепе (*Ак типѣ*) – *Стамб.*, С 4, каменна кариера с бели камъни. – 60, 128, 134

Алабова трап (*Блѣб'уѣ трап*) – *Кар*, ЮИ 5, ниско. – 60

Алабови могили (*Блѣбуи мугѣли*) – *ДЛипн*, Ю 6, височинка с дѣбови и смрадликови дървета. По изч. *ЛИ*. – 47, 60

Алабовите могили (*Блѣбуити мугѣли*) = **Калѣтата** – *Паскал*, С, много високо. Сега е в землището на с. *ДЛипн* – 60, 131, 146

Аладжийка (*Блѣжѣйкѣ*) = **Аладжийската чешма** – *ДЛипн*, И 4, ниви. Намират се парчета от керамични съдове. По-вероятно да е от тур. *alaca* "шарен, пѣстър", -ка е с топонимична функция. – 31, 56, 131, 146

Аладжийската воденица (*Блѣжѣйскѣтѣ удѣнѣцѣ*) – *ДЛипн*, И 4, воденица. По *МИ* – 60

Аладжийската чешма (*Блѣжѣйскѣтѣ чушмѣ*) = **Аладжийка**. По *МИ* – 60, 131

Аладжийския връх (*Блѣжѣйскиѣ врѣх*) – *ДЛипн*, Ю 3, връх. – 60

Аламур корусу (*Блѣмѹр курсѹ*) – *Мих*, СИ 2,5, липова гора. От тур. *ahlamur* "липа" с елизия на *h*; *koru* "гора", т. е. "липова гора". – 33, 65, 120, 137

алан (*ѡлан*): *Бидѡк*. Тур. *alan* "открита местност, поляна". – 132

алат (*ѡлат*): *Кѡзѡл*. Тур. *ahlat* "дива круша" с елизия на *h*. – 137

Албанската махала (*Блбанскѡтъ мѡѡлѡ*) – *ГЛипи*, СИ 0,1. По прозвище *албанци*, защото жителите ѝ много често правели скандали. – 60

Алевата шума (*Ал'уѡтъ шѹмѡ*) – *Град*, 3 4, било гора. По изч. ЛИ *Альо*. (Вж. *Алевското*, Севл.; *Алевото*, Разл.). – 41, 60, 109

Александровия баир (*Бликсандруийѡ бѡйр*) – *Бут*, 3 2, ниви и ливади на височина. – 60

Али баба тепеси (*Блѡ баба тѡписѡ*) – *Бат*, 3 2, плоска височина. По изч. тур. ЛИ, тур. *vaiva* "баща", *tepesi* "подобен на височина" – 77, 110

Али гѡл (*Блѡ г'ѡл*) – *Вишгр*, Ю 6, падина, където при топенето на снега се образува лаква. – 71, 114

Алилчето нивата (*Блѡлчиту нѡѡтъ*) – *Паскал*, С 2, нива. По изч. тур. ЛИ. Името е образувано по чужд модел от българи. – 71

Алилчовец (*Блѡлчуиц*) – *Нед*, С 0,1, кладенец. *-ец* – с топонимична функция. – 56

Алиманка (*Блимѡнкѡ*) – *Патр*, СИ 0,3, перало и корито, правени от Атанас Алимана, т. е. по *ПРИ*. *-ка* е с топонимична функция. – 56

Амашка (*Бмѡшкѡ*) – *Дѡск*, махала. По *РИ* *Амаците*, от тур. *atak* "дълбочина". (Срв. *Амашкото*, Дрян.). – 56

Амуз йѡлу (*Амус йѡлѹ*) – *Паскал*, И 3, стар римски път, който е съединявал гр. Свищов и В. Търново. По изч. тур. ЛИ. – 71, 124, 146

Андреев кладенец (*Бидрѡйѡѡф клѡдиниц*) – *Мих*, И 1, ниви, ливади, кладенец. – 33, 47, 60

Анева трап (*Ан'уѡ трѡп*) – *Вишгр*, 3 1, дол с малка рекичка. По ЛИ на човек, затрупан от падналата почва. – 60

Анчова трап (*Анчуѡ трѡп*) – *Нед*, С 2, ниви в ниското. – 33, 60.

Арапово (*Брѡпуѹ*) – *Мих*, ЮЗ 5,5, легенда – убит човек. Вероятно по изч. *ПРИ*. – 33, 54, 141.

арасѡ (*ѡрѡсѡ*): *Дерѡ*. Пѡтя за *Дерѡ*. Тур. *arası* "между".

Арга (*Бргъ*) – *Вар*, 3 2, имало воденица. Член. от *арг*, от тур. *ark* "напоителен канал, вада", озвучаване на -к. – 53, 132

Арго (*Бргѹ*) – *Патр*, 3 0,5, поляни, през които минавала рекичка, чиито води задвижвали мелница. Член. *арг*. – 48, 53, 132

Ариевата воденица (*Брѹйуѹтъ удѣнѹцѹ*) – *Паскал*, С 3, воденица в долина. По *изч. тур. ЛИ*. – 60

Ариевото усое (*Брѹйуууу сѹи*) – *Паскал*, С3 2, гори на северен склон. – 60

ѹрк: *Дрѹгия*. Тур. *ark* "напоителен канал, вада". – 132

Арка (*Хѣркѹ*) – *Нед*, С3 2, височина по р. Ломя; остатъци от турски гробища. От тур. *arka* "задна страна; гръб на височина" с протетично х. – 36, 51, 132, 144

Аркъръ йолу (*Бркърѣ йулѹ*) – *Дѣск*, И 2, ниви. Път, който пресича друг път в м. Дюз орман. От тур. *arkırı yol* "страничен прав път". (Вж. *Аркара*, Севл.; *Аркараѣ ол*, Пирд.) – 60, 118

Армутлука (*Брмутлѹкѹ*) – 1) *Бчерк*, Ю 4, високо, лозя; 2) *Вишгр*, Ю 2, ниви. Член *армутлѹк*, от тур. *armutluk* "крушак". – 53, 137

Арнаут дол (*Брнѹт дѹл*) – *Дѣск*, Ю3 1, поляни в ниското между хълмове. Арнаут "албанец", от тур. *arnavut* "албанец". (Срв. *Арнаут кѹой*, Панаг.) – 66, 118, 145

Арнаутдолска чешма (*Брнѹддѹлскѹ чушмѣ*) – *Дѣск*, Ю3 1, чешма. По *МИ*. – 60

Асаница (*Бсѹницѹ*) – *Вишгр*, Ю3 0,2, чешма в селото. По *изч. тур. ЛИ*. -ица е с топонимична функция. – 27, 29, 56

Асанска кория (*Бсѹнскѹ курѹйѹ*) – *Паскал*, по регистър, гори. – 60

Атеѹлу (*Ат'еулу*) – 1) *Дѣск*, И 0,5, чер път; 2) *Лесич*, СИ 3,5, чер път. От тур. *at* "кон", *yol* "път", т. е. "конски път" – лексикализация. – 57, 118, 119, 139

Ат чаир (*Ат чѣйр*) – *Вар*, 3 1, пасище за коне. От тур. *at çayı* "конска ливада". – 65, 113, 139

Афуз кору (*Бѹс курѹ*) – *Вишгр*, Ю 3, наклонена на юг гора. Според населението по *изч. тур. ЛИ*. (Срв *Афузово* < *Пр Афуз* < тур. *hafız* "знаещ наизуст корана", Смол.). – 29, 71, 114

Ачовска махала (*Ачуѹскѹ мѣълѣ*) = *Гѹрчата махала* – *Слом*, 3 0,5, 3 0,5, По *ЛИ*. – 60, 131

Ашчѣлъ гѹл (*Бшчѣлѣ г'ѹл*) – *Вишгр*, ЮИ 5, застояла вода в м. Труфана. Вероятно от тур. *aşçı* "готварски". – 60, 114, 140

Ашчълъка (*Бхчълъкъ, Ъшчълъкъ*) – 1) *Бут*, 3 3,5, ниви, ливади, кладенче; 2) *Нед*, 3 1,5, ливади в ниското; 3) *Вар*, ЮИ 1,5, ниско, равно, вода; 4) *Град*, И 2,5, равно, мочурливо. – 53, 111, 113, 116, 140

Ашчълъшкия път (*Ъшчълъшкийъ пѣт*) – *Град*, И 0,5, чер път към м. Ашчълъка. – 60

Ашъръ (*Ъшѣръ*) – *Паскал*, И 3, ниско, ниви. Тур. *aşırı* "отвѣд". (Срв. *Отвѣд*). – 51, 124

баалък (*бѣълъкъ*): Ескй. Тур. *vağlık* "място, заето с лозя". – 138

Баалък орманъ (*Бѣлкъ урмѣнѣ*) = *Смрадликата* – *Стамб*, С 4, ниви и гора от смрадлика и драки. тур. *vağlık, orman* "лозова гора". – 65, 128, 131, 138

Бабина (*Бѣбинѣ*) – 1) *Лесич*, Ю 3, ниви; 2) *Мих*, СИ 1,5, ниви; 3) *Мус*, С 2,3, ниви. Остатъци от селище. – 54, 146

Бабината Бонина чешмичка (*Бабинѣтъ Бѣнинѣ чушмѣчкъ*) – *ГЛипи*, Ю 6, чешма, построена със средства от баба Бона. – 29, 62.

Бабина трапа (*Бѣбинѣ трѣпѣ*) – *Мих*, И 1, ниско до м. *Бѣбина*, ниви. – 45, 70

Бѣбин вѣр – 1) *Бчерк*, 3 3, дълбоко на р. Росица; 2) *Мих*, СЗ 2, дълбочина на реката. Предание – удавила се някаква баба. – 60, 145

Бабин Илийчин геран (*Бѣбин Илийчин гирѣн*) – *Лесич*, 3 0,5, кладенец до двора на баба Илийца. – 62

Бѣбински мѣчур – *Мус*, С 2,5, воднисто, храсталаци. По *МИ*. – 60

Бѣбинските лозя (*Бѣбинскити луз'ѣ*) – *Мих*, С 2,4, лозя в м. *Бѣбина*. – 47, 60

Баева локва (*Бѣйуѣ лѣквѣ*) – *Град*, 3 4, били воднисти ниви. По *ЛИ*. – 33, 60, 109

Бажа могила (*Бѣжѣ мугѣлѣ*) – *Слом*, С 8, високо, ниви. По изч. *ЛИ*, родително-винителна форма. – 72, 109, 140

Баждара (*Бѣждѣрѣ*) – *Вар*, СЗ 3, голяма височина, гори, пусто. По изч. *ПРИ* от остар. *баждар* "събирач на данък". – 52, 108

баир (*бѣйр*): *Ак, Александровия, Бѣлия, Бѣсек, Божѣнов, Вишовградския, Гарга, Дермѣн, Дичѣнския, Драгѣнов, Дрѣнѣшкия, Дѣлгия, Дѣскотския, Ибѣшевския, Картѣл, Коджѣ, Мѣл, Мешѣлик, Михѣлския, Мѣмин, Мрачѣшкия, Мѣстева, Над Плѣженския, Отлѣк, Памуклѣ, Патрѣш, Плѣженския, Пѣтошкия, Рѣйковия, Самалѣк, Стамболѣвския, Цѣновския, Юкѣз*. – "рид, рѣт, бърдо", от тур. *vaug* "склон на планина, стрѣмнина, хълм". – 132

баира (*бъйръ*): *На Александра, На Вишовградски*. Член. от *баир*. – 132

Баира (*Бъйръ*) – 1) = **Чатала** = **Чатал тепе** – *Бут*, Ю 0,8, голяма височина; 2) *Вишгр*, ЮЗ 5,5, висок хълм, пасище, гори; 3) *Рос*, З 0,2, пасище на височина; 4) *Стамб*, Ю 0,5, височина; 5) (*Бъйръ*) – *Дъск*, С 2, високо, ниви, микроязовир. – 41, 47, 53, 131, 132

Байданската колиба (*Бъйданскътъ кулибъ*) – *Павл*, С 1, колиба в м. Бели бряг. По *ФИ*. – 60

Байлок = **Бяева локва** – *Град*, З 4, доста голяма локва. От *Бяева локва* – лексикализация.

Бакалов кладенец (*Бъкалуф кләдиниц*) – *Патр*, ЮЗ 2, ниви, кладенец. По *При*. – 33, 47, 60

Баковите полугари (*Бакуити пулугари*) – *Глипи*, С 6,8, ниви, лозя. По *изч. ЛИ*. – 33, 47, 60, 109

Баковската махала (*Бак'уфскътъ мъълъ*) – *Бчерк*, И 0,1, махала. По *РИ*. – 33, 41, 60

Бакрача (*Бъкрачъ*) = **Бакрашки кладенец** – *Вишгр*, ЮЗ 3, кладенец, ниви. Член. *бакрач*, от тур. *вакраç* "малка бакърена кофа". – 53, 131, 142

Бакрашки кладенец (*Бъкрәшки кләдиниц*) = **Бакрача**. По *МИ*. – 60, 131

Балабана (*Бълъбанъ*) – *Бут*, И 1, височина с наклон от двете страни, ниви. По *изч. Пр*, от тур. *валаван* "огромен". – 52, 109

Балабанов гроб (*Бълъбануъ грòп*) – *Бут*, ЮЗ 1,5, пасище. Станало някакво убийство. – 47, 60, 109

Балалей, махала (*Бълълей мъълъ*) – *Дъск*, махала. Жителите ѝ са преселници от с. *Балалей*, Дряновско. – 70

Балджов геран (*Балджуу гиран*) – *Паскал*, Ю 0,3, геран в Балджовска махала. По *При* от *балджия* "медар", от тур. *валси*. – 31, 47, 60

Балджовска махала (*Балджуфскъ мъълъ*) – *Паскал*, Ю 0,2, занимание – пчеларство. По *РИ*. – 33, 60

Балева трап (*Бал'уъ трап*) – *Вишгр*, З 0,8, трап, изкопан от водата в близост до къщата на *Бальо*. – 41, 47, 60

Байлканджи йолу (*Бълкәнжй йулъ*) = **Балканджийския път** – *Паскал*, ЮИ 0,5, чер път, по който минавали балканджиите за гр. Севлиево. От тур. *валканси yol* "балканджийски път". – 65, 124, 131

Балканджи махала (*Бълкәнжй мъълъ*) – *Павл*, С 0,1, жителите ѝ – преселници от *Балкана*. – 65, 123

Балканджийския път (*Бължънджѣйскѣй пѣт*) = Балканджий йолу. По нариц. *балканджѣя* "жител на Балкана". – 60, 131

Балканското ливаде (*Бълканскуту ливади*) – *Кар*, ЮИ 3, ливада. По *МИ*. – 47, 60

Балканя (*Бълкан'ъ*) – *Кар*, И 3, ниви. Най-високата, в сравнение с околните, местност. Член. *балкан*, от тур. *vaklan* "гориста планинска верига" (110, 33). – 41, 53

Балникова коренак (*Бълнѣкуъ куренак*) – *Дъск*, 3 5, изкоренена гора. По *РИ Балникови*, от диал. *балник* "печален, навъсен човек". – 60

Балникови ниви (*Бълнѣкуи нѣви*) – *Лесич*, И 2,5, ниви в низина. – 60

Балталъка (*Бълталѣкъ*) – *Рос*, Ю 1, терасовидно, гори. Някога гората била обща. Тур. *valtalik* "общинска гора". (Вж. *Балталъка* – Севл., Първ.). – 47, 53, 137

Балък дере (*Бълѣк дирѣ*) – *Дъск*, СИ 1,5, ниви около дере. Имало и има в дерето риба. От тур. *valik* "риба". – 65, 118

Балък йолу (*Бълѣк йулу*) – *Бут*, Ю 0,5, имало чер път, по който минавали рибари. Не се помнят лозя. Тур. *valik* "рибен", *yol* "път". – 65, 110, 140.

Банев геран (*Бан'уу гиран'*) – *Патр*, кладенец в селото, строен от Ив. Банев. – 41, 47, 60

Банков геран (*Банкуф гиран*) – *Мих*, И 0,6, кладенец в края на селото. По *ЛИ Банко*. – 33, 60

Банчова кория (*Банчуъ курѣй*) – *Бчерк*, ЮИ 1, гора. По *ЛИ*. – 33, 60

Банчовата чешма (*Банчуѣтъ чушмѣ*) – *Батак*, С 0,05, чешма в близост до къщите на рода *Банчоолу*. – 60

бания (*бан'ъ*): *Мѣмина*. – 132

бара (*барѣ*): *Батѣ*, *Бояджѣева*, *Кутрова*, *Ливадска*, *Метѣлската*, *Мѣчата*, *Сухата* – "малка рекичка; вада, поток". – 132

бараж (*бараш*): *Казанджѣй*. "бент, яз". – 132

Баракова кладенец (*Баракуъ клѣдиниц*) – *Слом*, СИ 1, кладенец, ниви. По *изч. ПРИ Барака* от барак "рошав, космат", тур. *varak*. – 60, 109

Баралийска махала (*Бърѣлѣйскѣ мъѣлѣ*) – *Град*, Ю 0,2, жителите ѝ – преселници от с. Бара, Габровско. По *ФИ*, от жителско *баралиец*. – 60

Барата (*Барѣтъ*) – 1) *Батак*, И 0,3, малка рекичка, извираща

от с. Батак и Сломер; 2) *Бут*, Ю 2, мочурливи ниви и ливади. Сега – рибарник; 3) = *Студена* – *Кар*, Ю 0,1, ливада. Имало застояла вода; 4) *Нед*, ЮЗ 1, малко деренце, минаващо през ниви; 5) *Слом*, малка рекичка, събираща водите си от няколко чешми, минаващи през с. Карайсен и се влива в р. Студена. – 53, 132

Барборец (*Барбуриц*) – *Слом*, 3 6, ниско, неравно, мочурливо. Част от него – непроходимо тресавище. По *изч. ЛИ Барбор*, чрез асим. от *изч. Барбол*, което се среща в съседно селище. (59, ⁶⁴). - *ец* с топонимична функция. (Вж. *Барбулско*, *Троян*). – 56, 109

Барборския път (*Барбурский път*) – *Слом*, ЮЗ 3, чер път за м. Барборец. – 60

Баренски квартал (*Барински квартал*) – *Бчерк*, С 0,8, жителите – преселници от с. *Бара*, *Габровско*. – 60

Баруеното кладенче (*Барутинуту кладинчи*) – *Вишгр*, 3 5, кладенче в м. *Драчево*, чиято вода мирише на *барут*. – 60, 135

Батак (*Бътък*) – Село, около което има заблатени места. Според проф. Н. Ковачев е населено по време на османското робство. По документи за пръв път се среща през 1579 г. (99, ³⁷⁰). В говора – *батък*, "мочурливо; разхвърляно", от тур. *ватак* "блато, тресавище". – 51, 110, 132

Баташка махала (*Бъташкъ мъълд*) – *Патр*, С 0,1, махала по посока на с. Батак. – 60

Баташката бърчина (*Бъташкътъ бърчинъ*) – *Патр*, С 4,5, малка височина с ливада към с. Батак. – 60

Баташката кория (*Бъташкътъ курийъ*) – *ГЛипи*, СЗ 5, малка букова горичка. По *СелИ*. – 60

Баташката могила (*Бъташкътъ мугйлкъ*) – *Слом*, Ю 2, малка височина, граничеща със землището на с. Батак. – 60

Баташките парцаля (*Бъташкити пърцъл'а*) – *ГЛипи*, СЗ 4, изкоренена на парчета гора. По *СелИ*. – 60

Баташкия кованлък (*Бъташкийъ кувнлък*) – *Слом*, ЮЗ 4, ниви към с. Батак. Не се помни пчелин. Тур. *kovanlık* "пчелин". – 60

Баташкия път (*Бъташкийъ път*) – *Град*, И 2, равно; път за с. Батак. – 60

Баташкия трап (*Бъташкийъ трап*) – *Слом*, Ю 2, падина, граничеща със землището на с. Батак. – 60

Баташко (*Бъташку*) – *ГЛипи*, СЗ 4, ниви на границата със с. Батак. – 54

Баташкото геранче (*Бъташкуту гиранчи*) – *ГЛипи*, СЗ 6,5, малко кладенче в м. *Баташко*. – 60

Баташкото ливаде (*Бѣтѣшкѣту ливѣди*) – 1) *Кар*, Ю 3, ливади и ниви, граничещи със с. Батак; 2) *Слом*, Ю 2, пасище към с. Батак. – 60

Бати бара (*Бѣтѣ барѣ*) – 1) *Бчерк*, 3 3, малка рекичка; воднието; 2) *Рос*, И 2, извор. По изч. *ЛИ Бѣто*, *Бѣтьо*. – 46, 60, 109

Бахчалъка (*Бѣхчѣлѣкъ*) – *Град*, СИ 6, стари зеленчукови градини. Член. *бахчалѣк* "място, определено за зеленчукови или овощни градини", от тур. *vağçelik*. – 33, 53, 138

Бахчата (*Бѣхчѣтъ*, *Бѣшчѣтъ*) – *ДЛипи*, С 0,5, зеленчукова градина. Член. диал. *бахча* "зеленчукова или овощна градина" от тур. *vağça*. – 33, 53, 138

бахчи (*бѣшчѣ*): *Грамовските*, *Илѣевските*, *Кюмѣрските*, *Мѣновските*, *Пѣповите*, *Пѣповските*, *Солѣшките*. – 33, 138

Бахчите (*Бѣшчѣти*) – 1) *Вар*, Ю 0,3, равно край реката; зеленчукови градини; 2) *Дѣск*, И 1,5, било зеленчукови градини; 3) *Мус*, И 1, зеленчукови градини; 4) *Стамб*, 3 1,2, ливади и зеленчукови градини. – 47, 53, 138

Бѣш бунѣр – 1) *Дѣск*, 3 3, голям извор, чешма. Останки от жилище; 2) *Патр*, Ю 5, голям извор с хубави вода. Тур. *vağ* "глаза, главен". – 65, 118, 125, 146

Башбунарското дере (*Бѣшбунѣрскѣту дирѣ*) = *Дерѣто* – *Дѣк*, 3 3, дере, вливащо се в р. Ялия. По *МИ*. – 60

Баш чешма (*Бѣш чѣшмѣ*) – *Паскал*, 3 2,5, чешма, начало на дере. – 65, 124

Баянлъка (*Бѣйѣнлѣкъ*) – *Паскал*, И 2, много хубава и силна местност. Нар. *баян* "омаен, очарователен" не се пази в диалекта. (Срв. сръб. *bajan* "вълшебен, приказен" (7, ₃₈). Не е изключено да е тюркско: каз., алт. *Bajan*, чув. *rojan* "богат" (121, ₇₃), запазено в ЛИ на единия от Кубратовите синове – *Батбаян* или *Безмер*. Името вероятно "богато, хубаво място". – 53, 130

Бедните лозя (*Бѣднитѣ луз'ѣ*) = *Бчерк*, СИ 4, миналото – лозя. – 60, 133

Бежанска махала (*Бѣжѣнскѣ мѣхлѣ*) – 1) = *Сѣбира* – *Кар*, И 0,2, по *РПр*; 2) *Павл*, заселена с бежанци. – 60, 131

Бежанския геран (*Бѣжѣнскѣйѣ гѣран*) – *Кар*, И 0,2, геран в Бежанската махала. – 60

Бейгѣр чаир (*Бѣйгѣр чѣѣр*) – *Вар*, 3 3, ниви, пасище за козе. Тур. *veugir* "товарен кон", вж. *чаир*. – 65, 113, 136, 139

Бейовата кория (*Бѣѣуѣтъ курѣѣ*) – *Бчерк*, 3 5, гора, ниви, лозя. Някога било гора на павликенския бей. – 33, 60

Бекирев бент (*Бикйр'уу бѐнт*) – Паскал, СЗ 1, дере с преграда. По изч. тур. *ЛИ*. – 41, 60

Белемиша (*Билимйшъ*) – Град, СЗ 2, водно пасище със сиво-жълта почва. Тур. *veletiz* "метличина, синчец". – 53, 116, 130, 137

Бели бряг (*Бѐли бр'ак*) – Павл, СИ 2, стръмно, лозя, овощна градина. Почва – бяла. Останки от антично селище. (83, ₂₀). Прил. по сложно склонение. – 60, 134, 146

Белизята (*Билизн'ътъ*) – Мих, СИ 0,5, лозя, ниви. По тревата *белизня* "бозалък, садина" – 53, 137

Белина (*Билингъ*) – Бчерк, Ю 1,5, гора. Почвата хората са използвали за мазане. От изч. *белина* "място с бяла почва". – 27, 49, 51, 134

Белинския кладенец (*Билинскиийъ клъдиницъ*) – Бчерк, Ю 1,5, кладенец. По МИ. – 60

Белинското чучурче (*Билискуту чучурчи*) – Бчерк, Ю 1,5, изворче, чиято вода изтича от дървена кофа. По МИ. – 60

Белите ташлъци (*Бѐл'те ташлъци*) – Дъск, СИ 2, каменна карьера. – 21, 41, 60, 134

Белия баир (*Бѐлийъ бъйр*) – Паскал, СИ 0,5, височина с бяла почва. – 21, 60, 134

Белия бряг (*Бѐлийъ бр'ак*) – Вар, СЗ 3, пасище, могила с бяла почва, използвана за мазане на къщи. – 21, 60, 134

Белия камък (*Бѐлийъ камък*) – 1) Бут, З 2, равно, ниви, в които има бял камък; 2) Кар, И 1, поляна с голям бял камък. – 21, 60, 134

Белия кладенец (*Бѐлийъ клъдиницъ*) – Батак, ЮИ 1, кладенец. – 21, 60, 134

Белия път (*Бѐлийъ пѐт*) – Патр, СЗ 1, ниви през които минава път. Бяла почва. – 21, 60, 134

белме (билмѐ): *Дѐлгото*. Тур. *völme* "преградено място; ограда". – 37, 132

Белмите (*Билмити*) – Паскал, З 2,5, височина. Почвата е черна, но на самия връх – бяла. – 27, 53, 132

Белмишката река (*Билмишкътъ рикѐ*) – Паскал, З 3, река, извираща от м. *Белмите*. – 60

Белмишките кладенчета (*Билмишкити клъд'ъничитѐ*) – Паскал З 3, кладенчета в м. *Белмите*. – 60

Белочерковско (*Билучиркѐвску*) – Мих, ЮЗ 2, ниви и лозя към землището на гр. *Бяла черква*. – 33, 54

Беновата гора (*Бѣнуѡтъ гурѡ*) – Паскал, С 1,5, гора. По изч. *ЛИ Бено*. (Вж. Севл. – *Беневи ливади, Беновото*). – 33, 60, 109

бѣнт: *Бекѡрев, Пикодѡмова, Пѣтевиц, Рѹсев, Шѡшов*. – "яз, преграда", от перс. тур. *vent*. – 138

Бентеолу (*Бѣнт'ѡулу*) – Град, С 1, ниско, имащо форма на корито. По бента се отивало до воденицата. Лексикализация от тур. *vent* "яз, преграда", *yal* "път". – 57, 116, 138

Бентя (*Бѣнт'ѡ*) – 1) *Бут*, ЮЗ 2, ниви. Има преграда на реката, за да се отведе водата до воденицата; 2) (*Бѣнтѡ*) – *Кар*, И 1,5, преграда на р. Студена. – 41, 53, 138

Бесек баир (*Бѣсик бѡѡр*) = **Бѣсека** – *Патр*, СЗ 4, ниви, ливади. Вторично образувано. – 71, 109, 131

Бесека (*Бѣсик'ѡ*) = **Бѣсек баѡр**. По изч. *При Бесек (Бесѡ)*. – 41, 52, 109, 131

Биволския полугар (*Бѡулскийѡ пулугѡр*) – *Слом*, С 5, ниви, ливади. – 24, 60, 139

Билцето (*Бѡлциту*) = **Черковното дърво** – *Мус*, ЮЗ 4, най-високото място в землището. Умал. от *бѡло*. – 47, 53, 131, 132

Бицовата чешма (*Бѡцуѡтъ чушмѡ*) – *Кар*, И 1, чешма. По *ЛИ*. – 60, 109

блато (*блѡту*): *Малкото*. "Водно място съе застояла вода". – 132

Блатото (*Блѡтуту*) – *Рос*, С 1,5, ниви. Извира вода и е постоянно влажно. – 53, 132

боаз (*бѡаз*): *Голѡмия, Малкия, Узѡн, Шейтан*. "планински проход, дефиле, клисура", от тур. *voğaz*. – 132

боаза (*бѡазѡ*): *На Григѡровите*. – 132

Боаза (*Бѡазѡ*) – 1) *Бчерк*, ЮЗ, гори. Оттук е минала четата на Ст. Караджа; 2) *Вар*, И 2, стръмен проход, където минава път за с. Сломер; 3) = **Корѡя** – *Вишгр*, И 0,8, мястото прилича на гърло; махала; 4) = **Гѡнгермес** – *Мус*, ЮЗ, гора, заблатено; пропасть; 5) *Стамб*, С 5, хълмисто. Минава път за с. Дѡског. – 53, 131, 132

Богданския кладенец (*Бѡгдѡнскийѡ клѡд'ѡницѡ*) – *Мус*, С 4, ниви, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Боева ливада (*Бѡѡувѡ ливѡдѡ*) – *Кар*, И 4, ливада. – 60, 109

Боевата чешма (*Бѡѡувѡтъ чушмѡ*) – *Вишгр*, Ю 5, чешма. По изч. *ЛИ*. – 60, 109

Божанов баир (*Бѡжѡнуѡ бѡѡр*) – *Патр*, СЗ, високо на границата съе с. Горна Липница. По *ЛИ*. – 33, 47, 60

Божков геран (*Бѡшкѡу гирѡн*) – ДЛипн, И 0,3, кладенец в селото. По ЛИ. – 33, 60

Божурлука (*Бѡжурлѡкѡ*) – Вишгр, Ю 5, гористо. Имало и има много божур. От *божурлѡк* "място с много божур". (Вж. с. *Божурлук* и МИ *Божурлука* в същото селище – Свищовско.). – 53, 137

Божурлушката дупка (*Бѡжурлѡшкѡтѡ дѡпкѡ*) – Вишгр, Ю 8, дълбока дупка в м. *Божурлѡка*, от която извира вода. – 60

Божурлушкия геран (*Бѡжурлѡшкиѡ гирѡн*) – Вишгр, Ю 8, кладенец. По МИ. – 60

Бозаджиева могила (*Бѡзѡжѡйѡу мѡгѡлѡ*) – ГЛипн, С 3, могила. По РИ *Бозаджиеви*. – 31, 60

бозалѡк (*бѡзѡлѡк*): *Дрѡкова*, *Кѡджѡ*. Вид трева "садина", от тур. *vozalik* (*Andropogon ischaetum*) – 137

Бозалѡка (*Бѡзѡлѡкѡ*) – 1) Бут, Ю 1,5, равно; в мин. – пасище, сега – ниви; 2) Град, И 4. Има много едра трева; 3) Дѡск, С 3,5, горичка, ниви, ливади, кладенец; 4) Паскал, И 3, ливади; 5) Стамб, СИ 2, ниви. По тревата *бозалѡк* "садина". – 53, 137

Бозалѡшкия геран (*Бѡзѡлѡшкиѡ гирѡн*) – Град, И 0,5, кладенец в м. *Бозалѡка*. – 60

Бозалѡшкия трап (*Бѡзѡлѡшкиѡ трѡп*) – Град, И 3, ниско в м. *Бозалѡка*. – 60

Бозук кюпрю (*Бѡзѡк к'упр'ѡ*) – Дѡск, С 2, ниви. Имало мост, който е разрушен. Тур. *vozik* "повреден, развален", *köprü* "мост". – 60, 118, 143

Бойчов кладенец (*Бѡйчѡу клѡдиницѡ*) – Патр, З 2,5, кладенец. По ЛИ. – 60

Боклуците (*Бѡклѡцитѡ*) – Вишгр, Ю 0,2, открито, където хвърлят отпадъците. – 27, 53

Боровата гора (*Бѡрѡутѡ гурѡ*) – Бчерк, Ю 1,5, гора с борови насаждения. – 27, 60, 137

Босев геран (*Бѡс'ѡу гирѡн*) – ГЛипн, И 0,3, кладенец. По ЛИ. – 41, 60

бостан (*бѡстѡн*): *Кѡрдѡв*, *Татѡр*. В говора "зеленчукова или овощна градина", от тур. *vostan* "градина". – 138

Бостанджи махала (*Бѡстѡнжѡ мѡлѡ*) – Павл, ЮЗ 0,3, махала. По париж. *бостанджѡя*. – 31, 65, 123

бостани (*бѡстѡни*): *Вѡденѡчката в Зелѡните*, *Вѡз зелѡните*, *Гѡрните*, *Зѡлените*. – 138

Бостаните (*Бѡстѡнитѡ*) – Стамб, СЗ 1, зеленчукови градини. – 29, 53, 138

бостанлък (*бустъилък*): *Ескй* – "място, заето със зеленчукови или овощни градини", от тур. *vostanlik*. – 138

Бостанлъка (*Бустъилъкъ*) – *Бчерк*, ЮЗ 3, ниви и зеленчукови градини; 2) *Нед*, С 4, ниви, засявани най-често с дини; 3) *Паскал*, СЗ 5, зеленчукови градини; 4) *Слом*, СЗ 2, ниви, засявани най-често с дини. – 44, 53, 138

Бостанчетата (*Бустъанчитътъ*) – 1) *Лесич*, ЮИ 3, ниви, най-често засявани с дини; 2) *Паскал*, СЗ 0,5, зеленчукови градини; 3) *Патр*, Ю 0,5, в миналото – зеленчукови градини. Умал. от *бостан*. – 27, 53, 138

Ботевата колиба (*Бат'уътъ кулйбъ*) – *Павл*, С 2, колиба в м. Бели бряг. По *ЛИ*. – 41, 60

Ботевата могила (*Бот'уътъ мугйлъ*) – *Батак*, СЗ 1,5, високо. По *ЛИ*. – 60

бою (*буйу*): *Драган*. В говора "по дължина, на парцели разделено", от тур. *воу* "род, задруга"

Бююклиевата могила (*Буйюклиивътъ мугйлъ*) – *Патр*, СЗ 4, могила. По *изч. Пр.* – 60, 109

Бояджиева бара (*Буйъжййуъ баръ*) – *Нед*, З 0,5, малка рекичка. По *ПрИ*. – 31, 60

Бояновата колиба (*Буйънуътъ кулйбъ*) – *Град*, З 5, колиба, строена от майстор *Боли*. – 60

Брега (*Бригъ*) – *Мус*, И 1,5, високо до трап. – 21, 27, 53, 132

брода (*бръдъ*): *Трите* – "място на реката, където може да се премине". – 143

Брода (*Брудъ*) – 1) *Бут*, З 0,5, зеленчукови градини до реката; 2) *Бчерк*, Ю 1, място на реката, където може да се премине; 3) *Мус*, З 1,5, плитко място на реката. – 27, 45, 53, 143

бряг (*бр'ак*): *Бели*, *Белия*, *Под Белия*, *Пътя за Бели*, *Червён*, *Чешмата в Бели*, *Чешмата при Червён*. "Земно възвишение; висок отсечен край на земна повърхност". – 132

бряст (*бр'ас*): *Въз сёлския*. – 137

Бряста (*Бр'астъ*) – *Кар*, С 4, вековен бряст в м. *Караш дересей*. – 21, 45, 53, 137

брястове (*бр'ъстувъ*): *Гёцовите*, *Куцйнските*, *Ходжовите*. – 21, 45, 137

Брястовете (*Бр'ъстувити*) – *Нед*, Ю 2, горичка от брястове. – 45, 53, 137

Брястовец (*Бр'ъстдиц*) – *ДЛипи*, И 4, брястова гора. *Наставката* - *ец* е с топонимична функция. – 21, 45, 56, 137.

буджак (*буџак*): *Айнов, Върбанова, Гашков, Дракова, Дългия, Златева, Кадирова, Кимов, Кимовия, Кованлък, Ковачев, Лясков, Митков, Мдиовски, Мурждейския, Мустафа, Пандур, Подовски, Сакова, Сък, Узун, Чакъров*. В говора "малка гора сред поле", от тур. *висак* "ъгъл". – 31, 137

Буджака (*Буџакъ*) – *Дъск*, С 4, било гора. – 53, 137

буджаци (*буџеџи*): *Кефаровите*. – 137

буджаците (*буџеџити*): *Пожара*. – 137

Буджаците (*Буџеџити*) – 1) *Бчерк*, 3 6, смесена гора, ниви; 2) *Град*, СЗ 3, в миналото – гора, сега – ниви; 3) *Дъск*, СИ 2,5, ниви, ливади и разпръснати горички; 4) *Нед*, С 3, ливади. Имало няколко малки горички. – 28, 53, 137

бунар: *Агов, Баш, Бучук, Гаговския, Горец Курт, Джамбаз, Джамбазов, Ддолен Курт, Домуз, Кара, Кая, Кодин, Курт, Кърна, Радка, Соук, Сух*. – "кладенец, извор", от тур. *рнар*. – 132

Бунара (*Бунаръ*) – *Вишгр*, 3 2,5, равнина, сред която има кладенец. – 53, 132

бунаре (*бунърѐ*): *Сътид*. – 132

бунаръ (*бунърѐ*): *Ефенди*. – 132

Бунтовска махала (*Бунтуфскъ мъгълѐ*) – *Бчерк*, Ю 0,5, жители ѝ били доста прогресивни. По *РПр*. – 33, 60

Бурговото дъно (*Бургууту дъну*) – *Град*, СЗ 3, заобиколена от р. Осъм и в нея се влиза от едно място. По *изч. При*. – 27, 60, 109

Бурловец (*Бурлуиц, Бурлувиц*) – 1) *ГЛипи*, Ю 4, ниви. Имало старо селище. Общо е за няколко селища: Горна и Долна Липница и Дъскот; 2) *ДЛипи*, Ю 4; 3) *Дъск*, равно, ниви, ливади. Наеставката *-ец* е с топонимична функция. – 27, 56, 109, 146

Бурловишкото дере (*Бурлувишкуну дирѐ*) – *Дъск*, Ю 2, малка рекичка, минаваща през м. Бурловец и се влива в р. Янтра. – 60

Бурловската (*Бурлуџскътъ*) = **Бурловската река** – *ГЛипи*, рекичка. Името – вторично. – 55, 131

Бурловската гора (*Бурлуџскътъ гурѐ*) – *ДЛипи*, изсечена гора в м. Бурловец. – 60

Бурловската река (*Бурлуџскътъ рикѐ*) – 1) = **Бурловската**; 2) *ДЛипи*, ЮЗ. – 60, 131

Бурловската чукичка (*Бурлуџскътъ чукичкѐ*) – *ДЛипи*, Ю 3,6, високо, каменисто. По *МИ*. – 60

Бурловските ташлъци (*Бурлуџкити ташлъџи*) – *ГЛипи*, Ю 6, камениа карьера в м. Бурловец. – 60

Бурловския мост (*Бурлуу́ский мѡс*) – ДЛипи, Ю 3, мост на Бурловската река. – 60

Бурловския път (*Бурлуу́ский пѡт*) – ДЛипи, Ю 4, чер път през м. Бурловец. – 60

Бурловското кладенче (*Бурлуу́скуту клѡдинчи*) – ДЛипи, Ю 3,5, малко изворче. По МИ. – 60

буруна (*бурунѡ*): *Катъ кара*. "Издадена повърхност от земя", от тур. *vigun* "нос". – 132

Буруна (*Бурунѡ*) – 1) *Вишгр*, 3 5, изпъкнала височина, приличаща на нос; 2) *Мих*, СЗ 1, издаден висок баир; 3) *Стамб*, ЮИ 1,5, издаден като нос хълм между селата Михалци и Стамболово. – 53, 132

Бутово (*Бутуу*) – В турски документ се споменава през XV в. "село Бутруидже" (58, ₂₁₉) към Никополски санджак. През 1579 г. са записани Бутова-и зир и Бутова-и баля (99, ₃₇₈) – "Долно и Горно Бутово". Н. Ковачев смята, че днес едното име е останало като МИ *Долно Бутово*, а *Горно Бутово* – *Сели*. Извежда го от *изч. ЛИ* (83, ₁₂₉). – 33, 54, 109

Бутовските ливади (*Бутуу́скити ливѡди*) – Вар, Ю 2, пиви и ливади до с. Бутово. – 33, 60

Бутовския връх (*Бутуу́ский връѡ*) = *Чатала* – *Павл*, 3 8, най-високата част от Бутовското землище. – 60

Бутовския мост (*Бутуу́ский мѡс*) – *Павл*, 3 2, мост на път от с. Недап за с. Бутово. – 60

Бутовския път (*Бутуу́ский пѡт*, *Бутуу́ский...*) – 1) *Павл*, 3 4, пиви, гори, чер път за с. Бутово; 2) *Нед*, 3 0,5, път за с. Бутово. – 33, 60

Бутовското шосе (*Бутуу́скуту шусѡ*) – *Павл*, 3 0,8, – 27, 50, 60

Буците (*Буцити*) – *Бчерк*, ЮИ 0,7, паднали буци на брега на реката. – 53, 133

Бучник – *Мих*, ЮИ 4, малка височина; гора. От *изч. бучник* "букова гора", като *дѡбник* "дъбова гора", *липник* и др. (Вж. Михайловградско 75, ₃₃₁; Севл., ₁₄₇). – 49, 51, 108, 137

Бучника (*Бучникѡ*) – *Мус*, 3 4, скали, кладенец. Имало буково дърво. – 49, 53, 108, 137

Бучова ливада (*Бучуѡ ливѡдѡ*) – *Град*, 3 3, равна мочурлива ливада. Независимо, че населението свързва името с *буца*, по-вероятно да е от *изч. ЛИ*. (Срв. Първ.: Бучовия бунар, Бучовска махала; Мад., Бучовица). – 60

Бучук бунар = **На Терзиеолу кладенеца** – *Батак*, ЮИ 1,5, кладенец, изидан с камъни. От тур. *visik* "половин, половина". – 60, 110, 131

Бъзливо гръстенище (*Бъзлийу гръстинийшти*) – *Мус*, 3 4, в мишалото – конопени ниви, но имало много бъз, който станал причина да ги изоставят. – 50, 60, 137

Бъклицата (*Бъклицѣтъ*) = **Пиздица** – *Вишгр*, ЮИ 1, карстов извор. По вида на извора от **бъклица** "дървен плосък съд за вино. – 53, 142

Българските кории (*Бългърскити курйи*) – *Стамб*, И 4, гори, които през турско робство са били на българите. – 60, 141

Бърдата (*Бърдѣтъ*) – *Нед*, ЮИ 1, три хълма, пасище, ниви, гори. Член. мн. ч. от *бърдо*. – 53, 132

бърдо (*бърду*): *Голѣмото, Малкото, Над Варанскѣто, Под Голѣмото, Чешмичката на Голѣмото, Яларското* – "полегато възвишение, планински склон, хълм". – 132

Бърдото (*Бърдуду*) – 1) **Влѣшкото бърдо** – *Мих*, 3 0,5, дълъг склон; 2) *Мус*, Ю 2,2, високо, каменисто, обрасло с храсти; 3) *Нед*, И 3, много стръмен склон, пусто. – 53, 131, 132

бързей: *Вълчов, Дѣчкова*. – "Място на реката, където водата тече бързо". – 132

бърчина (*бърчинѣ*): *Батѣшката, Драгановата, Дреѣшката, Дългата, Пѣтошката, Средната, Терзиевата*. – "рид, възвишение, бърдо". – 132

Бърчина (*Бърчинѣ*) = **Горните липи** – *ГЛипи*, Ю 0,6, северен стръмен склон, гори". – 49, 51, 131, 132

Бърчината на Рачо при салкъма (*Бърчинѣтъ нѣ Рачу при салкъмѣ*) – *Слом*, ЮЗ 3,5, малка височина, ниви. – 88

бюлюк (*б'ул'ук*): *Сюзлид* – "стадо, черда", от тур. *völük* "част, група"

Бюлюка (*Б'ул'укѣ, Б'уул'укѣ*) – 1) *ГЛипи*, С 1, овощни градини; 2) *Стамб*, И 2, равно, ниско, много плодородно; ниви. – 53, 115

Бююк алан (*Бийкълѣн, Бий'укълѣн*) – 1) *ГЛипи*, ЮЗ 1,5, било голяма поляна. Има следи от селище; 2) *Дъск*, С 1, низина, поляна, ниви; 3) *Патр*, И 3, равнина, ниви. От тур. *vüyük* "голям, едър", *alan* "просторно открито място" – 37, 60, 115, 118, 125, 146

Бююк гьол (*Бий г'ол*) – 1) *ГЛипи*, С 6,5, по време на дъжд – голяма локва; 2) *ДЛипи*, 3 6,5, ливада с голяма локва. От тур. *vüyük* "голям", вж. *гьол*. – 37, 60, 115, 117

Бююк мочур (*Бийўк мѡчур*) – 1) *Вар*, мочурливо; ниви, ливади; 2) *Дѡск*, СИ 4, равно, мочурливо, ниви. Хибридно име, доказващо, че е заето от турците. – 37, 60, 118

Бююк чукур (*Бийўк чукур*) – *Вар*, СЗ 3,5, пасище, гора между два трапа. От тур. *вўйук сикир* "големия трап". – 60, 113

Бяла черква (*Б'алъ чѣркуъ*) = **Гѡрни турчѣта** = **Мурад бѣй**. – Име на град. Селото е споменато в турски документи от XV, XVI в. "Беле Черква" (57, ₅₂; 58, ₁₆₇, 17, ₁₉₁), спадащо към нахия Търново. Наред с турското му име *Мурад бей* се споменава и българското *Бяла черква*. Названието трябва да се свърже със съществуващата църква от бели каменни зидове. (83, ₁₂₃). – 60, 131

Бяла черква (*Б'алъ чѣркуъ*) – 1) *Бчерк*, Ю 2,5, открита църковна сграда; 2) *Вишгр*, СЗ 0,2, ниви, ливади, лозя, граничещи със землището на гр. Бяла черква. – 21, 60, 143, 146

Бялата прѣст (*Б'алътъ прѣс*) – 1) *Кар*, СИ 2,5, пасище, ниви с бяла почва; 2) *Лесич*, СИ 0,15, ниви, почвата – бяла; 3) *Нед*, С 1,5, ниви, бяла почва; 4) (*Б'алътъ прѣс*) – *Мих*, З 0,6, ниви. Почвата се използва за мазане, защото е бяла; 5) = **Прѣстниците** – *Павл*, до каменните кариери. Копаели глина; 6) *Паскал*, С 0,5, ниви, поляни. – 21, 29, 60, 131, 134

Бялата чешма (*Б'алътъ чишмѣ*) – *Павл*, З 2, ниви, чешма от бели варовити камъни. – 21, 60, 134

Бялкова кладенец (*Б'алкуъ клѡдиниц*) – *ДЛипи*, З 0,5, кладенец. По *изч. ЛИ*. (Срв. Бялковец, Панаг.). – 21, 60, 109

В Агова ливада (*Вѡгѡдъ ливѡдѡ*) = **Агѡвата ливѡда**. – 91, 131

В Аговия трап (*Вѡгѡвийъ трап*) = **Агѡвия трап**. – 91, 131

вада (*вѡдѡ*): *Грамовската*, *Кюмѡрцата*, *Паши*. "Изкуствено прокопана рекичка за воденица или за напояване". – 132, 143

Вадата (*Вѡдѡтѡ*) – *Вишгр*, И 3, ливади, зеленчукови градини, канал. – 53, 132, 143

В Ан гѡл (*Вѡй г'ѡл*) – *Мус*, ЮЗ 0,4, ниви. По *МИ*. – 91

Вакировата чешма (*Вѡкируѡтѡ чушмѣ*) – *Паскал*, И 0,5, чешма. Има *РИ Факиреви*, в говора *Вакиреви*. – 42, 60

Вакли могили (*Вѡкли мугѡли*) – *Нед*, ЮИ 3, височина; гора, ниви. Вероятно по *изч. ж. ЛИ*. (Срв. *Ваклови ниви*, Пирд., *Вакльовото*, Мад., *Вакльѡвата колиба*, Смол.). – 71, 109

Ваклини могили (*Вѡклини мугѡли*) – *Патр*, З 2,1, пет могили, вододел между реките *Росица*, *Осѣм* и *Ялия*. В с. *Недан* ги наричат *Вакли мѡгѡли*. По *изч. ж. ЛИ*. – 60, 109

Ваковската гора (*Вакуѷскѣтъ гурѣ*) – *Вишгр*, Ю 2, гора. Бивше притежание на училището. Вероятно по *изч. РИ*. (Срв. *Вакова кладенец, Ваково торище*, Пирд.) – 33, 60, 109

Ваковската ливада (*Вакуѷскѣтъ ливадѣ*) – *Батак*, ЮЗ 0,2, ливада. Била притежание на джамията. – 60, 109

Ваковската поляна (*Вакуѷскѣтъ пул'анѣ*) – *Паскал*, С 0,5, поляна, където на Гергьовден изкарвали овцете на селото. По *изч. лично* или *родово име*. – 60, 109

Ваковската поляна гераня (*Вакуѷскѣтъ пул'анѣ гирап'ѣ*) – *Паскал*, С 1, извор в м. Ваковска поляна. – 70

Ванковата могила (*Ванкуѣтъ мугѣлѣ*) – *Слом*, СИ 3,5, височина; ниви, малка рекичка. По *РИ*. – 60, 109

Ванковски гьол (*Ванкуѣски г'ѣл*) – *Вар*, З 2,5, блатисто, ниви. По *РИ*. – 60, 109

Ванковските ливади (*Ванкуѣскити ливади*) – *Мус*, Ю 1,2, ливади. По *РИ*. – 60, 109

Варана (*Въръниѣ*) – село. В турски документи от XV в. се споменава като "Вирана" към Никополския санджак, лично владение на заима (58, ₂₃₃), а през XVII в. – "село Варана" (101, ₁₄₉; 99, ₃₈₀). Жителите свързват името с легендата, че първият заселник бил от *Варна – варналията* (7, т. I, ₇₇). В Севлиево съществува диал. дума *варана* "пещ за вар" (62, ₁₄₉). Не се помни в селото да се е добивала *вар*, но според проф. Н. Ковачев има местност, по чиято повърхност се появява бяла утайка. Вероятно името трябва да се извежда от *вар* – строителен материал. – 49, 51

Варанска кория (*Върънскѣ курѣйѣ*) = **Варанската гора** – *Слом*, З 5, гора на границата със с. Варана. – 60, 131

Варанската гора (*Върънскѣтъ гурѣ*) = **Варанската кория**. – 60, 131

Варанската могила (*Върънскѣтъ мугѣлѣ*) – *Слом*, З 4, ниви, височина до с. *Варана*. Оттам вадят камъни. – 60

Варански път (*Върънскѣ пѣт*) – *Нед*, СЗ 5, ниви, път за с. *Варана*. – 60

Варанския път (*Върънскѣйѣ пѣт*) – *Град*, СЗ 3, ниви, чер път за с. *Варана*. – 60

Варанско (*Върънскуѣ*) – *Слом*, З 3, ниви до землището на с. *Варана*. – 54

Варнополци = **Павликѣнци** = **Маринопѣлци**. Името е засвидетелствувано като селищно в края на XVIII и началото на XIX в.

Вероятно по народна етимология е променено от **Маринопòлци**. – 52, 131

Варуша (*Върүшъ*) – 1) *Дъск*, Ю 0,5, мах. на височина; 2) *Павл*, мах. на най-високото място. От *варош*, *варуш* "най-високата част на град, село", от унг. – 53

Василев дол (*Въсйл'уѹ дòл*) – *Вишгр*, СИ 3, падина, заградена с височини. По *ЛИ*. – 41, 60

Василевата ливада (*Въсйл'уѹтъ ливàдъ*) – *ДЛипн*, Ю 2, равно; ливада. По *ЛИ*. – 60

Василчова поляна (*Въсйлчуѹ пул'анъ*) – *Бут*, Ю 1,5, поляна. По *ЛИ*. – 60

Вачковото геранче (*Вачкууту гирànчи*) – *Кар*, И 2,5, ниви, поляна, геран. По *ЛИ*. – 60

Вачова геран (*Вачуѹ гирàn*) – 1) *Бут*, ЮИ 0,1, геран, правен от дядо Вачо; 2) *Нед*, ЮИ 1, ниви, геран. – 60

Вачовата (*Вачуѹтъ*) = **Вàчовата гора** – *Патр*, ЮИ 2,1, равнина, ниви. По *ЛИ*. – 55, 131

Вачовата гора (*Вачуѹтъ гуръ*) = **Вàчовата**. По *ЛИ*. – 60, 131.

Вачовата ливада (*Вачуѹтъ ливàда*) – *Бут*, И 1,5, ливада. По *ЛИ*. – 60

В гората (*В гурътъ*) – *Павл*, З 3, изкоренена гора. – 90

В Дъскотско (*В Дъскуѹку*) – *Патр*, Ю 3, като клин в землището на с. Дъскот. – 39, 91.

Везовския геран (*Вèзуѹскийъ гирàn*) – *Слом*, СЗ 4, кладенец. По *РИ*. – 33, 60

Велевския вир (*Вèл'уѹфскийъ вѹр*) = **Стамбòлския вѹр** – *Мус*, СИ 1, дълбочина на реката. По *РИ*. – 41, 60, 131

Велешанка (*Вилишàнкъ*) – *Паскал*, СЗ 0,5, по-високо от м. Спайка. При разкопаването на могилата са намерени надписи. По *При Велешан*, от *велешан* "жител на Велес" (50, ₁₁₃). Наставката *-ка* е с топонимична функция. – 56, 109, 146

Велешанка чешма (*Вилишàнкъ чушмъ*) – *Паскал*, С 0,5, чешма. По *МИ*. – 70

Великовец (*Виликуѹц*) – *ДЛипн*, СЗ 0,5, кладенец в дере, ниви. По *ЛИ*. *-ец* е с топонимична функция. – 56

Великовия геран (*Виликуѹийъ гирàn*) – *Нед*, С 1,5, геран. По *ЛИ* – 60

Вехта махала (*Вèтъ мьòлъ*) – *Вар*, З 0,3. Оттук започва разрастването на селòто. От стбълг. *ветъхъ* "стар". – 60

Вехти лозя (*Вѣти луз'а*) – Вар, С 0,5, стари лозя, сега – ниви. – 33, 60

Вехтите кошари (*Вѣтити кушѣри*) – 1) Град, З 4, в миналото – гора, в която имало кошари. Сега – ниви; 2) Нед, С 1,5, ниви. Имало овчарски кошари; 3) = **Старите кошари** – Стамб, С 1, ниви. Тук зимували овцете. – 28, 60, 131

Вехтите лозя (*Вѣтити луз'а*) – Бчерк, ЮИ 5, ниви. Имало лозя; 2) Град, З 3, голяма част от лозята вече са изкоренени; 3) ДЛини, Ю 2,5, имало лозя; 4) = **Турските лозя** – Дъск, ЮЗ 3, много стари лозя; 5) Кар, ЮИ 2,5, изкоренени лозя; 6) Нед, ЮЗ 2, стари лозя, ниви; 7) Паскал, З 0,3, изкоренени лозя, стопански двор, открити зидове; 8) Патр, С 1, имало лозя; 9) Слом, З 2, имало лозя. – 60, 131.

Вехтия Осъм (*Вѣтийъ Осъм*) = **Ескй Осъм** – Вар, З 2,5, гора, ниви, ливади. Минавало коритото на р. Осъм. – 61, 131

вйр: Вѣлевския, Вишдѣградския, Влѣшкия, Вѣлчевския, Ганев, Ганевия, Манджурския, На Бабин, Пѣтковия, Пѣпов, Рѣпишкия, Сѣния, Срещу Бабин, Стамбѣлския, Чокѣйския – "дълбоко място в реката, където водата тече бавно". – 132

Вира под моста (*Вирѣ пуд мѣстѣ*) – БЧерк, Ю 1, дълбочина на р. Росица под каменен мост на шосето Вишовград – Севлиево. – 79

Вирането (*Вирѣнту*) – 1) Лесич, С 1, заболели лозя. Намерени основи на култова сграда; 2) Мих, лозя, гори. Почвата е бедна. Член. *виране*, от тур. *viran* "разрушен, разнебитен, вехт". – 29, 53, 133, 144

Високото напрежение (*Висѣкуту нѣприжѣние*) – Град, З 7, ниви. Минава електрическа мрежа с високо напрежение. – 60

Вичов кладенец (*Вѣчуф клѣдиниц*) – Мус, Ю 2, кладенец в малка долчина. По ЛИ. – 33, 60

Вишналька (*Вѣшнѣлъкъ*) – 1) Бут, С 4, ниви. Имало много диви вишни; 2) Нед, З 5, ниви, гранични със землището на с. Бутово. Член *вѣшналькъ* "място с много вишни". – 53, 137

Вишовград (*Вишдѣград*) – СелИ. Споменава се в публикуваните турски документи през XV, XVI, XVII в., разчетено Вишуград, Вишовград (58, ¹⁷⁷; 99, ³⁸³; 10, ⁸²). Давани са различни тълкувания на значението. Ст. Младенов го извежда от *виши*, прил., от *висьйи, висьйе: между други висок, особено висок; ... "стб. вишеградъ: малка, високо разположена твърдина с яки в нея сгради. Вишеградъ или цареви дворове, заградено со зъбести стени. Гов. Вишовград." (77). Вл. Георгиев свързва името Вишовград с прил. от *виш* "дива вишня". (22, ¹²).

(Според нас посочената форма е записана неточно, тъй като абсолютно всички информатори поставят ударението на втората сричка.). Н. Ковачев, разглеждайки местните имена от Севлиевско, е отбелязал *Вишодвратски гурѝ*, *Вишодвградски отлак*, като извежда *Вишовград* от стбълг. гл. *въснѣти*, *въшѣж* "виша, извисявам", прил. *въшов* + *градъ*. (62, ¹⁵¹). В статия (83, ¹³³) за същото селищно име предлага две възможни етимологии: 1) От *виш*, мн. ч. *вишови* "вид вишна"; 2) От мъжко лично име *Вишо*, прил. *Вишов* + *град*. Посочената в "Български етимологичен речник" етимология не е категорична: "Вероятно от вишов, произв. от виш "вишна" (вж.), или сродно с МИ *Вишеград* на р. Дрин в Сърбия, *Više hrad* – Чехия и др., дето първата част е от *вис* "височина" или от изчезнало *виш*, срв. струс. *вишь* "зелено клонче, храст..." (8, т. I, ¹⁵⁷).

На местните жители са известни следните легенди: 1) По женско лично име *Виша*; 2) По разрушен манастир "Св. Виша"; 3) По изчезнало старо селище *Вишеград*.

Според нас Сели най-вероятно трябва да се свърже с вис "височина", стбълг. *въше* "по-високо" – в говора вишо. (Срв. *пишо*, *овчо*, *нашо*, *вашо*.). Стбълг. *градъ* "оградено място, крепост". Това може да бъде подкрепено със следните факти: 1) Засвидетелствуваната през XI в. форма *Висоград* (Кедрин); 2) Диалектният изговор, пазещ се у възрастните хора – *Вишодград*; 3) Археологически данни: множеството останки от кули и крепостни стени; мястото на старото и ново селище спрямо останалите селища, т. е. по-голямата му надморска височина; 4) Населението е запазило един старинен тип селищни имена със втора съставка *-град*, който е бил много продуктивен през XII – XIV в., но се е запазил само в няколко имена – Зелениград, Триград, Търновград и др.

Тези разсъждения предполагат, че не е изключено *Сели Вишодвград* да е по първоначално име на крепост. (Например Вишеград, срв. съседното с. Калакастрово – дн. Красно градище). Наложилата се форма *Вишодвград* може да е резултат на народна етимология, следствие на асоциация и аналогии между най-популярна легенда, свързана с лично име, продуктивен топонимобразуващ тип и архаична дума. (За подробности вж. 56, ⁷⁵⁻⁸⁵). – 57, 108

Вишовградската река (*Вишуграцкѣтъ рикѣ*) – 1) *Бчерк*, Ю 2, река, идваща от с. Вишовград; 2) *Мих*, Ю 1,5, от Вишовград и се влива в р. Росица. – 39, 60

Вишовградските лозя (*Вишугра̀цкити луз'а*) – Мих, Ю 2, лозя, ниви на границата със землището на с. Вишовград. – 60

Вишовградския баир (*Вишугра̀цкиѝ бѝир*) – Батак, Ю 0,6, преселник от с. Вишовград имал кошари за овце там. – 60

Вишовградския вир (*Вишугра̀цкиѝ вѝр*) – Бчерк, Ю 2,5, дълбоко място на р. Росица, където се удавил човек от с. Вишовград. – 60

Вишовградския път (*Вишугра̀цкиѝ пѝт*) – Бчерк, Ю 2, път за с. Вишовград. – 60

Вишовградското дере (*Вишугра̀цкуту дирѝ*) = Сѐлското дерѝ – Мих, С 0,5, малка рекичка от с. Вишовград. – 60, 131

Вишовградското ливаде (*Вишугра̀цкуту лива̀ди*) – Мих, Ю 2, ливади на границата със землището на с. Вишовград. – 60

Вишовградското усое (*Вишугра̀цкуту усѝи*) – Мих, ЮИ 2,5, гори на северен склон към с. Вишовград. – 60

В. Качката (*Ф Качкѝтѝ*) – Вишгр, Ю 2, гора в м. Качката.

Владиковите кладенци (*Влѝдѝкуити кла̀динци*) – ДЛипи, З 6, ливади стъри кладенеца. По изч. ПРИ. – 60

Владовската чешма (*Влѝдуѝскѝтѝ чушмѝ*) – Мус, ЮЗ 4, ниви, чешма, гравена от рода Владовци. – 60

Владовския долап (*Влѝдуѝскиѝ дула̀п*) – Мус, С 0,5, ниви. Имало приспособление за вадене на вода. – 60

Владовския геран (*Влѝдуѝскиѝ гира̀н*) – Лесич, И 1, кладенец. По РИ. – 61, 141

Влахоулу (*Влѝуулу*) – Лесич, И 1. По РИ. – 52, 141

Влашки квартал (*Влѝшки квѝртѝл*) – Бчерк, Ю 0,3, махала, където живеят предимно цигани (*власи*). – 60, 141

Влашкия вир (*Влѝшкиѝ вѝр*) – Бчерк, З 0,5, дълбоко място на р. Росица в близост до Влашки квартал. – 60, 141

Влашкото бърдо (*Влѝшкѝту бѝрду*) = Бѝрдото – Мих, З 0,5, височини. Често тук отсядали цигани катунари – *власи*. – 60, 131, 141

Владите (*В лива̀дити*) – 1) Дѝск, СИ 2, ниви, ливади; 2) Стамб., I, ниви, лозя, ливади. – 90

Влашето чешмата (*В Лѝпѝту чушмѝтѝ*) – Град, ЮЗ 7, чешма в м. Липитѝ – 92

Влоята (*В луз'атѝ*) – 1) Бут, ЮЗ 2, лозя; 2) ГЛипи, СЗ 2, ниви в лозята; 3) Дѝск, СИ 0,5, ниви, лозя; 4) Лесич, СИ 1,5, ниви; 5) Павел, СД 1 ниви в лозята; 6) Патр, СЗ 4, лозя; 7) Слом, СИ 2, лозя, ниви. – 60

В Лозята (В Луз'атъ) – Рос, 3 1, ниви. – 91

В Новите лозя (В Нѡвити луз'а) – Дъск, СЗ 2, ниви в м. Нѡвите лозя. – 91

вода (удѡ): Жѡва. – 33, 132

воденица (удѡнцъ): Аладжѡйската, Ариевата, Вѡлчовата, Дѡнчовата, Дѡмовската, Дѡлната, Дрѡковата, Златевата, Караасанската, Костадиновската, Кѡстовата, Кръстевата, Лазаровата, Макавѡевата, Нѡно Ивановата, Пѡтевата, Пѡщерска, Пѡповата, Прѡлчовската, Радеоловата, Рѡсевата, Сѡсрската, Сѡргевата, Сѡефановата, Сѡупената, Терзѡевата, Трифѡковата, Трѡстенушката, Фѡлиповата, Хѡджовата, Хрѡстевата, Цанковската. – 29, 33, 140

Воденицата (Удѡнцътъ) – 1) Град, СЗ 0,5; 2) Лесич, ниви до воденицата; 3) Мус, С 0,5, ниви. – 53, 140

Воденицата на Ангел Митев (Удѡнцътъ нъ Ангил Мѡн'уф) – Патр, С 0,3, ниви. – 85, 140

Воденицата на Ванеолу (Удѡнцътъ нъ Ван'уулу) – Мих, Ю 3, ниви до воденица. По ЛИ. – 81, 140

Воденицата на Вичоолу (Удѡнцътъ на Вѡчуулу) – Патр, Ю 0,3, воденица. – 81, 140

Воденицата на дели Иваноолу (Удѡнцътъ нъ Дилѡ Вѡнчуулу) – Вишгр, ниви до воденица. По РИ. – 83, 140

Воденицата на дели Райкоолу (Удѡнцътъ нъ Дилѡ Раѡкчуулу) – Вишгр. По РИ. – 83, 140

Воденицата на Денчоолу (Удѡнцътъ нъ Дѡнчуулу) – Затак, Ю 0,5, ниви до воденицата. – 81, 140

Воденицата на Дюкянджоолу (Удѡнцътъ нъ Д'угенчуулу) – Мих, воденица. – 81, 140

Воденицата на дядо Кръстьо (Удѡнцътъ нъ д'ат Крѡт'у) – Нед, 3 3, ниви в близост до воденица. – 87, 140

Воденицата на Дякчоолу (Удѡнцътъ нъ Д'анчуулу) – Мус, ЮЗ 3, ниви до воденица. – 81, 140

Воденицата на Йовчоолу (Удѡнцътъ нъ Йѡвчуулу) – Мих, Ю 3,5, ниви до воденица. – 81, 140

Воденицата на Метеолу (Удѡнцътъ нъ Мѡт'уулу) – Нед, 3 6, ниви до воденица. – 81, 140

Воденицата на Минчоолу (Удѡнцътъ нъ Минчуулу) – Мих, С 2, ниви до воденица. – 81, 140

Воденицата на Начоолу (Удѡнцътъ нъ Начуулу) – Лу, 1, Ю 6, воденица, ниви. – 81, 140

Воденицата на Пенкоолу (*Удѐнцѣтъ нѣ Пѣнкуулу*) – Нед, 3 2, ниви до воденица. – 81, 140

Воденицата на Пенчо Каракачанина (*Удѐнцѣтъ нѣ Пѣнчу Кърѣкѣчанинѣ*) – Павл, 3 0,6, зеленчукова градина. – 85, 140

Воденицата на Пиперкоолу (*Удѐнцѣтъ нѣ Пипѣркуулу*) – Вишгр, И 3, ниви, воденица. По РИ. – 81, 140

Воденицата на Сейкоолу (*Удѐнцѣтъ нѣ Сѣйкуулу*) – Павл, 3 0,5, ниви. Имало воденица. – 81, 140

Воденицата на Топчоолу (*Удѐнцѣтъ нѣ Тѣпчуулу*) – Вишгр, И 3, ниви до воденица. По РИ. – 81, 140

Воденицата на Хаджията (*Удѐнцѣтъ нѣ Ъжѣйѣтъ*) – ГЛипн, 3 1,5, ниви до воденицата. По изч. ПРИ. – 82, 140

Воденицата на Харизаноолу (*Удѐнцѣтъ нѣ Ъризануулу*) – Павл, ЮИ 0,3, ниви до воденица. – 81, 140

Воденицата на Чорбаджиолу (*Удѐнцѣтъ нѣ Чурѣѣѣулу*) – Мих, С 1, ниви. – 81, 140

Воденицата на Ямакоолу (*Удѐнцѣтъ нѣ Йѣмакуулу*) – Мих, С 1, ниви до воденица. – 81, 140

воденичка (*удинѣчкѣ*): *Дѣдовата Симѣдова, Смѣловата.* – 140

воденичката (*удѣнчкѣтъ*): *На дѣд Бѣля.* – 140

Воденичката в Зелените бостани (*Удѣнчкѣтъ в Зелѣнти бустѣни*) – Бчерк, Ю 1,5, воденица, зеленчукови градини. По МИ. – 80, 140

Воденичките (*Удинѣчкѣти*) – Стамб, 3 3, ниви, зеленчукови градини. Имало две воденици. При оране са открити основи на сгради. – 53, 140

Воденичния път (*Удинѣчнийѣ пѣтъ*) – Град, С 2, равно, ниви, път, водещ до воденицата. – 60

Водицата (*Удѣцѣтъ*) = **Водѣци** – Мус, 3 1, чешма; останки от стари сгради. Населението познава само това име. От умал. *водѣца*. (Вж. Севл. – *Водицата* от *водѣца* "слабо течащо изворче, чучурче"; Мад. – *Водѣците*). – 33, 53, 131, 146

Водѣци = **Водѣцата** – име на изчезнало село. В турски документи е отбелязано през XV в. към Никополски санджак. Било е знамет на Сюлейман бей, брат на Мидиллю Дауд: "Село Водѣци: домакинства – 163..." (58, ₁₆₇). – 49, 51, 131, 146

водопад (*удупѣтъ*): *Зарѣповския* – "място в реката, където водата пада от високо". – 33, 132

Враг тепе (*Врак типѐ*) = Тюлю тепе – Дъск, СИ 5, високо. Тук били нивите на тези, които не искали да влизат в ТКЗС. Домашно по турски модел. – 65, 131

В реката (*В рикѣтъ*) – Паскал, ливади до реката. – 90

Врѝо дренга (*Врѝу дринтѝ*) – Патр, 3 4, стрѣмно; ниви с дренови дървета. – 70

врѝх (*врѝѝ, вѝр*): Аладжѝйския, Бѝтовски, Гладнѝшки, Дѝлгия, Исмаѝлов, Качишкия, Ливадския, Маранския, Марѝнов, Острѝшкия, Пѝтя за Ливадския, Среѝния, Студѝнския, Сѝби Ивѝнчов, Тѝчков, Ченѝшкия. "Най-високата част на нещо". – 32, 33, 132

В село (*Ф сѝлу*) – 1) Вишгр, градини; 2) ДЛипи, дворни места; 3) Дъск, С 0,1, ниви в границата на селото. – 90

В селото (*Ф сѝлуту*) – Паскал, дворни места. – 90

Втория километър (*Фтѝрийѝ килумѝтър*) – Бчерк, Ю 2, ниви. – 104

Втория стопански двор (*Фтѝрийѝ ступѝнски двѝр*) – Град, 3 1, сгради на ТКЗС. – 105

В Усоето (*Ф Усѝтуту*) – Мих, Ю 4, ниви в м. Усѝето. – 91

Въз Беновата гора (*Въз Бѝнуѝтъ гурѝ*) – Паскал, С 1,5, ниви до гора. По МИ. – 91

Въз гераня (*Въз гирѝн'ѝ*) – Паскал, С 0,5, ниви до геран. – 41, 90

Въз горния геран (*Въз гѝрнийѝ гирѝн*) – Паскал, С 0,5, ниви до кладенец, който е на по-високо в сравнение с друг. – 99

Въз зелените бостани (*Въз зѝлнѝти бустѝни*) – Паскал, Ю 1,5, ниви до зеленчукови градини. – 29, 99

Въз могилата (*Въз мугѝлѝтъ*) – Вар, С 2, изкуствена височина за наблюдаване. – 90

Въз могилката (*Въз мугѝлкѝтъ*) – Паскал, И 1,5, височина, ниви, поляна. – 90

Въз орехчето (*Въз ѝришчиту*) – Бчерк, по регистър. – 90

Въз реката (*Въз рикѣтъ*) – Паскал, ниви, градини около реката. – 90

Въз ресненските ниви (*Въз рѝснинскѝти нѝви*) – Паскал, И 3, ниви в близост до землището на с. Ресен. – 99

Въз селския бряст (*Вѝс сѝлскийѝ бр'ас*) – Мих, 3 0,4, градини в селото. Имало голям бряст. – 99

Вълканова геран (*Вѝлкѝнуѝ гирѝнѝ*) – ГЛипи, ЮИ 0,3, кладенец, ниви. По изч. ЛИ. – 60

Вълчевския вир (*Въл'чифскийъ вир*) – Мус, С 1, дълбоко място на р. Негованка. Вероятно по изч. *РИ*. – 41, 60

Вълченик (*Вълчиникъ*) – 1) *Вишгр*, И 1, пасище. Било вървище на вълци; 2) *Мих*, И 3, много гъсти гори. Вероятно от изч. нариц. *вълченик* "място, където най-често се срещат вълци". – 32, 49, 51, 108, 131

Вълченика (*Въл'чиник'ъ*) – Мус, З 4, гора. Имало вълци. – 41, 53, 108, 136

Вълче поле (*Въл'чѐ полѐ*) – *Вишгр*, З 2, равно, ниви, поляна. Прил. на -*яв*. – 41, 46, 60, 136

Вълчова бързей (*Въл'чуъ бързей*) – Мус, С 0,5, плитко място на реката, където водата тече много бързо. По *ЛИ*. – 60, 136

Вълчова могила (*Вълчуъ мугилъ*) – 1) *Дъск*, СЗ 1, високо, ниви; 2) *Патр*, Ю 4, височина, ниви. По *ЛИ*. – 32, 60

Вълчовата воденица (*Вълчуътъ удѐнциъ*) – *Патр*, И 0,03, ниви, воденица. По *ЛИ*. – 60

Върбака (*Върбакъ*) – 1) *Мих*, З 1,5, ливади, ниви. Има много върби; 2) *Стамб*, З 1,5, ливади по течението на р. Росица. Има много върби. От *върбак* – събир. от *върба*, като *габрѐк*, *дрѐнѐк*. – 32, 53, 137

Върбалака (*Върбѐлакъ*) – *Бчерк*, Ю 0,5, ниви, градини край р. Росица. Има много *върби*. – 53, 137

Върбанка (*Върбанкъ*) – *Слом*, чешма в селото, -ка е с топонимична функция. – 56, 137

Върбанова буджак (*Върбануъ буѐжѐк*) – Мус, ЮЗ 5, малка горичка. По *ЛИ*. – 60

Върбановска могила (*Върбануѐскъ мугилъ*) – *Дъск*, Ю 3, ниви на височина. По *РИ*. – 60

върби: *Ливадски*. – 137

Върбите (*Върбитѐ*) – *Лесич*, З 0,5, поляна до реката. Имало много *върби*. – 53, 137

Върбовска чешма (*Върбѐфскъ чушмѐ*) – *Павл*, З 4, чешма към с. Върбовка. По *Сели*. – 60

Върбовски ливади (*Върбѐфски ливади*) – *Павл*, З 4, ливади, които вили на с. Върбовка. Разкрито е селище. – 60

Върбовския път (*Върбѐфскийъ пѐт*) – 1) *Бчерк*, З 0,5, ниви; 2) *Бут*, ЮЗ 0,1, ниви и път за с. Върбовка; 3) *Нед*, ЮЗ 1,5, ниви; 4) *Павл*, ЮЗ 3, горичка; 5) *Рос*, СЗ 2, ниви. По *Сели*. – 60

Върбовско (*Върбдѹску*) – Бчерк, ниви към с. Върбовка. – 33, 54

Върбовското дере (*Върбдѹскуту дирѹ*) – Павл, 3 5, малка рекичка, идваща от с. Върбовка. – 60

Вървище (*Вървишти*) – Мих, Ю 1, ниви, лозя на високо. Към тях отивали няколко пътя. От вървище "място, през което се върви". – 49, 51, 143

Вървището (*Вървиштиту*) – 1) Бут, 3 1,5, ниви, през които минава тясна пътека за пешеходци; 2) Град, 3 2, широк селски път, по който кравите отиват на паша; 3) (*Вървиштиту*) = Дървото – Кар, И 1,5, ниви, пасище; 4) Лесич, Ю 0,2, нива, през която минавал път за другите местности; 5) Мус, Ю 1, пусто. Оттам минавал добитъкът за паша. – 32, 53, 131, 143

Въртопа (*Въртѹпѹ*) – 1) Бчерк, Ю 0,9, място на р. Росица, където течението е много силно и водата се върти; 2) Мус, СЗ 1,5, ниви до реката. – 53, 132

Въртопите (*Въртѹпити*) – Стамб, И 3, ниви, ливади край реката. – 53, 132

Върха (*Върѹ*) – 1) Бут, Ю 2, високо, пусто; 2) Бчерк, И 2,5, високо, ниви. – 32, 33, 53, 132

Върха лозята (*Върѹ луз'атѹ*) – Пед, Ю 2, лозя и сред тях височинка. Вероятно по изч. МИ Върха. – 71

върхо (*вѹру*): Нивите зад. – 132

В Ямата (*Фѹймѹтѹ*) – Дѹск, СИ 3, ниви, гори в м. Ямата. –

80

вятѹра (*в'атѹрѹ*): Деветтѹ.

Габрака (*Гѹбрѹкѹ*) – Бут, Ю 3, пасище, гора. Член. габрак, като дѹбак, дренак и др. – 53, 137

Габровската шума (*Гѹбруфскѹтъ шѹмѹ*) – Град, 3 3. Билѹ гора. По растителен вид – гѹбрѹ. – 60

Гавазовата шума (*Гѹвѹзуѹтъ шѹмѹ*) – Град, 3 4,5, билѹ гора. По ПРИ от тур. араб. *havaz* "телохранилел, пазач на сграда". – 60

Гаговица (*Гагуицѹ*) – Павл, С 4, ниви, гори. Според легендата имало с. Гагово. Вероятно по ЛИ. Наставката -ица е с топонимична функция. (Срв. Гаговото, Еленско; Гагов трап, Севл. – по Пр. – 59, 109)

Гаговски бунар (*Гагуѹски буиѹр*) = Гаговския герѹн – Павл, СИ 7, ниви, кладенец. – 60, 131

Гаговския герѹн (*Гагуѹскиѹ герѹн*) – 1) = Гаговския бунар; 2) Лесич, Ю 0,6, зидан кладенец. По РИ. – 60, 131

Гаговското мостче (*Га̀гуу̀скуту м̀дсчи*) – *Павл*, СЗ 4, малък мост на дере в м. Га̀говица. – 60

Гаджалов кладенец (*Гѣ̀жалу̀у̀ кл̀д̀диниц*) – *Мих*, И 0,5, ливади, кладенец, правен от някакъв турчин. По *Пр Гаджала*, от *гаджал* "турчин" (Срв. *Гаджаловото*, Севл.; *Гажаловата чешмичка*, Първ.; *Гаджалите*, *Гаджаловата ливада* и др. *Троян.*; и др.) – 33, 60, 109

Газева геран (*Га̀з'у̀у̀ гир̀ан*) – *Паскал*, ЮИ 0,5, кладенец в селото. По *изч. ЛИ.* – 41, 60, 109

Ганзъров геран (*Га̀нзѣ̀ру̀у̀ гир̀ан*) – *ДЛипн*, З 0,5, кладенец. По *изч. Пр.* – 60, 109

Ганев вир (*Га̀н'у̀у̀ вѣ̀р*) – *Мих*, З 1,5, дълбоко място на р. Росица. – 41, 60

Ганева гроб (*Га̀н'у̀у̀ гр̀он*) – *Бут*, З 6, ниви. При спор за границата между с. Бутово и Градище тук бил убит човек. – 60

Ганева трап (*Га̀н'у̀у̀ тра̀п*) – *Вишгр*, И 4, дълбок дол. По *ЛИ.* – 60

Ганевия вир (*Га̀н'увийѣ̀ вѣ̀р*) – *Бчерк*, И 2, дълбоко място на р. Росица, където се удавил човек. – 60

Ганевото дъно (*Га̀н'ууту дѣ̀ну*) – *Град*, СЗ 3, гора, ниви, заобиколени от р. Осъм. По *ЛИ.* – 41, 60

Ганкова геран (*Га̀нкуѣ̀ гир̀ан*) – *Кар*, СИ 3, кладенец. – 60

Ганкова полугар (*Га̀нкуѣ̀ пулу̀г̀ар*) – *Кар*, И 3,5, ливада. Там пладнували кравите. По *ЛИ.* – 60

Ганчова чешма (*Га̀нчу̀у̀у̀ чушм̀ѣ̀*) – *Павл*, СИ 7, чешма в м. Бели бряг. По *ЛИ.* – 60

Ганчовски гори (*Га̀нчу̀у̀ски гур̀и*) – *Вар*, З 2, гористо. По *РИ.* – 60

Ганчовски гьол (*Га̀нчу̀у̀ски г'̀ол*) – *Вар*, З 2,5, блатисто до реката. По *РИ.* – 60

Гарата (*Га̀рѣ̀тѣ̀*) – 1) *Павл*, Ю 0,5, квартал около ж. п. гара; 2) *Бчерк*, ниви край ж. п. гара. – 53, 143

Гарга баир (*Га̀ргѣ̀ бѣ̀йр*) – *ДЛипн*, Ю 4, високо, гори. Имало много *гарги*. – 65, 136

гаргалък (*га̀ргѣ̀лѣ̀к*): *Голѣмия*, *Малкия*. – "Място, където се събират *гарги*". – 136

Гаргалъка (*Га̀ргѣ̀лѣ̀кѣ̀, Кѣ̀ркѣ̀лѣ̀кѣ̀*) – *ДЛипн*, ЮИ 3, ниви. Събирали се много *гарги*. Намерени са останки от глинени съдове. – 53, 136, 146

Гаргалъшката могила (*Га̀ргѣ̀лѣ̀шкѣ̀тѣ̀ му̀гил̀ѣ̀*) – *ДЛипн*, Ю 1, равни ниви, в средата им височина. По *МИ.* – 60

Гарчата махала (*Гърчътъ мъгълъ*) – **Ачовска махала**. – 131, 136

Гатева могила (*Гат'уъ мугилъ*) – **Павл**, 3 4, височина, ниви. По *ЛИ*. – 60

Гатев геран (*Гат'уу гира̀н'*) – **Патр**, И 0,2, кладенец в нивата на **Марин Гатев**. – 41, 60

Гашков буджак (*Гашкуу бужак*) – **ГЛипн**, Ю 6, ниви. По *ЛИ*. – 60

Гач поляни (*Гач пулени*) – **Град**, 3 2, ниви. Според легендата имало старо селище. Според хората по-късно било закупено от някой си **Гачо**. Най-вероятно по вид птица – *гач* (лат. *Anas quer quedula*), рус. *чирик* "водна патица". – 65, 136

Генков кладенец (*Генкуу кладиниц*) – **Мих**, И 1,5, ниви, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Генчова геран (*Генчуу гира̀н*) – **Мус**, И 0,3, кладенец. По *ЛИ*. – 33, 60

геран (*гира̀н*): **Агдл**, **Бабин Илийчин**, **Балжов**, **Банков**, **Банев**, **Бежанския**, **Божков**, **Божурлушкия**, **Бозалъшкия**, **Босев**, **Вачова**, **Везовския**, **Великовия**, **Влаховския**, **Въз Гърния**, **Вълканова**, **Гаговския**, **Газева**, **Ганзаров**, **Ганковия**, **Гатев**, **Генчова**, **Гърния**, **Гощев**, **Гунчов**, **Делибашов**, **Димов**, **Димчов**, **Добрева**, **Долния**, **Дорлушкия**, **Драганов**, **Драглов**, **Душков**, **Дяд Филевия**, **Дядо Атанасов**, **Дядо Дочов**, **Енчо Русевския**, **Зюмбюлов**, **Иванчевския**, **Калчовския**, **Канев**, **Карамитевия**, **Карахристов**, **Карталов**, **Качишкия**, **Кировия**, **Ковачев**, **Коптов**, **Крайния**, **Кръстинкова**, **Куруклушкия**, **Къно Мицовия**, **Кърчова**, **Лаловия**, **Лечовия**, **Лозинския**, **Минкова**, **Минчова**, **Михова**, **Модина**, **Модновски**, **Мотишев**, **Мочуровски**, **Мулля Ахмедовия**, **Мутов**, **Несторова**, **Нодвия**, **Остришки**, **Папазовски**, **Пенев**, **Петров**, **Пирончевски**, **Поп Георгиевски**, **Попския**, **Поптошкия**, **Първановия**, **Радев**, **Райчов**, **Рачов**, **Римския**, **Русев**, **Савев**, **Станов**, **Тинчов**, **Тинчовския**, **Тодоровия**, **Трифоновия**, **Хаджийски**, **Хаджи Ламбев**, **Хайдлушкия**, **Ходжовия**, **Църкова**, **Църковия**, **Чепъровия**, **Червешкия**, **Черкдовен**, **Черневия**, **Чукарския**, **Шабовия**, **Янакова** – "дълбок кладенец, от който се вади вода с кофа, закачена на кобилица". – 132

герани (*гира̀ни*): **Гърните**, **Долните**. – 132.

Гераните на Герчето (*Гиранти нъ Гърчиту*) – **Бчерк**, ЮЗ 3, ниви, два кладенеца. По *ЛИ*. – 29, 82

Гераните срещу Костовци (*Гиранти сришту Костуци*) – **Вар**, ЮЗ 0,3, два кладенеца. По *РИ*. – 81

геранче (*гиранчи*): *Баташкото, Вачковото, Грамовско, Дълно, Ибричовското, Кърското, Късмичевото, При Късмичевското.* – 132

Геранчето (*Гиранчиту*) – 1) *Бчерк*, Ю 0,5, селски геран; 2) *Мус*, 3 2, нива, кладенец; 3) *Стамб*, И 0,5, ниви, кладенец. – 53, 132

Геранчето на Потоко (*Гиранчиту из Потоку*) – *Патр*, Ю 1, кладенец в м. Потока. – 80

гераню (*гиран'ю*): *На Гърко, На пѣтю, На Чѣрнеолу.* – 132

гераня (*гиран'я*): *Ваковската поляна, Метеолу, На Кирчоолу, На Кѣнови, На Мартѣна, На Мѣтеви, На Мѣлеви, На Михови, На Тичков, На Тѣшата, На Хаджѣеви.* – 132

Гераня (*Гиран'я*) – 1) *Вишгр*, Ю 1, ниви, кладенец; 2) *Град*, 3 2, ливади. Имало кладенец; 3) *Патр*, С 3, ливади, кладенец; 4) *Рос*, С 1,5, лозе, ниви. Имало геран. – 53, 132

Гераня Айкѣна (*Гиран'я Ъйкѣнѣ*) – *Бчерк*, 3 3, кладенец в м. Айкѣна. – 66

Гераня Алилчовец (*Гиран'я Ълилчуиц*) – *Нед*, С 0,1, кладенец. По *МИ*. – 66

Гераня в Дрян корус (*Гиран'я в Др'ан курѣс*) – *Павл*, С 2, кладенец в м. Дрян корусѣ. – 80

Гераня в Ески балѣк (*Гиран'я ф Искѣ бѣълѣк*) – *Павл*, 3 3, кладенец. По *МИ*. – 80

Гераня в Краището (*Гиран'я в Краищити*) – *Бчерк*, 3 2, кладенец в м. Краището. – 80

Гераня в Ливадите (*Гиран'я в Ливадити*) – *Павл*, С 3 3, кладенец в м. Ливадите. – 80

Гераня в Метѣля (*Гиран'я в Митѣл'я*) – *Павл*, С 3 5, геран в м. Метѣля. – 80

Гераня в Юрушките лозя (*Гиран'я в Рѣшкити лоз'я*) – *Бчерк*, Ю 3 3, кладенец. – 80

Гераня на Бакоолу (*Гиран'я из Бакоолу*) – *ГЛипи*, Ю 1, геран. По изч. *ФИ*. – 81, 109

Гераня на Баневци (*Гиран'я из Бан'уфци*) – *Патр*, ЮИ, 0,4, кладенец, правен от Баневци. – 81

Гераня на Банкоолу (*Гиран'я из Банкоолу*) – *Патр*, С 0,3, кладенец. – 81

Гераня на даскал Иван (*Гиран'я из даскѣл Иван*) – *Батак*, Ю 4, кладенец. По *ЛИ*. – 87

Гераня на Доси (*Гиран'я из Доси*) – *Батак*, 3 3,5, изоставен кладенец. – 82

Гераня на Иши Колеолу (Гиран'ъ нъ Ишй Кдл'уулу) – ГЛипи, Ю 1, геран. По изч. ЛИ. – 83

Гераня на Кара Табака (Гиран'ъ нъ Кърà Тъбакъ) – Нед, С 1, кладенец. – 84

Гераня на Минеолу (Гиран'ъ нъ Мйн'уулу) – Патр, СЗ 0,25, изоставен кладенец. – 81

Гераня на Мошолите (Гиран'ъ нъ Мдшулти) – Павл, З 2, геран. По РИ. – 81

Гераня на Орницата (Гиран'ъ нъ Урнийцътъ) – Бчерк, Ю 3, геран в м. Орницата. – 80

Гераня на Рунковец (Гиран'ъ нъ Рункуиц) – Бут, Ю 4, геран. – 80

Гераня на Русеви (Гиран'ъ нъ Рус'уи) – Бчерк, ЮЗ 3, кладенец. По РИ. – 81

Гераня на Тахтала кюпрю (Гиран'ъ нъ Тъфтълъ к'упр'у) – Вишгр, ЮИ 1, кладенец. – 80

Гераня на Тюлюмовци (Гиран'ъ нъ Тул'умуџци) – Патр, С 0,1, кладенец. По РПр. – 81

Гераня на Хаджи Ламбеви (Гиран'ъ нъ Ъжй Ламб'уи) – ГЛипи, Ю 1, кладенец. По изч. РИ. – 83, 109

Гераня на шосето (Гиран'ъ нъ шусету) – Бчерк, С 1, кладенец на главен път Бяла черква – Павликени. – 79

Гераня под Корията (Гиран'ъ нуд Курийътъ) – Бчерк, СЗ 2,5, геран в м. Корията. – 80

Гераня под Манаша (Гиран'ъ нуд Мънашъ) – Батак, Ю 2, геран под м. Мънаша. – 80

Гераня сред лозята (Гиран'ъ сред луз'атъ) – Бчерк, ЮИ 6, геран. – 79

Гераня у Кайолу (Гиран'ъ у Кайуулу) – Бчерк, Ю 2,8. – 80
герен (гирен, гирен'): Пашенския, Педанския, Тѣнковския, Узун. От герен, от тур. *gegen* "напукана суха земя". – 133

Геренето (Гиренту) – Батак, Ю 1, мочурливо, ниви, ливади, пусто. Член. събир. *герен*. – 29, 53, 133

Геренчетата (Гиренчитътъ) – Бут, Ю 2, мочурливи ниви. – 53

Гереня (Гирен'ъ) – 1) Батак, Ю 1, мочурливо пасище; 2) Бут, Ю 1,5, мочурливи ливади; 3) Бчерк, ЮЗ 2, мочурливо пасище; 4) Град, С 2,5, мочурливи ливади; 5) Кар, СИ 0,5, мочурливо пасище; 6) Нед, СЗ 2, ниви, пасище в ѝнското, което на места е наводнено; 7) Слом, С 2, мочурливи ниви. – 41, 53, 133

Гериз (*geriz*): *Марковия*. – "отходен канал", от пер. – тур. *geriz*.
Герчелето (*Гирчилѐту*) – *Патр*, 3 0,2. Оттам минавал добитъ-
 кът като през брод. – 53, 143

Гецова могила (*Гѐцуѡ мугѝлѡ*) – *ГЛипн*, в м. Срѣщния орман.
 – 60

Гецова чешмичка (*Гѐцуѡ чишмѝчкѡ*) – *ДЛипн*, ЮИ 1, чешма
 до селото. По *ЛИ*. – 60

Гецовите брястове (*Гѐцуити бр'ѡстувѐ*) – *ГЛипн*, 3 5, големи
 брястови дървета. По *ЛИ*. – 60

Гецовска махала (*Гѐцуѡскѡ мѡлѡ*) – *Бчерк*, 3 0,5, махала. По
РИ. – 60

Гечитя (*Гичѝт'ѡ*) – *Вишгр*, И 4, ниви, гори, храсти, през които
 тече малка река. От тур. *geçit* "брод". – 41, 53, 114, 143

Гечова могила (*Гѐчуѡ мугѝлѡ*) – *Патр*, ЮЗ 3, на 100 м от
 Рацова могила. По *изч. ЛИ*. – 60, 109

Гешов кладенец (*Гѐшуѡ клѡдиниѡ*) – *Патр*, ЮЗ 1,7, ниви,
 изоставен кладенец. По *ЛИ*. – 60

Главата (*Глѡвѡтѡ*) – 1) *ДЛипн*, С 1, извор на чешма; 2) *Рос*, С 1,
 чешма. От *главѡ* "извор, начало на река". – 53, 108, 132

Гладника (*Глѡднѝкѡ*) – 1) *Бут*, 3 1, слаби ниви; 2) *Бчерк*, С 3,
 ниви, слаба почва; 3) *Вишгр*, Ю 3, равно, наклон на север. Почвата –
 бедна; 4) *Мих*, И 5, неплодородни ниви. Член. *гладнѝк* "неплодородна
 земя", *изч.* – 53, 133

Гладнишка поляна (*Глѡднѝшкѡ пул'анѡ*) – *Вишгр*, Ю 4, поляна
 в м. Гладника. – 60

Гладнишката река (*Глѡднѝшкѡтѡ рѝкѡ*) – *Вишгр*, Ю 1, ниви,
 река до м. Гладника. – 60

Гладнишки връх (*Глѡднѝшки врѡѡ*) – *Вишгр*, Ю 2, възвишение,
 ниви. По *МИ*. – 60

Глухчовата махала (*Глушчуѡ мѡлѡ*) – *Слом*, 3 0,2, махала.
 По *РПГр* – 33, 60, 109

Глъка (*Глѡкѡ*) – *ДЛипн*, ЮЗ 2, ниви. Почвата е много влажна.
 Значението му не е съвсем ясно. Вероятно член. *глѡк* "шум, звук" (8,
 т. I, ²⁵⁴), – 53, 130, 133

Гледо (*гн'азду*): *Орловото*.

Гла рѡженица (*Гѡлѡ рѡжѝнѡ*) = **Рѡжѝница** – *Лесич*, СЗ 2,
 Гола могила, пасище. Имало оброк на Спасовден. – 60

Глѡта могила (*Гѡлѡтѡ мугѝлѡ*) – 1) *Бут*, ЮЗ 2,5, високо,
 каменисто, пусто; 2) *Нед*, ЮИ 2, изкуствена височина, ниви. – 60

Големия боаз (*Гулѐмийъ буас*) – Рос, ЮИ 2,5, гори, пасище. Прилича на пролом. – 60

Големия Вълченик (*Гулѐмийъ Вълчинѝк*) – Мих, ЮЗ 2, гори. – 61

Големия Гаргалък (*Гулѐмийъ Гаргѣлък*) – ДЛипи, ЮИ 1, ниви. – 61

Големия друм (*Гулѐмийъ дрѹм*) – Нед, Ю 2, гора, ниви, през които минава чер път. – 60

Големия кладенец (*Гулѐмийъ клѣдиницъ*) – Вишгр, Ю 2, горско изворче – по-голямо в сравнение с друго. – 60

Големия Кованлък (*Гулѐмийъ Кувѣнлък*) – Батак, З 2, голяма местност, ниви, гори. Имало пчелин. – 61

Големия мешелик (*Гулѐмийъ мишилѝк*) – Рос, СЗ 3, в мцалото – дъбова гора. – 21, 60

Големия трап (*Гулѐмийъ трап*) – 1) Вар, СЗ 3, ниви оградени от три страни с баири; 2) Патр, С 5, ниви, ливади в котловина. – 21, 60

Голеш (*Гѡлиш*) – Вишгр, С 0,2, било на хълм, ниви, пасище. Незащитено от ветровете, -еш е с топонимична функция. – 5, 133

Голяма дрян (*Гул'амъ др'ан*) – 1) Батак, ЮИ 1, гора с дряннови дървета; 2) Слом, С 6, дрянова гора. – 50, 60

Голямата канара (*Гул'амтъ кѣнѣръѡ*) – Рос, скала. – 61

Голямата кория (*Гул'амтъ курѝйѡ*) – 1) Град, СЗ 2, нивина, гори, ниви, пасище; 2) Слом, З 3, гора, ниви. – 60

Голямата ливада (*Гул'амтъ ливѣдѡ*) – Град, З 2, голяма равнина, ливада. – 60

Голямата могила Паскал, могила в м. Чешмите (98, ²⁷) – 60

Голямата стена (*Гул'амтъ стинѡ*) – Рос, З 0,2, високо. Има голяма канара, която прилича на стена. – 60

Голямата страна (*Гул'амтъ стрѣнѡ*) – Слом, ЮЗ 4,5, пасище на южен склон, по-голям от северния. – 60

Голямата страница (*Гул'амтъ стрѣнѝцѡ*) – Мус, З 2, наклонен хълм. – 60

Голямата урва (*Гул'амтъ ѹрвѡ*) – Вар, И 1, пусто. Гърбвата се свлича постоянно. – 60

Голямата чешма (*Гул'амтъ чушмѡ*) – 1) Батак, С 0,2, ниви, чешма; 2) Град, Ю 0,4, в селото най-голямата чешма; 3) (*Гул'амтъ чушмѡ*) – Сталб, С 1, ниви. Чешмата има три крапа. – 60

Голямата чука (*Гул'амътъ чукъ*) – 1) *ДЛипн*, 3 2, каменисто. Не може да се обработва; 2) *Мус*, 3 3, гористо, каменливо. – 60

Голям Вълченик (*Гул'ам Вълчиник*) – *Мус*, 3 3,5, гористо, непроходимо. По *МИ*. – 61

Голямото бърдо (*Гул'амуту бърду*) – 1) *Нед*, *И* 2,5, високо, гора; 2) *Слом*, *С* 6, ниви на дълга височина. – 60

Голямото кале (*Гул'амуту кълè*) – *Паскал*, *С* 4, високо, остатъци от крепост. – 60, 146

гора (*гуръ*): *Беновата*, *Боровата*, *Бурловската*, *Ваковската*, *Варанската*, *Вачовата*, *Въз Беновата*, *Данчовата*, *Дебелата*, *Делиивановата*, *Драковата*, *Драчовската*, *Дъскотската*, *Колевата*, *Кюмюркдлевата*, *Личовата*, *Молдовата*, *Неданската*, *Нова*, *Общинската*, *Под Дъскотската*, *Помаковата*, *Селската*, *Салкъмовата*, *Хаджийската*, *Царската*, *Черковната*, *Черневата*, *Чешмата в Боровата*, *Шийсковата*. – 27, 137

гората (*гурътъ*): *Ипчоолу*. – 137

Гората под Бели бряг (*Гурътъ нуд Бели бр'ак*) – *Вар*, *СЗ* 2,5, гора под м. Бели бряг. – 80

Горен Балалей (*Гдр'ън Бълълей*) – *Дъск*, махала. Жителите ѝ – преселници от с. Балалей, Дряновско. – 26, 61

Горен Курт бунар (*Гдр'ън Кур бунар*) – *Кар*, *И* 7,5, ниви, кладенец. – 26, 61

гори (*гурй*): *Ганчовски*, *Катъ кара*, *Славевеви*, *Средните*. – 137

Горите под междата (*Гурйти нуд миждътъ*) – *Рос*, *Ю* 1,5, гори, започващи от границата между нивите. – 30, 79

Горичката (*Гурйчкътъ*) – *Батак*, *Ю* 2,5, акациева горичка. – 137

Горна Бабина (*Гдрнъ*, *Гдрн'ъ Бабинъ*) – 1) *Мих*, *И* 2, ниви, лозя; 2) *Мус*, *С* 2, ниви. По *МИ*. – 41, 61

Горна Липница (*Гдрн'ъ Липницъ*) – *СелИ*. В турски документи от XV в. се споменава "мезра Липница" (58, ²¹⁵), "село Горна Липница" (58, ³²⁵), "село Липниче, спадащо към Търново" (57, ¹⁶⁹), а през 1618 г. "Юкару Либниче"; XVIII в. "Либниче-и баля" (99, ³⁹¹). През XVII в. съществуват *Горна*, *Средна* и *Долна Липница*. Днес съществуват *Горна* и *Долна Липница*, които са известни на населението като *Липниците*. – 61, 137.

Горна лъка (*Гдрн'ъ лъкъ*) – *Мих*, *ЮЗ* 1,5, равно по течението на реката; ниви, пасище. – 60.

Горна махала (*Гдрнъ мълъ*) – 1) *Бут* 3 0,2, условна граница

– ж. п. линията; 2) *Бчерк*, 3 0,02, в по-високата част на селището; 3) *Вар*, 3 3, в горния край на селото; 4) *ДЛипи*, 3 0,02; 5) *Мих*, И 1, в горния край на селото; 6) *Мус*, Ю 0,3; 7) *Рос*, 3 0,1, посока в зависимост от течението на реката. – 60

Горна Негованка (*Гòрн'ъ Нигуванкò*) – *Мих*, ЮИ 4, ниви по горното течение на р. Негованка. – 61

Горна поляна (*Гòрн'ъ пул'анò*) – 1) *Павл*, 3 0,4, махала; 2) (*Гòрнò*) – *Стамб*, 3 1. Имало поляна. – 60

Горната ада (*Гòрн'ътò адò*) – *Стамб*, СЗ 2, равно край реката; зеленчукова градина. – 60

Горната воденица (*Гòрн'ътò удèнцò*) – 1) *ГЛипи*, Ю 1, воденица над селото; 2) *Град*, СЗ 3,5, на десния бряг на реката имало воденица. – 60

Горната лъка (*Гòрн'ътò лъкò*) – *Лесич*, 3 1,5, равно край реката. – 41, 60

Горната махала (*Гòрн'ътò мòълò*) – 1) *Вишгр*, И 0,2, махала между два баира; 2) *ГЛипи*, 3 0,5, на по-високо от другата махала; 3) *Кар*, в горния край на селото; 4) *Лесич*, СЗ 1, в горната част на селото; 5) *Нед*, С 0,5, в по-високата част на селото; 6) *Паскал*, 3 0,05; 7) *Слом*, 3 0,1, по горното течение на дерето; 8) (*Гòрн'ътò мòълò*) – *Стамб*, И 0,5, в зависимост от течението на реката. – 60

Горната утека (*Гòрн'ътò ùтикò*) – *Мус*, ЮЗ 4, прелива при пълноводие. – 41, 60

Горната чешма (*Гòрн'ътò чушмò*) – 1) *ГЛипи*, в горната махала; 2) *Гòрн'ътò чушмò*) – *Рос*, С 0,5, чешма на баир; 3) *Слом*, 3 0,8, чешма над селото. – 41, 60

Горната чешма в Голяма дрян (*Гòрн'ътò чушмò в Гул'амò др'ан*) – *Слом*, С 3, чешма в м. Голяма дрян. – 64

Горна чешма (*Гòрнò чушмò*) – *Стамб*, Ю 0,2, в горния край на селото. – 60

Гòрни ливади – *Лесич*, 3 1,5, равнина, пасище. – 60

Горните бостани (*Гòрнити бустани*) – *Лесич*, СЗ 0,8, ниви. Имало зеленчукови градини. – 60

Горните герани (*Гòрнити гирани*) – *Вишгр*, И 0,2, три герана в горния край на селото. – 60

Горните ливади (*Гòрнити ливади*) – *Вишгр*, ЮЗ 4, ливади. – 60

Горните липи (*Гòрнити липи*) = **Бърчина**. Имало липови дървета. – 60, 131

Горните лозя (Гòрнити луз'а) – 1) Батак, И 1, високо; лозя;
2) Лесич, СИ 1,5. Имало лозя; 3) Рос, СЗ 1, лозя на по-високо място
от другите; 4) Стамб, З 4, лозя. – 60

Горните ташлъци (Гòрнити тъшлѣци) – ГЛипи, З 1, каменни
кариери. – 60

Горни турчета (Гòрни турчѣтѣ) = Мурад бей = Бяла чѣрква.
По-старо име на селото, дадено от българи. Гòрен – За разлика от с.
Дòлни турчѣта (дн. Стамболово), а турчѣта – "млади в турската
вяра", т. е. потурчени българи. – 60, 131, 141

Горния геран (Гòрнийъ гира̀н) – Бут, З 0,4, геран. – 60

Горния Каваклък (Гòрнийъ Кавѣклѣк) – Рос, З 3, тополи. По
МИ. – 44, 61

Горния кладенец (Гòрнийъ клѣдиницъ) – Патр, З 0,1, кладенец
в горната част на селото. – 60

Горния мешелик (Гòрнийъ мишилѣк) – 1) Паскал, Ю 0,5,
дъбова гора; 2) Рос, СЗ 1,5, високо, дъбова гора. – 60

Горния мост (Гòрнийъ мѣс) – ГЛипи, Ю 6, мост на рекичка,
идваща от с. Дъскот. – 29, 60

Горния орман (Гòрнийъ урма̀н) – ГЛипи, СЗ 4,5, букова гора.
– 60

Горния ташлък (Гòрнийъ тъшлѣк) – Павл, СИ 1, каменна
кариера. – 60

Горния трап (Гòрнийъ тра̀п) – Бчерк, по регистър. – 60

Горния тряс (Гòрнийъ тр'ас) – Мих, ЮЗ 3, мочурливи ливади;
тресавище. – 60

Горния чаллък (Гòрнийъ чѣллѣк) – Рос, ЮЗ 2, ниви, пасище с
много храсти и тръни. – 60

Горно Белмишко кладенче (Гòрну Белмишку клѣдинчи) –
Паскал, СЗ 2, кладенче. В с. Дъскот се казва Мушмурдѣнов клѣденец.
– 61

Горно кошаре (Гòрну кушѣри) – Лесич, З 1, пасище. Имало
овчарски кошари. – 60

Горнооряховския път (Гòрнуур'аускийъ пѣт) – Стамб, И 1,
чер път за гр. Горна Оряховица. – 60

Горноотлашката чешма (Гòрнуутлашкѣтѣ чушмѣ) – Лесич,
СИ 0,8, чешма в пасище. – 60

Горностуденския път (Гòрнустудѣнскийъ пѣт) – Кар, С 2, ниви
от двете страни на път за с. Горна Студена. – 60

Горностуденския трап (*Гѡрнустудѣнскійъ трап*) – Кар, С 3, ниско на границата със с. Горна Студена. – 60

Горното Балканско ливаде (*Гѡрнута Бѡлкѡнску ливѡди*) – Кар, И 6, ниви и ливади на височина. – 61

Горното дере (*Гѡрнута дирѣ*) – Лесич, С 1,5, ниви и овощни градини над селото. Минава дере. – 60

Горното ливаде (*Гѡрнута ливѡди*) – 1) *ГЛипи*, З 5, ливади в горната част на селото. Следи от старо славянско население; 2) *Кар*, И 2,5, ливада на по-високо място от друга; 3) *Лесич*, ЮЗ 0,5, ниви, ливади; 4) *Патр*, З 3, ниви, ливади. – 60, 146

Горното усое (*Гѡрнута усѡи*) – Паскал, С 3, ниви на северен склон. – 60

Горуня (*Гурѹн'ъ*) – Бут, С 1,5, равнина, обрасла с дъбови гори. Член. *горѹн* "вид планински дъб". – 41, 53, 137

Горчивата чешма (*Гурчѣвѣтъ чушмѣ*) – Паскал, С 0,2, чешма с горчива вода. – 60, 135

Горчовата нива (*Гѡрчуѣвѣтъ нѣвѣ*) – Вар, И 3,5, ниви. По *ЛИ*. – 60

Гости дол (*Густѣ дѡл*) – 1) *Бчерк*, ЮЗ 2, ниско, остатъци от крепост, на И – ров; (*Гѡсти дѡл*) – 1) *Вишгр*, СЗ 4, поляна с две чешми. Не се помнят гори; 2) *Рос*, Ю 1,5, дол със смесена гора. Прил. по сложно склонение. От изч. *ЛИ Гости*, *Гостѣо*. – 46, 60, 109

Гостидолска поляна (*Гѡстидѡлскѣ пул'анѡ*) – *Вишгр*, СЗ 3, поляна в м. Гости дол. – 60

Гостидолска река (*Гѡстидѡлскѣ рикѣ*) – *Вишгр*, река. – 60

Гошов геран (*Гѡшуѡ гирѡн*) – *ДЛипи*, С 4, несъществуващ днес кладенец. По *ЛИ*. – 60

градина (*грѣдѣнѣ*): *Зеленчуковата*, *Над Зеленчуковата*, *Овѡцната*, *Цѡрската*, *Шопѡровата*. – 138.

градината (*грѣдѣнѣтъ*): *На Бѡйците*, *На Васѣл Йѡвчев*, *На Шопѡрите*. – 138

Градините (*Грѣдѣнитѣ*) – *Град*, И 1,5. Имало зеленчукови градини. – 53, 138

Градишкия път (*Грѣдѣшкиѣ пѣт*) – 1) *Батак*, З 1, ниви, чер път за с. Градище; 2) *Бут*, СЗ 1,5, ниви; 3) = **Дълбокния път** – *Слом*, З 4, чер път за с. Градище. По *Сели*. – 60

Градишко (*Грѣдѣшку*) – *Бут*, Ю 0,2, ниви, граничеци със землището на с. Градище. – 54

Градище (*Гръдийшти*) = **Осма Градище** – *Сели*. В турски документи от XV в. е записано като "село Къррадиште", а в 1618 г. – "село Гъррадиште", а през XIX в. "Осма Градище". (99, ³⁹⁴). От *градище* "укрепено място; място, където е имало град". – 49, 51, 131, 146

Градище (*Гръдийшти*) – *Вишгр*, СЗ 5, поляна. – 49, 51, 146

Граждански път (*Гръждански път*) – *Мих*, И 2, ниви, лозя, чер път за гр. В. Търново. – 30, 45, 60

Грамовската вада (*Грануускътъ вадъ*) – *Мус*, СЗ 1, ниви, вада към м. Грамовските бахчи. По *РИ*. (Срв. *Грамовото* – Севл.) – 43, 60

Грамовските бахчи (*Грануускити бъшчи*) – *Мус*, СЗ 1, ниви. По *РИ*. – 60

Грамовско геранче (*Гранууску гиранчи*) – *Мус*, С 2, геран, зеленчукови градини, ниви. – 60

граница (*гръниць*): *Яйджййската* – "край на нещо".

Граничният път (*Гръничнийъ път*) – *Павл*, СЗ 5, чер път, дялящ землищата на селата Патреш и Недан. – 60

Грапавицата (*Грпъвицьтъ*) – *Мих*, И 3, каменисто, грапаво, пусто. Вероятно член. *изч. грапавица* "грапава земя". – 53, 108, 133

Гредата (*Гридътъ*) – *Мих*, З 1, ниви, храсти. Прилича на *гредата*. (Срв. Севл. – *Гредата* – "тясно продълговато било на височина, опънато като гредата"; Пирд. – *Гредата*). – 23, 53, 132

гроб (*грѡп*): *Балабанов*, *Ганев*, *Ганева*, *Къно Иванов*, *Кърилов*, *Шѡпов*. –

гроба (*грѡбъ*): *На Гѣнцето*. – 145

Гроба (*Грѡбъ*) – *Вишгр*, Ю 8, ниви. Легенда – Тук турците убили българин. – 53, 145

Гроба-паметник (*Грѡбъ – паметник*) – *Бчерк*, Ю 1,5, гроб – паметник на Цанко Церковски. – 65

Гробарска махала (*Грубарскъ мъълъ*) – *Бчерк*, СИ 0,7, махала към гробищата. – 60

гровища (*грѡбиштъ*): *Латинските*, *Нѡвите*, *Старите*, *Турските*, *Циганските*. – 144

Гровищата (*Грѡбиштътъ*) – 1) *Вишгр*, З 0,5, ниви, селските гробища; 2) *Мих*, З 0,1, имало гробища; 3) *Мус*, И 0,2, селските гробища; 4) *Павл*, З 0,5. Имало гробища; 5) *Патр*, С. Имало църква, където погребвали старите хора; 6) *Рос*, З 0,1, ниви, селските гробища. – 53, 144

Гровището (*Грѡбиштиту*) – *Лесич*, С 0,2, ниви, гробища. – 53, 144

Грухчова махала (*Грууучуъ мъгълъ*) = **Росица**. Сели. Преименувано в Росица през 1934 г. По *изч. Пр.* – 33, 60, 109, 131

Грънчарка (*Грънчаркъ*) – **Вишгр**, С 0,1, чешма в дол; гора. Почвата е червеникава и от нея правели грънци. Наставката *-ка* е с топонимична функция. – 56, 140

Гръстенищата (*Гръстѣништѣтъ*) – **Мус**, И 0,5, сели коноп. Член. мн. ч. от *гръстенище*. – 53, 137

гръстенище (*гръстинийшти*): *Бъзливъ*. – "място, където сели коноп". – 137

Гръстятя (*Гръст'атъ*) – 1) **Бут**, 3 2, ниви, засявани предимно с коноп; 2) **Кар**, СИ 0,7, ниви. – 53, 137

Гунчов геран (*Гунчуу гираи'*) – **Патр**, ЮЗ 2, ниви, геран. По *изч. ЛИ.* – 41, 60

Гунчовото мостче (*Гунчууту мѣшчи*) – **Мих**, 3, мостче на старото корито на реката. По *ЛИ.* – 39, 60

Гутевия кладенец (*Гут'увийъ кладѣниѣ*) = **Тръбата** – **Батак**, ЮИ, 2, ниви, кладенец. По *ЛИ.* – 60, 131

Гъжуварка (*Гъжуваркъ*) – **Бут**, 3 3, заклевяла гора. От *изч. гъжувара* < *гъжува* (в говора) "свит суров прът"; *-ка* е с топонимична функция. – 22, 137

Гъжуварката (*Гъжвѣаркътъ*) – **Град**, СИ 3, гъста гора с преобладаване на габър. – 22, 53, 137

Гъзепския кладенец (*Гъзѣпскийъ кладѣниѣ*) – **Павл**, 3 1, кладенец, направен от дядо *Ботьо Гъзеп*. – 60

Гълъбов гъл (*Гълъбуу г'ѣл*) – **Вар**, блатисто край р. Осъм. – 22, 25, 33, 54, 60

Гънгълова кривина (*Гънгѣлуъ кривинѣ*) = **Кривината** – **Мус**, Ю 1,2, ниви. По *При* – "човек, който гъгне или заква". – 60, 131

гърло (*гѣрлу*): *Карапѣтковото, Лѣковото*. – "тясна дълга ивица земя, обикновено врязана във воден обект". – 132

гърлото (*гѣрлуту*): *На Алѣко, На Вацата, На Даневци, На Лъокѣта, На Рашковци*. – 132

Гърковица (*Гѣркуѣѣ*) – **Слом**, С 2,1, падина, ниви. Наставката *-ица* е с топонимична функция. По *При*. – 56

Гъстако (*Гѣстѣку*) – **ГЛипи**, СЗ 5. Имало много гъста букова гора. Член. от *гѣстѣк*. – 22, 48, 53, 137

Гърков кладенец (*Гѣркуу кладѣниѣ*) – **ДЛипи**, Ю 2,5, ниви, кладенец. По *изч. При*. – 60, 109

Гъстите крушки (*Гъстити гръшки*) – 1) *Град*, СЗ 1, много крушови дървета; 2) *Патр*, И 1,5. Гората е изкоренена, но крушите още стоят. – 22, 60, 137

гьол (*г'ол, г'ол'*): *Ай, Алй, Бююк, Ванковски, Ганчовски, Гълъбов, Георгенлийския, Икинджй, Капанчев, Кърков, Кривия, Къний, Мечи, Митев, Митил, Митин, Папур, Папурлй, Пётков, Прешлен, Прищин, Пчелин, Пъздълка, Смйлов, Сёдт, Табаков, Тдчков, Узун Хасановия, Цаков, Чатал*. – "езеро, локва", от тур. göl. – 132

гьола (*г'олъ*): *На Бекйрите, На Пётка*. – 132

Гьола (*Г'олъ*) – *Рос*, Ю 1, ниско, пусто, воднието. – 53, 132.

Гьол ери (*Г'ол ирй*) – *Бчерк*, З 3, водно. От тур. göl "езеро, локва", *egri* "крив". – 68, 112, 133

Гьоловете (*Г'олуити*) – 1) *Батак*, С 2, воднието край реката; 2) *Вишгр*, Ю 4, водно. – 53, 132

Гьоля (*Г'ол'ъ*) – *Бчерк*, ниви, по регистър. – 53, 132

Гюлюкя (*Г'улл'ук'ъ*) – *ГЛипи*, З 2, застояла вода. Член. *гюрлюк*, чрез асимилация от тур. *gürlük* "изобилие". – 34, 41, 53, 115, 132

Гюлюшката река (*Г'улл'ушкътъ рикъ*) – *ГЛипи*, З 2,5, малка река. По *МИ*. – 60

Гюлюшките кладенци (*Г'улл'ушкити клъдинци*) – *ГЛипи*, З 3, три кладенеца в м. Гюллдкя. – 60

Гюнгермес (*Г'унгирмес*) – 1) *ДЛипи*, Ю 8, ниви в ниското. Малко огрявано от слънцето; 2) = **Боъза**. От тур. *gün* "слънце", *görmez* "не виждащ слънцето". – 37, 57, 121, 131, 132

гюне (*г'унё*): *Дългидолското, Зёзевското*. – "южен склон", от тур. *güne* "юг". – 132

Гюнето (*Г'унёту*) – 1) *Бчерк*, Ю 4, ниви, пасища на южен склон; 2) *Вишгр*, З 3,5, ниви с южно изложение; 3) *ГЛипи*, СЗ 6, ниви с малък наклон на юг; 4) *Паскал*, С 1,5, ниви. – 53, 132

Гюнгерликя (*Г'ургинлик'ъ*) – *Вишгр*, З 3, гора, пасище. От тур. *gürgenlik* "габрак". – 41, 53, 114, 137

Георгенлийския гьол (*Г'ургинлийскийъ г'ол*) – *Вишгр*, ЮЗ, 4, гьол в м. Георгенлийка. – 60

Гюр чешма (*Г'ур чишмъ (чушмъ)*) – 1) *Дъск*, И 2, чешма с много силна вода; Следи от антично селище. (83, ₂₀); 2) *Мус*, З 1, ниви, чешма с много хубава вода; 3) *Павл*, З 2, ниви, чешма със силна струя вода; 4) *Паскал*, З 2, чешма със силна вода. От тур. *gür* "мощен, обилен, изобилен". – 60, 118, 121, 123, 124, 133, 146

Даалийската шума (*Дъвъллийскътъ шумъ*) – Бут, 3 4, заболяла мешова гора. За нея се карали две села – Бутово и Градище. По *МИ*. – 36, 60

Даалийския камък (*Дъвъллийскийъ камък*) = Даалийското – Град, ЮЗ 3, ниви, голям камък. По *МИ*. – 60, 131

Даалийското (*Дъвъллийскуту*) – 1) Бут, 3 4, ниви, за които са се карали две селища; 2) = Даалийския камък. От араб. тур. *dovali* "съдебен спор". – 36, 55, 131

Даалийското липе (*Дъвъллийскуту липѐ*) – Бут, 3 7, ниви. Имало липова гора. По *МИ*. – 60

Даневата ливада (*Дан'уътъ ливадъ*) – ДЛипи, ЮИ 6, ливада. По *ЛИ*. – 41, 60

Даневата чешма (*Дан'уътъ чушмъ*) – ДЛипи, ЮИ 3, ливада, чешма. По *ЛИ*. – 60

Данчовата гора (*Данчуътъ гуръ*) – Вар, 3 3, гора. По *ЛИ*. – 60

Данчов гьол (*Данчуу г'ол*) – Вар, 3 2,5, блатисто до реката. По *ЛИ*. – 60

Данчо кору (*Данчу куру*) – Патр, ЮЗ 4, ниви. Имало и гори. – 71

Дафиновото кладенче (*Дъфйнууту кладинчи*) – Павл, СЗ 5, малък извор. По *ЛИ*. – 60

Дацов кладенец (*Дџацуу кладиниц*) – Мих, 3 1, ниви, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Дачовата чешма (*Дачуътъ чушмъ*) = Дачовка – Патр, С 0,2, чешма в центъра на селото, правена от Дачо Чакъров. – 60, 131

Дачовка (*Дачуукъ*) = Дачевата чешма. Наставката -ка е с топонимична функция. – 56, 131

Двете могили (*Двети мугйли*) – Лесич, И 2, ниви с две височини. – 104

двѐр: *Втѐри стопански, Първи стопански, Стопанския.*

Двора (*Двѐръ*) = Вишгр, ниви, по регистър.

дворове (двурди): *Пѐвтите, Плуженски.*

Дворовете (*Двурдити*) = Плуженските двѐрѐве – Вишгр, ЮЗ 7, ниви. – 45, 53, 131, 146

Дебелата гора (*Дибѐлтъ гуръ*) – Паскал, С 1. Имало голяма дъбова гора. – 29, 60

Дебелата гория (*Дибѐлтъ курййъ*) – 1) ГЛипи, И 2,5, много гъста букова гора; 2) ДЛипи, 3 1, ниви, гора; 3) Мус, ЮЗ 3,5, дъбова гора. – 60

Дермен кара (*Дирмѐн кърѐ*) – Бчерк, Ю 0,5, пасище. Наблизо имало воденица. – 65, 112

Дермен кору (*Дирмѐн курѐ*) – Град, З 3, пасище. Било гора, до която имало воденица. – 65, 116

Дермен корусу (*Дирмѐн курусѐ*) – Рос, ЮЗ 2, гора, воденица. – 65, 126

Дечкова бързей (*Дѐчкуѐ бѐрзей*) – Мус, С 0,5, плитко място на р. Негованка, където водата тече много бързо. По ЛИ. – 60

Дечова махала (*Дѐчуѐ мѐглѐ*) – ДЛипи, З 0,02, махала. По ЛИ. – 60

Дечов трап (*Дѐчуѐ трап*) – Мих, С 0,5, ниско, гора. По ЛИ. – 60

Дешкова могила (*Дѐшкуѐ мугѐлѐ*) – Слом, З 2,5, височина. По ЛИ, днес съществуващо като РИ. – 60

Джалийската кория (*Жѐлѐйскѐтъ курѐйѐ*) – Паскал, СЗ 4,5, гора, бивше владение на Джалил ага от с. Овча могила. – 31, 60

Джамбаз бунар (*Жѐмбѐс бунар*) = Джамбѐзов кладенец – 1) Мих, И 3, ниви, кладенец; 2) Мус, З 2,5, ниви, кладенец. В миналото тук минавали търговци на добитък. От тур. *cambaz* "търговец на коне". – 31, 65, 120, 121, 131

Джамбазов кладенец (*Жѐмбѐзуѐ клѐдиницѐ*) = Джамбѐв бунар. – Превод от турски. – 60, 131

Джамнийската чешма (*Жѐмѐйскѐтъ чушмѐ*) – Кар, Ю 0,4, несъществуваща днес чешма до несъществуваща джамия. – 60

Джамията (*Жѐмѐйѐтъ*) – Вишгр, И 0,1, чешма в селото. – 53, 144

Джевизликя (*Жѐвизлик'ѐ*) – Вишгр, Ю 6, ниви с много орехови дървета. От тур. *sevizlik* "орешак". – 31, 41, 53, 137

Джевизлишките кладенчета (*Жѐвизлишкѐти клѐдинѐщѐтъ*) – Вишгр, Ю 6, два кладенеца в м. Джевизликя. – 60

Джочковото (*Жѐчкуутѐ*) – Мус, лозя, по регистър. – 55, 109

Джулюн гьол (*Жул'ѐн г'ѐл*) – Бчерк, ЮИ 1, пасище, ниви, водно. От *джулюн* "дяволчета, воден орех", *Trapa natans* (Севл., 28). – 65, 112, 137

Джулюница (*Жул'ѐницѐ*) – Град, З 5, ниви, водно. От *джулюн*. Наставката *-ица* е с топоимична функция. (Срв. с. *Джулюница*, ВТърновско.) – 29, 56, 137

Димитровото келеме (*Димѐтруутѐ килимѐ*) – Паскал, СЗ 3, слаба пива. По ЛИ. – 60

Димовата чешма (*Дѣмуѣтъ чушмѣ*) – ДЛипи, И 6, чешма. По ЛИ. – 60

Димов геран (*Дѣмуѣ гирѣн*) – ГЛипи, С 2, кладенец. – 60

Димовска махала (*Дѣмуѣскѣ мъѣлѣ*) – Бчерк, ЮЗ 0,4, махала. По РИ. – 60

Димовската воденица (*Дѣмуѣфскѣтъ удѣнциѣ*) – Слом, И 1, воденица, ниви. По РИ. – 33, 60

Димохристовата махала (*Дѣмурѣстуѣтъ мъѣлѣ*) – ДЛипи, Ц. – 60

Димченската река (*Дѣмчинскѣтъ рикѣ*) – 1) Бчерк, 3 4, от с. Димча и се влива в р. Росица; 2) Рос, С 0,5, река. – 27, 60

Димченски трап (*Дѣмчѣнски трап*) – Бчерк, по регистър. – 60

Димченския път (*Дѣмчѣнскиѣ път*) – Павл, ЮЗ 2, чер път за с. Димча. – 60

Димчовата кория (*Дѣмчуѣтъ курѣйѣ*) – Мус, 3 0,5, гора. По ЛИ. – 60

Дингила (*Дингѣлѣ*) = Дингѣл ада – Стамб, СИ 2, равна и много дълга нива. От тур. *dingil* "ос". По вида. – 53, 131

Дингил ада (*Дингѣл ъдѣ*) = Дингила – равно край реката. – 65, 128, 131, 133

Динчов геран (*Дѣнчуѣ гирѣн*) – Паскал, кладенец в селото. – 60

Дичинските ниви (*Дичѣйнскити нѣви*) – Паскал, 3 1, ниви на границата със землището на с. Дичин. – 60

Дичинския баир (*Дичѣйнскиѣ бѣйр*) – Паскал, Ю 3, хълм, гора, поляна до с. Дичин. – 60

Дичинския път (*Дичѣйнскиѣ път*) – Лесич, И 0,2, чер път за с. Дичин. – 60

Дичинското дере (*Дичѣйнскуту дирѣ*) – Дъск, И 4, ниви в дол по посока на с. Дичин. – 60

Дичинското усое (*Дичѣйнскуту усѣи*) – Паскал, ЮЗ 0,5, гори на северен склон към с. Дичин. – 60

Дичова махала (*Дѣичуѣ мъѣлѣ*) – ДЛипи, Ц, махала. По ЛИ. – 60

Дичова чешма (*Дѣичуѣ чушмѣ*) – ДЛипи, С 6, ниви, ливади, чешма. Има останки от глинени съдове. По ЛИ. – 60, 146.

Дишпудак – Вишгр, ЮЗ 2, лозя. От тур. *dişvudak* "ясен". – 51, 114, 137

Дишпудашка река (*Дишпудашкъ рекъ*) – Вишгр, Ю 0,4, река.
По МИ. – 60

Дишпудашка чешма (*Дишпудашкъ чушмъ*) – Вишгр, Ю 0,4,
чешма. По МИ. – 60

До Ат чаир (*Ду Ат чъир*) – Вар, 3 1, ливади, ниви. По МИ. – 91

Добрева геран (*Добр'уъ гираи*) – Бут, ЮЗ 1,2, пасище,
кладенец, строен от дядо Добри. – 60

Добрева могила (*Добр'уъ мугълъ*) – ГЛипи, С 6, височина. –
60

Добревските ливади (*Добр'уускити ливади*) – Мус, С 0,5,
ливади. По РИ. – 60

Добрешките лозя (*Добрешкити люз'а*) – Мус, И 0,5. Имало
лозя. По РИ. – 60, 109

До воденицата (*Ду удѐнциътъ*) – Дъск, С 1,5, ниви. Имало
воденица. – 90

До гората (*Ду гурѐтъ*) – 1) Дъск, ЮЗ 1,5, ниви до гора; 2) Рос,
ниви, по регистър. – 90

До гробищата (*Ду грѐбиштѐтъ*) – Мус, С 0,5, ниви до селските
гробища. – 90

До дерето (*Ду дирѐту*) – Дъск, СИ 0,5, ниви до малък дол. – 90

До Дудина (*Ду Дудинъ*) – Вар, СЗ 2, ливади до м. Дудина. – 91.

До Зарезана (*Ду Зъризанъ*) – Мус, ЮЗ 0,5, ниви до м. Зарезана.
– 91

дол: Василев, Гѐсти, Дрѐчин, Дрѐн, Дълги, Илѐновски,
Караман, Курѐ, Мусѐински, Срѐдния, Сѐхия, Тѐкев, Хайдѐшкия, Цѐр,
Шушѐлев. – 132

Дола (*Дулъ*) – Лесич, ЮИ 4, хълмиста равнина. Минава дере.
– 45, 53, 132

долап (*дулап*): Владовски – "колело за вадене на вода". – 138

Долен Балалей (*Дѐл'ъи Бълълѐй*) – Дъск, част от махала,
заселена от преселници от с. Балалей, Дряновско. – 26, 61

Долен Курт бунар (*Дѐлин Кѐр бунар*) – Кар, СИ 8, ниви,
кладенец. По МИ. – 26, 61

До ливадите (*Ду ливадити*) – Дъск, С 1, ниви. – 90

До линията (*Ду лѐнийѐтъ*) – Стамб, СИ 1,5, ниви до ж. п.
линия. – 90

Долна ада (*Дѐл'н'ъ ѐдѐ*) – Стамб, СИ 3, пасище край реката.
Посоката – течението на реката. – 41, 60

Долна Бабина (*Дѐлнъ, Дѐл'нъ, Бабинъ*) – 1) Мих, И 2,5, ниви
в м. Бабина; 2) Мус, С 2, ниви. – 61

Долна Липница (*Долнъ Липницѡ*) – СелИ. В турски документи се споменава през XV, XVI, XVII в. "Долна Липница", "Долне Либи niche", "Либи niche изир" (100, ⁸²; 58, ¹⁷¹; 99, ³⁹¹). И днес има липови гори в м. Липачката, Епалията, Селището. – 61, 137

Долна лъка (*Дол'н'ѡ лѡкѡ*) – Мих, 3 1, пасище, ниви край реката. – 41, 60

Долна махала (*Долн'ѡ мѡлѡ*) – 1) Бут, Ц. Посоката е в зависимост от ж. п. линията; 2) Вар, И 0,2, в долния край на селото; 3) ГЛипи, в зависимост от течението на реката; 4) Лесич, ЮИ 1, в долния край на селото; 5) = Турската махала – Мих, Ю 0,5, в долния край на селото; 6) Мус, С 0,2, в долната част на път, минаващ през селото; 7) Рос, И 0,1, в зависимост от течението на реката. – 60, 131

Долна Негованка (*Долн'ѡ Нигуанкѡ*) – Мих, И 3, ниви в м. Негованка. – 61

Долна поляна (*Долн'ѡ пул'анѡ*) – Павл, И 0,5, махала в долния край на селото. Било поляна. – 60

Долната воденица (*Долнѡтъ удѡницѡ*) – 1) Бчерк, И 0,6, воденица на р. Росица; 2) (*Долнѡтъ удѡницѡ*) – ГЛипи, И 1, воденица под селото. – 60

Долната корня (*Долнѡтъ курѡйѡ*) – Бчерк, И 3, ливади, дъбова гора. – 60

Долната лъка (*Долнѡтъ лѡкѡ*) – Лесич, И 1,5, поляна край реката. – 60

Долната махала (*Долнѡтъ мѡлѡ*) – 1) Кар, Ц; 2) Паскал, И 0,2; 3) Слом, И 0,1, в зависимост от течението на реката; 4) (*Долнѡтъ мѡлѡ*) – Пед, Ю 0,1, в по-ниската част на селото; 5) (*Долнѡтъ мѡлѡ*) – Стамб, И 0,5, в зависимост от течението на реката. – 60

Долната река (*Долнѡтъ рѡкѡ*) – ГЛипи, И 1, зеленчукова градина, река. – 60

Долната утека (*Долнѡтъ ѹтикѡ*) – Мус, ЮЗ 4, – 60

Долната чешма (*Долнѡтъ чушмѡ*) – 1) ГЛипи, И 0,3, чешма в долната махала; 2) Рос, И 0,2, чешма в долния край на селото; 3) (*Долнѡтъ чушмѡ*) – Слом, С 2, чешма в м. Голяма дрян. – 60

Долника (*Долникѡ*) = На Дълника – Вишгр, ЮЗ 5, два склона, пресечени от дере; кладенец. Вероятно по изч. долник, чрез асим. на лм в шп. (В Севл. – Доник чешма, изведено от ЛИ.) – 34, 53, 131

Долни турчета (*Долни турчѡтъ*) = Умър бей кьдй = Стамболово – СелИ. За разлика от Гърни турчѡта (дн. Бяла черква), защото се намира в по-ниското. – 60, 131, 141

Долните герани (*Дълнитѣ гирани*) – Вишгр, И 0,2, кладенци в долния край на селото. – 60

Долните лозя (*Дълнитѣ луз'а*) – 1) *Глини*, ЮИ 2, лозя. В мин. над тях имало други; 2) *Лесич*, СИ 1,5, ниви. Имало лозя; 3) *Стамб*, С 1, лозя в по-ниския край на землището. – 60

Долния геран (*Дълнийѣ гиран*) – *Батак*, Ю 1, ниви, кладенец в близост до друг. – 60

Долния кладенец (*Дълнийѣ клăдиницѣ*) – 1) *Глини*, И 1, кладенец в долния край на селото; 2) = *Пералото* – *Патр*, И 0,3, кладенец. – 60, 131

Долния Мешелик (*Дълнийѣ Мишилѣк*) – *Паскал*, Ю 0,5, в мин. – мешови гори, сега – зеленчукови градини. – 61

Долния Ташлѣк (*Дълнийѣ Тъшлѣк*) – *Павл*, СИ 0,5, каменна кариера. – 61

Долния тряс (*Дълнийѣ тр'ас*) – *Мих*, ЮЗ 1,5, мочурливо. – 60

Долния чаллѣк (*Дълнийѣ чъллѣк*) – *Рос*, И 0,2, пасище край р. Росица, обрасло с тръни. – 60

Долно Белмишко кладенец (*Долну Белмишку клăдинчи*) – *Паскал*, СЗ 2, кладенец. По *МИ*. – 61

Долно Бутово (*Долну (Дол'ну) Бутуу*) – 1) *Бут*, СЗ 1,5, ниви, изоставени зидове; 2) *Вар*, ЮИ 1,5, под с. Бутово; 3) *Град*, И 2, равнина, ниви. Било ту на с. Бутово, ту на с. Градище; 4) *Нед*, СЗ 1,5, гори, ливади до с. Бутово. В турски документи от XVII в. се споменава с. "Бутова-и зир" (99, ³⁷⁸). – 61

Долно геранче (*Долну гиранчи*) – *Патр*, И 0,05, кладенец в долния край на селото. – 60

Долно кошаре (*Долну кушѣри*) – *Лесич*, Ю 0,5, пасище. Някога имало овчарски кошари. – 60

Долно Отлашката чешма (*Долну Утлашкѣтъ чушмѣ*) – *Лесич*, СИ, 0,6, чешма в низината на м. Отлака. – 61

Долното ливаде (*Долнуту ливади*) – 1) *Кар*, СИ 3, ливада; ориентир – течението на реката; 2) *Лесич*, ЮИ 0,03, пасище в долната част на мерата; 3) *Патр*, З 1, разорани ливади; 4) (*Дол'нуту ливади*) – *Глини*, С 4, ливада по долното течение на реката. – 60

Долното усое (*Дол'нуту усѣди*) – *Паскал*, С 3, ниви, северно. – 60

Долно турското усое (*Долну турскуту усѣди*) – *Мих*, С 1, наклонени на север ниви, граничещи със с. Стамболово (Долни турчета). – 63

доло (дѡлу): Дрѣно. – 132

До лозята (Ду луз'атѡ) – Вар, СЗ 1, ниви до лозя. – 90

Долчето (Дулчѣту) – Бут, ЮИ 1, пасище в ниското. – 53, 132

До Могилата (Ду Мугйлѣтѡ) – Дѣск, И 1, ниви около височина.

– 91

До моста (Ду мѡстѡ) – Вар, З 1, ливади до мост на реката. –

90

Домуз бунар (Думуѡз бунар) – ГЛипи, З 5, ливади, гора, кладенче. От тур. *domuz* "свиня". – 65, 115, 136

Домуз гѡл (Думуѡз г'ѡл) – 1) Бчерк, Ю 2. Тук дивите свини се къпели; 2) Вишгр, СЗ 5, ниско, водно; 3) Паскал, С 2. Локва, където се къпели дивите свини; 4) Рос, Ю 2, мочурливо, обрасло с папур. – 65, 112, 114, 124, 126, 136

Домузлията (Думузлийѣтѡ) – 1) Вар, З 3, ниви, гори. Имало спор между с. Варана и с. Градище за пасище на прасета; 2) Град, С 4, равнина на десния бряг на р. Осѣм. От тур. *domuzli* "свински". – 53, 136

Донев мост (Дѡн'уѡ мѡс) – Слом, И 1, ниви, пасище, мост. – 60

До нивите (Ду нивити) – Стамб, И 2, ливади до ниви. – 90

Дончо Хаджиевото мостче (Дѡнчу Ъжййууту мѡсчи) – Вар, З 3, тясно, блатисто. – 73

До Осѣма (Ду Ѡсѣмѡ) – Град, З 2, ниви до р. Осѣм. – 91

До пътя (Ду пѣт'ѡ) – Рос, С 0,2, ниви до пътя за гр. Бяла черква.

– 90

До реката (Ду рикѣтѡ) – Рос, Ю 0,3, зеленчукови градини. –

90

Дорука (Дурукѡ) – 1) Вар, СИ 2, гори, ниви на височина; 2) Слом, З 3, равно, ниви, гори. Според жителите нивите били плодородни и давали от 1 дка 12 кофи с дуурук "врѣх". Член. *дурук*, от тур. *doruk* "врѣх". – 53

Дорука лозята (Дуурукѡ луз'атѡ) – Вар, СИ 1, изкоренени лозя. По МИ. – 70

Дорука нивите (Дуурукѡ нивити) – Вар, СИ 1,5, ниви. По МИ. – 70

Дорукеолу (Дурук'ѡулу, Дуврук'ѡулу) – 1) ГЛипи, И 4, равно. Минава път.; 2) Патр, З 3, ниви на хребет. От тур. *doruk* "врѣх", *yol* "път". Лексикализирано. – 36, 57, 115, 125, 143

Дорушки геран (Дуурушки гира̀н) – Вар, С 3, кладенец в м. Дорука. – 60

- До село (Ду сѣлу) – Рос, пасище, по регистър. – 90
- До селото (Ду сѣлуту) – 1) Бчерк, СЗ 1,2, ниви; 2) Град, ниви в близост до селото. – 90
- До чешмата (Ду чушмѣтѣ) – Дъск, З 2, ниви до чешма. – 90.
- До Чучура (Ду Чучурѣ) – Дъск, З 3, ливади. – 91
- До шосето (Ду шусѣту) – Лесич, ЮИ 2, ниви до пътя за с. Русаля. – 90
- Драган бою (Дръгѣн буйѣ) – ГЛипи, СЗ 3, ниви, лозя, гори. – 71
- Драганова махала (Дръгѣнуѣ мъѣлѣ) – ДЛипи, ЮИ 0,02, махала. – 60
- Драгановата бърчина (Дръгѣнуѣтѣ бѣрчинѣ) – ДЛипи, И 0,2, баир. По ЛИ. – 60
- Драганов баир (Дръгѣнуѣ бѣйр) – ДЛипи, Ю 0,02, хълм, борова гора. – 60
- Драганов геран (Дръгѣнуѣ гирѣн) – ДЛипи, ЮИ 0,5, кладенец. – 60
- Драгановска махала (Дръгѣнуѣскѣ мъѣлѣ) – Павл, З 1,5. По РИ. – 60
- Драгин дѣл – Лесич, СИ 4, низина. По ЛИ. – 60
- Драги меше (Дръгѣи мишѣ) – Вишгр, ЮЗ 5, ниви, дѣбова гора, склон. Не съвсем ясно. Възможно да е от *драга "нанадолнище"; от дрѣг "прѣт, върлина" (8, т. I, ⁴³⁴). Най-вероятно да е по ЛИ. – 46, 60, 109
- Драговите чуки (Дръгѣвити чѣки) – Мус, З 2, баир, гористо, каменисто. По ЛИ. – 60.
- Драговица (Дръгѣвицѣ) = Дрѣчовица – Бут, И, могила. Намерен е глинен калѣп. Наставката -ица е с топонимична функция. – 56, 146
- Драголов геран (Дръгулуѣ гирѣн) – ГЛипи, С 0,2, кладенец. По изч. ЛИ Драгол. = 60
- Дракалъка (Дръкълъкъ) – Паскал, СИ 2, баир с ниви и драки. Член. дрѣкалъкъ "място с много драки". – 44, 53, 137
- Драката (Дръкътѣ) – 1) Батак, Ю 0,5, пасище и храсти с остри бодли; 2) ГЛипи, ЮЗ 1,5, два стрѣмни хълма, покрити с храсти; 3) Дъск, ниви, храсталаци; 5) Паскал, И 1, склон с ниви, пусто, тръни; оброк на Трифоновден; 6) Сталб, С 5, ниви, оградени с шиска тръплива гора. – 53, 137
- Дракето (Дръкѣту) – Град, СИ 2,5, много храсти и драки. Член. събир. от дрѣка. – 53, 137

Драките (*Дра̀кити*) – 1) *Кар*, И 7, равно, ниви, ниски храсти; 2) *Лесич*, С 0,1, пасище; 3) *Слом*, З 3, ниви, ниски храсти. – 53, 137

Дракова крушак (*Дра̀куъ круша̀к*) – *Нед*, СЗ 1,5, ниви. Имало крушови дървета. – 60, 109

Драковата воденица (*Дра̀куътъ удѣ̀ницъ*) – *Нед*, З 3, воденица. – 60, 109

Драковата гора (*Дра̀куътъ гурѣ*) – *Нед*, СИ 2, ниска гора, драки. – 60, 109

Драков бозалък (*Дра̀куу̀ бузалѣк*) – *Нед*, С 7, драки, ливади с трева садина. По *изч. ЛИ*. – 60, 109

Драков буджак (*Дра̀куу̀ бужа̀к*) – *Нед*, С 2, малка гора, тръни. – 60, 109

Драца (*Дра̀цъ*) – *Дъск*, З 0,5, изкоренени лозя. От по-старо **На Драца* – Втората част род. вин. форма от *изч. ЛИ Драцо* (51, ₂₄). (Срв. *Байча*, Терзиевци, ВТърн.; *Богдана*, Русковци, ВТърн. – От архива). – 55, 109

Драчовица (*Дра̀чуу̀цъ*) = **Дра̀говица**. От *изч. ЛИ Драчо*. Наставката *-ица* е с топонимична функция. – 56, 109, 131, 146

Драчово (*Дра̀чуу*) – *Вишгр*, З 3, дъбови гори. Имало кошара на Мирчо войвода (116, ₂₆). Прил. от *изч. ЛИ*. – 54, 109, 146

Драчово нивите (*Дра̀чуу̀ нивити*) – *Вишгр*, З 2,5, ниви. По *МИ Драчово*. – 70

Драчовската гора (*Дра̀чуу̀скътъ гурѣ*) – *Вишгр*, З 4, дъбова гора. По *МИ*. – 60

Драчовските келемета (*Дра̀чуу̀скити килимѐтъ*) – *Вишгр*, З 3,5, изоставени ниви. По *МИ*. – 60

Драчовския кладенец (*Дра̀чуу̀скийъ кла̀деницъ*) – *Вишгр*, З 4, кладенец. По *МИ*. – 60

Драчовския чучур (*Дра̀чуу̀скийъ чу̀чър*) – *Вишгр*, З 3, чучур в м. *Драчово*. – 37, 60

Дребака (*Дриба̀къ*) – 1) *Бут*, З 3, най-дребната гора; 2) *Вишгр*, Ю 9,5, ниска мешова гора; 3) *Град*, ЮЗ 2, ниви. Имало дребна гора. Член. *дреба̀к* "ниска гора". – 53, 137

Дребако (*Дриба̀ку*) – *Патр*, Ю 2. Било дребна смрадликова гора. – 48, 53, 137

Дренака (*Дрина̀къ*) – 1) = **Дрена̀шката байрчинка** = **Дрена̀шкия байр** – *Град*, С 1, хълм с много дрянови дървета; 2) *Паскал*, И 1, ниви и част от хубава дрянова гора. – 21, 53, 131, 137

Дренакълъка (*Дрингълкълкъ*) – Вишгр, Ю 7, ниви, гора с хубави дрянови дървета. Член. от *дренакълкъ*, събир. от *дряи*. – 21, 53, 137

Дренашката байрчинка (*Дринашкътъ бѣйрчинкъ*) = Дренѣка = Дренѣшкия байр – хълм, дрянови дървета. По *МИ*. – 60, 131

Дренашкия байр (*Дринашкийъ бѣйр*) = Дренѣка = Дренѣшката байрчинка. – 60, 131

дреначе (*дринѣчи*): Чолаковото. – 137

Дрента (*Дриштѣ*) – 1) *Глини*, С 5, високо, гора с дряи; 2) *ДЛипи*, СЗ 4, дрянова горичка. Откриват се глиненни съдове; 3) *Нед*, Ю 1, дрянова гора; 4) *Патр*, З 3,5, ниви. Имало дрянова гора. – 21, 53, 137, 146

Другия арк (*Другийъ арк*) – Бчерк, И 2, малка рекичка. Имало воденица. – 60

Дробушчука (*Дурбушчѣкъ, Дурбухчѣкъ, Дробушчѣкъ*) – Град, СИ 2, дере в ниското. Лексикал. от **Дробусѣ чука* – първата част вероятно от **дробусе* "дреболия" (7, ²³⁰). – 40, 57

Дружковец (*Друшкуиц*) – 1) *Бчерк*, Ю 7, гора; 2) *Вишгр*, СЗ 5, ниви, дъбова гора. Вероятно от *изч. ЛИ Друшко*. Наставката –*ец* е с топонимична функция. – 56

дрѹм: *Голѣмия, Малкия*. Стбълг. *дроумъ*, от гр. *δλωμος* "широк път". – 143

Друма (*Дрѹмъ*) – 1) *Мус*, С 1,2, ниви, път; 2) *Нед*, Ю 1,5, дълбок път. – 53, 143

Друмско (*Дрѹиску*) – 1) *Град*, СЗ 5,5, ниви, ливади, блато. Имало път; 2) *Патр*, З 3, чер път за с. Асеновци. – 43, 54, 143

Дрѹмката (*Дрѹмкѣтъ*) – *Бут*, Ю 2, равно, ниски драки. Стар. *дрѹмка* "грѹм, шубрак" (125, ¹¹⁸). – 53, 137

дряи (*др'ан, дрѣи*): *Голѣма, Ливадската, Малка, Над Голѣма, Под Малка, Подпина, Пѣтя за голѣмата*. – 137.

Дряи дол (*Др'ан дѣл*) – *Дѣск*, Ю 2, ниско, дрянова гора. – 65.

Дряи корусу (*Др'ан курусѹ*) = *Павл*, СИ 3, дрянова гора, кладенец. – 65, 123

Дряно доло (*Др'ану дѣлу*) – *Лесич*, Ю 8, гористо, дрянови храсти, ниско. – 48, 65

Дудина (*Дѹдинѣ*) – *Вар*, З 2, островче, ливади. По *изч. ЛИ*. – 54, 109

Дудревия чалкъ (*Дѹдр'уйѣ чѣлкъ*) – *Вишгр*, З 4, полянки с тръни. По *изч. При Дудрѣо* – "дърдорко". – 60, 109

Дуно – *Мих*, по регистър. По *ЛИ*. – 52

дупка (дѹпкъ): Божурлѹшката, Жѣкова, Мѣча, Рѹжова. – 132

Дупката (Дѹпкътъ) – 1) Вишгр, Ю 6. Водата, течейки над земята, изведнѣж се изгубва в един отвор; 2) Слом, С 2, ливади, заобиколени с височини. – 53, 132

дупките (дѹпкити): Задница. – 132

Душков геран (Дѹшкуу гирањ) – Патр, И 0,5, кладенец, строен от Ангел Душков. – 41, 60

Дълбѹки – Вишгр, ЮЗ 5, гора в дълбок дол. Прил. от сложно склонение. Съкращ. от *Дълбѹки дѹл. – 54

Дълбокия ливадски пѣт (Дълбѹкийъ ливаѹки пѣт) – Павл, СЗ 3, дълбок чер пѣт за м. Ливадето. – 63

Дълбокия порой (Дълбѹкийъ пѹруй) – Мус, З 1,5, гора на склон, изкопан от дѣждовете. – 60

Дълбокия пѣт (Дълбѹкийъ пѣт) – 1) Вар, С 1,2, пѣт, изкопан от водата; 2) Мих, С 1, дълбок чер пѣт за с. Стамболово; 3) = Градйшкия пѣт; 4) (Дълбѹкийъ пѣт') – Стамб, С 2, ниви, пѣт, издълбан от водата. – 60, 131

Дълбокия трап (Дълбѹкийъ трап) – ДЛипи, С 6, ниви в котловина. – 60

Дълга ливада (Дългъ ливадъ) – Вар, З 2,5, ливада – тясна, но дълга. – 60

Дългата бърчина (Дългътъ бърчинъ) – 1) Кар, Ю 0,8, продълговата височина; 2) Нед, И 0,5, малка, дълга височина, ниви. – 60

Дългата махала (Дългътъ мълѣ) – Дѣск, махала. По При – Стефан Дългия. – 60

Дългата нива (Дългътъ нивъ) – Стамб, С 3, тясна, но дълга нива. – 60

Дълги дол (Дълги дѹл (дѹлу) – Вишгр, З 5, вдлъбнато, ниви, гори. Първата част прил. по сложно склон. – 60

Дългидолското гюне (Дългидѹлскуту г'унѣ) – Вишгр, З 3,5, ниви на припек. По МИ. – 60

Дългите дървета (Дългити дървѣтъ) – Град, З 2. Имало много хубава гора. – 60

Дългия баир (Дългийъ бѣйр) – Вар, СИ 0,5, в землището найдългата височина. – 60

Дългия буджак (Дългийъ бужѣк) – 1) Дѣск, Ю 4, дълга гора; 2) Мус, Ю 4, продълговата гора. – 60

Дългия връх (Дългийъ вѣр) – Кар, И 4, продълговата височина. – 60

Дългото белме (*Дългуту билмѐ*) – *Вишгр*, ЮИ 3, голо, продълговато, каменисто. – 60

Дългото дъно (*Дългуту дѣну*) = *На Гавазята дъното* – *Град*, СЗ 3, голям завой на р. Осъм. – 60, 131

Дългото келеме (*Дългуту килимѐ*) – *Вишгр*, ЮЗ 4, изоставена нива. – 60

дъно (*дѣну*): *Бурговото, Ганевото, Дългото*. – "продълговата издадена част като полуостров". – 25, 132

дъното (*дѣнуту*): *На Гавазята, На Хинкови*. – 25, 132

Дъното ливаде (*Дѣнту ливади*) – *Павл*, СИ 9, ливади, ниви в дъното на мерата до с. Патреш. От *изч. МИ Дъното*. – 29, 70

Дърварския път (*Дърварский пѣт*) – *Кар*, Ю 2,5, път по който селяните ходели за дърва. – 60, 140

дървета (*дърветѣ*): *Дългите*. – 137

дърво: *Сухото*. – 137

Дървото (*Дървѣту*) = *Вървищету* – *Имало* старо дърво. – 53, 131, 137

Дъртите кории (*Дѣртити курйи*) – *Бут*, З 5, много стара гора. – 60

Дъртите лозя (*Дѣртити луз'а*) = *Старите лозя* – *Мус*, ЮЗ 1,5, *Имало* лозя. – 60, 131

Дъскот (*Дѣскут*) – *СелИ*. В турски документи от XVII в. се споменава като "село Дъскот" (101, ¹⁴⁹). Според населението там се вадели камъни като дъски и с тях покривали къщите си. В името е запазена старинна дума **дъскот* "място с много дъски, греди, строителен материал, а може би и дъскорезница". Наставката *-от* е била първоначално със значение "изобилие на нещо" (46, ⁴²⁵). (Срв. *Дъскот* – *Севл.*; *Дъскотевец*, *Дъскотина* – *Троян.*; с. *Дъскотия* – *Бургаско* (архива). – 49, 51, 140.

Дъскотска гора (*Дѣскуцкѣ гурѣ*) – *Лесич*, СЗ 3, гора до с. Дъскот. – 39, 60.

Дъскотска махала (*Дѣскуцкѣ мъвлѣ*) – *Патр*, Ю 0,02, махала към с. Дъскот. – 60.

Дъскотската кория (*Дѣскуцкѣтѣ курййѣ*) – *Паскал*, З 2, гори към с. Дъскот. – 60.

Дъскотската река (*Дѣскуцкѣтѣ рикѣ*) – *ГЛипи*, ЮЗ 1,5, ниви, рекичка. – 60.

Дъскотската чешма (*Дѣскуцкѣтѣ чушмѣ*) – 1) *Павл*, СИ 1,2, чешма по пътя за с. Дъскот; 2) *Паскал*, З 1, чешма към с. Дъскот. – 60.

Дъскотския баир (*Дѣскуцийъ бѣир*) – 1) *Павл*, СИ 1,5, високо, ниви, лозя до землището на с. Дъскот; 2) *Стамб*, СИ 3,5, висок хълм по посока на с. Дъскот. – 60

Дъскотския мост (*Дѣскуцкийъ мѡс*) – *Павл*, З 1, мост на пътя за с. Дъскот. – 60

Дъскотския път (*Дѣскуцкийъ пѣт* (*пѣт'*)) – 1) *Лесич*, СЗ 0,6, чер път за с. Дъскот; 2) *Павл*, И 0,8, шосе за с. Дъскот; 3) *Стамб*, С 4, ниви по пътя за с. Дъскот. – 60

Дъскотско (*Дѣскуцку*) – *ГЛипн*, Ю 2, ниви към с. Дъскот. – 54 дюзлю (*д'узл'у*): *Кая*. От тур. *düzlü* "равнинен".

Дюз орман (*Д'уз урман*) – *Дъск*, З 5, равно, гора. От *дюз* "равен", от тур. *düz*. Вж *орман*. – 60, 118

Дюлгерова кладенец (*Д'улгѣруѡ клѣдиницѡ*) – *Кар*, ЮИ 0,5, ниви, кладенец. По *Пр*. – 60

Дюлюма (*Д'ул'умѡ*) – *Бут*, ЮЗ 3,5, ниви, които раздавали по "един дюлюм" на къща. Остар. тур. "мярка за земя 920 м²". – 53

Дядова Маринова чешма (*Д'адуѡ Мѣринуѡ чушмѡ*) – *Вар*, С 0,4, чешма. По *ЛИ*. – 62

Дядовата Ненова ливада (*Д'адуѡтѡ Нѣнуѡ ливадѡ*) – *Вар*, СЗ 3, ливада. По *ЛИ*. – 47, 62

Дядовата Панова кория (*Д'адуѡтѡ Пануѡ курийѡ*) = **Пановата кория** – *ГЛипн*, З 6, тук през 1868 г. се е сражавала четата на х. Димитър и Ст. Караджа. – 62, 131, 146

Дядовата Симеонова воденичка (*Д'адуѡтѡ Сим'ѡнуѡ удинйчкѡ*) – *Град*, С 1, ниви, воденица. – 62

Дядов Дочов геран (*Д'адуѡ Дѡчуѡ гирѡн*) – *Лесич*, И 0,4, кладенец, правен от дядо Дочо. – 47, 62

Дядови Петровите кладенци (*Д'адуѡ Пѣтруитѡ клѣдиницѡ*) – *Вар*, СЗ 1, пасище, кладенци. – 47, 62

Дядовото Мариново кладенче (*Д'адуѡту Мѣринуѡ клѣдинчи*) – *Вар*, С 0,5, кладенец. – 47, 62

Дядовото Недково кладенче (*Д'адуѡту Нѣткуѡ клѣдинчи*) – *Вар*, С 1, кладенец. – 62

Дядовото Цонково кладенче (*Д'адуѡту Цѡнкуѡ клѣдинчи*) – *Паскал*, И 0,5, кладенец. – 62

Дядово Цвятковото кладенче (*Д'адуѡ Цв'ѡткуѡту клѣдинчи*) – *Вар*, С 2,5, кладенец. – 47, 62

Дядов Цонков мост (*Д'адуѡ Цѡнкуѡ мѡс*) – *Паскал*, И 1,5. – 62, 146

Дядо Ненковото кладенче (*Д'аду Ненкууту клáдинчи*) = Караиллиевото клáденче – Паскал, И 0,5, ниви, кладенец под м. Юртлúка. – 47, 74

Дядо Пановата кория (*Д'аду Пануътъ курййъ*) – Патр, С 2, гора. – 47, 74

Дядо Савовото кладенче (*Д'аду Саууту клáдинчи*) – Вар, СЗ 1,5, кладенец. По ЛИ. – 47, 74

Дядо Танасов геран (*Д'аду Тънасúу гиран*) – Паскал, И 4, ниви, несъществуващ кладенец. – 47, 74

Дяд Филевия геран (*Д'ат Вил'уййъ гиран*) – Бчерк, ЮЗ 2,6, кладенец. – 42, 74

Дяковски кривини (*Д'акууски кривинй*) – Мус, СИ 2, ниви на завой на р. Негованка. По РИ. – 60

дял (*д'ал*): *Късй*. – "част от нещо". – 132

Дяловете (*Дилувети*) – Мус, по регистър, ниви. Обикновено ливадите по жрбий се делели на части. – 21, 53, 132

Дянквата круша (*Д'анкуътъ крушъ*) – Вар, Ю 1,5, ниви. Има крушово дърво. – 60

Дянков кладенец (*Д'анкуу клáдиниц*) – Мих, Ю 4, ниви, кладенец. – 60

Еврейския път – Вишгр, по регистър. – 60

Евстатиевата чешма (*Истат'уътъ чушмъ*) – Батак, Ю 0,1, чешма. По ЛИ. – 60

екинлик (*икинлик*) : *Орта*. От тур. *ekinlik* "земя, годна за посев". – 132

Екинлика (*Икинлик'ъ*) – Паскал, И 2, плодородни ниви. – 41, 53, 124, 132.

Ели йолу (*Или йулú*) – Мих, З 4, чер път. От тур. *yelli* "ветровит", *yolu* "път". – 60, 120

Еменската канара (*Еминскътъ кънъръ*) – Мих, Ю 6, верига от скали до землището на с. Емен. – 60

Еменския път (*Еминскийъ път*) – Мус, З 1, път за с. Емен. – 60

Емишеня (*Имишен'ъ*) – Батак, З 0,5, лозя, ниви, много ябълки, круши, сливи. Член. *емишен*, от тур. *yetşien* "плод, овочия". – 53, 137

Енева гьол (*Ен'уъ г'òл*) – Нед, С 1,5, заблатено, ниви. – 60

Еневите нивя (*Ен'уити нив'а*) – Патр, ЮЗ 3,5, ниви. По ЛИ. – 60

- Енчова орница (Енчуѡ урнѡцѡ) – Бут, ЮЗ 2, пасище, ниви. – 60
- Енчова чешма (Енчуѡ чушмѡ) – Нед, ниви, чешма. По ЛИ. – 60
- Енчов кладенец (Енчуѡ клѡдиниц) – Патр, ЮЗ 1, кладенец. – 60
- Енчо Русевска махала (Енчу Рус'уѡскѡ мѡѡлѡ) – Слом, ЮЗ 0,3, махала. – 73
- Епалията (Епѡлийѡтѡ) – ДЛипи, ЮИ 5, изкоренена гора, ниви. По Пр. – 52
- Ергелето (Иргилѡту) – 1) Мих, Ю 0,5, пасище. Тук се събирал добитѡкът. Тук се празнували всички празници.; 2) Патр, ЮЗ 1, ниви. От ергелѡ "стадо коне". – 53, 139, 144
- Ергенското кладенче (Иргѡскуту клѡдинчи) – Стамб, СЗ 1,5, кладенче, направено от ергените в чест на момите. – 60
- Ер гечит (Иргѡчѡ) – Град, З 6, ниви, лозя. От тур. yer "място, geçit "брод, проход, място за преминаване". – 65, 116
- Еретликя (Иритлѡк'ѡ) – 1) Мих, СИ 2, ниви, гори, чешма. Има много сливови дървета; 2) Стамб, ниви, овощни градини. От тур. eriklik "сливак". – 41, 53, 120, 137
- ери (ирѡ): Гѡдл, Карѡ. – От тур. yerі "място". – 132
- Ер кулѡк – 1) Бчерк, ЮЗ 4, изворче; ниви с особена форма; 2) (Йѡр кулѡк) – Вишгр, И 3, извор. От тур. yar "трап", преглас; вж. кулѡк. – 21, 65, 112, 133
- Ески баалѡ (Искѡ бѡѡлѡ) – 1) = Стѡрите лозѡ – Батак, И 0,6. Имало лозя; 2) Бчерк, изкоренени лозя, ниви; 3) Павл, ЮЗ 6, ниви, гори. Имало лозя; 4) = Стѡрите лозѡ – Рос, СЗ 1,5, изкоренени лозя. От тур. eski "стар"; вж. баалѡ. – 60, 110, 112, 126, 131
- Ески бостанлѡк (Искѡ бустанлѡк) – 1) Бут, З 4, ниви, сесни преди всичко с дини; 2) Град, Ю 1, ниви. От тур. eski "стар"; вж. бостанлѡк. – 60, 111, 116
- Ески Осѡм (Искѡ Ѡсѡм) – 1) = Вѡхтия Ѡсѡм; 2) Град, З 4, ниви на мястото на старото корито на р. Осѡм. – 61, 113, 116, 131
- Ески чаир (Искѡ чѡѡр) – Павл, З 6, старо пасище. – 60, 123.
- Ефендето (Ифѡндиту) – 1) = Ефѡнди бунарѡ – Вишгр, Ю 7, чешма, изч. При. От тур. efendi "господин, господар". – 52, 131
- Ефенди бунарѡ (Ифѡнди бунѡрѡ) = Ефѡндето. – 65, 114, 131
- Жалба (Жѡлбѡ) – Мус, И 1,5, ниви, които не давали добра реколта. – 49, 51, 133

Жандар махала (*Жъндър мъзълъ*) – Дъск, махала. По Пр. – 71, 118

Жекова дупка (*Жекуъ дупкъ*) – Лесич, ниви и пасище в малка падина. По изч. ЛИ. (Срв. Жекова могила, Севл.; Жеков вир, Пирд.) – 60, 109

Желеви салкъми (*Жел'уи салкъми*) – Лесич, И 2, нива, салкъми. По ЛИ. – 60

Жива вода (*Живъ удъ*) – Град, ЮЗ 4,2, гористо, кладенче. Легенда – който пие от водата му, се съживява. – 60, 145

Жилин гьдъл – Рос. Мястото често е заливано от реката и корените на дърветата са оголени. – 60, 137

Жилковец (*Жилкуиц*) – 1) Бчерк, Ю 5, ливада. Водата е изрвила корените на дърветата; 2) Вишгр, СЗ 2, гора, ливади. Виждат се корените на дърветата. По изч. ЛИ Жилко. Днес има род Жилките. – 56

Журжонъ – Патр. Висок връх, който трудно се изкачва. Драки. Неясно. – 41, 58, 130

За Горна Липница (*За Гърнъ Липницъ*) – Патр, И, път. – 91

Зад баира (*Зад бъръ*) = Неданско – Вар, И 3, височина, ниви, граничещи със землището на с. Недан. – 90, 131

Зад Балабана (*Зад Бълъбанъ*) – Паскал, И 1,5, ниви зад м. Балабана. – 91

Зад бостанчетата (*Зад бостанчитъ*) – Лесич, ЮИ 2,5, ниви зад зеленчукова градина. – 90

Зад бърдото (*Зад бърдугу*) – Слом, Ю 0,8, висока равнина. – 90

Зад върха (*Зат въръ*) – 1) Паскал, С 1,5, ниви зад височина; 2) Патр, С 1, ниви зад височина. – 90.

Зад върхо (*Зат въру*) – ГЛипи, С 2, ниви зад височина. – 90

Зад Главата (*Зад Глвѣтъ*) – ДЛипи, С 1,5, ниви зад м. Главата. – 91

Зад Големия мешелик (*Зад Гул'амийъ мишилѣк*) – Рос, СЗ 2, ниви. – 91

Зад Голямата чука (*Зад Гул'амътъ чукъ*) – ДЛипи, З 2, ниви зад м. Голямата чука. – 91

Зад Гората (*Зад Гурѣтъ*) – Рос, З 1, ниви. – 91

Зад Горната кория (*Зад Гърнѣтъ курѣйѣ*) – Рос, ниви, по регистър. – 91

Зад дерето (*Зад дирѣту*) – Дъск, на много места, където има дерета. – 90

- Зад Зайкова поляна (Зѣд Зайкуѣ пул'анѣ) – Мус, ЮЗ 1,5, ниви.
 – 91
- Зад Зореолу (Зѣд Зѣр'ѣулу) – Нед, ЮИ 5, ниви, гора. – 91
- Зад Кавлака (Зѣт Кѣлвѣкѣ) – Бут, Ю 1,5, ниви, поляна. – 91
- Зад Кошарето (Зѣт Кушѣриту) – Лесич, С 0,05, ниви. Преглас.
 – 91
- Зад кошарите (Зѣт кушѣрити) – Кар, СИ 5, ниви, ливади.
 Имало овчарски кошари. – 90
- Зад кръста (Зѣт кръстѣ) – Слом, СЗ 1, ниви. В миналото имало
 дървен кръст. – 90, 144
- Зад ливадите (Зѣд ливадити) – Дѣск, С 1, гора зад ливада. –
 90
- Зад лозята (Зѣт луз'атѣ) – 1) ГЛипн, Ю 3, ниви зад лозя; 2)
 Мус, ЮЗ 1,5, ниви. – 90
- Зад Малчов орман (Зѣд Малчуѣ урман) – Дѣск, С 5, ниви,
 гори. – 91
- Зад Мочура (Зѣд Мѣчурѣ) – ДЛипн, С 2,5, ниви. – 91
- Задница (Зѣднициѣ) – Мих, ЮИ 2,5, котловина, гора. Има
 особено положение. От нариц. задница. – 51
- Задница дупките (Заднициѣ дѣпкити) – Мих, Ю 4, скалисто,
 дупки в м. Задница. – 70
- Задницата (Зѣднициѣтѣ) – Вишгр, И 5, склон, гора. – 53
- Заднишката канара (Зѣднишкѣтѣ кѣнѣрѣ) – Мих, ЮИ 2,5,
 отвесни скали в м. Задница. – 60
- Зад Обило (Зѣт Убѣлу) – ДЛипн, З 1,5, ниви. – 91
- Зад Отлака (Зѣт Утлѣкѣ) – Дѣск, С 1,5, ниви, пасище. – 91
- Зад реката (Зѣд рикѣтѣ) – Бчерк, ЮИ 5, ниви. – 90
- Зад Самалѣк баир (Зѣт Сѣмѣлѣк бѣѣр) – Вар, С 0,5, ниви. –
 91
- Зад старите лозя (Зѣт стѣрити луз'а) – Вишгр, СЗ 3, ниви. –
 99
- Зад Усоето (Зѣт Усѣиту) – 1) Дѣск, И 3, ниви; 2) Паскал, ниви.
 – 91
- Зад Чуката (Зѣд Чѣкѣтѣ) – Вар, И 3,5, ниви. – 91
- Задѣнения трап (Зѣдѣнинийѣ трап) – Слом, И 3,5, падина,
 заградена от всички страни с височини. – 60, 133
- Заешката кръв (Зѣишкѣтѣ кръф) = Зѣйчатѣ кръв – Мих, Ю
 3,5, гори, скала с червен цвят. – 23, 60, 131, 136
- Зайкова поляна (Зайкуѣ пул'анѣ) – Мус, ЮЗ 1,5, поляна. От
 нариц. заек. – 60, 136

- Зайчата кръв** (*Зайчѣтъ кръѣ*) = **Зѣшката кръв**. – 23, 131, 136
- Зарапово** (*Зѣрѣпуу*) – 1) *Вишгр*, И 4, низина; 2) *Мих*, Ю 1,5, ниви. От *С Арапово*, т. е. "при Арапово". Във Вишгр предлогът с е със значение "при" (109, ₉₄). – 57
- Зараповска река** (*Зѣрѣпуѣскѣ рикѣ*) – *Вишгр*, И 2,5. Минава през м. Зарапово като събира водите си от няколко места. Влива се в р. Негованка. – 60
- Зараповската чешма** (*Зѣрѣпуѣскѣтъ чушмѣ*) – *Вишгр*, И 0,5, чешма в м. Зарапово; – 60
- Зараповски водопад** (*Зѣрѣпуѣски вудупѣт*) – *Вишгр*, И 0,5, водопад на реката. – 60
- Зараповските ливади** (*Зѣрѣпуѣскити ливѣди*) – *Вишгр*, И 6, ливади. По *МИ*. – 60
- Зараповските чешми** (*Зѣрѣпуѣскити чушмѣ*) = **На чешмите** – *Вишгр*, И 2, няколко чешми в м. Зарапово. – 60, 131
- Зараповското усое** (*Зѣрѣпуѣскуту усѣди*) – *Вишгр*, И 5, гора със северно изложение в м. Зарапово. – 60
- Зарезана** (*Зѣризѣнѣ*) – *Мус*, ЮЗ 0,6, ниви. Някога тук празнували Трифоновден. – 53, 144
- Зарезанската колиба** (*Зѣризѣнскѣтъ кулѣбѣ*) – *Павл*, С 1, колиба, където мъжете се събирали на Трифоновден. – 60, 144
- Заренка** (*Зѣрѣнкѣ*) – *Патр*, З 0,5, много стара чешма. Според овчарите тук най-ранно просветлявало. От стбълг. *зарьнь* "светъл, бляскав", диал. *зарен* "лъчист". Наставката *-ка* е с топонимична функция. – 56
- Заренския кладенец** (*Зѣрѣнскѣийѣ клѣдиницѣ*) = **Кладенците** – *Кар*, И 2, кладенец. По *МИ*. – 60
- Зарзалата** (*Зѣрзѣлѣтъ*) – *Стамб*, по регистър. – 53, 137
- Заряда** (*Зѣр'ѣдѣ*) – *Мус*, З 2,5, ниви зад височина. От *заред* "голи, остри каменни скали", в говора – "скали, следващи една след друга". (Вж. Севл.: *Зарѣда*, *Зарѣдите*; Габр.: *Зарѣда*). – 23, 53
- Зезевец** (*Зѣз'уицѣ*) – *Вишгр*, ЮЗ 3, продълговата, наклонена гора. По изч. *ЛИ*. Наставката *-ец* е с топонимична функция. – 56, 109
- Зезевското гюне** (*Зѣз'уѣскуту г'уиѣ*) – *Вишгр*, ЮЗ 2,5, гора, пасище в м. Зезевец. – 60
- Зелените бостани** (*Зѣлинтѣ бустѣни*) – *Бчерк*, Ю 1,5, било зеленчукови градини. – 29, 60, 138
- Зелен синур** (*Зилѣн сѣнур*) – *ГЛипи*, оброчище. – 60, 144
- Зеленчуковата градина** (*Зилинчукуѣтъ грѣдинѣ*) – *Мих*, Ю 1, ниви. Имало зеленчукова градина. – 60, 138

Златева буджак (*Злат'уѡ буджак*) – *Глини*, С 2, изкоренена гора. По *изч. ЛИ*. – 60, 109

Златевата воденица (*Злат'уѡтѡ удѣнциѡ*) – *Бут*, СИ 0,7, ниви. Имало воденица. – 60

Златен прѣстен (*Златен прѣстин*) – *Мих*, З 2, завой на реката. Преносно. – 60

Змейовец (*Змѣйуиц*) – *Мих*, С 1, хълм, пасище. От змей. Наставката *-ец* е с топонимична функция. – 56

Зореолу (*Зѡр'ѡлу*) – 1) *Нед*, СИ 3, северен склон, гори; 2) *Патр*, СЗ 4, чер път, по който трудно се изкачва човек. От *зор*, тур. *zor* "мъчен, труден, уморителен", *ул* "път". Лексикализирано. – 57

Зъмската могила (*Зъмскѡтѡ мѡгѣлѡ*) – *Дъск*, З 3, ниви на височина. Имало много зми. В говора *зѡмя* = *змия*. – 60

Зюмбюлов геран (*З'умб'ѡлуѡ гирѡн'*) – *Мих*, С 0,5, ниви, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Ибишева трап (*Ибѣшуѡ трѡп*) – *Нед*, З 1, ниви, ливади в ниското. По *изч. тур. ЛИ*. – 60

Ибричовския баир (*Ибрѣчуѡскиѣ бѣѣр*) – *Паскал*, И 1,5, височина към с. Водолей (Ибричево). – 60

Ибричовския ташлък (*Ибрѣчуѡфскиѣ тѡшлѣк*) – *Паскал*, ЮИ 1, каменна кариера. – 60

Ибричовското геранче (*Ибрѣчуѡскуту гирѡнчи*) – *Паскал*, ЮИ 3,5, заличен кладенец, ниви. – 60

Ибров мост (*Ибруѡ мѡс*) – *Град*, З 0,05, мост над реката. По *изч. тур. ЛИ* *Ибро*, съкрат. от *Ибрахим*. – 60, 109

Ивани могили (*Ивѡни мѡгѣли*) – *Вишгр*, ЮЗ 2, ниви. В средата има височина. По *ЛИ*, вторично мн. ч. Домашно – по турски модел. – 71

Ивановата чешма (*Ивѡнуѡтѡ чушмѡ*) – *Кар*, С 0,8, ниско, чешма. По *ЛИ*. – 60

Иванчовската махала (*Ивѡнчуѡскѡтѡ мѡхлѡ*) – *Павл*, Ю 0,05, махала. По *РИ*. – 60

Иванчовски геран (*Ивѡнчуѡски гирѡн*) – *Лесич*, С 0,1, кладенец. По *РИ*. – 60

игрище (*игрѣшти*): *Стѡрѡто*. – "стадион".

Игрището (*Игрѣштиту*) – *Павл*, Ю 0,3, футболно игрище. –

53

Извора (*Иѡзуруѡ*) – *Град*, СЗ 0,5, чешма в селото. – 53, 132

Изворите (*Иѡзурти*) – 1) *Бчерк*, СЗ 7, извори, снабдяващи с

вода гр. Павликени; 2) *Павл*, Ю 0,3, ниви. Има пет чешми, които оттук извират. – 53, 132

Икинџи гьол (*Икинџи г'ол*) – Батак, СЗ 1, ниско и при дъжд се събира вода. От тур. *ikinci* "втори", вж. гьол. – 31, 104, 110

Илиева корийка (*Илийуџ курийкъ*) – Кар, ЮИ 1, изкоренена гора, ниви. По *ЛИ*. – 60

Илиевските бахчи (*Илийуџскити бџчи*) – Мус, ЗЗ, зеленчукови градини. По *РИ*. – 60

Илиеолу (*Илийулу*) – Мих, Ю 1,5, ниско, ниви. По *ЛИ*. – 52

Илиновец (*Илинунуц*) = **Илиновски дџл** – Мус, ЗЗ,5, ниви. По *ЛИ*. Наставката *-ец* е с топонимична функция. – 56, 109, 131

Илиновската чешма (*Илинунушкътъ чушмџ*) – Мус, ЗЗ,5, чешма в м. Илиновец, – 60

Илиновски дол (*Илинунуски дџл*) = **Илиновец**. – 60, 131

Илчовата кория (*Илчуџтъ курийџ*) – Бчерк, ЮЗ 5, гори, ниви, лозя. По *изч. ЛИ*. – 50, 60, 109

Инкова махала (*Инкуџ мџвлџ*) – ДЛипи, З 0,03, махала. По *ЛИ*. – 60

Инковия кладенец (*Инкувийџ клџдиниц*) = **Инкоолу клџденец** – Град, СЗ 3, чешма. – 60, 131

Инкоолу кладенец (*Инкуулу клџдиниц*) = **Инковия клџденец**. Домашно. – 71, 131

Инчоолу гората (*Инчуулу гурџтъ*) – Нед, СЗ 2,5, гори. От **На Инчоолу гората*. – 71

Исадоолу (*Исадуулу*) – Стамб, северен бряг на р. Росица. Имало караджейка. – 52

Исменовия кладенец (*Исмџн'уйџ клџдиниц*) – Мус, СЗ 2,5, кладенец. По *изч. тур. ЛИ*. – 60

Ичовища (*Ичџвиштџ*) – Мус, З 1,2, ниви, гори. По *ЛИ Ичо < Христо + -ов + -иц/а/*.

Йолу (*йолу*): *Амџз, Ат, Балкандџи, Балџ, Бџнт, Дермџн, Дорџк, Елџ, Зџр, Карџ Пџтко, Кая, Пенирџџи, Сџрт, Чайр карџ*. Тур. *yol* "пџт". – 143

Йонковото кладенче (*Йџнкууту клџдинчи*) – ГЛипи, Ю 1, малко кладенче. По *РИ*. – 60

Кабакчийка (*Кџбџкчийкъ*) – Град, З 0,6, махала. По *ПРИ* от *кабакчий* "тиквар". Наставката *-ка* е с топонимична функция. – 27, 56, 109

Кавака (*Кџвакъ*) – Вишгр, ЮЗ 4, равнина с лек наклон. Имало тополи. Член. от *кавак*, от тур. *kavak* "топола". – 53, 137

кавакльк (*кѡвѡклѡк*): *Гѡрния*. – "място с много тополи". – 137
Каваклька (*Кѡвѡклѡкѡ*) – *Рос*, ЮЗ 0,3, тополова горичка. – 53, 137

Каваците (*Кѡваѡцити*, *Каѡцити*) – 1) *Вар*, З 2,5, ливади. Имало тополови дървета; 2) *Нед*, СЗ 3, тополите почти са изкоренени. – 53, 137

Кавлака (*Кѡлѡкѡ*) – *Бут*, Ю 0,5, хълм, обрасъл с храсти. Надгробна могила от II в. Името – метатеза от тур. *kavlak* "обелено, олющено дърво". – 40, 53, 111, 137, 146

Кадирова буджак (*Кѡдѡр'уѡ бужѡк*) – *Патр*, ЮИ 3, ниви. В мин. – малки горички. По изч. тур. *ЛИ*. – 60

Казанджи (*Кѡзѡнѡжѡ*) – *Вишгр*, З 2, ниви, гори. Горите са затворени от няколко височини. По-вероятно да е по вида на местността. От тур. *kazancı* "казанджия". – 31, 51, 114, 133

Казанджи бараж (*Кѡзѡнѡжѡ бѡрѡш*) – *Вишгр*, З 2, ниви, чешма в м. Казанджй. – 70

Казанджи поляна (*Кѡзѡнѡжѡ пул'анѡ*) – *Вишгр*, З 1,5, поляна в м. Казанджй. – 70.

Казанджийската чешма (*Кѡзѡнѡжѡйскѡтѡ чушмѡ*) – *Вишгр*, З 2, чешма в м. Казанджй. – 60

Каз чаир (*Кѡз чѡйр*) – *Стамб*, С 2, пасище на патки. При оране са открити следи от старо здание. От тур. *kaz* "патка", вж. *чаир*. – 65, 128, 136

Кайлъка (*Кѡйлѡкѡ*) – *Бчерк*, Ю 4, каменисто. Член. *кайлѡк*, от тур. *kaulik* "каменливо място". – 53, 112, 133

кайначета (*кѡйначитѡ*): *Стѡфановите*, *Чѡрневите*, *Шаламановите*. Диал. *кайначе* "изворче", от тур. *kaunak*. – 132

Кайначетата (*Кѡйначитѡтѡ*) – *Мих*, С 3, малки изворчета по течението на р. Росица. – 53, 132

Кайоолу (*Кѡйуулу*) – 1) *Бчерк*, ЮЗ 2, урва. Няма камъни. Има род Кайчетата; 2) *Вишгр*, СЗ 3,5, останки от антични вили; големи скали. По *РИ*. – 52, 146

кайрак (*кѡйрѡк*): *Крибушкия*. – "хлъзгаво място, плоча", от тур. *cayrak*. – 132

Кайрака (*Кѡйрѡкѡ*) – 1) *Бут*, Ю 1,5, хълмисто, гори, камънак; 2) *Вишгр*, ЮИ 3, Вадели камъни за вар; 3) *Мус*, ЮЗ 0,3, каменисто, обрасло с храсти; 4) (*Кѡйр'акѡ*) – *Рос*, С 0,5, високо, открито, ниви. – 53, 132

Кайрашката чешма (*Къйрашкътъ чушмъ*) – Вишгр, ЮИ 4, чешма в м. Кайрака. – 60

Кайрашки лозя (*Къйрешки луз'а*) – Мус, 3 2, изкоренени лозя, ниви. По *МИ*. – 60

Кайрашкото тепе (*Къйрашкуну типе*) – Вишгр, ЮИ 5, могила в м. Кайрака. – 60

Кайречката (*Къйречкътъ*) – Мус, Ю 1,5, ниви над м. Кайрака. Член. *кайречка* "камениста местност". (Срв. *Кайречките* – Севл.; *Кайреците* – Първ.) – 53, 132

Кайчов кладенец (*Кайчуу кладениц*) – Бчерк, Ю 2,5, ниви, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Какърджа (*Какържъ, Къкържъ*) – Мих, ЮЗ 4, ниви. От тур. *kaKirca* "пор". – 51, 120, 136, 146

Калакастренски път (*Кълъкастрински път*) – Вишгр, 3 3, ниви, чер път за с. Красно градище (Калакастрово). – 60

Калакастро (*Кълъкастру*) – Бчерк, ЮЗ 12, ниви. В близост са до с. Красно градище (Калакастрово). По крепостта *Калакастро*. (62, ⁸⁹). – 52, 146

Калдъръма (*Кълдъръмъ*) – Мус, ЮЗ 2,5, ниви, каменисто. Член. *калдъръм* "път с каменна настилка", от тур. *kaldırım* – 53, 143

кале (*кълъ*): *Голъмо, Малко*. – "крепост, твърдина", от ар. тур. *kale*. – 146

Каленица (*Кал'ъницъ*) – Град, СЗ 2, равно. На места има големи локви, където се каляли биволите. От *кален* (прил.). Наставката *-ица* е с топонимична функция. – 29, 56, 133

Калетата (*Кълетътъ*) = *Алабови могили*. – 53, 131, 146

Калето (*Кълету*) – 1) *Бчерк*, ЮЗ 7, ниви. Има следи от зидове. Според легендата имало манастир; 2) *Вишгр*, СЗ 4, високо, остатъци от зидове; 3) *Мус*, ЮЗ 4, равно, гора, ниви; 4) *Рос*, Ю 1,5, стара крепост. – 53, 146

Калково (*Калкуу*) – 1) *Бчерк*, 3 3, ниви, пасище; 2) *Вишгр*, С 5, ливади край р. Росица; 3) *Рос*, ниско, равно, ливади.

В турски документи е регистрирана мезра Калково, ливадище (57, ¹⁷⁷). Прил. от изч. *ЛИ Калко*. – 54, 109, 146

Калчовото тръне (*Калчууту тръни*) – Бчерк, ЮИ 2, в мин. – пасище с тръни, храсти, сега – зеленчукова градина. По *ЛИ*. – 60

Калчовска махала (*Калчууџскъ мъълъ*) – Бчерк, 3 0,5, махала. По *РИ*. – 60

Калчовския геран (*Калчууџскийъ гирън*) – *Павл*, 3 4, ниви, кладенец. По *РИ*. – 60

Калънската махала (*Кълънскътъ мъълъ*) – Бчерк, 3 0,05, махала. По изч. РИ, от При *Калъна, от тур. *kalın* "дебел". (Вж. Троян. – Калънското.) – 60

Камарите (*Къмари́ти*) – Град, Ю 0,7. Имало две големи купи сено. – 29, 53, 138

Камбуровската махала (*Къмбүруу́скътъ мъълъ*) – Бчерк, И 0,05, махала. По РИ. – 60

Камене́ц (*Камини́ц*) – ДЛипи, И 1, поляна, ниви, каменна кариера. Прил. *камен* от *кам*, стбълг. *камы* "камък". Наставката *-ец* е с топонимична функция. (Вж. Панаг. – Каменица; Севл. – Камене́ц). – 56, 133

Каменна могила (*Каминъ муги́лъ*) – Патр, 3 0,5, височина. – 60

Каменската урва (*Каминскътъ урвѣ*) – ДЛипи, И 0,6, урва между два бряга в м. Камене́ц. – 60

Каменската чешми́чка (*Каминскътъ чушми́чкѣ*) – ДЛипи, И 1,5, чешми́чка в м. Камене́ц. – 60

ка́мък: Бѣлия, Давали́йския, Марков, Падналия, Пращия. – 132

Камъ́ка (*Камъ́кѣ*) – 1) = **Камъ́чето** – Вишгр, ЮИ 3, продълговат хълм със скали, пасище; 2) Град, ЮЗ 6, голям камък; 3) Пед, ЮЗ 3, ниви. Имало камък; 4) Рос, ЮИ 1,5, ниви. Има голяма скала. – 53, 132

камъ́не (*камъ́ни*): Рѣдино. Събир. от *камъ́к*. – 132

Камъ́чето (*Камъ́читу*) = **Камъ́ка**. – 53, 132

Канала (*Къна́лъ*) – Вар, И 0,3, воден канал от язовир "Ал. Стамболийски". – 53, 132

канара (*кънѣрѣ*): Ёменската, Заднишката, Над Заднишката, Под Заднишката. – 132

Канарите (*Кънѣри́ти*) – Бчерк, 3 3, каменни кариери. – 53, 132

Канев геран (*Кан'уу́ гиран*) – ДЛипи, 3 0,2, кладенец. По ЛИ. – 60

Канли гьол (*Къни́й г'ѡл*) – Стамб, 3 1, островче, пасище. От тур. *kanlı* "кървав", асим. – 60, 128

Канлъ дере (*Къли́нѣ дирѣ*) – Вишгр, Ю 4, гора в дол. Тук се сражавала четата на Хаджи Димитър. От тур. *kanlı* "кървав", вж. *дере*. – 40, 60, 114, 146

Кантаря (*Кънта́р'ѣ*) – Рос, И 0,5, голям кантар. – 41, 53, 143

кантон (*кънтѡн*): Малкия. – "малка къща на пазач по шосе или жп линия". – 143

Кантона (*Кънтонъ*) – 1) *Бут*, СЗ 1,5, ниви до жп кантон; 2) *Град*, С 1,5, ниви, кантон; 3) *Лесич*, Ю 2, ниви; 4) *Патр*, З 1,5, ниви до кантон; 5) *Рос*, СИ 0,2, ниви до кантон. – 53, 143

Канцеларската чешма (*Кънцилърскътъ чушмъ*) – *Паскал*, Ц, – 60

Капаклията (*Къпъклийътъ*) – *Бчерк*, Ю 1,5, гора, кладенец с капак. Остар. *капаклия* "който има капак". – 53

Капанчев гьол (*Къпанчуу г'ол*) – *ДЛипи*, С 5, ниви, водно. По изч. *При*. – 60

Капеш (*Капиш*) – *Мих*, Ю 5, гора, отвесни скали, от които капе вода. Образовано от глаголна основа; *-еш* е с топонимична функция. – 56

Капката (*Капкътъ*) – 1) *Вишгр*, И 4, скала с капеща вода; 2) *Мих*, ЮИ 4, ниви. От брега капе вода в кладенец до старото корито на реката. От *капка*, с начално значение "извор, чиято вода пада на едри капки" (46, ⁴²³). – 53

Каптажа (*Къптѡжъ*) – 1) *Бчерк*, Ю 3, каптирана водата на селото; 2) *Лесич*, С 0,2, ниви, резервоар за вода. – 53

Капчико (*Къпчыку*) – *ДЛипи*, Ю 3, хълмисто, гора, микроязовир. Член. *капчук* (делабиализация). – 48, 53

Капчишката река (*Къпчышкътъ рикъ*) – *ДЛипи*, Ю 6, река, минаваща през м. Капчико. Събира водите на няколко дерета и се влива в р. Ялия. – 60

Капчука (*Къпчукъ*) – *Паскал*, З 2, ниви, дере с извираща вода. – 52

кара (*къръ*): *Дермен*, *Катъ*, *Магарджий*. Тур. *kara* "суша, земя". – 132

Караасанската воденица (*Къръъсанскътъ уденицъ*) – *Мих*, Ю 1, воденица на дере. – 60

Караасанската чешма (*Къръъсанскътъ чушмъ*) – *Мих*, ЮЗ 2,5, чешма от турско време. По изч. *ЛП*. – 60

Караач дереси (*Къръач дириси*) = *Караш дереси* – *Кар*, С 5, дълбоко дере. Легенда – тук се извършвали много убийства. Имало голям бряст. От диал. *карач*, от тур. *karaağaç*. – 65, 131

Караачлъка (*Къръачлъкъ*) – *Батак*, ЮЗ 0,2, ниви, чешма. Имало брястове. От тур. *karaağaçlık* "брестак". – 53, 110, 137.

Карабакалката (*Къръбъкалкътъ*) – *Град*, З 0,6, чешма, строена от рода *Карабакалите*; *-ка* е с топонимична функция. – 56

Карабунар (*Къръ бунар*) – *Мус*, Ю 9. Имало кладенец. "Черния кладенец", от тур. *kara*, вж. *бунар*. – 60, 121

Карадечовска махала (*Къръдечууьскъ мъгълъ*) – Лесич, ЮИ 0,7.
По РИ. – 60

караджейка (*къръжейкъ*): *Малката*. – "воденица", от тур. – 140

Кара ери (*Кърà ирì*) – Павл, И 3, ниви, каменна кариера. От тур. *kara yeri* "черно място". – 60, 123

Караилюето кладенче (*Кърàилюууту клàдинчи*) = Дядо Ненковото клàденче. – 60

Караисен (*Кърàйсин*) – СелИ. По изч. тур. ЛИ *Кара Хюсеин: kara* "черен", *Исин* – диал. ф. от Хюсеин – "черния Хюсеин". Това съкращаване показва, че името е създадено от българи или потурчени българи, или от турчин, живял в българска среда. (Съществува подобна легенда – 57

Караисенски път (*Кърàисински пѐт*) = **Карàшкия пѐт** – *Батак*, И 1,5, ниви, чер път за с. Караисен. Ново име. – 60, 131

Кара кирез (*Кърà кирѐс*) – *Вишгр*, Ю 0,5, гористо. От тур. *kara kirez* "черна череша". – 60, 114, 137

Каралъка (*Кърълкъ*) – *Вар*, 3 3, равно, пресечено от старото корито на р. Осъм. Оттук вземали почва за мазане. Член. от тур. *karalik* "чернило". – 53, 113, 134

Караман дол (*Къръмàн дòл*) – *Вар*, СЗ 2, ниви, лозе, до гр. Левски. По махалата *Караман дол*, част от гр. Левски. – 59

Карамитевия геран (*Кърàмит'уйиъ гирàн*) – *Град*, И 3, равно, кладенец. По ЛИ. – 60

Кара орман (*Кърà урмàн*) – 1) *Вишгр*, Ю 2,5. Имало дъбова гора; 2) *Паскал*, 3 2, ниви. От тур. *kara orman* "черна гора". – 60, 114, 125

Караорманската река (*Кърàурмàнскътъ рикѐ*) – *Вишгр*, Ю 2, ниви, река, минаваща през м. *Кара орман*. – 60

Карапетковото гърло (*Кърàпѐткууту гѐрлу*) – *Град*, 3 3, ливада до старото корито на р. Осъм. – 60

Кара Петко йолу (*Кърà Пѐтку йулù*) – *Нед*, ЮЗ 1, ниви, чер път. – 75, 122

Карапетлия (*Кърàпитлик'ъ*) – *Нед*, СИ 3, ниви, смесена гора. Член. *карапетлик'* "вид дъб", от тур. *karapetlik*. – 41, 53, 137

Карахристова геран (*Кърàристуъ гирàн*) – *Град*, С 4, кладенец. По ЛИ. – 60

Кара чаир (*Кърà чъир*) – *Нед*, СЗ 1, височина, ливада. – 60, 122, 123

- Кара чалъ** (*Кърà чълъ*) – Павл, ЮЗ 3, пасище с тръни. От тур. *кага çali* "черния трън". – 60, 137
- Караш дереси** (*Кърàш дириси*) = **Караащ дереси**. – 119а, 131, 137
- Карашка поляна** (*Кърàшкъ пул'анъ*) – Слом, И 2, лозя, ниви, поляна към с. Караисен. – 60
- Карашките лозя** (*Кърàшкити луз'а*) – Паскал, И 6, лозя до землището на с. Караисен. – 60
- Карашкия мост** (*Кърàшкийъ мòс*) – Батак, мост на шосето на с. Караисен. – 60
- Карашкия път** (*Кърàшкийъ път*) = **Караисенски път**. – 60, 131
- Карашко** (*Кърàшку*) – ДЛипи, З 7, ливади към с. Караисен. – 27, 54
- Карашкото шосе** (*Кърàшкуну шусе*) – Бчерк, И 0,8, шосе за с. Караисен. – 60
- Карашлиевата ливада** (*Къръшлийуътъ ливадъ*) – Град, З 5, ливада към гр. Левеки (*Караагач*). – 60
- Карашлийка** (*Къръшлийкъ*) – Град, З 5, равнина. Известно време е била притежание на гр. Левски. -ка е с топонимична функция. – 56
- Картала** (*Къртълъ*) = **Картал байр** – Батак, СИ 1, височина. Имало много орли. От *картал*, от тур. *kartal* "орел". – 53, 136
- Картал байр** (*Къртъл бьйр*) = **Картала**. – 65, 110, 131, 136
- Карталов геран** (*Кърталуу гиранъ*) – Мих, Ю 0,7, кладенец. По РИ *Карталовци*. – 41, 60
- Катанската могила** (*Катънскътъ мугълъ*) – Павл, З 3, височина, ниви. По *Пр Катана*, от *катана* "едър кон" (59, ²⁴⁶). – 60
- Катилов кладенец** (*Кътйл'уу клад'ъницъ*) – ГЛипи, ЮЗ 0,3, кладенец. В говора *катил* "добиче с криви рога", но по-вероятно да е от *изч. Пр*, от тур. *katil* "убиец, престъпник". – 60, 109
- Катуница** (*Кътунцъ*) – Лесич, Ю 0,5, ниви край реката. От *катуи*. -ица е с топонимична функция. (Срв. *Катуница*, Панаг.; с. *Катуница*, Пловд.) – 29, 56, 143
- Катъ кара** (*Катъ къръ*) – Вишгр, З 5, трапища, ниви, гористо, ливади. От тур. *кап кага* "твърда земя". – 60, 114, 133
- Катъ кара буруна** (*Катъ къръ бурунъ*) – Вишгр, З 5, ниви, издадени като нос в м. Катъ кара. – 70
- Катъ кара гори** (*Катъ къръ гурй*) – Вишгр, ЮЗ 5, гори в м. Катъ кара. – 70

Кать кара ливадите (*Кат къръ ливадити*) – *Вишгр*, 3 4, ливади в м. Кать кара. – 70

Кать кара чучура (*Катъ къръ чучуръ*) – *Вишгр*, Ю 4, чешма в м. Кать кара. – 70

Качакова кладенец (*Къчакуъ кладиниц*) – *Слом*, 3 4, пасище, кладенец. По *Пр. Качака*, от тур. *касака* "беглец". – 60

Качица (*Качицъ*) – *ГЛипи*, СЗ 2,5, кръстовище на пътища. От *качица* "малка каца". (Вж. *Качица*, *Панаг.*; *Качица* (чешма), В. Търново. – 49, 51, 142.

Качишката река (*Качишкътъ рикъ*) – *ГЛипи*, 3 3, малка река, водеща начало от Качишката чешма в Качишкия геран. По *МИ*. – 60

Качишката чешма (*Качишкътъ чушмъ*) – *ГЛипи*, СЗ 1,5, чешма в м. Къчица. – 60

Качишкия връх (*Качишкийъ вѣр*) – *ГЛипи*, СЗ 2, заоблен връх над м. Къчица. – 60

Качишкия геран (*Качишкийъ гиран*) – *ГЛипи*, СЗ 3, голям кладенец в м. Къчица. – 60

Качката (*Качкътъ*) – 1) *Бчерк*, Ю 5, ниви, а от двете им страни – стръмнини; 2) *Вишгр*, Ю 2, кладенец с форма на каца. Член. *качка* "малка каца". – 53, 142

кая (*кѣйѣ*): *Ярѣ*. – тур. *кауа* "твърд, як камък; скала". – 132

Кая бунар (*Кѣйѣ бунар*) – *Мус*, ЮИ 6, кладенец, ниви. От тур. *кауа* "твърд, як камък", вж. *бунар*. – 65, 121

Кая дюзлю (*Кѣйѣ д'узл'ю*) – 1) *Вишгр*, 3 5, равна горска площ. На места се показва скала; 2) (*Кѣй д'узл'ю*) – *Бчерк*, ЮЗ 5, висока каменна равнина. Има равен камък. От тур. *düzlük* "равен, равнинен", *кауа* "скала". – 68, 112, 114

квартал (*квѣртал*): *Баренски*, *Влашки*

Келевикя (*Кивилик'ѣ*) – *Вар*, СЗ 3, закелявяла гора, ниви. По *изч. келевик* "място, заето с келяви дървета", преносно от *келяв* "който има кожна болест по главата". – 40, 41, 53, 113, 137

келеме (*килимѣ*): *Димитровото*, *Дѣлгото*, *Савата*, *Стамбълското*, *Чакмак*. – "изоставена да почива нива", от тур. *keleme*. – 138

келемета (*килимѣтѣ*): *Драчовските*, *Труфанските*. – 138

Келеметата (*Килимѣтѣтѣ*) – *Рос*, Ю 2, поляни, необработваемо. – 53, 138

Келемето (*Килимѣту*) – *Мус*, ЮЗ, 4,8, каменисто пасище. – 53, 138

Келик дере (*Килик дирѣ*) – *Вишгр*, Ю 0,5, дол, глинеста почва. От тур. *kellik* "голо, пусто място", вж. *дерѣ*. – 60, 133

Кенаровите буджаци (*Кинаруити бужаџи*) – ДЛипи, 3 3, малки горички. По РИ. – 60

Кенавиреолу (*Кинив рийъулу*) – ГЛипи, С 1,5. Крайните ниви сеели с коноп. От тур. *kenevir yol* "конопен път". – 57, 115

Кеневирликия (*Кинивирлик'ъ*) – Патр, И 0,3, ниви, засявани преди всичко с коноп. От тур. *kenevirlik* "конопенище". – 41, 53, 125, 137

Керековска махала (*Кѐрикуѳскъ мъълъ*) – Дъск, жителите ѝ са преселници от с. Кѐрека (Дряновско). По РИ. – 60

Кесик кору (*Кисѳ куру*) – 1) Бчерк, С 4, често сечена гора; 2) Град, 3 3, гора, пасище; 3) Дъск, ЮЗ 4,5, изсечена гора, пасище; 4) Павл, И 2, смесена гора, стари лозя; 5) Стамб, 3 1,5. Гората е изсечена. От *kesik* "отсечен", от тур. *kesik*, вж. *кору*. – 60, 112, 116, 118, 123, 128, 140

Кесикя (*Кисѳк'ъ*) – Вар, СЗ 3, гора, заградена от вода. – 41, 53, 113

Кесичина (*Кисичинъ*) – Вар, 3 2, равно, мочурливо, ливади. От **кесичина* "пръст, наслагваща се във вада за поливане, за отклонение на водата". – 51, 143

Кетенка (*Китѳнкъ*) – Град, СЗ 0,1, чешма, където топели лен. От тур. *keten* "лен", -ка е с топонимична функция. – 56, 137

Килевите мостове (*Кѳливити мустѳви*) – Бут, СИ 2, ниви, мостове на реката. По изч. ЛИ. – 60, 109

Килимцата (*Килимѳатъ*) – Вишгр, Ю 5, ливади. Пролетно време приличат на шарен килим. – 45, 53, 142

Кимова буджак (*Кѳмуѳ бужаѳ*) – Град, И 1, малка горичка. По ЛИ. – 60

Кимовия буджак (*Кѳмуѳийъ бужаѳ*) – Бут, С 2, малка горичка. По ЛИ. – 60

Кимовската махала (*Кѳмуѳскътъ мъълъ*) – Слом, 3 0,4. По РИ. – 60

Кираджийския път (*Киръѳийскийъ пѳт*) – 1) Батак, ЮЗ 0,2, чер път. Минавали кервани за гр. Свищов; 2) Паскал, С 1, чер път от гр. В. Търново за гр. Свищов; 3) Патр, С 4; 4) Слом, 3 7, ниви, път за гр. Свищов. От *кираѳия* "превозвач на стоки срещу заплащане на кирия". – 31, 60

кирез (*кирѳс*): *Кара*. – От тур. *kirez* "череша".

Кирезликия (*Киризлик'ъ*) – ДЛипи, С 2, лозя. В миналото имало много череша. От тур. *kirezlik* "черешка". – 41, 53, 137

Кирез меше (*Кирѣс мишѣ*) – *Вишгр*, Ю 5, дъбова гора. – 65, 114, 137

Кирилов гроб (*Кѣрилуѣ грѣп*) – *Мих*, ЮИ 2, ливада. Има гроб на четник от Априлското въстание. – 60

Киркова трап (*Кѣркуѣ трап*) – *Вишгр*, З 2, малка долина. По *изч. ЛИ*. – 60

Кирков гьол (*Кѣркуѣ г'ѡл*) – *Патр*, СЗ 1,5, водно в м. Отлака. По *ЛИ*. – 60

Кирова геран (*Кѣруѣ гира̀н*) – *Кар*, И 5, кладенец. – 60

Кирчовска махала (*Кѣрчуѣскѣ мъѡлѣ*) – *Бчерк*, З 0,5, махала. – 60

Киселчова поляна (*Кѣсилчуѣ пул'анѣ*) – *Мих*, ЮИ 4, разорана поляна. По *РИ*. – 60

Кисъра (*Кѣсърѣ*) – *Град*, СИ 1, насечено. При вървене се потъва. От тур. *kısır* "неплодороден". – 53, 116, 133

Китай махала (*Китѡй мъѡлѣ*) – *Мих*, И 0,3, махала. Според хората жителите ѝ са с назадничави разбирания. Преносно по име на държава. Ново. – 70

Китката (*Кѣткѡтѣ*) – *Павл*, С 1, изкоренена гора. Останали са няколко дървета като китка. – 24, 53, 137

Кичера (*Кѣч'ърѣ*) – 1) *Дъск*, СЗ 0,5, високо, ниви, а в средата – малка горичка; 2) *Лесич*, И 0,4. Дърветата образуват кичур; 3) *Патр*, И 1,5, ниви в гори с много кичести круши. Член. *кѣчер* = *кѣчур*. – 53, 137

Кичеро (*Кѣч'ѣру*) – *ГЛипи*, С 2, височина. – 46, 53, 137

Кичерската могила (*Кѣч'ѣрскѣтѣ мугѣлѣ*) – *ГЛипи*, С 2, височина в м. Кйчура. – 60

Кичерския път (*Кѣч'ѣрскѣйѣ пѣт*) – 1) *ГЛипи*, С 1,5, чер път, минаващ през м. Кйчура; 2) *Патр*, З 2, чер път за м. Кйчура. – 60

Кичур тепе (*Кѣч'ѣр тѣпѣ*) – 1) *Павл*, З 2, височина. На билото има няколко дървета; 2) *Патр*, З 5, най-високата част от землището с дървета, приличащи на кичур. – 65

кладенец (*кладѣниѣ*, *клад'ѣниѣ*): *Андрѣев*, *Бакѡлов*, *Бакрѡшки*, *Баракова*, *Бѣйниския*, *Бѣлия*, *Бѡгданския*, *Бѡйчовия*, *Бѡлкова*, *Вѣчов*, *Гѡжѡлов*, *Гѣнков*, *Гѣшов*, *Голѣмия*, *Гѡрен*, *Гѡрния*, *Гутевия*, *Гѡзѣпския*, *Гѡрков*, *Дѡцов*, *Дѡлния*, *Дрѡчовския*, *Дюлгѣрова*, *Дѡнков*, *Епчов*, *Зарѣниския*, *Инокѡлу*, *Исменовия*, *Кайчов*, *Катѣлов*, *Качѡкова*, *Кѡйчова*, *Лѡзински*, *Маджѡров*, *Марков*, *Мѣтев*, *Мешѣлѣшкия*, *Мѣнков*, *Мѣнковия*, *Мѣрчова*, *Мѣшков*, *Мѡновския*, *Мрѣмор-*

ския, Мушмурѝнов, На Бурлов гърния, Над Владѝковия, Плдчения, Под Дацов, Пдповия, Пдповския, Рабчов, Сандев, Сѝмов, Сѝмовия, Спѝров, Стайков, Тѝнев, Трѝшов, Тѝнковия, Хаджѝ Хрѝстов, Хдд-жов, Червѝнския, Шаламанов, Янков. – 23, 132

кладенеца (кладѝници): На Гѝтеви, На Ичкоолу, На Мѝшеолу, На Терзѝеолу, На Хрѝстоолу, На Юсѝфа. – 132

Кладенеца в Горното ливаде (Кладѝницѝ в Гд̀рнута лива̀ди) = Кладенеца сѝс земята – Патр, кладенец в м. Гд̀рното лива̀де. – 80

Кладенеца Коуко (Кладѝницѝ Куѝку) = Коѝка – ДЛипи, 3 2, кладенец. По МИ. – 48, 66

Кладенеца на Дечови (Кладѝницѝ нѝ Дѝчуи) – Вишгр, 3 3, кладенец. По РИ. – 81

Кладенеца на Долна поляна (Кладѝницѝ нѝ Дд̀лнѝ пул'анѝ) – Павл, И 0,6, кладенец в м. Дд̀лна поляна. – 80

Кладенеца на Калчови (Кладѝницѝ нѝ Калчуи) – Павл, И 2, кладенец. По РИ. – 81

Кладенеца на Кичера (Клад'ѝницѝ нѝ Кѝч'ѝрѝ) – Дѝск, СЗ 0,6, кладенец. По МИ. – 80

Кладенеца на Метеолу (Клад'ѝницѝ нѝ Мѝт'уулу) = Мѝтев кладенец = Мѝтеолу герѝня = На Мѝтеви герѝня – Нед, 3 2, кладенец. По ФИ. – 81, 131

Кладенеца на Хрѝстови (Кладѝницѝ нѝ Рѝстуи) – Вишгр, 3 4, кладенец. По РИ. – 81

Кладенеца на Чолаковци (Кладѝницѝ нѝ Чулакуѝци) = Делибѝшев герѝн. По РИ. – 81, 131

Кладенеца при зелените градини (Кладѝницѝ при зѝлѝнти грѝдѝни) – Стамб, 3 2,5, извор до зеленчукови градини. – 89

Кладенеца сѝс земята (Кладѝницѝ з зим'ѝтѝ) = Кладенеца в Гд̀рното лива̀де – кладенец, равен сѝс земята. – 79, 131

кладѝнци (кладѝници): Владѝковите, Гюллѝшките, Дервѝнските, Дѝдови Пѝтровите, Мрѝморските, Мѝтевите, Сѝхите, Трѝскавите, Чаталѝти, Червѝнковите. – 132

Кладѝнци у Бѝли бряг (Кладѝници у Бѝли бр'ак) – Павл, СИ 1, изворчета в м. Бѝли бряг. – 80

Кладѝниците (Кладѝници) – 1) Вар, Ю 1, ниви, няколко кладенеца; 2) = Зарѝанския кладенец. – 53, 131, 132

кладѝнче (клад'ѝнчи): Барѝтеното, Бурловското, Гд̀рно Белмѝшко, Дѝдо Нѝнковото, Дѝдо Сѝвовото, Дѝдово Цвѝтковото, Дѝдовото Марѝново, Дѝдовото Нѝдково, Дѝдовото Цд̀нково,

Ковачевската чешма (*Кувачуџскътъ чушмѣ*) – Мих, Ю 2, извор в м. Ковачевец. – 60

Ковията (*Кувийѣтъ*) – 1) Батак, С 2, трап, от който се черпи вода за поливане; 2) ГЛипи, И 1, трап с извираща вода. Член. *ковия* "трап, яма". – 53, 138

Ковчаза (*Кувчазъ*) – Вишгр, И 2,5, част от м. Гдлеш; малък сух дол между два хълма. Вероятно умал. от тур. *kof* "пуст, пустота" – *kofçağaz*. (Срв. В турски документи – с. *Коваджа Неджак* (XV в.), преименувано в с. *Ковчас* (Лозенградско) (100, ⁸⁷). До 1951 г. е съществувало с. *Ковчаз* (Еленско), което е преименувано в с. *Рекичка*.) – 53, 114, 133

Коджа баир (*Кужа бѣир*) – Вар, СЗ 4, високо, пасище, гора. От *коджа*, тур. *коса* "голям", вж. *баир*. – 31, 60, 113

Коджа бозалък (*Кужа бузълѣк*) – Павл, З 6, ниви, лозя; – 60, 123

Козарския път (*Кузарский пѣт*) – Слом, З 1, чер път, по който изкарвали козите на паша. – 60

Койчова кладенец (*Кдйчуѣ кладиницѣ*) – Бчерк, Ю 3, кладенец. – 60

Кокарджа (*Кукържѣ*) – 1) Бчерк, Ю, ливади, чешма; 2) Вишгр, СЗ 4, равно, ниви, гори. От *кокарджа* "язовец, пор", от тур. *кокарса*. (Срв. *Кукържѣ бунар*, Еленско – архива). – 31, 51, 112, 114, 135

Кокарджата (*Кукържѣтъ*) – Стамб, ЮЗ 1,5, изкоренени гори, ниви. – 53, 135

Колевата гора (*Кдла'уѣтъ гурѣ*) – Дъск, ЮИ 1,5, гора. По ЛИ. – 60

колиба (*кулибѣ*): *Байданската*, *Бдтевата*, *Бойновата*, *Зарезанската*, *Кдчовата*, *Шдшковата*. – 143

колибата (*кулибѣтъ*): *На Байците*, *На Бояджѣите*, *На Киселите*, *На Митраджѣика*. – 143

Колибата (*Кулибѣтъ*) – Бут, ЮЗ 2, колиба в лозята. – 53, 143

Колибата на даскал Иван (*Кулибѣтъ на даскал Иван*) – Батак, ЮЗ 3, колиба сред лозе. По ЛИ. – 87

Колибата на даскал Тодор (*Кулибѣтъ на даскал Тодур*) – Павл, С 2, колиба в м. Бѣли бряг. По името на собственика. – 87

Колибата на Доси (*Кулибѣтъ на Ддси*) – Батак, Ю 3, изоставена къща. По ЛИ. – 82

Колибата на Иванчови (*Кулибѣтъ на Иванчуи*) – Павл, ниви, колиба. По РИ. – 81

Колибата на Цончов Моньо (*Кулѝбѣтъ нѣ Цѝнчуѣ Мѝн'у*) – Батак, Ю 3, колиба в м. Картала. По името на собственика. – 86

Колчако (*Кулчѣку*) – ГЛипи, СЗ 7, салкъмова гора. Вероятно по изч. *ПРИ*, от *колчѣк* "на коляно, на лакът на дреха пришита ивица, изработена с гайтан". (Вж. Панаг. – *Колчакова кория*.) – 48, 53, 109

Колчов храст (*Кѝлчуѣ рѣс*) – Лесич, ЮИ 0,04, ниви. Имало храст. По изч. *ЛИ*, което днес се пази в *РИ*. – 60

Комитските дупки (*Кумѝцкити дѣпки*) – Мус, Ю 2,2, дупки. Тук се укривали оцелелите след Априлското въстание. От нариц. *комѝта*. – 39, 60

Коноолу гераня (*Кѝнуулу гирѣн'ѣ*) – Нед, СЗ 0,7, равно, ниви, кладенец. По *ФИ*. – 71

Конопята (*Кунуп'атѣ*) – Лесич, Ю 0,15. Нивите ссели най-често с коноп. – 53, 137

Конската пътека (*Кѝнскѣтъ пѣтѣкѣ*) = **Кѝнския пѣт** – Мус, Ю 2, гора. – 60, 131, 139

Конския пѣт (*Кѝнскѝйѣ пѣт*) = **Кѝнската пѣтека**. – 60, 131, 139

копак (*купѣк*): **Нѣдева**. – "изкоренена гора". – 138

Копака (*Купѣкѣ*) – 1) *Град*, З 5, изкоренена гора, ниви; 2) *Мус*, СЗ 1,5, равно. Имало гори. – 53, 138

Копаната могила (*Купѣнтѣ мугѣлѣ*) – *Павл*, С 1, височина, разкопавана често от иманярите. Има следи от погребения. – 29, 60, 144

Копаната могилка (*Купѣнтѣ мугѣлкѣ*) – *Слом*, Ю 1, изкуствена височина, правена от копана почва. – 60

Копаран дереси (*Купѣран дирисѣ*) – *Бат*, И 0,5, мочурливо. Легенда – тук било първото място на селото. Според хората името е по вид трева, но най-вероятно да е по изч. *ПРИ*, от *копаран* – вид дреха. – 65, 110

Копациите (*Купѣцити*) – 1) *Бут*, изкоренена гора, ниви, лозя; 2) *Вар*, И 2, изкопана гора; 3) *Мус*, С 3,5, изкоренена гора. – 53, 138.

Копачето (*Купѣчиту*) – *ДЛипи*, С 3,5, изкоренена гора. – 53, 138

Копашкия пѣт (*Купѣшкиѣ пѣт*) – *Бут*, З 1, чер пѣт за м. *Копѣците*. – 60

коренак (*куринѣк*): **Белнѣков**. – 138

Коренака (*Курнѣкѣ*) = **Айкѣна**. – Имало гѣста гора, която днес е изкоренена. – 53, 131, 138

Коренаците (*Куринàцити, Курнàцити*) – 1) *Бчерк*, ЮЗ 5, изкоренена гора, ниви; 2) *Лесич*, ЮЗ 4, ниви. Гората е изкоренена; 3) *Стамб*, изкоренена гора. – 53, 138

Коренашкия път (*Курнàшкий пѣт*) – *Лесич*, ЮЗ 3, чер път, отиващ за м. Коренаците. – 60

Корея (*Курейъ*) = **Боъза**. – *махала*. Името поради това, че жителите ѝ не искали да влизат в ТКЗС. Преносно. – 49, 52, 131

Корието (*Курйити*) – *Вишгр*, ЮЗ 0,4, гора. – 53, 137

корни (*курйи*): *Българските, Дъртите, Лесичерските, Ндвите, Солàшки, Шавàришките*. – 137

Кориите (*Курйити*) – *Вишгр*, Ю 3, гори. – 53; 137

корийка (*курййкъ*): *Илйева, Липнишката, Малката, Пàновата, Хинковата*. – 137

Корийката (*Курййкътъ*) – 1) *Мус*, С 1. Имало малка горичка; 2) *Патр*, С 2,5, ниви, гора; 3) *Слом*, С 7, малка горичка, ниви. – 53, 137, 144

Корийките (*Курййкити*) – *Глипи*, Ю 1, малка горичка, ниви. – 53, 137

Коритата (*Курйтàтъ*) – *Бат*, З 1,5. Прилича на корито. – 24, 53, 142

кория (*курййъ*): *Асàнска, Бàнчова, Батàшката, Бейовата, Варанска, Голямата, Дебелата, Джалийската, Димчовата, Дòлната, Дъскотската, Дядо Пàновата, Дядовата Пàнова, Илчовата, Кучкàнска, Кюмòрколевската, Кючòдкова, Лауната, Лисновска, Малката, Моллòвата, Муцовата, Оценйковата, Пашалййската, Под Голямата, Под Дебелата, Под Малката, Помàкова, Райтската, Селската, Тòнката, Унгова, Хасàнова, Чучурчето в Дòлната, Шйшавата, Шушòлевата, Ярòмова*. – "гора", от тур. *коги*. – 137

корията (*курййтъ*): *На Бòйчоолу*. – 137

Корията (*Курййтъ*) – 1) *Бут*, ЮИ 1,5. Имало гора; 2) *Бчерк*, И 1,5, вир на р. Росица, гора; 3) *Лесич*, Ю 3,5. Имало гора; 4) *Стамб*, Ю 1,2, хълмисто, гора. – 53, 137

Корията на Бойчоолу (*Курййтъ нъ Бòйчуулу*) – *Вишгр*, З 3, дъбова гора. – По *РИ*. – 81

кору (*курù, кууру*): *Данчо, Дермèn, Кесì, Мемйш, Тòп*. – тур. *коги* "гора". – 137

корусу (*курусу*): *Аламòр, Дермèn, Дрàn, Пайтàл*. – Тур. *kòrusu* "подобно на гора". – 137

- Косева трап** (*Кòс'уь трап*) – Дъск, Ю 0,5, ниско, ниви. – 60
- Косичиня** (*Кусичйн'ь*) – Град, С 2. Мочурливи ливади, от които се коси хубаво сенò. От **косичина* "трева, която расте на гъсти кичури". (Вж. *Косичина*, Панаг.). – 41, 51
- Косора** (*Кусòръ*) – Слом, 3 2,5, стръмно, гора. От **косор* "изсечена и поникнала млада гора" (125, ₂₁₇). – 53, 129, 137
- Костадиновската воденица** (*Кустъдйнууьскътъ удèнцъ*) – Слом, ЮЗ 0,7, воденица. По изч. РИ. – 60
- Костовата воденица** (*Кòстуътъ удèнцъ*) – Вар, ЮИ 2, гора, воденица. По ЛИ. – 60
- Костов геран** (*Кòстуу гиран*) – ДЛипн, С 2, ниви, кладенец. – 60
- Котаковите круши** (*Кутàкуити круши*) – Бчерк, СИ 2, ниви. Имало круши. По Пр *Котаците*. – 60
- Коука** (*Куукъ*) = **Кладенеца Коуко**. – От тур. *ковик* "кухина, празнина". – 53, 131
- Кочаш** (*Кучаш*) – Паскал, И 3, ниви. Тур. *koşaş* "плашлив" (за камила); колар". Според легендата имало село *Кочашли*. Вероятно по изч. При. Срв. *Кочашови ниве*, Панаг.) – 52, 124, 145
- Кочовата колиба** (*Кòчуътъ кулйбъ*) – Паскал, СИ 2, ниви, колиба. По ЛИ. – 60
- кошаре** (*кушèри*): Гòрно, Дòлно. – 139
- Кошарето** (*Кушèриту*) – Лесич, Ю 1,5, равнина. Тук овчарите събирали овцете през зимата. Събир. от *кошàра*. – 28, 29, 53, 139
- кошари** (*кушèри*): Вèхтите, Стàрите. – 139
- Кошарите** (*Кушèрити*) – 1) Нед, С 1, ниви. Имало овчарски кошари; 2) Слом, СЗ 5, ниви. – 53, 139
- Кашарищата** (*Кушèриштътъ*) – Мус, Ю 6, ниви. Член. мн. ч. от *кошàрище* "място с много кошари". – 53, 139
- Кошарките** (*Кушèркити*) – Бут, ЮЗ, поляни, заградени с тръни. – 28, 53, 139
- Коюн бунар** (*Куйу̀н бунàр*) – Батак, ЮЗ 1, извор, където поели овцете. От тур. *koюн* "овца", вж. *бунàр*. – 65, 110, 139
- Коюнджийското** (*Куйу̀нжй̀йскуту*) – Град, Ю 2, ниви. По РИ. – 31, 55
- Краишката** (*Крàiшкътъ*) = **Крàiшка чешмà** – Лесич, СЗ 2, чешма. – 55, 131
- Краишка чешма** (*Крàiшкъ чушмè*) = **Крàiшката**. По МИ. – 60, 131

Краище (*Кра̀ишти*) – 1) *Лесич*, СЗ 0,02, ниви в края на землището. Намерени са глинени съдове; 2) *Мих*, Ю 1, пасище, ниви в края на селото; 3) *Стамб*, ниви в края на землището. – 49, 51, 132

Краището (*Кра̀иштиту*) – 1) *Бут*, С 0,9, пасище в края на селото; 2) *Бчерк*, СЗ 1, пасище в края на селището. – 53, 132, 146

Краището у Соватю (*Кра̀иштиту у Сува̀т'у*) – *ДЛипн*, ЮЗ 1,5, пасище в края на м. Соватя. – 80

край: *Отвѣденския*. –

Край Арка (*Крѣй Аркѣ*) – *Бчерк*, С 1, пасище до вада. – 53, 91

Край Гладника (*Крѣй Гладникѣ*) – *Бчерк*, С 3, пасище до м. Гладника. – 91

Край Джалилската кория (*Крѣй Жѣлѣлскѣтъ курѣйѣ*) – *Слом*, С 4,5. По *МИ*. – 91

Край Кладенчето (*Крѣй Клад'ѣнчиту*) – *Стамб*, И 3, гора, ниви. – 91

Край ливадето (*Крѣй ливадѣту*, *Крѣй ливѣтту*) – 1) *Бчерк*, ЮЗ 2, ниви; 2) *Вишгр*, И 7, ниви край ливада. – 34, 90

Край ливадите (*Крѣй ливадѣти*) – 1) *Лесич*, ЮИ 1,5, пасище; 2) *Стамб*, И 1, ниви до ливада. – 90

Край линията (*Крѣй лѣнийѣтъ*) – *Бчерк*, С 3, ниви до ж. п. линия. – 90

Крайната чешма (*Крѣйнѣтъ чушмѣ*) = *Кѣонта* – *Вишгр*, З 0,1, чешма в края на селото. – 60

Край Неданската усойница (*Крѣй Нѣдѣнскѣтъ соѣйницѣ*) – *Слом*, ЮЗ 3, ниви до м. Неданската усойница. – 91

Крайника (*Крѣйникѣ*) – *Кар*, З 1, кладенец в края на селото. – 53

Крайните ливади (*Крѣйнѣти ливѣди*) = *Крѣйното ливѣде* – *Кар*, ЮИ 1,5, ниви, ливади край селото. – 60, 131

Крайните лозя (*Крѣйнѣти луз'ѣ*) – *Кар*, Ю 0,3, ниви, лозя в края на селото. – 60

Крайния геран (*Крѣйнийѣ гѣран*) – *ДЛипн*, С 0,03, кладенец в края на селото. – 60

Крайното ливаде (*Крѣйнуту ливѣди*) = *Крѣйните ливѣди*. – 60, 131

Край Ормана (*Крѣй Урмѣнѣ*) – *ГЛипн*, СЗ 3, гора, ниви. По *МИ*. – 91

Край полето (*Крѣй пулѣту*) – *Лесич*, Ю 2, ниви. – 90

Край поляната (*Крѣй пул'ѣнтѣ*) – 1) *Вишгр*, ниви, по регистър; 2) *Стамб*, ЮИ 1, ниви край пасище. – 90

Край реката (*Кръй рикѡтъ*) – 1) *Бчерк*, ниви, по регистър; 2) *ГЛипи*, Ю 0,1, ниви до реката. – 90

Край Росица (*Кръй Русѡцѡ*) – *Бчерк*, ниви. – 91

Край село (*Кръй сѡлу*) – 1) *Батак*, ниви край селото; 2) = **Ширѡкия пѣт** – *Бут*, С 1, ниви край селото; 3) *Бчерк*, СИ 1, ниви, зеленчукови градини; 4) *ГЛипи*, З 0,1, ниви; 5) *ДЛипи*, всички ниви край селото; 6) *Лесич*, З 0,2, ниви, овощни градини. – 90, 131

Край селото (*Кръй сѡлуту*) – *Вишгр*, Ю 0,5, равнина до селото, лозя. – 90

Край Чатала (*Кръй Чѡтѡлѡ*) – *Бут*, Ю 1,5, гористо до м. Чатала. – 91

Край Червена (*Кръй Чирвѡнѡ*) – *Слом*, З 8, ниви до с. Червена. – 91

Край Червенските кладенци (*Кръй Чирвѡнскити клѡдинци*) – *Слом*, СЗ 4, ниви до кладенец, който е в землището на с. Червена. – 91

Край шосето (*Кръй шусѡту*) – 1) *Бчерк*, З 0,5, ниви, шосе за с. Росица; 2) *Стамб*, ЮИ 2, ниви. – 90

Крайна река (*Кръйнѡ рикѡ*) – *ДЛипи*, С 0,5, река, минаваща в края на селото. – 60

Края (*Кръйѡ*) – 1) *Кар*, С 0,5, ниви, пасище край землището; 2) *Нед*, ЮЗ 1, равнина, ниви, – 53

Кремиковци (*Кримѡкуѡци*) – *Бут*, ниви. Ново име, защото са построени нови здания. По завода *Кремѡковци*. – 49, 52

Крибук – *Вишгр*, С 3, високо, смесени гори. Неясно. – 58, 130

Крибушкия кайрак (*Крибушкиѡ кѡйрѡк*) – *Вишгр*, С 3, пасище, каменисто. По *МИ*. – 60

кривина (*кривинѡ*): *Гънгѡлова*. – "криволичещо място". – 133

Кривината (*Кривинѡтъ*) = *Гънгѡлова кривина*. Ниви около криволичеща кривина. – 53, 131, 133

кривинѡ: *Дѡковски*. – 133.

Кривинлика (*Кривинликѡ*) – *Вар*, З 2, ниви, криволичещи около баир. От *кривинлик*. – 53, 133

Кривия гѡл (*Кривийѡ г'ѡл*) – *Слом*, И 1, поляна с гѡл, който е с форма на полумесец. – 60

Криволите (*Крѡулити*) – *Град*, З 6, равнина, горичка, където р. Осѡм прави завой. От *крѡвул* "криволичещо място". – 29, 53

круша (*крѡшѡ*): *Дѡковата*, *Терзѡевата*, *Черкѡвната*. – 137

крушѡк: *Дрѡкова*. – Събир. от *крѡша*. – 137

Крушака (*Крушакъ*) – 1) *Вишгр*, З 1, гора с много диви круши; 2) *Мус*, И 1,2, имало много крушови дървета; 3) *Паскал*, С 0,5, много хубави крушови дървета. – 53, 137

Крушаците (*Крушацици*) = **Крушето** – *ДЛипи*, СЗ 1, равно, ниви. – 53, 131, 137

Крушето (*Крушцу*) = **Крушациците**. – 29, 53, 131, 137

круши: *Котаквите*, *Трѹте*, *Чѹстите*. – 137

Крушите (*Крушити*) – *Павл*, СЗ 4,5, ниви с хубави крушови дървета. – 53, 137

крушки: *Гѹстите*. – 137

крушките (*крушкити*): *Славянка*. – 137

Крушките (*Крушкити*) – 1) *Бут*, Ю 1,8, хълмисто, обрасло с крушови дървета; 2) *Вишгр*, Ю 1,5. Имало две големи круши. – 53

Крушунския път (*Крушунскийъ пѹт*) – *Град*, З 1, ниви, лозя, път за с. Крушѹна, Ловешко. – 60

крѹв (*крѹф*): *Заяшката*, *Зайчата*.

Кръста (*Кръстѹ*) – 1) *Бчерк*, С 0,6, кръст във връзка с Априлското въстание; 2) *Рос*, Ю 2, ниви. Има дървен кръст. – 53, 144

Кръстева воденица (*Кръст'уѹ удѹенѹѹ*) – *Вар*, Ю 0,3, ниви до воденица. По *ЛИ*. – 60

Кръстѹц – *Вишгр*, С 0,05, възвишение. Кръстосват се пътища. – От *крѹстѹц*, умал. от *крѹст*. (Срв. гара *Кръстец*). – 51, 143

Кръстинкова геран (*Кръстѹнкуѹ гирѹн*) – *Кар*, ЮИ 1, кладенец. По *РИ*. – 60

Кръстопѹтя (*Кръстѹпѹт'ѹ*) – *Мус*, С 1, три пътя се кръстосват. – 53, 143

Куева поляна (*Кѹйуѹ пул'ѹнѹ*) – *Бут*, З 1, пасище, ниви. По *ЛИ*. – 60

Кувеска махала (*Кѹйуѹскѹ мѹѹлѹ*) – *Павл*, Ц. По *РИ*. – 60

Куза (*Кѹзѹ*) – 1) *Бчерк*, СЗ 9, наклон на север, ниви; 2) *Вар*, СЗ 5, пасище, гори; 3) *Град*, СЗ 2, хълм, пасище. Открит е водопровод и бронзова плочка; 4) *Павл*, ЮЗ 5, северен склон, ниви, гори; 5) *Патр*, СЗ 3,5, смесена гора на северен склон; 6) *Рос*, по регистър. От тур. *kiz* "усойна". – 53, 132

Кузеолу (*Кѹз'ѹлу*) – *Дѹск*, И 4, северен склон, ниви. Лексикализация от тур. *kiz* "усойна", вж. *йолу*. – 57, 118

кузѹ: *Айляи*, *Ахчалѹ*. – 132

Кукувица (*Кукуйѹѹ*) – *Вишгр*, З 5, гора, лозя. (Срв. *Кукувица*, Севл.) – 49, 51, 136

кулък: Яр. – От тур. *kulak* "ухо". – 132

Кулаксъзова могила (*Кулъксъзуь мугълъ*) – Патр, ЮЗ 4,5, изкуствена могила. По При, от тур. *kulaksiz* "нямащ ухо". – 60

Кулевец (*Къл'уиц*) – Вишгр, ЮЗ 2, ниви, лозе. По изч. ЛИ *Кульо, Куло*. -ец е с топонимична функция. – 56, 109

Куллата (*Куллътъ*) = **Чүката** – Вишгр, И 2, хълм, гори, ниви. Легенда. Имало кула, която при строежа се събаряла, затова зазидали вярната жена на един от зидарите – Виша. Не е изключено да е от тур. *kullı* "робско". – 58, 131, 146

кумлук: *Примковия*. – Тур. *kımluk* "пясък, песъчливо място". – 133

Кумлука (*Кунлукъ*) – 1) Бчерк, З 1,5, ниви на песъчливо място; 2) Град, С 2, ливади до р. Осъм. – 34, 53, 112, 116, 133

Кумруджата (*Кумружътъ*) – Мих, И 3, гора. От тур. *kımrıca* "гълъбов (гълъб)". – 31, 53, 120, 136

Куновото (*Кунууту*) – Мих, ЮЗ 6, гора, ниви. По ЛИ. – 55

Кунчовото (*Кунчууту*) – Бут, СЗ 0,5, ниви. По ЛИ. – 55

Курдова могила (*Курдуь мугълъ*) – 1) ГЛипн, С 3, височина, обрасла с храсти; 2) Нед, С 3, височина, ниви. По ЛИ. – 50, 60

Курдовата чешма (*Курдуътъ чушмъ*) – Патр, ЮЗ 1,5, чешма. По ЛИ. – 60

Курдов бостан (*Курдуь бустан*) – ГЛипн, Ю 0,5, зеленчукова градина. По изч. ЛИ. – 60

Курпанец (*Курпаниц*) = **Ломята**. – Слом, ЮЗ 3,5, равнина по продължение на два хълма. Копаели глина. Мястото остава в ниското и при дъждовни и сушави години не може да се обработва нормално. Няма данни за оброк. Вероятно е от *курбан* "жертва, жертвоприношение", от тур. *kurban*, с редуване на *n* – *b* (*пунар* – *бунар*). Наславката -ец е с топонимична функция. – 56, 131

Курпанския път (*Курпанскийъ път*) – Слом, ЮЗ 1,5, път за м. *Курпанец*. – 60

Курт бунар (*Кур бунар*) – Кар, И 7,5, ниско, мочурливо, ниви. От тур. *kurt* "вълк, вълчи", вж. *бунар*. – 29, 65, 119а, 136

Куртбунарския път (*Курбунарскийъ път*) – Кар, И 3, чер път. По МИ. – 60

Курт куюсу (*Кур куйусу*) – Стамб, И 2, ниви. Копаели трапове за ловене на вълци. От тур. *kurt kuyusu* "вълчи трап". – 29, 65, 128, 136

Курт тепе (*Кур тинѐ*) – Град, З 8, хълм, по който в миналото минавали много вълци. – 29, 65, 116, 136

Куру дере (*Куру̀ дирè*) – 1) *Павл*, З 3. Извира от м. Кованлѝка, приема водите от м. Гãговица и Върбòвската чешмà и се влива в р. Росица; 2) *Паскал*, Ц, дере; 3) *Стамб*, С 1,5, дол, в който някога имало извор. От тур. *kurü* "сух", вж. *дере*. – 60, 123, 124, 128

Куруджа дере (*Куружè дирè*) – *Вишгр*, Ю 7, сухо дере. – 31, 60, 114

Куру̀ дол – *Рос*, Ю 2, сух дол, обрасъл с трева. – 60, 126

Куруклука (*Куруклукъ*) – *Кар*, Ю 2,5, северен склон. От тур. *kurukluk* "място, където трудно зреят плодовете". – 53, 133

Куруклуко (*Куруклукó*) – *ДЛипи*, СЗ 6, северен склон, ниви. – 49, 53, 133

Куруклушкия геран (*Куруклúшкийъ гирàн*) – *ДЛипи*, С 5, ниви в м. Куруклúка. – 60

Кутра (*Кúтръ*) – *Лесич*, С 2, каменяк, рядка гора. По изч. *ЛИ* – тип *Драца*, без да изключваме възможността от нгр. *кодтра* "чело, глава". (Срв. *Кутричка баир*, *Панаг.*; *Кутра могила*, *Габр.*) – 55, 109

Кутрова бара (*Кúтруъ баръ*, *Кутрòъ баръ*) – 1) *Вишгр*, Ю 5. Някога е имало рекичка; 2) *Мих*, Ю 1, водно, ниви. – 60, 109

Кутул чешма (*Кúтул чушмè*) = **На Кúтулка** – *Лесич*, С 1,5, малка чешма, приличаща на счупен рог. Прил. *кúтул* "със счупен рог". В говора *кúтул* "слабо животно, кранта". – 60, 131

Куцинските брястове (*Куцинскити бр'èстувè*) – *Павл*, З 1, ниви с брястови дървета. По *РИ*. – 60

Кучканска кория (*Кучканскъ курийъ*) – *Мус*, И 2. По *ПРИ*. – 60

Крушова пролаз (*Кúшуъ прòлгс*) – *Мус*, Ю 3, височина, която се пресича. По *ЛИ*. – 60

куюсу (*куйусу*): *Курт*. – тур. *kuyu* "яма, дупка". – 132

Къзлаша (*Къзлèшъ*) – *Патр*, З 2,5, ниви с твърда, глинеста почва. Вероятно от **къзлèш* "място, изблестващо на червена глинеста почва". (Срв. *букèш*). (Вж. *Панаг.* – *Къзлèча*). – 53, 133

Къзъл алат (*Къзъл èлат*) – *Батак*, З 1, крушови дървета. От тур. *kizil* "червен", *ahlat* "дива круша". – 60, 110, 137

Къзълджика (*Къзълджикъ*) – *Паскал*, С 1,5, камънак, ниви. Член. *къзълджик*, от тур. *kizilcik* "дрян". – 31, 53, 124, 137

Къзъл чубук – 1) *Бут*, Ю 2, ниви, гора. Имало храст, от който правели лули; 2) *Нед*, СЗ 4, ливади, ниви. От тур. *kizil* "червен", *sivik* "пръст, пръчка". – 60, 111, 122, 137

Към Долно Бутово (*Към Дòлну Бùтуу*) – Павл, ЮИ 1, ливади. По *МИ*. – 91

Къневата чешма (*Кън'уътъ чушмъ*) – ГЛипн, И 1, чешма. По *изч. ЛИ*. – 60.

Къно Иванов гроб (*Къну Ивãнуу грòп*) – Паскал, СИ 1,5, гори, ниви. По *изч. ЛИ*. – 43, 145

Къно Мицовския геран (*Къну Мйцууьскийъ гирãн*) – Слом, З 0,3, кладенец. – 73

Кърмазалат (*Кърмъзълът*) – Рос, С 1, ниви. Има крушови дървета. От тур. *kırta* "хибрид", *ahlat* "дива круша". – 51, 126, 137

Кърна бунар (*Кърнъ бунар*) – Павл, СЗ 4, кладенец, издаващ голямо ехо. Вероятно от тур. *kıran* "разбиващ, разрушаващ; мор, епидемия", но не е изключено да е по *изч. ЛИ*. (Вж. ФИ *Кърнев*, Павликени). – 60, 123

Кърското геранче (*Кърскуту гирãнчи*) – Мус, С 0,2, кладенец сред нивите. Имало оброк. Прил. от *кър* "поле". – 60, 144

Кърчова геран (*Кърчуъ гирãн*) – Кар, И 1, кладенец. По *ЛИ*. – 60, 109

Кърчова могила (*Кърчуъ мугйлъ*) = Кърчовица. (98, 27) – ГЛипн, СИ 4, височина. По *изч. ЛИ*. – 60, 109, 131

Кърчовица (*Кърчуицъ*) – 1) = Кърчова могила; 2) ДЛипн, Ю 4, гора, ниви. -ица е с топонимична функция. – 56, 109, 131

Къси дял (*Късй д'ал*) – 1) Мих, ЮИ 3,5, гора, която била разделена на малки парчета; 2) Мус, З 4, гора, делена на къси парчета. Първата част – старинно прил. по сложно склонение. Старинно ударение. – 46, 60

Късмичево геранче (*Късмйчиу гирãнчи*) – Мус, СЗ 0,4, кладенец, ниви. По *изч. ЛИ*. – 60, 109

Къшлата на Гюнето (*Къшлътъ нъ Г'уиету*) – Паскал. Имало кошара. По *МИ*. – 80, 139

Къшлите (*Къшлйти*) – 1) ДЛипн, ЮИ 4, ниви. Имало кошари; 2) Паскал, С 1,5, ниви. Мн. ч. от *къшлã* "зимна овчарска кошара". – 53, 139

Къосевата шума (*К'òс'уътъ шумъ*) – Вишгр, З 0,4, мешова гора. По РПр *Къосетата*. – 60

Кюклюка (*К'укл'ук'ъ*) – Стамб, И 2, ниви. От тур. *kökük* "коренище". (Срв. *Кюклюка*, Севл.) – 41, 53, 128, 137

Кюклюците (*К'укл'уцити*) – 1) Патр, ЮЗ 3, ниви; 2) Рос, С 1, изкоренена гора, ниви. – 53, 137

Кюкюрджика (*Т'ук'ужик'ъ*) – Вицгр, ЮЗ 4, извор с мириса на сира вода. От тур. *kükürsük* "серен", с преход на *к'* в *т'*. – 35, 53, 114, 135

Кюмюрколева гора (*К'ум'уркдл'уъ гуръ*) = Кюмюрколевската кория – Мус, З 2,5, гора. По изч. ЛИ. – 60, 131

Кюмюрколевската кория (*К'ум'уркдл'уъскътъ курійъ*) = Кюмюрколева гора. – 60, 131

Кюмюрските бахчи (*К'ум'урскити бъхчй*) – Мус, СИ 1, ниви. По РИ. – 60

Кюмюрското кладенче (*К'ум'урскуту клад'ъчичи*) – Мус, С 1, кладенче. По МИ. – 60

Кюмюрцата вада (*К'ум'урцътъ вадъ*) – Павл, С 0,5, градини до реката. По РПр. Домашно, но по чужд модел. – 71

Кюллюкя (*К'улл'ук'ъ*) – Рос, С 2, ниви с белезникава почва. От тур. *küllük* "пепелище". – 41, 53, 126, 134

Кюнта (*К'унтъ*) – 1) Бут, И 0,3, ниви. Намерени остатъци от глинени тръби; 2) = Крайната чешма. – Водата ѝ тече по глинени тръби; 3) ГЛини, З 0,6, чешма; 4) Град, Ю 0,5, чешма с голяма желязна тръба; 5) Рос, З 1,5, изворче с глинени тръби; 6) Слом, З 1, ливади. Има водоизточник. От *кюнк*, в говора *кюнт*, "водопроводна тръба", от тур. *künk*, с преход на *к* в *т*. – 53, 131, 142

Кюнчето (*К'унчиту*) – Павл, З 4, кладенче, чиято вода е отведена с тръба. – 53, 142.

кюпрю (*к'упр'ю*): Бозук, Тахталъ. – Тур. *köprü* "мост". – 143

Кючукова кория (*К'учукуъ курійъ*) – Мус, ЮЗ 2,5, изкоренена гора. По РИ. – 60

Кючок чукур (*Кичук чукур*) – Вар, СЗ 2,5, каменното пасище, гора. От тур. *küçük* "малък, дребен", вж. *чукур*. – 37, 60, 113

кюше (*к'ушê*): Юрй. – "ъгъл", от тур. *köşe*.

Кюшетата (*К'ушêtътъ*) – 1) Бут, 3,5, гора на "ъгъл"; 2) Вар, Ю 0,3, ниска равнина, в която реката е образувала "ъгли"; 3) Рос, З 2, ниви, образувачи "ъгъл". – 53

Лазарлъка (*Лазърлкъ*) – Бут, З 3, обширна местност, зеленчукови градини. От тур. *lâzarlık* "място с много гущери". – 44, 53

Лазарлъшкия път (*Лазърлшкийъ пѣт*) – Бут, ЮЗ 3, чер път в м. Лазарлъка. – 60

Лазаровата воденица (*Лазъруътъ удêнцъ*) – Паскал, СЗ 0,4, воденица. По ЛИ. – 60

Лайчката (*Лайчкътъ*) – Лесич, С 2, високо равно място, пасище. От **лайца* "полица, лавица". – 53, 142

Лако дере (*Лаку дирѐ*) – Павл, З 1, пасище, тресавище с много изворна вода. Намерен е жертвеник от варовик. По *изч. ЛИ*. (Вж. *Лаковото дере*, Пирд.). – 71, 109, 146

Лаловия геран (*Лалуийъ гира̀н*) – Нед, З 1,5, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Ламбева махала (*Ламб'уъ мъ̀лѝ*) – ДЛипн, Ц, По *ЛИ*. – 60.

Ламбеви парчета (*Ламб'уи пѝрчѐтъ*) – ДЛипн, С 5, равно, ниви. По *ЛИ*. – 60

Латинските гробища (*Лѝтинскити грѝбиштѝ*) – Мих, З 0,5, ниви, остатъци от гробища. – 60, 141

Лауновата кория (*Лаунувѝтъ курѝйѝ*) – Паскал, С 2,5, ниско, смесена гора. Легендата го свързва с *изч. ЛИ* Лахно, убит там. Повероятно да е от лагум "тунел", от тур. *lâgım*. – 60, 109

Лековото гърло (*Лѝкууту гѝрлу*) – Град, СЗ 2, водно. Прилича на гърло. По *ЛИ*. – 60

Лесичарка (*Лисичѝркѝ*) – Стамб, СИ 3, ниви на границата със с. Лесичери, -ка е с топонимична функция. – 56

Лесичери (*Лисчѝри*) – Сели. В турски документи от XV – XVI в. се споменава "село Лисичар" (58, 229), а през 1618 г. "Лисичар Кавак боба", през 1638 г. "Лисичар", а през XVII в. "Лисиджар" (99, 425). Мн. ч. от *лисичѝр* "ловец на лисици". – 28, 29, 49, 51

Лесичерските кории (*Лисичѝрскити курѝи*) – Мус, С 1,5, ниви в близост до с. Лесичѝри. Имало гори. – 60

Лесичерския мост (*Лисчѝрскиѝ мѝс*) – Мус, С 0,5, ниви, мост за с. Лесичѝри. – 60

Лесичерския път (*Лисичѝрскиѝ пѝт*) – 1) Дѝск, Ю 0,5, чер път за с. Лесичери; 2) Мус, С 1,5, път за с. Лесичери. – 60

Лесичерското усое (*Лисчѝрскуту усѝи*) – Мих, И 4, ниви, гори на склон срещу с. Лесичѝри. – 60

Летнишкия път (*Лѝтнишкиѝ пѝт*) – Бут, З 1, ниви, а през тях път за с. Лѝтница. – 60

Лечовия геран (*Лѝчуийѝ гира̀н*) – Бут, СИ 0,1, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Лещака (*Лѝштѝкѝ*) – Бчерк, Ю 2, ниви, а около тях – лескови дървета. От *лѝщѝк* "лесков храст". – 21, 53, 137

ливада (*ливѝдѝ*): *Аговата, Бѝева, Бѝчова, В Агѝва, Вѝковската, Васѝлевата, Вѝчовата, Голямата, Даневата, Дѝлга, Дѝждовата, Нѝнова, Карашливата, Мѝчовата, Мѝсковата, Раѝевска, Сѝлската, Сѝбѝевата, Тѝнченската, Хаджаливата, Челливата*. – "поляна, чиято трева се коси за сено". – 138

ливаде (ливàди): *Агòвото, Балкàнското, Батàшкото, Вишòвградското, Гòрното, Гòрното Балкàнско, Дòлното, Дòнто, Крайното, Липнишкото, Махлянското, Метилското, Над Батàшкото, Нашенското, Отвòдното, Отсамното, Пòтошкото, Пòтя за Батàшкото, Срèдното, Тенченското, Чёрното.* – Събир. от ливада. – 138

Ливадето (Ливàдиту) – 1) *Бут*, СИ 4, ливади; 2) = **При Арга** – *Вар* 3 1,5. Имало ливади; 3) (Ливàтту) – *ДЛипн*, С 6, хълмисти ливади; 4) *Дъск*, СЗ 3, ливади; 5) (Ливàтту) – *Мих*, ЮИ 1,5, естествени ливади; 6) *Мус*, И 1, ливади; 7) *Патр*, СЗ 3, естествени ливади, ниви; 8) *Стамб*, И 0,8, ниско край реката, ливади. – 53, 131, 138

ливàди: *Бутòвските, Вàнковски, Върбòвски, Гòрни, Гòрните, Дòбревските, Зарàповските, Крайните, Мрачйшките, Нèдански, Нèданските, Нòви, Ортàшките, Отвòдинските, Отвòдните, Памуклийските, Патрèшките, Срèдните, Хòджовите, Юрушките.* – 138

ливадите (ливàдити): *Кàтъ карà.* – 138

Ливадите (Ливàдити) – 1) *Лесич*, С 4,5, ливади; 2) *Слом*, Ю 4, ливади. – 53, 138

Ливадката (Ливàткътъ) – *Бчерк*, И 2, пасище. – 34, 53, 138

Ливадките (Ливàткити) – 1) *Вишгр*, С 1,5, разорани ливади; 2) *Мих*, 3 2,5, воднисто, ливади. – 53, 138

Ливадска бара (Ливàцкъ бàръ) – *Слом*, СИ 1, водно, поляна. Барата води началото си от изворни чешми в м. Голяма дрян, Ливадската чешма и Барàкова кладенец и се влива в Бàрата. По *МИ Ливàдите.* – 39, 60

Ливадската дрян (Ливàцкътъ др'ан) – *ГЛипн*, С 5, малка дрянова горичка до ливада. – 50, 60

Ливадската чешма (Ливàцкътъ чушмè) – 1) *ДЛипн*, 3 4, чешма сред ливади; 2) *Слом*, СИ 2, пасище с чешма. По *МИ.* – 60

Ливадски върби (Ливàцки върби) – *Лесич*, И 1,5, равно пасище с много върби. – 60

Ливадскио припек (Ливàцкийу прип'ък) – *ДЛипн*, С 5, ливади на южно изложение. – 48, 60

Ливадския връх (Ливàцкийъ вòр) – 1) *ГЛипн*, С 4, връх, с който завършват ливадите на селото; 2) *ДЛипн*, 3 5, връх, под който се намират ливади. – 60

Ливадския мост (Ливàцкийъ мòс) – 1) *Вар*, 3 0,7, мост на дере, ливади; 2) *Слом*, СИ 1,5, мост на Ливадската бàра. – 60

Ливадското дере (*Лива̀цкуту дирѐ*) – Павл, З 3,5, малък дол в м. Ливадите. – 60

Ливадското мостче (*Лива̀цкуту мѐсчи*) – Павл, СЗ 2,5, малък мост на Ливадското дерѐ. – 60

Лизгите (*Лизгѝти*) – БЧерк, З 3, вир на р. Росица. Почвата на брега се плъзга. В говора лизга "място под наклон, където тече постоянно вода и човек трудно се движи". – 53, 132

Линията (*Лѝнийгѝтѝ*) = При линията – Град, И 1, ниви до ж. п. линия. – 53, 131, 143

Липалака (*Липѝлакѝ*) – Дъск, И 3, ниви, липова гора. От липалак. – 44, 53, 137

Липачката (*Липа̀чкѝтѝ*) – ДЛипи, по регистър. – 53, 137

липѐ: Даалѝйското, Нѐвото, Старото. – 137

Липето (*Лѝпѝту*) – 1) = Нѐшовата нѝва – 1) Бут, З 4, изкоренена гора, ниви; 2) Град, З 7, ниви. Имало липови гори. – 53, 131, 137

Липето пътя (*Лѝпѝту пѝт'ѝ*) – Град, З 5, чер път за м. Липето. – 70

липѝ: Гѐрните. – 137

Липнишката корийка (*Лѝпнишкѝтѝ курѝйкѝ*) – Патр, С 1,5, ниви, поляни, граничещи с гората на с. Г. Липница. – 60

Лѝпнишки пѝт – Бут, Ю 1, чер път за с. Г. Липница. – 60

Липнишкия пѝт (*Лѝпнишкийѝ пѝт*) – Бут, Ю 0,1, чер път за с. Г. Липница. – 60

Липнишкото кладенче (*Лѝпнишкуту клѝдинчи*) – Кар, Ю 4, малък извор до землището на с. Горна Липница. – 60

Липнишкото ливаде (*Лѝпнишкуту лива̀ди*) – ДЛипи, З 5,5, ниви, ливади до землището на с. Г. Липница. – 60

Липята (*Лип'атѝ*) – Бчерк, ЮИ 5, ниви. Имало липи. – 53

Лисповеката кория (*Лѝспускѝтѝ курѝйѝ*) – Мус, С 2. Имало гора. По РИ. – 60, 109

Ловджийската чешма (*Луѝжѝйскѝтѝ чушмѝ*) – 1) Дъск, СИ 4, чешма, строена от ловджиите; 2) Лесич, СИ 3,5, хълм, чешма, строена от ловджиите. – 31, 60, 140

Ловджийската чешмичка (*Луѝжѝйскѝтѝ чушмѝчкѝ*) – 1) Град, З 6,5, малка чешма, правена от ловци; 2) Кар, И 1,5, чешма, строена от ловците. – 60, 140

Ловната хижа (*Лѝвнѝтѝ хѝжѝ*) – Бчерк, Ю 2, хижа, строена през 1939 г. от ловджиите. – 60, 143

лозе (*лѝзи*): Шѝшковото. – 138

Лозински кладенец (*Лузѝнски клàдиниц*) – *Лесич*, С 1,4, кладенец до лозята. По *МИ*. – 60

Лозински път (*Лузѝнски пѝт*) – *Дѣск*, СЗ 2,5, равнина, през която минава път. Имало лозя. – 60

Лозинския геран (*Лузѝнскиѝ геранѝ*) – *Нед*, ЮИ 0,4, кладенец край лозята. – 60

Лозинския мост (*Лузѝнскиѝ мѝс*) – 1) *Бут*, ЮЗ 4, мост, за м. Лозята; 2) *Дѣск*, СЗ 2, мост за лозята. – 60

Лозинския път (*Лузѝнскиѝ пѝт*) – 1) *Лесич*, СИ 1, чер път за м. Лозята; 2) *Нед*, Ю 1, чер път за лозята, ниви. – 60

Лозища (*Лузѝштѝ*) – *Мус*, С 2, изкоренени лозя, ниви. Член. *лозище*, събир. от *лозе*. – 49, 51, 138

лозя (*луз'а*): *Бабинските, Бѣдните, В Нѡвите, Вѣхти, Вѣхтите, Вишовградските, Гѡрните, Дѡбришките, Дѡлните, Дѡртите, Кайрашки, Карашките, Крайните, Над Нѡвите, Неданските, Срѣдните, Стàрите, Тѡрските, Хаджѝеви, Юрѡшките*. – 138

лозята (*луз'атѝ*): *Върха, Пѣтя за*. – 138

Лозята (*Луз'атѝ*) – 1) *Бут*, Ю 3, хълм. Лозята са изкоренени; 2) *Вар*, СЗ 2, ниви, лозя; 3) *Глипи*, СЗ 3, височина, лозя; 4) *Лесич*, СИ 1,5, ниви. Имало лозя; 5) *Патр.*, СЗ 2, лозя; 6) *Слом*, СИ 2,5, лозя, ниви. – 53, 138

Лозята над Ямата (*Луз'атѝ нѡт Йѝмѡтѝ*) – *Бчерк*, Ю 2, лозя над м. Ямата. – 80

локва (*лѡквѝ*): *Баева, Голямата, Мѣча, Радевска, Чѡтовата*. – "място със застояла вода". – 132

Локвата (*Лѡквѡтѝ*) – *Бут*, С 1. При дъжд се събира много вода. – 53, 132

Локвата на циганина (*Лѡквѡтѝ нѡ цѝгѡниѝ*) – *Глипи*, ЮИ 2, ниви. Пресъхнал кладенец, правен от цигани. – 79, 132

лѡкви: *Стѣфановите*. – 132

Локвите (*Лѡквѡти*) – *Глипи*, ЮИ 1,2, изворна вода, задържаша се на повърхността. – 53, 132

локо (*лѡку*): *Мѣче, Над Мѣче*. – "локва". – 132

Ломея (*Лѡмѝѝ*) = *Лѡмя* – *Бут*, ЮЗ Ц, река, правеща много завои. Влива се при гр. Левски в р. Осѣм. – 131

Ломя (*Лѡм'ѡ*) – 1) = *Лѡмея*; 2) *Вар*, ЮЗ 0,1, река, често прииждаща и заливаща всичко; 3) *Град*, СИ 3, при прииждане носи камъни и ломи всичко по пътя си. От *лом* + *ја* (51, ₁₂₂). – 131

Ломята (*Лѡм'ѡтѝ*) – 1) *Град*, И 3,5, ливада, през която минава р. Ломея; 2) *Нед*, З 2,5, зеленчукови градини край реката; 3) = *Корпанец*. Член. *РечИ Лѡмя*. – 53, 131

Лопуш махала (*Лòпуш мѣлѣ*) – Дѣск, СЗ 0,1, по растителен вид – лопуш. – 65, 137

Лучовата гора (*Лучуѣтъ гурѣ*) – Вар, СЗ 5, гора. По изч. ЛИ. – 60, 109

Лѣга (*Лѣгѣ*) – 1) Бут, ЮЗ 1, равно пасище край реката; 2) = У Лѣгѣ – ДЛинн, ЮЗ 1,5, равно, ниви, гора. Член. лѣг "равно място край реката", стбълг. лѣгѣ. – 22, 53, 131, 132

лѣка (*лѣкѣ*): Гѣрната, Гѣрна, Дѣлна, Дѣлната. – 22, 132

Лѣката (*Лѣкѣтъ*) – 1) Бут, И 1, равно край реката, ниви, ливади; 2) Бчерк, ЮИ 0,5, равнина край реката, ниви; 3) Лесич, З 1,5, пасище. Реката прави остър завой; 4) Мих, ЮЗ 1, равни ниви край реката. Член. лѣка, стбълг. лѣка. – 22, 53, 132

Люляката (*Л'ул'акѣтъ*) – 1) Вишгр, СИ 2,5, гора с преобладаване на люляк; 2) Мих, И 2,5, гори с много люляк; 3) Нед, И 2, люлякова гора. – 53, 137

Люляките (*Л'ул'акити, Л'улѣкити*) – 1) Вар, И 3, височина с люлякови храсти; 2) Слом, З 0,5, около нивите има люляк. – 21, 53, 137

Лясков буджак (*Л'аскуѣ бужѣк*) – Мих, И 2, ниви, гори. По изч. ЛИ. (Вж. Лясково бърце, Лясков преслуп и др. – Мад.). – 60, 109

Магарджи каръ (*Мѣгѣржѣ карѣ*) – Вишгр, И 5, широко пространство, ниви, ливади. Вероятно означава "магарешко поле" (тур.). – 31, 65, 114, 139

Магарешкото кладенче (*Мѣгѣришкату клѣд'ѣнци*) – Дѣск, ЮЗ 2, поляна, дере, кладенец. – 60, 139

Маджаров кладенец (*Мѣжѣруѣ клѣдиниц*) – Кар, И 2, ниви, кладенец. По Пр. – 31, 60

Майсторката (*Мѣйстуркѣтъ*) – Град, З 2, ниви. По При.

Макавеевата воденица (*Мѣкѣвѣйуѣтъ удѣницѣ*) – Патр, И 0,5, воденица, ниви. По ЛИ. – 60

Макавеевата чешма (*Мѣкѣвѣйуѣтъ чушмѣ*) – Патр, СЗ 0,2, чешма. По ЛИ. – 60

Мал баир (*Мал бѣйр*) – Рос, ЮЗ 1,5, малка височина в м. Сарѣ ър. От тур. *mal baır* "говежди баир". – 65, 126, 139

Малка дрян (*Малкѣ др'ѣн*) – 1) Батак, Ю 1, гора с дрянови дървета; 2) Слом, С 3, ниви, гори, в които имало дрян. – 60

Малката караджейка (*Малкѣтъ карѣжѣйкѣ*) – Лесич, ЮЗ 0,8, ниви. Имало воденица – караджѣйка "малка воденица". – 60

Малката корийка (*Малкѣтъ курѣйкѣ*) – Град, С 2,5, ниви. Имало малка горичка. – 60

Малката кория (*Малкътъ курійъ*) – 1) Бчерк, СИ 1, ниви, гора; 2) Вар, ЮЗ 2,5, гористо. – 60

Малката Софийка (*Малкътъ Сѡфійкѡ*) – Кар, СЗ 0,5, махала, заселена по-късно. Преносно по гр. София. – 61

Малката страна (*Малкътъ стрѣнѣ*) – 1) Вишгр, З 1, ниви, пасище на по-малката страна на височина; 2) (*Малкътъ стѣрнѣ*) – Слом, ЮЗ 4, пасище на склон. – 60

Малката страница (*Малкътъ стрѣнѣцѡ*) – Мус, З 3,5, стръм-но, гористо. – 60

Малката урва (*Малкътъ ѹрвѡ*) – Вар, И 2, височина със свличаща се почва. – 60

Малката чешма (*Малкътъ чушмѣ*) – 1) Батак, С 0,2, чешма, ниви; 2) Вар, С 0,5, хълмисто, чешма, ниви. – 60

Малката чука (*Малкътъ чѹкѡ*) – 1) ДЛипи, З 1, каменисто и почти не се обработва; 2) Мус, З 2, високо, каменисто, гори. – 60

Малкия боаз (*Малкийъ буѡс*) – Рос, Ю 2, стръмнина, обрасла с гори. – 60

Малкия Гаргалък (*Малкийъ Гѣргѣлѣк*) – ДЛипи, И 0,5, равно, ниви. По МИ. – 44, 61

Малкия друм (*Малкийъ дрѹм*) – Нед, Ю 2, гора с път през нея. – 60

Малкия кантон (*Малкийъ кѡнтѡн*) – Бут, СЗ 1, ниви до жп линия. – 60

Малкия кованлък (*Малкийъ куѡвлѣк*) – Слом, Ю 3, ниви, ливади. – 60

Малкия мешелик (*Малкийъ мишилѣк*) – Рос, СЗ 0,3, изкоренена дъбова гора, лозя. – 60

Малкия трап (*Малкийъ трѡп*) – 1) Вар, СЗ 2,5, ниско, ниви; 2) Рос, ЮЗ 1,3, ниско, ниви. – 60

Малко кале (*Малку кѣлѣ*) – Паскал, С 4, високо. – 60, 146

Малкото блато (*Малкуту блѡту*) – Лесич, ЮИ 2,5, пресушено с блатото. – 60

Малкото бърдо (*Малкуту бѣрду*) – Нед, И 2,5, високо. – 60

Малкото поле (*Малкуту полѣ*) – Град, З 0,5, слабо наклонена поляна. – 60

Малкото усое (*Малкуту усѡи*) – Вишгр, ЮЗ 2, стръмен северен склон. – 60

Мал тепе (*Мал тѣпѣ*) – Вар, С 3, малка височина, ниви. От тур. *tal* "говедео, говеждо", вж. *тепѣ*. – 65, 113, 139

Малчов орман (*Малчуу урман*) – 1) *ГЛипи*, Ю 7, голяма гора; 2) *Град*, И 3,5, гори; 3) *ДЛипи*, Ю 5, гора, ниви; 4) *Паскал*, СЗ 2, гора, ниви. По *изч. ЛИ*. – 60

Малък Вълченик (*Малък Вълчиник*) – 1) *Мих*, ЮИ 4, гори; 2) *Мус*, З 3, гористо, непроходимо. По *МИ*. – 61

Малък кованлък (*Малък кувилък*) – *Батак*, З 1, хълмисто, ниви. Според преданието имало турски пчелин. – 60

Манастирската гора (*Мънъстърскътъ гурѝ*) – *Рос*, гора в м. Манастиря. – 60

Манастирската нива (*Мънъстърскътъ нивѝ*) – *Вишгр*, нива в м. Под камъка между селата Бчерк, Вишгр и Рос (116, ₁₂). – 60, 144

Манастирското (*Мънъстърскуту*) – *Мус*, З 2, ниви. По предание – имало манастир. – 55, 144

Манастиря (*Мънъстър'ѝ*) – 1) *Вишгр*, ниви. Намерени са останки от манастир; 2) *Мих*, Ю 3,5, гори. Запазени основи на манастир; Съществува легенда, че по време на II българско царство тук е прекарала последните си дни царица Сара; 3) *Мус*, З 1,8, ниви. Останки от крепост от XII – XIV в. (83, ₁₂₈); 4) *Патр*, З 1, ниви. Основи на постройки. Следи от селище. Вероятно имало манастир. (98, ₆₇); 5) *Рос*, ЮИ 1,5, гора. – 41, 53, 144

Мандевската махала (*Манд'уѝскътъ мъълѝ*) – *Павл*, ЮЗ 0,1. По *РИ*. – 60

Мандевската чешма (*Манд'уѝскътъ чушмѝ*) – *Павл*, ЮЗ 0,1, чешма. По *МИ*. – 60

Мандевското дере (*Манд'уѝскуту дирѝ*) – *Павл*, Ю 0,1, водещо начало от м. Изворите и вливащо се в р. Росица. По *СЕЛИ*. – 60

Манджурия (*Мънжурийѝ*) – 1) *Бчерк*, ЮЗ 4, ниви, пасище; 2) *Рос*, ЮИ 2, ниви. Преносно. – 49, 52

Манджурския вир (*Мънжурскийѝ вир*) – *Бчерк*, З 3, вир на р. Росица. По *МИ*. – 60

Маранската ялия (*Мъранскътъ йллийѝ*) – *Вишгр*, З 2, пасище от двете страни на реката. По *МИ Маранци*. – 60

Маранския връх (*Мъранскийѝ връѝ*) = **Маранци** – *Вишгр*, ЮЗ 4, ниви, най-високото място в землището. По *МИ*. – 60, 131

Маранското усое (*Мъранскуту усѝ*) – *Вишгр*, ЮЗ 3, северен склон. По *МИ*. – 60

Маранци (*Мъранци*) = **Маранския връх** – *Вишгр*, ЮЗ 2, терасовиден наклон, най-напред огряван от слънцето. Вероятно по *РИ Маранци*, от жителско *маранци* (50, ₂₂₇). – 52, 109, 131

Маринополци (*Мърну̀д̀лци*) = Павликени = Варно̀лци. Сега съществува като *МИ*, но има останки от старо селище. Има мнение, че *Павликян*, *Марино̀д̀лци*, *Варно̀д̀лци* са имена на едно и също селище (70, ₆; 60, ₈₇). Вероятно името по това, че жителите му са дошли от *Марино поле*, намиращо се на ЮИ от гр. Карлово и са павликяни. (83, ₉₀). – 29, 52

Марковия гериз (*Маркуиѝ герис*) – Град, СЗ 1, канал, където се е удавил човек. – 60

Марков камък (*Маркуѝ камък*) = Сълп̀а – Лесич, ЮИ 4,5, високо, ниви. Намерен е каменен стълб на тракийския конник (83, ₅₃). Вероятно е било тракийско светилище. По-късно тук се е правел обряд на Костадиновден. Населението свързва името с легендата за Крали Марко. – 60, 131, 144

Марков кладенец (*Маркуѝ кл̀адиниц*) – Патр, З 1, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Марков мост (*Маркуѝ м̀ост*) – Стамб, СИ 1, мост. По *ЛИ*. – 60

Маргулец (*Мъртул̀ец*) – Мус, Ю 2, високи и гъсти храсталаци между две каменни стени. По *изч. ЛИ Мартул*, *-ец* е с топонимична функция. – 45, 56, 109

Маргулешката чешма (*Мъртул̀ешк̀тъ ч̀ушм̀*) – Мус, Ю 2, чешма в м. *Мартул̀ец*. – 60

Марчовска махала (*Марчу̀ск̀ м̀ъъл̀*) – Бчерк, С 0,5. По *ЛИ*. – 60

Матейка (*М̀тъѝк̀*) – 1) Дъск, много стара чешма; 2) Лесич, З 0,7, малка чешма. По *изч. ЛИ*. Наставката *-ец* е с топонимична функция. – 56, 109

Маточника (*М̀атучник̀*) – Бут, Ю 5, ниви. Член. *м̀аточник* "разсадник на млади лози". – 53, 138

махала (*м̀ъъл̀*): *Албанската*, *Атан̀аската*, *Бакевската*, *Балал̀ей*, *Б̀алжовска*, *Барал̀ийска*, *Бат̀ашка*, *Бежанска*, *Бостан̀джѝ*, *Бунт̀овска*, *В̀ехта*, *Гарчата*, *Г̀ецовска*, *Гл̀ухчова*, *Д̀ечова*, *Джаанд̀ар*, *Д̀имовска*, *Дихрѝстовата*, *Дичова*, *Д̀олна*, *Д̀олната*, *Драг̀ановска*, *Д̀ългата*, *Д̀ъскотска*, *Енчор̀усева*, *Иванчовската*, *Ѝнкова*, *Кал̀анската*, *Калчовска*, *Камб̀уровската*, *Карад̀ечовска*, *Карал̀ей*, *К̀ерековска*, *Кимовската*, *Кирчовска*, *Кит̀ай*, *К̀уевска*, *Ламбева*, *Л̀опуш*, *Мандевска*, *Марчовска*, *Мих̀алска*, *М̀оновска*, *М̀очуровска*, *М̀ошулската*, *Пачовска*, *Нед̀ялковска*, *Н̀овата*, *Нуневската*, *Пат̀ар*, *Пат̀арева*, *Патр̀еш*, *Пау̀новата*, *Поля̀нска*, *Пом̀аковска*, *П̀опова*, *Рабчевска*, *Р̀епей*, *Р̀епишка*, *Ср̀една*, *Ср̀ед-*

ната, Стàрата, Татàрската, Тòднчевската, Узúнска, Учйлицната, Хамбар, Харизàновска, Хйнкòва, Хйновска, Цановска, Цйганска, Черкèзка, Чокòй, Янкова. – 33

махала (мъглè): Балканджй. – 33

Махалицата (Мъгльйцътъ) – 1) Лесич, ЮЗ 1,5, ниви. Има следи от селище; 2) (Мъйлйцътъ) – Стамб, СИ 3, ниви, останки от старо селище. – 33, 53, 146

Махленския айкън (Мъгльèнскийй иьйкън) – Бчерк, ниви до с. Росица (Махалата), вж. айкън. – 60

Махленския път (Мъгльèнскийй път) – Павл, Ю 4, ниви, чер път за Махалата (с. Росица). – 60

Махленския трап (Мъгльèнскийй трап) – Бчерк, З 4, ниско към с. Росица. – 60

Махленското ливаде (Мъгльèнскуту ливади) – Бчерк, ЮЗ 5, разорани дивади, които били и към с. Росица. – 60

Машатлъка (Мъштлкъ) – Павл, З 3, две могили. Има останки от антично селище. (83, ₂₀). От тур. *taşallık* "гробница на немохамедани". – 44, 53, 123, 146

Между барите (Мижду барити) – Бут, ЮЗ 2,5, ниви между два дола, по които тече вода. – 90

Между вадите (Мижду вадити) – Мус, СЗ 1,5, пуëто между две рекички. – 90

Между деретата (Мижду диретътъ) – Дъск, С 2, ниско между две дерета. – 90

Между доловете (Мижду дулдити) – Лесич, СЗ 1,5, ниви между два дола. – 90

Между лозята (Мижду луз'атъ) – Мус, Ю 1, ниви между лозя. – 90

Между ломищата (Мижду лòмиштътъ) – Вар, ЮИ 1,5, ниви между старото и ново корито на р. Ломя. – 90

Между Ломята (Мижду Лум'атъ) – Град, СИ 3, равни ниви, заградени от р. Ломя. – 91

Между могиликите (Мижду Мугйлкити) – Бут, Ю 2, ниви между две височини. По МИ. – 91

Между пътя (Мижду път'ъ) – Вишгр, З 0,5, ниви между два пътя. – 90

Между реките (Мижду рикити) – ГЛипи, З 0,5, зеленчукови градини. – 90

Между страните (Мижду стрънити) = Страната – Вишгр, З 1, между два бряга. – 90

Между расците (*Мижду рѝсцити*) – *Бут*, заклевяла гора в подножието на две височини. В диал. *рѝсци* "храсти". – 90

Мелницата (*Мѣлницѣтъ*) – *Бат*, Ю 0,1, ниви до мелница. – 53

Мелницата Балеолу (*Мѣл'ницѣтъ Бѣл'уулу*) – *Бчерк*, Ю 0,5, ниви до воденица. По *ФИ*. – 41, 67

Мелницата Белина (*Мѣлницѣтъ Бѣлѣнѣ*) – *Бчерк*, Ю 1,5, мелница на р. Росица до м. *Бѣлѣна*. – 66

Мемѣш кору (*Мѣмѣш курѣ*) – *Вишгр*, ЮЗ 2, гори, ниви. По *изч. тур. ЛИ*. – 71; 114

Мерата (*Мѣрѣтъ*) – 1) *ГЛипн*, З 3,8, поляна; 2) *Кар*, И 6, разорана поляна. Член. *мерѣ* "пасище", от тур. *mera*. – 27, 53, 139

Мерата Лайчките (*Мѣрѣтъ Лѣйчкѣти*) – *Кар*, СИ 8, високо, хълмисто терасовидно пасище. По *МИ*. – 66

Мерата полугарите (*Мѣрѣтъ плугѣритѣ*) – *Кар*, СИ 6, ниви. Имало овчарски кошари. – 65

места (*мѣстѣ*): *Нѣвѣте*, *Сѣлѣвѣте*, *Тѣрашѣнковѣте*

Метев кладенец (*Мѣт'уѣ клѣдиниѣ*) = **Клѣденѣца на Мѣтеолу** = **Мѣтеолу герѣня** = **На Мѣтевѣ герѣня**. Образувано е на българска почва от тур. *ЛИ*. – 60, 131

Метеолу воденицата (*Мѣт'уулу удѣницѣтъ*) – *Нед*, СЗ 3, равно, ниви, гори. Имало воденица. – 71

Метеолу герѣня (*Мѣт'уулу гѣрѣн'ѣ*) = **На Мѣтевѣ герѣня** = **Мѣтев клѣденѣц** = **Клѣденѣца на Мѣтеолу**. – 71, 131

Метѣл гѣол (*Мѣтѣл г'ѣл*) – *Град*, СЗ 3, ниви на мястото на блато. *Мѣтѣл* "паразит, който се развива в черния дроб на овце или други животни". – 65, 139

Метѣлската бара (*Мѣтѣлскѣтъ бѣрѣ*) – *Бут*, мочурливо, малка рекичка, ливади в м. *Мѣтѣля*. – 60

Метѣлския път (*Мѣтѣлскѣйѣ пѣт*) – *Бут*, Ю 1, чер път за м. *Мѣтѣля*. – 60

Метѣлското ливаде (*Мѣтѣлскуту лѣвѣди*) – *Бут*, Ю 3, ливади в м. *Мѣтѣля*. – 60

Мѣтѣля (*Мѣтѣл'ѣ*) – 1) *Пѣвл*, СЗ 5, мочурливо пасище, от чиято трева добитѣкът се заразява; 2) *Бут*, Ю 4, равно, пасище; 3) *Нед*, ЮЗ 3, влажно, ниви, ливади. – 41, 53, 139

Мѣтевѣя клѣденѣц (*Мѣтеуѣйѣ клѣдиниѣ*) – *Бут*, Ю 1,5, мочурливо, естествен извор. По *изч. тур. ЛИ*. – 60

Мѣча дупка (*Мѣчѣ дѣпкѣ*) – *Кар*, И 5, падина, приличаща на дупка. – 60, 136

Меча локва (*Мѣчъ лѡквѣ*) = **Мѣче лѡко** – *ДЛипи*, Ю 5, ниви, гора, където имало големи локви. – 60, 131, 136

Мечата бара (*Мѣчѣтъ бѡрѣ*) – *Лесич*, З 3, равнина, в която има гьол, непресѣхващ лятно време. – 60, 136

Мече локо (*Мѣчи лѡку*) = **Мѣча лѡква**. Прил. на -*я*. – 60, 131, 136

Мечи гьол (*Мѣчи г'ѡл*) – *ГЛипи*, С 5. Имало голяма локва, където се къпели мечките. Прил. на -*я*. – 60, 136

Мечовата ливада (*Мѣчуѣтъ ливадѣ*) – *Град*, З 7, равнина край реката, ливада. Тук някога намерили мечка. – 60, 136

Мѣчубан трѡп – *Кар*, И 0,5, ниви, пасище. Не съвсем ясно. Легендата го свързва с изч. тур. *ЛИ Мехмед*. В турски документи, в съседното село Плужна, има регистрирано *ЛИ Мачухан*. – 71, 130

меше (*мишѣ*): *Драгѡ*, *Кирѣз*, *Ясѣ*. – "дѣб", от тур. *meşe*. – 137

мешелик (*мишилѣк*): *Голѣмия*, *Гѡрния*, *Дѡлния*, *Покрай Голѣмия*, *Срѣдния*, *Яловарския*. – "дѣбова гора", от тур. *meşelik*. – 137

Мешелик байр (*Шимилѣк бѣйр*) = **Мешелѣкя** – *Град*, З 6, високо, гори, пасище. От *мешелѣк* – метатеза. – 40, 65, 116, 137

Мешелѣкя (*Мишилѣк'ѣ*) – 1) *Вар*, С 3, дѣбови гори; 2) *Вишгр*, Ю 2, ниви. Имало дѣбова гора; 3) *ГЛипи*, З 3,8, гора, в която преобладава дѣб; 4) (*Шимилѣк'ѣ*) = **Мешелѣк байр**; 5) *Паскал*, СЗ 2, равно, изкоренени дѣбови гори; 6) *Рос*, З 0,5, дѣбова гора, ниви. – 27, 41, 53, 114, 131, 137

Мешелишкия кладенец (*Мишилѣшкийѣ клѡдиницѣ*) – 1) *Вишгр*, Ю 2, кладенец в дѣбова гора; 2) (*Шимилѣшкийѣ клѡдиницѣ*) – *Град*, З 7, кладенец в м. Мешелѣкя. – 27, 60

мешетата (*мищѣтътъ*): *На Сиромѡха*. – 137

Мизевиря (*Мизивѣр'ѣ*) – *ГЛипи*, С 4, високо, ниви. От тур. *müzevir* "лъжлив". – 41, 53, 115, 133

Минева чешма (*Мѣн'уѣ чушмѣ*) – *Слом*, И 2, ниви, чешма. Открити основи на зидове, бюст на момиче. По *ЛИ*. – 60

Минкова геран (*Мѣнкуѣ гѣрѡн*) – *Кар*, СИ 7, равно, кладенец, ниви. По *ЛИ*. – 60

Минкова чешма (*Мѣнкуѣ чушмѣ*) – *Стамб*, ЮИ 0,5, чешма в м. Мѣнков трѡп. По *ЛИ*. – 60

Минковия кладенец (*Мѣнкуийѣ клѡдиницѣ*) – *Батак*, Ю 1, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Минков кладенец (*Мѣнкуѣ клѡдиницѣ*) – *Мус*, З 4, кладенец, ниви. – 60

Минковския мочур (*Минкуу̀скийъ мочур*) – Мус, И 4,5 мочурливо. Не се обработва. По *ЛИ*. – 60.

Минков трап (*Минкуу̀ трап*) – Стамб, ЮИ 0,5, вдлъбнато. По *ЛИ*. – 60

Минчова геран (*Минчуу̀ гира̀н*) – Кар, И 2, ниско, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Мирчова кладенец (*Мирчуу̀ кладеницу̀*) – Град, З 3, ниви. Кладенецът не съществува. По *ЛИ*. – 60

Мирчовия чанлък (*Мирчуийъ чанлък*) = **На Мирчоолу чанлъка** – Вишгр, З 4, гора с храсталаци и тръни. По *ФИ*; вж. *чанлък*. – 60, 131

Мисирлика (*Мисирликъ*) – Бчерк, на много места, където сели царевница. Член. *мисирликъ* "стъблото на царевницата". – 41, 53, 138

Митев гьол (*Мит'уу̀ г'ол*) – Мих, ЮИ 4, ниви. При дъжд се събира вода. По *ЛИ*. – 60

Митин гьол (*Митин г'ол*) – Вар, З 2,5, влажно край реката, пасище. По *ЛИ*. – 60

Митков буджак (*Миткуу̀ бужак*) – ГЛипи, ЮИ 3. Имало малка гора. По *ЛИ*. – 60

Михалска махала (*Михалскъ мъзълъ*) – Батак, Ц. По *РИ*. – 60

Михалската пътека (*Михалскътъ пътѣкъ*) = **Пътѣката** – Стамб, ЮЗ 1,5, пътека за с. Михалци. – 60, 131

Михалския баир (*Михалскийъ бѣир*) – Стамб, Ю 0,5, височина към с. Михалци. – 60

Михалския път (*Михалскийъ път*) – Патр, Ю 0,1, чер път за с. Михалци. – 60

Михалското усое (*Михалкуту усоди*) – Бчерк, ЮЗ 4, гори на северен склон по посока на с. Михалци. – 60

Михалци (*Михалци*) – село. В турски документи се посочва през XV в. "Михал Орудж" (*орис* "пост" – тур.) (100, ₈₁), XVI в. "село Михаличе и бюзюк" и "Михаличе и кючук" (57, т. III, _{432, 435}); през XVII в. с. "Михалидж" (83, _{66, 67}). За името съществува легенда, свързващо го с името на княз *Мицко* – зет на Иван Асен II. Н. Ковачев го извежда от *ЛИ* "селото на Михал" (83, ₁₃₁), а то е народна форма на *Михаил*, гр. Μιχαήλ, тип "*Душанци*" (50, ₂₂₃). – 31, 52, 109.

Михова геран (*Миуу̀ гира̀н*) = **На Михови гераня** – Нед, С 4, кладенец, ниви, ливади. По *ЛИ*. – 60, 131

Мицова могила (*Мицуу̀ мугилъ*) – ДЛипи, З 1, височина, ниви. По *изч. ЛИ*. (Вж. *Мицово кладенче*, Пирд.) – 60, 109

Мишката (*Мйшкътъ*) – Мус, Ю 0,4, падина с дупка, от която при валеж излиза вода. По вид животнр. – 53, 136

Мишките (*Мйшкити*) – Слом, Ю 0,06, махала. По РПр. – 52

Мишков кладенец (*Мйшкуу клѣдиницъ*) – Мих, СЗ 3, малък извор. По изч. При. – 60

Мишовата могила (*Мйшуътъ мугйлъ*) – Батак, З 2, височина. По ЛИ. – 60

могила (*мугйлъ*): Бажа, Бозаджйева, Бѣтевата, Боюклйевата, Варанскѣта, Вълчова, Върбановска, Гаргалъшката, Гѣтева, Гѣчова, Гѣлата, Дѣшкова, Дѣбрева, Зъмската, Капсѣзова, Катънската, Кичурската, Копаната, Курдова, Мицова, Мишовата, Мѣмината, Мѣневата, На Мишеолу, Начова, Нашенската, Нѣновата, Нѣновската, Остра, Острата, Остришката, Отлѣчената, Пѣхчева, Плѣска, Под Острата, Преспѣковата, Припешката, Пчелинската, Рачова, Сѣнкова, Слава, Слѣмерската, Срѣцната, Стѣйковата, Странджова, Хайвѣркова, Цаковата, Цѣневата, Юмѣрова. – "неголямо закръглено възвишение". – 24

могилата (*мугйлътъ*): На Мишеолу, На Преспѣка.

Могилата (*Мугйлътъ*) – 1) Дъск, И 0,5, ниви на височина; 2) (*Мугйлътъ*) – Кар, И 7,5, височица, ниви. – 24, 27, 53

Могилата в Машатлъка (*Мугйлътъ в Мъшгтлѣкъ*) – Пѣвл, З 3, височина, ниви в м. Машатлъка. – 80, 132

Могилата на Цонев Ивана (*Мугйлътъ нъ Цѣн'уу Иванъ*) – Батак, З 1, естествена височина в ниви. По името на собственика. – 86, 132

Могилата на Чорчѣпа (*Мугйлътъ нъ Чурчѣпъ*) – Батак, Ю 1, гора, изкуствена могила в м. Чорчѣпа. – 80, 132

Могилата у Селището (*Мугйлътъ у Сѣлиштиту*) – ДЛипи, З 0,1, могила в м. Сѣлището. – 80, 132

Могилата Чорчѣпа (*Мугйлътъ Чурчѣпъ*) – ГЛипи, З 7, могила в м. Чорчѣпа. – 66, 132

могили (*мугйли*): Алѣбови, Алѣбовите, Вѣклини, Вѣкли, Дѣте, Ивѣни, Трѣте, Хлѣбави. – 132

Могилите (*Мугйлити*) – 1) Лесич, И 2, височини, необработваемо; 2) Стамб, З 1,4, две височини. – 53, 132

Могилите в Ливадите (*Мугйлити в Ливадити*) – Пѣвл, СЗ 3, три могили в м. Ливадите. – 80, 132

Могилите на дяд Данчо (*Мугйлити нъ д'ѣт Данчу*) – Пѣвл, СЗ 5, три височини, ниви. По ЛИ. – 87, 132

Могилити над Печорските чешми (*Мугълити нът Пичòрски-ти чушм̀и*) – *Павл*, СИ 0,4, могили над м. Печòрските чешм̀и. – 80, 132

могилка (*мугълк̀ъ*): *Бат̀ашката*, *Ванкова*, *Коп̀аната*. – 132
могилката (*мугълк̀ът̀ъ*): *На Лалови*. – 132

Могилката (*Мугълк̀ът̀ъ*) – 1) *Батак*, Ю 4, изкуствена височина; 2) *Слом*, СИ 5, малка височина, ниви. – 53, 132

Могилката у Вехтите лозя (*Мугълк̀ът̀ъ у В̀ехтити луз̀'а*) – *Слом*, ЮЗ 2,5, височина в м. В̀ехтите лозя. – 80, 132

Могилките (*Мугълк̀ити*) – 1) *Бут*, Ю 1, много височини, пасище; 2) *Мих*, ЮИ 1, две естествени височини, ниви, пасище; 3) (*Мугъл̀к̀ити*) – *Мус*, СЗ 0,5, височинки, ниви; 4) *Патр*, С 1, ниви, полянки с няколко могилки; 5) *Рос*, СИ 0,3, две естествени височини, ниви. – 53, 132

Молловата (*Муллòв̀ът̀ъ*) = **Моллòвата гора** – *Патр*, З 4, гора. По *изч. При*, от тур. *tolla* “ходжа”. (Вж. *Молловото*, *Мад.*; *Молловите ниви*, *Пирд.*; *Молловата адичка*, *Първ.*). – 55, 131

Молловата гора (*Муллòв̀ът̀ъ гур̀ъ*) = **Моллòвата**. – 60, 131

Молловата кория (*Муллòв̀ът̀ъ кур̀й̀ъ*) – *Бчерк*, И 3, гора от тополи. – 60

Момина баня (*Мòминь б̀ан̀'ъ*) – *Дъск*, СИ 4, чешма. Ново име. Дадено в чест на първите избори след 9. IX. 1944 г. – 60

Момина геран (*Мòминь гир̀ан*) – *Нед*, С 0,5, кладенец под хълм. – 60

Момината могила (*Мòминт̀ъ муг̀йл̀ъ*) – *ДЛипи*, ЮИ 1, височина, ниви. – 29, 60

Момин баир (*Мòмин б̀ь̀й̀р*) – *ДЛипи*, И 1, хълм. (Вж. *Момин камик*, *Момин кладенец*, *Пирд.*). – 60

Мòмин скòк – *Мих*, Ю 6, водоскок на р. Негованка. Преданието го свързва с *мома*. – 60, 145

Моневата могила (*Мòн'у̀ът̀ъ муг̀йл̀ъ*) – *ДЛипи*, И 0,5, височина. По *ЛИ*. – 60

Моновска махала (*Мòну̀ск̀ъ м̀ъ̀л̀ъ*) = **Полянска махала**. – *Мус*, Ю 0,5. По *РИ*. – 60, 131

Моновска чешма (*Мòну̀ск̀ъ чушм̀ъ*) – *Лесич*, С 2,5, хълмисто, ниви, чешма. По *РИ*. – 60

Моновски буджак (*Мòну̀ски буж̀ак*) – *Мус*, И 1,5, малка гора. По *РИ*. – 60

Моновски геран (*Мòну̀ски гир̀ан*) – *Лесич*, ЮИ 0,4, несъществуващ вече геран. По *РИ*. – 60

Моновските бахчи (*Мѡнуѡскити бѡхчи*) – Мус, И 1, зеленчукови градини. По *РИ*. – 60

Моновския кладенец (*Мѡнуѡскийъ клѡд'ъницѡ*) – Мус, И 1, ниви, кладенец. По *РИ*. – 60

Моновския яз (*Мѡнуѡфскийъ йѡс*) – Мус, И 0,5, бент на реката, правен от Мѡновци. – 60

Московата ливада (*Мѡскуѡтъ ливѡдѡ*) – Патр, С 4, ливади. По *ЛИ*. – 60

мост (*мѡс*): *Бѡрловския, Бѡтовския, Гѡрния, Дѡнев, Дѡскотския, Дѡдов Цѡнков, Ибров, Карѡшкаия, Лесичѡрския, Ливѡдския, Лѡзинския, Мѡрков, Мѡсов, Нѡвия, При Михѡлския, Русѡлския, Тѡнтѡления, Упѡловия*. – 143

моста (*мѡстѡ*): *На Мѡтеолу, На Михѡла*. – 143

Моста (*Мѡстѡ*) – Бчерк, Ю 1, каменен мост на р. Росица. – 53, 143

Моста на Вѡрбовското дере (*Мѡстѡ нѡ Вѡрбѡѡфскуту дирѡ*) – Павл, З 3,5, мост на дере по посока на с. Вѡрбовка. – 80, 143

Моста на Гѡр чешма (*Мѡстѡ при Г'ѡр чушмѡ*) – Павл, З 3, мѡст в м. Гѡр чешмѡ. – 80, 143

мостове (*мустѡви*): *Кѡливите*. – 45, 143

мостче (*мѡсчи*): *Гѡговското, Гѡнчѡвѡто, Дѡнчо Хѡджѡевѡто, Ливѡдското*. – 29, 143

Мостчето (*Мѡсчиту*) – Рос, ниви, по регистѡр. – 53, 143

Мостчето на Бѡли бряг (*Мѡсчиту нѡ Бѡли бр'ѡк*) – Павл, С 1, мѡлѡк мѡст. По *МИ*. – 80, 143

Мѡтишев геран (*Мутѡшуѡ гирѡн*) – Мих, ЮИ 0,2, кладенец. По *изч. ЛИ*. – 60

мѡчур: *Бѡѡѡк, Мѡнковски, Узѡн, Шѡвѡрнишки*. – “блатиста мѡстност”. – 132

Мѡчура (*Мѡчурѡ*) – 1) Бчерк, Ю 4, мѡчурливо; 2) *Вишгр*, З 1,5, падина, водно; 3) *ДЛипи*, С 2, водно; 4) *Дѡск*, И 1, влажно, ливади; 5) *Мус*, З 3, мѡчурливи ливади; 6) *Паскал*, З 3, ниви. – 53, 132

Мѡчурѡвска махала (*Мѡчурѡуѡскѡ мѡѡлѡ*) – Слом, И 1. По *РИ*. – 60

Мѡчурѡвския геран (*Мучѡруѡскийъ гирѡн*) – Слом, кладенец. По *РИ*. – 60

Мѡшулската махала (*Мѡшулскѡтъ мѡѡлѡ*) – Павл, Ю 0,2. По *РИ*. – 60

Мрачика (*Мръчйкъ*) – Кар, И 3, ниви, гори на високо. При говор – ехти. В говора: *Мрачй биволица* “Реве биволица”. Най-вероятно е от **мрачйк* “мрачно място” (Вж. Мад.: *Мрачикова магила, изч. Пр, Мрачиково(то), Мрачикото.* – 53, 133

Мрачишките ливади (*Мръчйшкити ливади*) – Кар, И 4,5, ливади до м. *Мрачйка.* – 60

Мрачишкия баир (*Мръчйшкийъ бйър*) – Кар, И 5, хълм в м. *Мрачйка.* – 60

Мрачишкия път (*Мръчйшкийъ пѣт*) – Кар, И 1,5, ниви, път за м. *Мрачйка.* – 60

Мрътвицата (*Мрътвйцѣтъ*) – Слом, ливади, ниви. Не се ражда нищо. От **мрътвйца* “блатисто място, нераждащо нищо” (29, т. III, 89). (Вж. Севл., Първ. – *Мрътвица*). – 32, 53, 132

Мрямора (*Мр'амуръ*) – 1) *ГЛипи*, С3 3, кладенец, покрит с две мраморни плочи, ниви; 2) *ДЛипи*, 3 6, лозя, кариери за вадене на варовик; 3) *Мих*, И 0,5, ниви. Има остатъци от зидове на антично селище (83, 20). – 53, 134, 146

Мряморската река (*Мр'амурскѣтъ рикѣ*) – 1) *ГЛипи*, СИ 2, река в м. *Мрямора*; 2) *ДЛипи*, 3 2,5, през м. *Мрямора.* – 60

Мряморски трап (*Мр'амурски трап*) – *ГЛипи*, СИ 1,1 нисков дерето, зеленчукови градини. По *МИ.* – 60

Мряморските кладенци (*Мр'амурскити клѣдинци*) – *ГЛипи*, С 3,5, кладенчета в м. *Мрямора.* – 60

Мряморските чуки (*Мр'амурскити чѣки*) – *ГЛипи*, СИ 2, хълм, пусто в м. *Мрямора.* – 60

Мряморския кладенец (*Мр'амурскийъ клѣдиниц*) – *Мих*, С 2,5, ниви, кладенец. – 60

Мряморския път (*Мр'амурскийъ пѣт*) – *ГЛипи*, С 1, чер път, минаващ през м. *Мрямора.* – 60

Мулла Ахмедовия геран (*Муллѣ Ъхмѣдуийъ гирѣн*) – *ГЛипи*, 3 5, кладенец. По *изч. тур. ЛИ.* – 76

Мурад бей (*Мурѣт бѣй*) = Гърни турчѣта = Бяла чѣрква. В турски документи от XV в. се споменава с. Мурад бей (100, 81). По *изч. тур. ЛИ.* – 59, 131

Муратова чешма (*Мурѣтуъ чушмѣ*) – *Мих*, И 1, чешма. – 60

Мурджейския буджак (*Муржѣйскийъ бужѣк*) – *Мус*, С 13, малка горичка, заобиколена от ниви. По *РИ.* – 60

Мусина (*Мусйнѣ*) – *Сели.* Споменава се в турски регистри от XV в. “село Мусина” (17, 219, 193). Легендата го свързва с *Мусьо войводи*,

защитник на м. Калето. От *изч. Ли Мусин* (83, ¹²⁸) – родително-винителна форма. – 55, 109

Мусински дол – *Мих*, ЮИ 6, дол до землището на с. Мусина. – 60

Мусинския път (*Мусинский пѣт*) – 1) *Вишгр*, И 10, ниви, път за с. Мусина; 2) *Лесич*, Ю 3, чер път за с. Мусина. – 60

Мусинското дере (*Мусинскуту дирѐ*) – *Лесич*, Ю 0,03, малко деренце. По *Сели*. – 60

Мусинско усое (*Мусинску усѐи*) – *Мих*, И 3, северен склон към с. Мусина, ниви. – 60

Мусливи трап (*Муслии трап*) – *Мих*, И 0,5, ниви, ниско. Извира малко вода. Вероятно по *изч. При* или *изч. Ли Мусльо*. – 60, 109

Мусов мост (*Мусуѐ мѐс*) – *ДЛипи*, И 4, ниви, мост. По *изч. Ли*. – 60, 109

Мустафа буджак (*Мустѣфѣ бужѣк*) – *Дѣск*, И 3, ниви, малка горичка. По *изч. тур. Ли*. – 71

Мутафовата воденица (*Мутафувѣтъ удѣнцѣ*) = **Пѐповата воденица** – *Паск*, СЗ 1,5. Имало воденица. – 60, 131

Мутевата река (*Мут'уѣтъ рикѣ*) – *ГЛипи*, Ю 5, кладенец, малка река. По *изч. Ли*. – 60, 109

Мутев геран (*Мут'уѣ гира̀н*) – *Лесич*, ЮИ 3, несъществуващ кладенец. По *изч. Ли Мутѐ*, *Мутѣѐ*, от тур. *тут* “щастие, благополучие”. – 60, 109

Мутевите кладенци (*Мут'уити клѣдинци*) – *ГЛипи*, ЮИ 4, кладенец, ниви. По *изч. Ли*. – 60, 109

Муцевата кория (*Му̀ц'уѣтъ курѣйѣ*) – *Мус*, Ю 3, гора. По *изч. Ли*. – 60, 109

Мушмурдинов кладенец (*Мушмурдѣнуѣ клѣд'ѣниц*) – *Паскал*, кладенец – чешма. По *РИ*. – 60

Мънаша (*Мѣнашѣ*) – *Батак*, Ю 2, ниви, дребна гора. От *мѣнаш* “малка дребна гора”. – 53, 132, 146

Мънашо (*Мѣнашу*) – *ГЛипи*, СЗ 3,5, високо, стрѣмно, гора. – 53, 132

Мѣстева байр (*Мѣст'уѣ бѣйр*) – *Слом*, ЮЗ 1,5, хълм, пасище. Стегната форма от *Мѣстевия байр*. По *РИ*. – 60

Мюмюнов трап (*М'ум'у̀нуф трап*) – *ГЛипи*, З 7, падина. – 60.

На Александра байра (*Нѣ Ълекса̀ндрѣ бѣйрѣ*) – *Батак*, З 1, склон с ливади. По *Ли*. – 93

На Бабин вир (*Нъ Бабин вѣр*) – Бчерк, ЮЗ 3, ниви на р. Росица в близост до м. Бабин вѣр. – 91

На Баиря (*Нъ Бѣйр'ѣ*) – 1) Вишгр, ЮЗ 5,5, склон, ниви, пасище; 2) Стамб, Ю 1, хълм, ниви. – 91

На Байците градината (*Нъ Байцити грѣдинътъ*) – Град, СЗ 1. Имало овощна градина. По РИ. – 94

На Байците колибата (*Нъ Байцити кулѣбътъ*) – Град, СЗ 1, колиба в овощна градина. По РИ. – 94

На Бекирите гьола (*Нъ Бикѣрити г'олѣ*) – Вар, З 2,5, блатисто. По РИ. – 94

На Бойча отлака (*Нъ Бѣйчѣ утлѣкъ*) – Бут, ЮИ 1,5, ниви, пасище. По ЛИ. Вж. отлак. – 93

На Бойчоолу корията (*Нъ Бѣйчуулу курѣйътъ*) – Вишгр, З 3,5, гора. По РИ. – 94

На Бояджиите колибата (*Нъ Буйѣжѣити кулѣбътъ*) – Град, З 8, ниви. По РИ. – 94

На брега (*Нъ бригѣ*) – 1) Бчерк, З 0,5, ниви на брега на р. Росица; 2) Лесич, З 0,02, ниви; 3) Стамб, С 1, ниви на хълм. – 90.

На брода (*Нъ брѣдѣ*) – Мус, З 2, ниви в близост до брод на р. Негованка. – 90

На бряста (*Нъ бр'ѣстѣ*) – Бут, ЮЗ 2, пасище, ниви. Имало бряст. – 90, 137

На Бурлов горния кладенец (*Нъ Бурлуѣ гѣрнийѣ клѣдиницѣ*) – ГЛипи, Ю 5, кладенец. По РИ.

На Васил Иовчев градината (*Нъ Вѣсил Йѣвчуѣв грѣдинътъ*) – Град, З 5, овощна градина. По името на собственика.

На Вацата гърлото (*Нъ Вацътъ гѣрлуту*) – Град, З 4, удължена местност, ниви. По ЛИ. – 93

На Велевски салкъмите (*Нъ Вѣл'уѣски сѣлкѣмити*) – Паскал, ЮИ 2, салкъми в нивите. По РИ. – 98

На Великоолу воденицата (*Нъ Вилѣкуулу удѣницътъ*) – ГЛипи, ЮЗ 2, съборена воденица. По РИ. – 94

На Видоловци тараклъка (*Нъ Вѣдулууци Тѣрѣклѣкъ*) – Град, Ю 0,8, ниви в м. Тараклъка. По РИ. – 96

На Вишовградски баира (*Нъ Вишугрѣцки бѣйрѣ*) – Батак, Ю 0,1, височина. Дядо Георги Вишовградски имал кошара. – 94.

На воденицата (*Нъ удѣницътъ*) – Вишгр, И 2, ниви. Имало воденица. – 90

На върбата (*Нъ вѣрбътъ*) – Патр, ЮЗ 1,5, пасище, кладенец до върба. – 90

На Вървището (*Нъ Вървиштиту*) – Лесич, Ю 2, поляна за минаване на животни. По МИ. – 91

На върха (*Нъ въръ*) – 1) Бут, Ю 5, високо, лозя; 2) Вишгр, Ю 4, високо, ниви; 3) Нед, ЮИ 2, високо, ниви. – 90

На Гавазята дъното (*Нъ Гъвъз'атъ дъниту*) = Дългото дъно. По РПр. – 94, 131

На Генчето гроба (*Нъ Гънчиту грѡбъ*) – Град, СЗ 4, ниви до паметника на *Генчо Хинчев*. – 93

На Гергичкоолу чешмичката (*Нъ Гиргичкуулу чушимичкѣтъ*) – ГЛипи, Ю 0,5, чешмичка. По РИ. – 94

На глога (*Нъ глѡгъ, Нъ глогъ*) – 1) Дъск, З 0,2, ниви. Имало глог; 2) Мус, ниви, по регистър. – 90, 137

На Григоровите боаза (*Нъ Григѡруити боазъ*) – Рос, Ю 1, падина, обрасла с гора. По РИ. – 94

На Гутеви кладенеца (*Нъ Гът'уи клѣдиницѣ*) – Батак, ЮИ 2, кладенец. По РИ. – 94

На Гърко гераню (*Нъ Гърку гирѡн'у*) – ГЛипи, И 0,2, кладенец в селото. По РИ. – 41, 54, 95.

На Даневци гърлото (*Нъ Дѡн'уѣци гърлату*) – Град, З 5, тесни, дълги ниви. По РИ. – 94

На Даневци средока (*Нъ Дѡн'уѣци сриѡкъ*) – Град, З 3,5, пива, заобиколена с вода. По РИ. – 94

На даскал Начоолу въз салкъмите (*Нъ даскъл Начуулу въз салкъмити*) – Мих, Ю 3, ниви, салкъмова гора. По РИ.

На Дафиноолу (*Нъ Дѣфѣнуулу*) – ГЛипи, ЮИ 0,3, кладенец. По РИ. – 100

Над баташкото ливаде (*Нъд Бѣтѡшкуту ливѡди*) – Слом, Ю 2, ниви над м. Баташкото ливаде. – 90

Над Бостаните (*Нъд Бустѡнти*) – Стамб, С 1,5, ниви, лозя над зеленчукови градини. – 90

Над варанското бърдо (*Нът върънскѣту бърду*) – Слом, З 4, ниви над бърдо, граничещо със землището на с. Варанѡ. – 99

Над Владиковия кладенец (*Нът Влѣдѣкуийъ клѣдиницѣ*) – Кар, ЮИ 7, ниви, ливади над м. Владѣкови клѣденци. – 90

Над воденицата (*Нът удинѣцѣтъ*) – Дъск, С 2, ниви. Имало воденица. – 91

Над гарата (*Нъд гѡрѣтъ*) – Лесич, ЮЗ 1,5, ниви, близо до жп гара. – 91

Над Голяма дрян (*Нъд Гул'ѡмъ др'ѡн*) – Слом, С 2,5, ниви над м. Голяма дрян. – 91

Над Горчовата нива (*Нѣд Гѣрчуѣтъ нѣвъ*) – Вар, И 3,5, пасище над ниви. По *ЛИ*. – 101 ;

Над гробищата (*Нѣд грѣбиштѣтъ*) – Лесич, СИ 0,02, нива, близо до гробищата. – 90

Над Заднишката канара (*Нѣд Заднишкѣтъ кѣнѣрѣ*) – Мих, Ю 5, ниви. По *МИ*. – 91

Над Зарезана (*Нѣд Зѣризѣнѣ*) = **Под стената** – Мус, З 1, ниви над м. Зарезана. – 91, 131

Над зеленчуковите градини (*Нѣд зилѣнчукуити грѣдѣни*) – Стамб, С, ниви до зеленчукови градини. – 99

Над Кайрака (*Нѣт Кѣйрѣкъ*) – Мус, З 1,5, ниви над м. Кайрака. – 91

Над Камъка нивите (*Нѣт Камѣкъ нѣвити*) – Рос, СЗ 0,3, ниви над м. Камъка. – 92

Над Корийката (*Нѣт Курѣйкѣтъ*) – Мус, СЗ 2, ниви над гора. По *МИ*. – 91

Над Корията (*Нѣт Курѣйѣтъ*) – 1) Бчерк, СЗ 3, ниви над гора; 2) Мус, СИ 2, ниви. Имало дъбова гора. По *МИ*. – 91

Над кошарите (*Нѣт кушѣрити*) – 1) Лесич, З 1,5, пасище, а в по-ниското – овчарски кошари; 2) Стамб, С 0,5, ниви. – 90

Над ливадите (*Нѣд ливадити*) – Дѣск, С 4, ниви над ливади. – 90

Над липата (*Нѣд липѣтъ*) – Бчерк, ниви, по регистър. – 90

Над Малката страна (*Нѣд Малкѣтъ стрѣнѣ*) – Слом, ЮЗ 2,5, ниви над м. Малката страна. – 91

Над Мече локо (*Нѣд Мѣчи лѣку*) – ДЛипи, Ю 6,5, ниви над м. Мече локо. – 91

Над Новите лозя (*Нѣд Нѣвити луз'ѣ*) – Стамб, С 5, ниви над м. Новите лозя. – 91

На дола (*Нѣ дулѣ*) – Мус, ниско място с дере, ливади. – 45, 90

На Долника (*Нѣ Дѣдникѣ*) = Дѣлника. – 91, 131

Над Павликенския път (*Нѣт Пѣуликѣнскѣйѣ пѣт*) – Стамб, С 1,5, чер път за гр. Павликени. – 91

Над Парада (*Нѣт Пѣрѣдѣ*) – Вишгр, Ю 4, ниви, гори над м. Парѣда. – 91

Над Паскалевския път (*Нѣт Пѣскал'уѣскѣйѣ пѣт*) – Дѣск, И 1, ниви над път за с. Паскалевец. – 91

Над Плуженския баир (*Нѣт Плуженскѣнскѣйѣ бѣйр*) – Вишгр, ЮЗ 6, ниви. По *МИ*. – 91

Над Селище (*Нът Сѣлишти*) – *Лесич*, И 1,5, ниви над м. Сѣлище. – 91

Над село (*Нът сѣлу*) – 1) *Бчерк*, З 2, ниви; 2) *Дъск*, С 2, ниви; 3) *Кар*, З 0,5, лозя, ниви; 4) *Лесич*, С 0,8, ниви; 5) *Павл*, З 0,3, зеленчукова градина; 6) *Слом*, З 2, лозя. – 90

Над Сломерския път (*Нът Слѣмирскийъ пѣт*) – *Вар*, И 0,8, ниви над път за с. Слѣмер. – 91

Над Ташлъка (*Нът Тъшлѣкъ*) – *Дъск*, СИ 5, ниви над м. *Ташлъка*. – 91

Над Тополите (*Нът Тупѣлити*) – *Стамб*, СЗ 1,5, ниви. По *МИ*. – 91

Над фабриката (*Нът фѣбрикѣтъ*) – 1) *Бчерк*, Ю 3, ливади до керамична фабрика; 2) *Лесич*, З 1, ниви над мелница. – 90

Над чешмата (*Нѣд чушмѣтъ*) – 1) *Рос*, СИ 0,5, лозя над селската чешма; 2) *Стамб*, СИ 1, ниви до чешма. – 90

Над чешмите (*Нѣд чушмѣти*) – *Бчерк*, Ю 3, лозя, ниви над чешми. – 90

Над Чуката (*Нѣд Чукѣтъ*) – *Вишгр*, И 0,5, ниви над м. *Чуката*. – 91

Над шосето (*Нът шусѣту*) – 1) *Вишгр*, И 2, ниви, ливади над пътя за гр. В. Търново; 2) *ГЛипи*, З 2, ниви над път за гр. Павликени. – 90

На дъното у храстето (*Нѣ дѣнту у рѣститу*) – *Кар*, И 8, ниви в края на землището, дребна гора. – 103

На дяд Баля воденичката (*Нѣ д'ад Бал'ъ удѣнчкѣтъ*) – *Бчерк*, С 3, зеленчукова градина до воденица. По *ЛИ*.

На дядо Петко воденицата (*Нѣ д'аду Пѣтку удѣнцѣтъ*) – *Вар*, СЗ 2,5, воденица. По *ЛИ*.

На Еретлика (*Нѣ Ирѣтлик'ъ*) – *Стамб*, ЮИ 3, чешми в м. *Еретликя*. – 91

На Ичовищата (*Нѣ Ичѣвиштѣтъ*) – *Мус*, З 1, ниви под височина. По *РИ*. – 91

На Йонкоолу кладенеца (*Нѣ Йѣнкуулу клѣдинцѣ*) – *Град*, З 3, равно, ниви, кладенец. По *РИ*. – 94

На Йонкоолу чешмата (*Нѣ Йѣнкуулу чушмѣтъ*) – *Град*, З 4, чешма. – 94

На Кирчоолу гераня (*Нѣ Кѣрчуулу гѣран'ъ*) – *Бчерк*, З 2, ниви, кладенец. По *РИ*. – 94

На Киселинѣ колибата (*Нѣ Кисилѣити кулѣбѣтъ*) – Град, СЗ 8, ниви и колиба в тях. По *РИ*. – 94

На Конови гераня (*Нѣ Кѡнуи гирѣн'ѣ*) – Нед, С 2, кладенец. По *РИ*. – 94

На кошарите (*Нѣ кушѣрити*) – Слѡм, СЗ 3,5, ниви. В миналото – кошари за животни. – 90, 139

На края (*Нѣ крайѣ*) – 1) *Кар*, С 0,7, ниви до селото; 2) *Мус*, С 0,5, ниви до селото. – 90

На Куза чешмата (*Нѣ Кѹзѣ чушмѣтъ*) – Град, З 3, чешма в м. *Кѹза*. – 92

На Кутра (*Нѣ Кѹтрѣ*) – Дѣск, ЮИ 2,5, гора от ниски храсти, чешма. По *МИ*. – 91

На Кутулка (*Нѣ Кѹтулкѣ*) = *Кѹтул чешмѣ*. По *МИ*. – 91, 131.

На Лалови могилката (*Нѣ Лѣлуи мугѣлкѣтъ*) – Нед, Ю 1,5, малка височина. По *РИ*. – 94

На Леко гърлото (*Нѣ Лѣку гѣрлуту*) – Град, СЗ 1. Имало блато. По *ЛИ*. – 93

На Ломя (*Нѣ Лѡм'ѣ*) – Вар, ЮЗ 3, пусто, ливади, гори край р. Ломя. – 91

На Лѡкѣ гърлото (*Нѣ Л'ѡкѣтъ гѣрлуту*) – Град, З 4, блато, образувано при прииждането на р. Осѣм. По *РПР*, от тур. *lök* “тежък, тромав”. – 95

На Мартина гераня (*Нѣ Мѣртѣнѣ гирѣн'ѣ*) – Батак, ЮИ 0,5. Дядо Мартин копал кладенец, но не излязла вода. – 93

На Матевѣ гераня (*Нѣ Мѣт'уви гирѣн'ѣ*) = *Мѣтеолу герѣнѣ* = *Мѣтев клѣденец* = *Мѣтеолу клѣденец*. По *РИ*. – 94, 131

На Метеолу моста (*Нѣ Мѣт'уулу мѡстѣ*) – Нед, СЗ 4, мост. – 94

На Мизлишата кладенците (*Нѣ Мизлишѣтъ клѣд'ѣнциѣти*) – Батак, Ю 0,3, ниви, язовир, два кладенца. По *РИ*. – 95

На Милевѣ гераня (*Нѣ Мѣл'уи гирѣн'ѣ*) – Нед, З 3, кладенец. По *РИ*. – 94

На Мирчоолу чанлѣка (*Нѣ Мѣрчуулу чѣнлѣкѣ*) = *Мѣрчовнѣ чанлѣк*. – 94, 131

На Мирчоолу чешмата (*Нѣ Мѣрчуулу чушмѣтъ*) – Град, З 3,5, ниви, чешма. По *РИ*. – 94

На Митраджика колибата (*Нѣ Митрѣжѣкѣ кулѣбѣтъ*) – Град, З 8, ниви, колиба. По *ПРИ*. – 95

На Михала моста (*Нъ Мийалъ мѡстъ*) – Батак, И 0,1, мост, правен от дядо *Михал*. – 93

На Михалския път (*Нъ Мийалскийъ пѣт*) – Патр, Ю 2, пасище от двете страни на пътя за с. Михалци. – 91

На Михови гераня (*Нъ Мйуи гирѧн' ъ*) = **Михов герѧн**. По *РИ*. – 94,131

На Мишеолу кладенче (*Нъ Мйшиулу клѧдиницѡ*) – Батак, И 2, ниви. По *ФИ*. – 94

На Мишеолу могилата (*Нъ Мйшиулу мугйлтъ*) – Батак, 3 2, изкуствена височина. По *РИ*. – 94

На Мурата нивите (*Нъ Мурѧтъ нйвити*) – Батак, 3 0,4, ниви, купени от турчин. – 93

На Мутафа воденицата (*Нъ Мутѧфъ удинйцѡтъ*) – Паскал, 3 1, воденица. По *ПРИ*. – 93

На Негованка (*Нъ Нигувѧнкъ*) – Мус, С 0,5, ниви до р. *Негованка*. – 91

На Обило (*Нъ Убйлу*) – ДЛипи, С3 2, ниви, лозя в м. *Обйла*. – 91

На Орницата (*Нъ Урийцѡтъ*) – Бчерк, Ю 4, ниви в м. *Орийцата*. – 91

На Петка гьола (*Нъ Пѣткъ г'ѡлъ*) = **Пѣткова гьол** – Вишгр, 3 3, тресавище. По *ЛИ*. – 93, 131

На Пладнището (*Нъ Плѧднйштиту*) – Ю 3, ниви до м. *Пладнйщето*. – 91

На полето (*Нъ пулѣту*) – Лесич, Ю 2, ниви. – 90

На Попови воденицата (*Нъ Пѡпуи удѣнйцѡтъ*) – Нед, 3 2,5, съборена воденица. По *РИ*. – 94

На Потока (*Нъ Пѡтукъ*) – Патр, Ю 2, ниви до малък поток. – 91

На Пресака могилата (*Нъ Присѧкъ мугйлтъ*) – Батак, 3 0,4, височина, ниви. По *ПРИ*. – 95

На прѣстницата (*Нъ прѣстнйцѡтъ*) = **Прѣстнйцата** – Вар, С3 1,5, височина. Почвата ползвали за мазане на къщите. – 90, 131

На пчелина (*Нъ пчилйнъ*) – Град, СИ 2, ниви. Имало пчелин. – 90

На пътеката (*Нъ пѣтѣкътъ*) – Стамб, С 2, ниви. Имало пътека за старите лозя. – 90

На пъгю гераню (*Нъ пѣт'у гирѧн'у*) = **Хайдѡшкия герѧн** – Мих, И 0,2, кладенец на път. – 48, 102, 131

На Рашковци гърлото (*Нъ Рашкуѹци гърлуту*) – Град, 3 6, водно, врязано в нивите. По *РИ*. – 94

На речицата (*Нъ ричѹцѹтъ*) – Патр, С 3,5, ниви, ливади. Тече малка река. – 90

На Рѹта (*Нъ Рѹтѹ*) = Рѹтѹ – Мих, ЮИ 2, продълговат хълм, пасища. – 91, 131

На Селима нивата (*Нъ Силимѹ нѹвѹтъ*) = Селима – Вишгр, Ю 4, ниви. По *МИ*. – 93, 131

На Сиромаха мешетата (*Нъ С'урмаѹ мишѹтѹтъ*) – Батак, ЮИ 1,5, дъбови гори. Между тях били нивите на един сиромах. – 95

На Спарови кладенчето (*Нъ Спаруи кладѹнчиту*) – Кар, И 3, малък извор. По *РИ*. – 94

На Събеви чешмата (*Нъ Сѹб'уи чушмѹтъ*) – Нед, С 4, чешма. По *ФИ*. – 94

На Терзиеолу кладенеца (*Нъ Тирзѹиулу клѹдинѹцѹ*) = Бучѹк бунѹр. По *РИ*. – 94, 131

На Течков гераня (*Нъ Тичкѹѹ гирѹн'ѹ*) – Бчерк, ЮЗ 3,5, кладенец. По *ЛИ* Течо от Стефан. – 94

На Тошата гераня (*Нъ Тѹшѹтъ гирѹн'ѹ*) – Бут, Ю 3, лозя, пасище, кладенец. По *РИ*. – 95

На трапа (*Нъ трапѹ*) – Стамб, С 3, ниско, ниви, лозя. – 90

На Тънкото пътче (*Нъ Тѹнѹкуту нѹтчи*) – Мус, 3 2, ниви с тесен през тях път. – 91

На Търновския път (*Нъ Тѹрнуѹфскийѹ нѹт*) – Патр, 3 2, ниви, чер път за гр. В. Търново. – 91

На Хаджиеви гераня (*Нъ Ъжѹйѹи гирѹн'ѹ*) – Нед, кладенец в селото. По *РИ*. – 94.

На Хаджиеви кладенчето (*Нъ Ъжѹиуи клѹдинчиту*) – ГЛипи, ЮЗ 2, малък извор. По *РИ*. – 94

На Хайманоолу нивата (*Нъ Йѹймѹнуулу нѹвѹтъ*) – Батак, 3 0,5, ниви, купени от рода Хаймѹните. – 94

На Хинкови дъното (*Нъ Инѹиуи дѹнѹту*) – Град, 3 4, пасище с формата на дъно. По *РИ*. – 94

На Христоолу кладенеца (*Нъ Рѹстуулу клѹдиниѹцѹ*) – Вишгр, 3 4, изворче, ниви. По *ФИ*. – 94

На Чернеолу гераню (*Нъ Чѹрниулу гирѹн'у*) – ГЛипи, И 0,3, кладенец, изкопан от рода Черневи, ниви. – 94

На чешмата (*Нъ чушмѹтъ*) – Вар, СЗ 2,5, пасище до чешма. – 90

На чешмите (*Нъ чушмѝти*) – 1) = Зараповските чешми; 2) Рос, по регистър; 3) Слом, ЮЗ 1, ниви до три чешми. – 90, 131

Начова могила (*Начуџ мугџлџ*) – Мих, ЮИ 3, височина, ниви. По ЛИ. – 60

Начов полугар (*Начуџ пулуг̀ар*) – Паскал, СИ 3, изсечени гори. Поляната била в средата на гората. По ЛИ. – 60

Начов трап (*Начуџ тра̀п*) – Мих, И 1, ниско, поляна. По време на Априлското въстание тук се събирали четниците. – 60, 146

Начовска махала (*Начуџскџ мъџлџ*) – Павл, Ю 0,05. По РИ. – 60

На Чоджума къщата (*Нъ Чџджумџ къ̀шитџтџ*) = Острова – Бут, Ю 2,5, ниви до къща. По ПРИ. – 30, 95, 131

Нашенската могила (*Нашинскџтџ мугџлџ*) – Слом, З 5, височина, ниви в съседство до могила от друго селище. – 60

Нашенския геран (*Нашинскийџ гира̀н*) – Слом, С 4, мочурливо. – 60

Нашенското ливаде (*Нашинскуту лива̀ди*) – Слом, С 4, ливади, ниви. – 60

На Шопарите градината (*Нъ Шуп̀арити грџдинџтџ*) – Град, СЗ 0,8, овощна градина. По РПр. – 95

На Юсуфа кладенеца (*Нъ Йусуџџ кла̀диниџџ*) – Град, З 6, кладенец. По изч. тур. ЛИ. – 93

Негованка (*Нигува̀нкџ*) – 1) Мих, Ю 4, река; 2) Мус, С 1,2, река. Влива се в р. Росица. По изч. ЛИ Негован – старинно. -ка с топонимична функция. – 56, 109

Недан (*Недџн*) – Сели. В турски регистри се споменава през XV в. “село Недан” (58, ₂₂₇). За името съществува легенда, че е по ЛИ. Н. Ковачев го обяснява от славянско ЛИ – старинен тип (83, ₁₂₇), а И. Заимов от *Неданџ, по ЛИ (51, ₁₃₂). – 54, 109

Неданската гора (*Недџнскџтџ гурџ*) – Вар, З 2, гори по посока на с. Недан. – 60

Недански ливади (*Недџнски лива̀ди*) – Патр, З 2, ливади, които били на с. Недан. – 60

Неданските лозя (*Недџнскити луз̀а*) – Павл, З 4, ниви, лозя, гори към с. Недан. – 60

Неданския герен (*Недџнскийџ гирѐн*) – Слом, ЮЗ 5, мочурливо пасище към землището на с. Недан. – 60

Неданския път (*Недџнскийџ пџт*) – 1) Батак, З 0,5, ниви, чер път за с. Недан; 2) Бут, И 0,5, ниви; 3) Вар, И 0,5, ниви; 4) Град, И 2,

път за с. Недан; 5) *Павл*, ниви, път за с. Недан; 6) *Патр*, 3 1, чер път; 7) *Слом*, ЮЗ 1,5, чер път. – 60

Неданския трап (*Нѣдънскійъ трап*) – *Слом*, ЮЗ 3, ниско към с. Недан. – 60

Неданско (*Нѣдънску*) = **Зад байра** – ниви, граничещи със землището на с. Недан. – 27, 54

Недева копак (*Нѣд'уъ купак*) – *Град*, 3 4, изкоренена гора, ниви. По *ЛИ*. – 60

Недеолар (*Нѣд'уулар*) – *Дъск*, махала. По *РИ*. – 52

Недковото кладенче (*Нѣткууту клѣдинчи*) – *Вар*, С 0,5, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Недялковска махала (*Нид'алкууѣкъ мъълѣ*) – *Бчерк*, ЮИ 0,3, махала. По *РИ*. – 60

Неновската махала (*Нѣнууѣкътъ мъълѣ*) – *Бчерк*, И 0,02. По *РИ*. – 60

Нено Ивановата воденица (*Нѣну Ивѣнууѣтъ удѣнѣѣ*) – *Вар*, Ю 0,1, ниви до воденицата. – 73

Несторова геран (*Нѣстуруѣ гирѣн*) – *Нед*, ЮИ 0,3, ниви, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Нешковица (*Нѣшкуиѣѣ*) – *Град*, 3 10, равнина, ниви. По *ЛИ*. Наставката *-ица* е с топонимична функция. – 56

Нешовата нива (*Нѣшуѣтъ нѣвѣ*) = **Липѣто**. По *ЛИ*. – 60

нива (*нѣвѣ*): *Гѣрчовата*, *Дѣлгата*, *Над Гѣрчовата*, *Нѣшова-та*. – 138

нивата (*нѣвѣтъ*): *Алѣлчѣто*, *На Сѣлимѣ*, *На Хайманпоулу*. – 138

нѣви: *Ахмѣкови*, *Балнѣкови*, *Вѣз Рѣснеските*, *Дичѣнските*, *Павликѣнските*, *Радевски*, *Сарѣярските*, *Черкѣзките*. – 138

нивите (*нѣвити*): *Дорука*, *Драчово*, *На Мурѣта*, *Над камѣка*. – 136, 138

Нивите зад върхо (*Нѣвити зѣт вѣру*) – *Длипи*, 3 0,5, ниви зад възвишение. – 48, 79, 138

Нивите над Голямата страна (*Нѣвити нѣд Гул'амѣтъ стрѣ-нѣ*) – *Слом*, ЮЗ 2, ниви над м. Голямата страна. – 80, 138

Нивите у Селището (*Нѣвити у Сѣлиштѣту*) – *Длипи*, 3 0,9, ниви в м. Сѣлището. – 80, 138

нивя (*нив'ѣ*): *Ѣневите*, *Ямѣковите*. – 138

Никодимова бент (*Никудѣмуѣ бѣнт*) = **Пѣтевия бент** – *Бут*, ЮЗ 3,5, преграда на реката. По *ЛИ*. – 60, 131

Новата гора (*Нòвтò гурò*) – Дъск, ЮЗ 1,5, ниви. Правили опити да засадят салкъм. – 60

Новата махала (*Нòвòтò мьòлò*) – 1) Вар, И 0,1, заселена най-късно; 2) ДЛипи, СИ, Ц; 3) Мих, ЮЗ 0,1, много късно застроена; 4) (*Нòвтò мьòлò*) – Нед, Ц; 5) Слом, И 0,02, късно заселена с преселници. – 60

Новата чешма (*Нòвòтò чушмò*) – 1) ГЛипи, З 1, чешма; 2) ДЛипи, З 0,3, чешма, строена наскоро; 3) Кар, И 0,5, пасище, чешма; 4) (*Нòвтò чушмò*) – Нед, С 2, ливади, чешма; 5) Слом, Ц. – 60

Нови ливади (*Нòи ливàди*) – Павл, С 3, ливади до землището на с. Патреш. – 60

Новите гробища (*Нòвити грòбиштò*) – 1) Град, С 1, ниви; 2) Павл, С 0,4, пусто, гробища. – 60

Новите дворове (*Нòвити двурòви*) – Дъск, Ю 0,6, дворни места. – 60

Новите кории (*Нòвити курii*) – Бут, З 5, ниви, гори. – 60

Новите лозя (*Нòвити луз'а*) – 1) Град, З 6, лозя, ниви; 2) Дъск, СЗ 1,5, ниви, лозя; 3) Кар, СЗ 1, ниви, лозя; 4) Нед, Ю 2, изкоренени вече лозя; 5) Стамб, СИ 2, ниви, лозя. – 60

Новите места (*Нòвити мистà*) – 1) Нед, СИ 3, смрадликова гора, ниви; 2) Паскал, С 3, ниви на мястото на стара гора; 3) Патр, СЗ 6, изкоренена гора. Била на с. Недан. – 60

Новия геран (*Нòвийò гирàи*) – Нед, С 0,1, кладенец. – 60

Новия мост (*Нòвийò мòс*) = При Михàлския мòст – Мус, СЗ 1, мост на р. Негованка, построен по-късно. – 60, 131

Новия път (*Нòвийò пòт*) – Град, на много места. – 60

Новоселския път (*Нувусèлскийò пòт*) – Мус, ЮЗ 3, ниви. Има чер път за с. Ново село. – 60

Новото липе (*Нòвòту липи*) – Бут, З 5, липова гора. – 60

Нуневската махала (*Нун'уòскòтò мьòлò*) – Дъск, Ц, По РИ. – 60

Обекта (*Убèктò*) – Бут, Ю 1, ниви до строителен обект. – 53, 143

Обила (*Убиòлò*) – ДЛипи, СЗ 2, чешма, снабдяваща селото с вода. По обил, обила “обилец”. – 53, 133

Общинската гора (*Упштинскòтò гурò*) – Вишгр, Ю 5, гора, бивше притежание на общината. – 60

Овощната градина (*Увòшнòтò грòдийò*) – Паскал, З 1, овощна градина в м. Дичийските ниви. – 60, 138

Овчарниците (*Уфчарниците*) – ДЛипи, И 3, пасище до овчарски кошари. – 53, 139

Овчомогилския път (*Увчумугйлскийъ пѣт*) – 1) Кар, СЗ 4,5, ниви от двете страни на чер път за с. Овча могила; = Свищовския път – Слом, С 4, ниви. – 60

Оджака (*Ужакъ*) – Павл, З 2,5, ниви. Имало воденица. От *оджак* “огнище”, от тур. *осак*. (Вж. Севл., *Оджака*; Пирд., *Оджеците*). – 31, 53, 142

Опашката (*Упашкѣтъ*) – 1) Бут, ЮЗ 7, гори, врязани в нивите; 2) Лесич, Ю 2, тясна дълга гора; 3) Павл, С 3,5, тясна ивица гори между гр. Павликени и с. Патреш; 4) Патр, ЮЗ 3, изкоренени гори. – 53, 133

Опитното (*Опитнута*) – Град, Ю 0,3, сгради и опитен полевъден участък. – 55, 138

Орешака (*Уришакъ*) – 1) Бчерк, Ю 5, лозя. Имало много орехови дървета; 2) Мус, ЮИ 1,8, ниви, ливади. Някога имало много орехови дървета. Член. *орешак* “място с много орехови дървета”. – 53, 137

Орещето (*Решитута*) – Слом, СЗ 2, ниви. От *ореще* “място, което не се обработва”, чрез елизия на *о* (Вж. *Юрушките лозя*). – 29, 53, 132

Орловото гняздо (*Урлдуту ги'азду*) – Слом, С 1, изкоренена гора. – 21, 60, 136

орман (*урман*): Гърния, Дюз, Кар, Малчов, Орт, Павликенския, Патрешкия, Срециния. – “гора”, от тур. *orman*. – 137

орманъ (*урманъ*): Балък. – 137

орница (*урницѣ*): Ёнчова. – “нива, изоставена да почива”. – 138

Орницата (*Урицѣтъ*) – Бчерк, З 2,5, гора, пасище. – 53, 138

Орта екенлик (*Урта икинлик*) – Паскал, И 2, ниви. От тур. *orta* “среда, среден”; вж. *екенлик*. В говора *орташко* “принадлежащо на няколко души”. – 60, 124

Орта сърт (*Урта сѣрт*) – 1) Батак, И 1, ниви между две височини; 2) Нед, С 1, северен склон, ниви. – 60, 110, 122

Орта съръ (*Урта сѣръ*) – ГЛипи, С 7, ливади, а между тях – ниви. – 60, 115

Орта чаир (*Урта чѣир*) – Бчерк, Ю 2,5, ливади, заградени от реката. – 60, 112

Орташките ливади (*Урташкити ливади*) – Мус, СЗ 1, ливади, бивше притежание на няколко стопани. От *ортак* “съдружник”, от тур. *ortak*. – 60

Орташкото кладенче (*Урташкуту клад'ънци*) – Мус, ЮЗ 1. Кладенче, от което всеки взема вода. – 60

Орто орман (*Уртò урман*) – Патр, Ю 3,5. Дъбова гора, която се намирала между други две. – 60, 125

Оряховската ямъ (*Ур'ауускътъ йъмъ*) – Лесич, С 2, падина. Имало орехови дървета. Намерени старинни каменни брадви, чукове и парчета от глинени съдове. По *Сели*. – 33, 60, 137, 146

Оряховския път (*Ур'ауускийъ път*) – Стамб, СИ 2, ниви, ливади. Чер път за гр. *Г. Оряховица*. – 60

Осенака (*Усинакъ*) – Вар, З 2,5, осенова гора, ниви. От *осенак* като *букак*, *орешак* и др. – 53, 137.

Осма градище (*Усмъ гръдйшти*) = **Градище** – Сели. В турските регистри се среща от XIX в. “Осма Градище” (99, ³⁹⁴), т. е. “градище на Осъм”. – 70, 131

Остра могила (*Остръ мугълъ*) – 1) *Глипи*, СИ 8,5, височина на границата със с. ДЛипи, лозя, ниви; 2) *ДЛипи*, СЗ 5, височина. – 60, 133

Острата могила (*Острътъ мугълъ*) – 1) *Бут*, ЮЗ 3, остра височина, разделяща землището на с. Върбовка и с. Бутово; 2) *Слом*, З 2, остра височина, гори. – 60, 133

Острицата (*Устрицътъ*) – 1) *Вар*, И 3, височина, ниви; 2) *Нед*, С 3, ниви, пасище. Открити следи от старо население; 3) *Слом*, З 3, низина, ниви, пусто. По ботан. *острица* – вид трева. – 53, 137, 146

Остришката могила (*Устришкътъ мугълъ*) = **Остришкия връх** – *Слом*, З 3, височинка в м. *Острицата*. – 60, 131

Остришки геран (*Устришки гираи*) – *Слом*, З 4, ниви, пасище, кладенец в м. *Острицата*. – 60

Остришкия връх (*Устришкийъ вър*) = **Остришката могила**. – 60, 131

Остришкия път (*Устришкийъ път*) – *Слом*, З 1, чер път, водещ за м. *Острицата*. – 60

Острова (*Оструъ*) = **На Чоджума къщата**. Има форма на остров. – 53, 131, 132

Отвѣд (*Утвѣт*) – *Бчерк*, Ю 2, ниви, лозя зад реката. – “зад реката”. – 51

Отвъденските ливади (*Удвѣдинскити ливади*) – Кар, И 0,7, ливади, притежание на жители от Отвъдната махала. От нариц. *отвъденци* "хора, живеещи отвъд реката". – 60

Отвъденския край (*Удвѣдинскийъ край*) – Кар, Ю 1,5, ниви, лозя, зеленчукови градинки в близост до *Отвъдната махала*. – 60

Отвъдната махала (*Удвѣднѣтъ мъзълъ*) – Кар, ЮИ 0,5, махала зад дере. – 60

Отвъдните ливади (*Удвѣднити ливади*) = **Отвъдното ливаде** – *Бчерк*, ЮЗ 1,5, ливади зад реката. – 60, 131

Отвъдното ливаде (*Удвѣднута ливади*) = **Отвъдните ливади**. – 60, 131

Отвъд реката (*Удвѣд рикѣтъ*) – *Лесич*, ЮИ 2, пасище, ниви, ливади отгатык реката. – 106

Отвъд чешмата (*Удвѣд чушмѣтъ*) – *Лесич*, И 0,01, ниви зад чешма. – 106

Отгоре (*Удгѣри*) – *Лесич*, С 0,6, ниви над селото. – 51

отлак (*утлак*): *Плѹженския*. – "пасище", от тур. *otlak*. – 139

отлака (*утлакъ, вѣтлакъ*): *На Бѣйча*. – 139

Отлака (*Утлакъ*) – 1) (*Вѣтлакъ*) – *Вар*, ЮЗ 1, поляна; 2) *Вишгр*, ЮЗ 5, склон, пасище, ливади; 3) *ДЛипи*, ЮЗ 1, поляна; 4) *Дѣск*, СИ 0,5, пасище. Според хората тук е било първото място на селото; 5) (*Вѣтлакъ*) – *Мих*, И 1,5, мочурливо пасище край р. Росица; 6) *Павл*, СЗ 1, ниви, където в миналото пладнували животните; 7) *Патр*, З 1, пасище за впрегаем добитък; 8) *Рос*, ЮИ 1,5, стръмно пасище. В говора *отлак* "общинско пасище". – 36, 53, 139, 146

Отлак баир (*Утлак бѣйр*) – *Нед*, С 1,5, височина, разорано пасище. – 65, 122, 139

Отлако (*Утлаку, Вѣтлакку*) – *ГЛипи*, ЮИ 1,5, стръмно пасище. – 48, 53, 139

Отлачената могила (*Утлачинѣтъ мугѣлъ*) – *Патр*, СЗ 1,5, височина в м. *Отлака*. – 60

Отлашката чешма (*Утлашкѣтъ чушмѣ*) – *Дѣск*, СИ 0,5, няколко чешми в м. *Отлака*. – 60

Отсамното ливаде (*Утсамнута ливади*) – *Бчерк*, З 2, ливади, ниви преди да се мине реката. – 60

Отсам Павликенската река (*Утсам Пѹуликѣнскѣтъ рикѣ*) – *Бчерк*, С 3, ниви до реката. – 107

Отсреща (*Усрѣштѣ*) – *Дѣск*, С 3, ниви срещу селото. – 29, 51

Отгатык реката (*Утатѣк рикѣтъ*) – *Бчерк*, СЗ 3, ниви зад реката. – 106

Ощениковата кория (*Уштинийкуѣтъ курійѣ*) – Глини, СЗ 4, дъбова гора. По РПр *Вощеникови* от *вощина* "воськ, останал след изяждане на меда". – 60

Павликени (*Пѣуликѣни*) = **Маринопѣлци** = **Варнопѣлци**. В турски документи от XV, XVI в. е посочено "село Павликян" (58, 167; 57, т. XVI, 430; 100, 81). Името е свързано с верския състав на първите жители (83, 133) – *павликяни* (преглас) – *павликѣни*. – 21, 49, 51, 131

Павликенска река (*Пѣуликѣнскѣ рикѣ*) – *Бчерк*, равнина, ниви около реката, която тече по посока на гр. Павликени. – 60

Павликенски път (*Пѣуликѣнски пѣт*) – *Стамб*, СЗ 3, ниви, път за гр. Павликени. – 49, 60

Павликенските ниви (*Пѣуликѣнскити ниви*) – *Дѣск*, СЗ 4, ниви по посока на гр. Павликени. – 60

Павликенския орман (*Пѣуликѣнскійѣ урман*) – *Дѣск*, З 5, гора, ниви на границата със землището на гр. Павликѣни. – 60

Павликенския път (*Пѣуликѣнскійѣ пѣт*) – 1) *Бут*, ЮИ 0,5, ниви край път за гр. Павликени; 2) *Бчерк*, С 0,5, ниви, път; 3) *Дѣск*, З 0,2, ниви, през които минава стар път за гр. Павликени; 4) *Лесич*, З 0,2, ниви; 5) *Нед*, Ю 0,02, ниви; 6) *Патр*, ЮЗ 3, чер път за гр. Павликени. – 49, 60

Павликянка (*Пѣулик'анкѣ*) – *Стамб*, СЗ 1,5, ниви, деренце, идващо от гр. Павликени, вливащо се в р. Росица. Наставката *-ка* е с топонимична функция. По *Сели*. – 56

Павликянско (*Пѣулик'анску*) – 1) *Бут*, ЮИ 5, ниви към гр. Павликени; 2) *Паскал*, Ю 4, ниви, гори на границата с гр. Павликени. – 54

Павликянски път (*Пѣулик'ански пѣт*) – 1) *Батак*, Ю 0,6, ниви; 2) *Рос*, СИ 0,5, ниви. Имало чер път за гр. Павликени. – 60

Павликян чукуру (*Пѣвлик'ан чукуру*) – *Дѣск*, З 5, ниви, ливади на височина до гр. Павликени. – 65, 118

Падналия камък (*Паднѣлийѣ камѣк*) – *Мих*, Ю 3,5, пасище, язовир. Има голям паднал камък. – 60

Пазарския път (*Пѣзарскійѣ пѣт*) – *Паскал*, ЮИ 1, ниви. Имало чер път, по който минавали керванджиите. – 60

Паметника (*Памитникѣ*) – *Град*, Ц, паметник на падналите във Втората световна война. – 53, 144

Памуклии (*Пѣмуклийи*) – *Паскал*, С 2, ниви, сеени най-често с памук. От тур. *ратиклі* "където преобладава памук". – 51, 138

Памуклийските ливади (*Пѣмуклийскити ливади*) – *Паскал*, СЗ 2, ливади в м. Памуклийи. – 60

Памуклу баир (*Пъмуклү бѣйр*) – Батак, Ю 1, наклон, ливади, гора, ниви. Сесели най-често памук. – 65, 110, 138

Памуклука (*Пъмуклүкѣ*) – Бут, 3 1, равно, гора, ниви. Член. *памуклүк* "място, засявявано най-често с памук", от тур. *patukluk*. – 53

Пандур буджак (*Пѣндүр бужак*) – Град, СЗ 5, ниви. От нариц. *пандүр* "българин, който през турско робство е бил стражар" (гр.) – 65, 116

Пандурка (*Пѣндүркѣ*) – Патр, СИ 13, чешма. По изч. *Пр.* Нас-тавката *-ка* е с топонимична функция. – 27, 56, 109

Паничката (*Пѣничкѣтѣ*) – Слом, 3 8, ниви, път за гр. Левски, който извива така, че местността прилича на паничка. – 29, 53, 142

Пановата кория (*Пан'уѣтѣ курйѣ*) – 1) = Дядовата Панова кория; 2) ДЛипи, Ю 4, малка гора. По ЛИ. – 60, 131, 146

Пановата чешмичка (*Пан'уѣтѣ чушмичкѣ*) – ГЛипи, Ю 0,3, склон, чешма. По ЛИ. – 60

Панталей трънак (*Пѣнтѣлѣйѣ трѣнак*) – Нед, ЮЗ 2, ниви, трънак. По ЛИ. – 71

Папазовски геран (*Пѣпѣзуѣски гирѣн*) – Лесич, И 0,03, ниви, кладенец. По изч. *РИ.* – 60

Папра (*Папрѣ*) – Мус, 3 3, ниви в ниското, където се събира много вода. По **пѣпра*. (Вж. Панаг.: *Папрата, Паприте*). – 49, 51, 137

Папур гьол (*Пѣпүр г'ѣл*) – Бут, 3 7, ниско. При валене на дъжд се събира вода. По ботан. *папүр* "едра трева, която расте в мочурище". Образувано по турски модел. – 65, 111, 137

Папуркова път (*Пѣпүркуѣ пѣт*) – Град, И 1, път. Имало трева папур, от която плетели рогозки. – 60

Папурли гьол (*Пѣпурлй г'ѣл*) – Град, 3 7, воднисто в м. Липето. От ботан. *папүр*. – 65, 116

Парада (*Пѣрѣдѣ*) – Вишгр, Ю 7, ниви, гори. Има паметник на Стефан Караджа. Тук ставали митингите. – 53, 146

Параджикя (*Пѣрѣжйк'ѣ*) – Паскал, С 1, ниви, камънак. Вероятно от диал. тур. *paraçik* "място между два дола". (Срв. Маг.: *Параджйкѣт, Параджйк*; Смол.: *Паражйика*). – 41, 53, 124, 132

Парка (*Паркѣ*) – Вар, Ю 0,3, тополова гора, игрище – парк. – 53
парчаля (*пѣрѣчл'ѣ*): *Батѣшките*.

парчета (*пѣрѣчѣтѣ*): *Батѣшките*.

Пасището (*Пѣсиштѣту*) – Мих, 3 2,5, пасище. – 53, 139

Паскалевец (*Пѣскѣливиц*). Сели. В турски документи се

споменава "мезра Паскалевец" (58, ²²⁵). Според легендата първият заселник се казвал Паскал (124, ⁴¹⁹). Наставката *-ец* е с топонимична функция. – 56

Паскалевския път (*Пъскъл'уфскийъ пѣт*) – Дъск, СИ 4, ниви, чер път за с. Паскалевец. – 60

Патарева махала (*Пѣтар'уъ мъълѣ*) – ДЛипи. По изч. Пр. – 60, 109

Патар махала (*Пѣтар мъълѣ*) – Мус, ЮИ 0,2. По изч. При. – 71, 109, 121

Патреш (*Пѣтрѣш*) = **Патрѣшица** – Сели. Регистрирано е в турски документи от XV, XVI в. "Патрешлица" (100, ⁸²), а през XVIII в. Патряш (99, ¹⁴⁸). Населението по-често използва формата *Патрешица*, а не *Патрѣш*.

Значението му се обяснява по няколко начина: 1) От грц. *pater*, *os* "баща, отец", мн. ч. *pateres*, като се има пред вид, че в м. Гърното ливаде и Манастиря има следи от селище; 2) По вида на местността – *патреш* "място, където пасат патки"; 3) От При *Патар*, *Патрешко* – "човек, който пасе патки" (83, ¹³¹). Според нас наличните данни не дават не дават сигурна етимология.

Не е изключено да е от първично **Патрѣш река*, като *-ица* е с топонимична функция. (В говора съществува думата *пѣтранлък* "изоставено, обрасло с ненужна растителност място". Край селото има м. *Патрѣш байр*, съседна на землището на друго селище.) (Срв. *Патрешко* – Троян.; *Патрешница* – Габр.; *Патрешка* – Казанлък.) – 58, 130, 131

Патрешница (*Пѣтрѣшцѣ*) = **Патрѣш**. – 56, 131

Патрешка поляна (*Пѣтрѣшкѣ пул'анѣ*) – ГЛипи, 3 4, ниви до землището на с. Патрѣш. – 60

Патрешката река (*Пѣтрѣшкѣтъ рикѣ*) – ГЛипи, 3 2, пасище, река, идваща от с. Патрѣш. – 60

Патрешки път (*Пѣтрѣшки пѣт*) – Стамб, СЗ 4, ниви, лозя, чер път за с. Патрѣш. – 60

Патрешките ливади (*Пѣтрѣшкити ливади*) – Батак, 3 0,5, ниви, ливади на границата със с. Патрѣш. – 60

Патрешкия орман (*Пѣтрѣшкийъ урман*) – ГЛипи, ЮЗ 2, ниви на границата със землището на с. Патрѣш. – 60

Патрешкия път (*Пѣтрѣшкийъ пѣт*) – 1) Батак, Ю 0,5, ниви. Имало път за с. Патрѣш; 2) Бчерк, С 0,5, ниви; 3) Нед, ниви в посока на с. Патрѣш. – 60

- Патреш махала** (*Пѣтрѣш маъълѣ*) – Лесич, И 0,3, преселници от с. Патрѣш. – 70
- Пауновата махала** (*Пѣунауѣтъ маъълѣ*) – Бчерк, ЮЗ 0,05. По Пр. – 60
- Пашалийската кория** (*Пѣшѣлийскѣтъ курѣйѣ*) – ГЛипи, З 6, гора. Вероятно по изч. Пр. (вж. Пашалийските ливади, Севл.; Пашалиевото бунѣрче, Първ.). – 60
- Паши вада** (*Пѣши ваѣѣ*) – Рос, З 0,5, пасище край реката. Неясно. – 60
- Пезюля** (*Пѣз'ул'ѣ*) – Рос, дупка в скала. От диал. *пезул* "дупка в стѣната". – 41, 53, 142
- Пелитя** (*Пѣлит'ѣ*) – Нед, ЮИ 1, пасище. Имало голямо дърво. Следи от минал живот. От тур. *pelit* "жълѣд". – 41, 53, 122, 137, 146
- Пенев геран** (*Пѣн'уѣ гираѣ*) – ГЛипи, С 0,1, кладенец. По ЛИ. – 60
- Пенирджийолу** (*Пѣнирѣжѣйулу*) – Павл, З 4, ниви. От пер. тур. *reunirci* "сиренар". Вж. йол. Лексикализация. – 31, 57, 123, 140
- Пенчов рог** (*Пѣнчуѣ рѣк*) – Патр, ЮЗ 0,5, малко полуостровче с форма на рог; зеленчукови градини. По ЛИ. – 60
- Пералото** (*Пѣрѣлуту*) = Дѣлния кладенец. Използуван е преди всичко за прѣне. – 53, 131
- Петалото** (*Пѣтѣлуту*) – 1) Вар, З 3, ивица земя между блатата с форма на петало; 2) Град, С 8, гора с форма на петало. – 53, 142
- Петевата воденица** (*Пѣт'уѣтъ удѣнѣѣ*) – Бут, ЮИ 3, несъществуваща вече воденица. По ЛИ. – 60
- Петевата чешмичка** (*Пѣт'уѣтъ чушмѣчкѣ*) – Нед, С 3, ниви, чешма. По ЛИ. – 60
- Петевия бент** (*Пѣт'увѣйѣ бѣнт*) = Никодѣмова бѣнт. По ЛИ. – 60, 131
- Петкова гѣол** (*Пѣткуѣ г'ѣл*) = На Пѣтка гѣѣла. По ЛИ. – 60, 131
- Петковия вир** (*Пѣткуѣйѣ вѣр*) – Бчерк, ЮИ 1, дълбоко място на р. Росица. По ЛИ. – 60
- Петров геран** (*Пѣтруѣ гираѣ*) – ДЛипи, И 0,05, кладенец. По ЛИ. – 60
- Петровска** (*Пѣтрѣѣфскѣ*) – Бчерк, по регистър. – 54
- Пехчева могила** (*Пѣхѣвѣ мугѣлѣ*) – Мих, И 0,5, височина, ниви. По ЛИ. – 60
- Печорската чешма** (*Пѣчѣрскѣтъ чушмѣ*) = Сѣѣт чешмѣ – Павл, З 1, чешма. По РИ, от рум. *picior* "крак". – 60, 129, 131

Пешъ тепе (*Пишъ тинѐ*) – ДЛипн, И 0,5, височина, ниви. От тур. *peş* "зад", вж. *тепѐ*. – 90, 117

Пещерата (*Пиштурѐтѝ*) – Мус, ЮЗ 0,8, ливади до скала с пещера. – 30, 53, 132

Пещерска воденица (*Пѐштурскѝ удѐнциѝ*) – Мус, З 1,5, ниви до воденица. По *МИ*. – 30, 60

Пещерска река (*Пѐштурскѝ рикѝ*) – Мус, ЮЗ 0,8, река, извираща от пещера. Влива се в р. Негованка. По *МИ*. – 60

Пиздица (*Пиздѝцѝ*) = **Бѝклицата**. Умал. от *пѝзда* "женски полов орган". – 51, 131

Пили чалъ (*Пилѝ чѝлѝ*) – Павл, ЮЗ 4, пустеещо, тръни. От тур. *pile* "пила, пиленце", вж. *чалѝ*. – 65, 123

Пионерския лагер (*Пиунѐрскиѝ лаѝир*) – Бчерк, Ю 1,5, пасище до пионерски лагер. – 60, 143

Пирамидата (*Пирѝмѝдѝтѝ*) – Дѝск, ЮИ 3, пирамида за отбелязване на надморската височина; ниви. – 53, 143

Пиргѝс – Вишгр, С 0,5, гора в ниското. Неясно. – 58, 130

Пирончевски геран (*Пирѝнчуѝски гѝран*) – Лесич, И 0,04, несъществуващ вече кладенец. По *ФИ*. – 60

Пишмана (*Пишманѝ*) – Мус, Ю 0,5, ниви с червена глинеста почва. Обработващите ги ставали пишман, от тур. *pişman* "който се разкайва, който съжалява". – 53, 133

Пладнището (*Плѝднѝштѝту*) – 1) Вар, З 0,5, пасище, където пладнували животните; 2) Вишгр, ЮИ 0,2, пасище, чешма. От *пладнище* "място за обедна почивка на животните". – 53, 139

Плоска могила (*Плѝскѝ мугѝлѝ*) – 1) Кар, Ю 2, гола, на върха равна могила; 2) Патр, ЮИ 1, изкуствена височина. В средата ѝ има правоъгълен недялан камък. – 60, 133

Плочения кладенец (*Плѝдчинѝѝ клѝдиницѝ*) – Мих, ЮИ 6,5, кладенец, направен от каменни плочи. – 60

Плочолука (*Плѝчулукѝ*) – Вишгр, Ю 1, ниско, ниви. Има камъни, които са гладки. Член. *плѝчолук* "място с много плочи". – 44, 53, 133

Площада (*Плуштѝдѝ*) – Павл, Ц, махала. – 53

Плуга (*Плугѝ*) – Кар, ЮИ 6, ниви. От *плуг*. – 45, 53, 138

Плуженски дворове (*Плѝжѝнски двурѝви*) = Дворѝвете. По името на старото селище *Плѝжена*. – 60

Плуженския баир (*Плѝжѝнскиѝ бѝѝр*) – Вишгр, ЮЗ 5, висок хълм. По *МИ*. – 60

Плуженския отлак (*Плужинский утлак*) – Вишгр, ЮЗ 5,5, пасище в м. Плужна. – 60

Плужна (*Плужнѣ*) – Вишгр, ЮЗ 6, ливади, ниви в близост до с. Горско Калугерово (Плужна). По *Сели Плужна*, споменато в турските регистри от XV, XVI в. (100⁹²). – 49, 54, 138

По върха (*Пу върѣ*) – Бут, Ю 4, 5, лозя на хребет. – 90

Под Айвалъка (*Пут Ъйвалѣкъ*) – Стамб, СЗ 6, лозя под м. Айвалъка. – 91

Под Ак тепе (*Пут Ак тепѣ*) – Стамб, С 2, лозя, ниви под м. Ак тепѣ. – 91

Под Бабина (*Пуд Бѣбинѣ*) – 1) Мих, И 2, ниви, лозя под м. Бѣбина; 2) Мус, С 2,5, ниви. – 91

Под Баира (*Пуд Бѣирѣ*) – Стамб, СЗ 1,2, ниви, градини. – 91.

Под бахчата (*Пуд бѣѣчѣтъ*) – Мих, Ю 1,5, ниви под овощна градина. – 90

Под Бахчите (*Пуд Бѣѣчѣти*) – Дѣск, И 1,5, ниви. По *МИ*. – 91.

Под Белия бряг (*Пуд Бѣлийѣ бр'ак*) – Вар, СЗ 3, гора, ливади под м. Бѣли бряг. – 91

Под Брега (*Пуд Бригѣ*) – Мус, СИ 1, ниви под голям и висок бряг. – 91

Под бряста (*Пуд бр'ѣстѣ*) – 1) Лесич, Ю 1, ниви. Имало голям бряст; 2) Паскал, З 0,1, в селото – голям бряст. – 45, 90

Под Буджака (*Пуд Бужакѣ*) – Дѣск, СИ 2, ниви под малка горичка. – 91

Под Буджаците (*Пуд Бужѣцити*) – Нед, СЗ 3, ливади, ниви под м. Буджаците. – 91

Под Бучник (*Пуд Бучник*) – Мус, З 3,5, поляна под м. Бучник. – 91

Под бърдото (*Пуд бѣрдуту*) – Мих, З 0,5, ниви под баир. – 90

Под Вехтите лозя (*Пут Вѣтити луз'а*) – Слом, ЮЗ 2,5, ниви. – 91

Под воденицата (*Пуд удѣнциѣтъ*) – Вар, СЗ 2, ниви. Имало воденица. – 90

Под Вървището (*Пуд Вѣрвищити*) – Лесич, Ю 1, пасище. – 91

Под Върха (*Пуд Вѣрѣ*) – Бут, Ю 5, ниви. – 91

Под гарата (*Пуд гѣрѣтъ*) – Лесич, Ю 1, ниви. – 90

Под гераня (*Пуд гирѣн'ѣ*) – Бчерк, С 1, ниви. – 90

Под Гереня (*Пуд Гирѣн'ѣ*) – Бчерк, ЮЗ 3, ливади. – 91

Под Голямата кория (Пуд Гул'амътъ курйѣ) – Слом, 3 2,5, ниви. – 91

Под Голямата страна (Пуд Гул'амътъ стрѣнѣ) – Слом, ЮЗ 3, ниви. – 91

Под Голямото бърдо (Пуд Гул'амуту бърду) – Слом, С 5, ниви. – 91

Под гората (Пуд гурѣтъ) – 1) Батак, И 1,5, ниви; 2) Лесич, Ю 0,5, ниви; 3) = Под корията. – 90

Под гьола (Пуд г'олѣ) – Рос, Ю 1, гори. – 90

Под Дайоолу (Пуд Дайуулу) – Паскал, ЮИ 3, ниви, граничеши със землището на с. Ресен

Под Дацов кладенец (Пуд Дацуу клѣдиниц) – Мих, 3 1, ниви. – 91

Под Дебелата кория (Пуд Дибѣлѣтъ курйѣ) – ДЛипи, 3 1, ниви. – 91

Под Дрента (Пуд Дринтѣ) – 1) ГЛипи, С 4, ливади; 2) Нед, СИ 4,5, ниви. – 91

Под Друма (Пуд Дрѣмѣ) – Мус, СИ 1, ниви. – 91

Под дупките (Пуд дѣпкити) – Мих, ЮИ 2,5, гора. – 90

Под Дъскотската гора (Пуд Дѣскутскѣтъ гурѣ) – Лесич, С 3, ниви до гора в землището на с. Дъскот. По МИ. – 91

Под Жилковец (Пуд Жилкуиц) – Бчерк, Ю 2,5, лозе. – 91

Под Заднишката канара (Пуд Зѣднишкѣтъ кѣнѣрѣ) = Под Канарѣта – Мих, Ю 3, гора. – 91, 131

Под Зареда (Пуд Зѣр'ѣдѣ) – Мус, 3 1,5, ниви. – 91

Под ибричовския път (Пуд ибрѣчуѣскийѣ пѣт) – Паскал, ЮИ 1, ниви под пътя за с. Водолей (Ибрѣчево). – 99

Под иванченския път (Пуд ивѣнчинскийѣ пѣт) – Паскал, С 3, гора, ниви под пътя за с. Ивѣнча. – 99

Под Илиеолу (Пуд Илѣйулу) – Мус, Ю 1, ниви под м. Илиеолу. – 91

Под Каз чаир (Пут Кѣс чѣйр) – Стамб, С 2, ниви. – 91

Под камъка (Пуд кѣмѣкѣ) – 1) Бут, ЮЗ 3, храсталак. Имало камък; 2) Бчерк, 3 2,5, гора под скали; 3) Вишгр, СЗ 6, ниви; 4) Рос, по регистър. – 90

Под Канарата (Пут Кѣмѣрѣтъ) = Под Зѣднишката канарѣ. – 91, 131

Под Кованлъка (Пут Куѣилѣкѣ) – Нед, СЗ 2, ливади. – 91

Под Кокарджата (Пут Кукѣржѣтъ) – Стамб, ЮИ 6, ниви. –

91

- Под колибата** (*Пут кулйбѣтѣ*) – Вишгр, И 1,5, ливади. – 90
- Под корийката** (*Пут курййкѣтѣ*) – Мис, С 1,5, ниви под малка горичка. – 90
- Под корията** (*Пут курййѣтѣ*) – 1) Бчерк, С 3, ниви до гора; 2) Вишгр, И 3, ниви; 3) Мих, ЮИ 1,5, ниви, ливади; 4) Мус, СИ 2, ниви; 5) = **Под горѣта**. – 90, 131
- Под кошарите** (*Пут кушѣрити*) – Лесич, Ю 0,7, овощни градини. – 90
- Под крушата** (*Пут крушѣтѣ*) – Стамб, СЗ 1,5, ниви. Имало круша. – 90
- Под Куза** (*Пут Кѹзѣ*) – 1) Патр, ниви; 2) Рос, по регистър; – 91
- Под Кулата** (*Пут Кулѣтѣ*) – Вишгр, ливади. – 91
- Под Лесичерския път** (*Пуд Лисичѣрскійѣ пѣт*) – Мус, С 1,5, ниви. – 91
- Под линията** (*Пуд лѣнийѣтѣ*) – Град, СИ 0,3, ниви, пасище под ж. п. линия. – 90
- Под лозята** (*Пуд луз'ѣтѣ*) – 1) Бут, ЮЗ 2,5, ниви; 2) Вар, СЗ 1, ниви; 3) ГЛипи, СЗ 3, ниви; 4) Дѣск, ЮИ 1, ниви; 5) Лесич, ЮИ 1,5, ниви; 6) Мих, Ю 1,5, ниви, а на високото – лозя; 7) Паскал, И 2, ниви под лозя; 8) Слом, С 4, ливади. – 90
- Под Люляката** (*Пуд Л'ул'ѣкѣтѣ*) – Мих, И 2,5, ниви. – 91
- Под Малка дрян** (*Пуд Малкѣ др'ѣн*) – Батак, Ю 1, ниви, ливади. – 91
- Под Малката кория** (*Пуд Малкѣтѣ курййѣ*) = **Срещу Гѣрата** – Бчерк, С 1, ниви. – 91, 131
- Под Мешеликя** (*Пуд Мишилѣк'ѣ*) – Град, З 6, ливади. – 91
- Под Мочура** (*Пуд Мѣчурѣ*) – Мус, С 3, ливади, ниви. – 91
- Под Мънаша** (*Пуд Мѣнашѣ*) – 1) ГЛипи, СЗ 6, ниви; 2) Патр, С 4, ливади. – 91
- Под Новите лозя** (*Пуд Нѣвити луз'ѣ*) – 1) Кар, Ю 1,5, ниви; 2) Стамб, СИ 5, ниви. – 91
- Под Ормана** (*Пуд Урмѣнѣ*) – Патр, ЮЗ 2,5, ниви. – 91
- Под Острата могила** (*Пуд Ѡстрѣтѣ мугйль*) – Слом, ЮЗ 3, ниви. – 91
- Под Павликянския път** (*Пут Пѣѹлик'ѣнскійѣ пѣт*) – Дѣск, З 2, ниви под пътя за гр. Павликѣни. – 91
- Под Паметника** (*Пут Намитникѣ*) – Вишгр, С 1, ниви. – 91
- Под Памуклука** (*Пут Пѣмуклѹкѣ*) – Нѣд, З 1, лозя, ниви. – 91

- Под Плужня (*Пут Плужнѣ*) – Вишгр, ЮЗ 5, ниви. – 91
- Под Пчелинето (*Пут Чилиниту*) – Мих, Ю 1, ниви в близост до м. Пчелинето. – 91
- Под пътя (*Пут пѣт'ѣ*) – 1) Вишгр, ЮИ 0,1, ниви; 2) Дѣск, С 1, ниви. – 90
- Под Ръженицата (*Пуд Рѣжѣницѣтѣ*) – Лесич, СЗ 0,8, ниви. – 91
- Под Смарликата (*Пут Смарликѣтѣ*) – Дѣск, СЗ 4, ниви. – 91
- Под Сарѣ яр (*Пут Сѣрѣ ѣар*) – Мих, З 4,5, ниви. – 91
- Под село (*Пут сѣлу*) – 1) ДЛипи, И 0,5, зеленчукови градини; 2) Лесич, Ю 0,03, ниви; 3) Мус, И 0,5, пусто, ниви; 4) Патр, И 0,8, ниви до селото; 5) Слом, И 3, ниви. – 90
- Под селото (*Пут сѣлуту*) – Вишгр, ЮЗ 7, ниви, ливади. – 90
- Под Скока (*Пут Скукѣ*) – Мих, Ю 4, гори. По МИ Мѣминскѣк. – 91
- Под Старите лозя (*Пут Стѣрити луз'а*) – Стамб, З 4, ниви. – 91
- Под Стената (*Пут Стинѣтѣ*) = Над Зарезана. – 91, 131
- Под Ташлъците (*Пут Тѣшлъцити*) – Дѣск, З 3,5, гори, ниви. – 91
- Под Тепето (*Пут Типѣту*) – Вишгр, И 5, ниви. – 91.
- Под Усоето (*Пуд Усѣдиту*) – 1) Бчерк, Ю 6, гора, ниви, ливади; 2) Вишгр, С 1, лозя; 3) Лесич, ЮЗ 2,5, ниви; 4) Мих, Ю 4, ниви; 5) Мус, З 3, ниви на северен склон; 6) Стамб, ниви под м. Усѣсто. – 91
- Под църквата (*Пуд цѣрквѣтѣ*) – ГЛипи, ЮИ 0,5, чешма. – 90
- Под Червената стена (*Пуд Чирвѣнѣтѣ стинѣ*) – Мус, З 4, гори. – 91
- Под Чешмите (*Пуд Чишмити*) – Вишгр, И 4, ниви, лозя. – 91
- Под Чорчопа (*Пуд Чурчѣпѣ*) – Патр, С 4, ливади. – 91
- Под Чуката (*Пуд Чукѣтѣ*) – Вишгр, И 3, ниви, лозя. – 91
- Под Чучура (*Пуд Чучурѣ*) – Дѣск, ливади, ниви. – 91
- Под Яланджата (*Пуд Ъѣлѣнѣжѣтѣ*) – Слом, З 4, ниви. – 91
- Под Яларския път (*Пуд Ъѣларскійѣ пѣт*) – Лесич, ЮИ 4, ниви под чер път за с. Ялѣре (дн. Русаля). – 91
- Под Ямата (*Пуд Ъѣмѣтѣ, Пуд Ъемѣтѣ*) – 1) Бчерк, Ю 2, гора; 2) Дѣск, З 0,5, ниви; 3) Патр, СЗ 2, ливади. – 91
- Под Ялака (*Пуд Ъѣлакѣ*) – Патр, И 1,5, ниви. – 91
- Пожара (*Пужарѣ*) – 1) ГЛипи, СЗ 4, ниви. Безводно и посевите

прегаряли; 2) *Град*, СЗ 6, ниви, гори, които някога са горели. (Вж. *Пожара* – Пирд., Мад. и др.). – 53

Пожара буджаците (*Пужаръ бужецити*) – *ГЛипи*, СЗ 3, част от м. Пожара, малка гора. – 70

Пожарлъка (*Пужарлъка*) – *Вар*, З 3, ниви, ливади. От *пожарлък "място, където често ставали пожари". – 53

По Кираджийския път (*Пу Киръжйскийъ пѣт*) – *Слом*, З 4, ниви, ливади. По *МИ*. – 91

Покрай Големия мешелик (*Пукрѣй Гулѣмийъ мишилѣк*) – *Рос*, СЗ 2, ниви. – 91

Покрай Ливадето (*Пукрѣй Ливадиту*) – *Слом*, СЗ 3, ниви. – 91

Покритата чешма (*Пукритѣтъ чушмѣ*) – *Стамб*, И 3, чешма, покрита с циментова плоча. – 60

поле (*пулѣ*): *Вълчѣ*, *Малкото*. – "открито пространство извън населено място". – 132

полугар (*пулугар*): *Биволския*, *Ганкова*, *Начов*, *Сърбин*, *Тѣкев*, *Хѣнков* – "зимна кошара за овце". – 139

полугари (*пулугари*): *Банковите*. – 139

Полугаря (*Пулугар'ѣ*) – 1) *Бут*, З 6, ниви. През лятото тук спели животните; 2) *Град*, З 4, ниви, гори. Някога имало овчарски кошари; 3) *ДЛипи*, на няколко места; 4) *Павл*, З 5. Имало овчарски кошари. – 41, 53, 139

поляна (*пул'анѣ*): *Ваковската*, *Василчова*, *Гладийшка*, *Гърна*, *Гостидолска*, *Долна*, *Зайкова*, *Казанджѣ*, *Карашка*, *Киселчова*, *Кѣева*, *Патрѣшка*, *Пѣповата*, *Русалска*, *Яларската* – "необработваемо извън населено място". – 132

Поляната (*Пул'анѣтъ*) – 1) *Вар*, И 0,2, пасище; 2) *Рос*, С 0,2, пасище; 3) *Стамб*, З 0,5, пасище. – 53, 132

поляни (*пулѣни*): *Гач*. – 21, 132

Поляните (*Пулѣнитѣ*) – *Павл*, С 0,3, пасище. – 21, 28, 53, 132

полянки (*пулѣнки*): *Сърбини*, *Шѣпски*. – 132

Полянска махала (*Пул'анскѣ мѣлѣ*) = *Мѣновска махала*. До поляната. Вероятно по изч. *МИ Поляната*. – 60, 131

Помакова кория (*Пумакуѣ курѣйѣ*) – 1) *Бут*, ЮИ 1, гори. Някога били притежание на с. Недан; 2) = *Помѣковската гора* – *Нед*, ЮЗ 2. Били притежание на помаци. – 60, 131, 141

Помаковата гора (*Пумакуѣтъ гурѣ*) = *Помѣкова кория*. Името е образувано от българини. – 60, 131, 141

Помаковска махала (*Пумакуѡскѡ мъѡлѡ*) – *Слом*, СЗ 0,3. По *РПр.* – 60, 141

Помашкото кладенец (*Пумашкуту клѡдинчи*) – *Мус*, Ю 0,2, кладенец. По нариц. *помѡк.* – 60, 141

Помпата (*Пѡмпѡтѡ*) – *Дѡск*, ЮЗ 0,5. Изкарвали водата с помпа. – 53, 143

Поп Балева чешма (*Пѡ Бѡл'уѡ чушмѡ*) – *Вишгр*, З 2, по името на поп *Бѡльо.* – 74

Поп Гергевски геран (*Пѡп Гѡрг'уѡски герѡн*) – *Лесич*, З 0,02, кладенец. По името на собственика. – 74

Попина дрян (*Пѡпинѡ др'ѡн*) – *Слом*, С 7, ниви, дрянова гора. По *ПрИ.* – 60, 144

Попинец (*Пѡпинуц*) – *Лесич*, С 0,02, пасище, кладенец. -*ец* е с топонимична функция. – 56, 144

Попова махала (*Пѡпуѡ мъѡлѡ*) – *Павл*, З 0,8. По *РПр.* – 60

Поповата воденица (*Пѡпуѡтѡ удѡнуѡ*) – 1) *Бут*, З 1, воденица. Била притежание на селския поп; 2) *Вишгр*, И 3, воденица. По *РИ*; 3) *ДЛипн*, З 0,5, воденица; 4) = **Мутаѡвата воденица**. Била притежание на поп. – 60, 131

Поповата поляна (*Пѡпуѡтѡ пул'ѡнѡ*) – *Паскал*, И 1, поляна. По *ПрИ.* – 60

Поповата чешма (*Пѡпуѡтѡ чушмѡ*) – 1) *Паскал*, З 0,2, чешма, строена по инициатива на селския поп; 2) *Патр*, Ц. Строена от поп. – 60

Поповата чешмичка (*Пѡпуѡтѡ чушмичкѡ*) – *Кар*, С 1, чешма до нивите на *попа.* – 60

Поповата шума (*Пѡпуѡтѡ шумѡ*) – *Град*, З 4,5, ниви. Някога попѡт имал мешова гора. – 60

Попов вир (*Пѡпуѡ вѡр*) – *Мих*, ЮИ 4, дълбоко място на р. Негованка. – 60, 144.

Поповите бахчи (*Пѡпуѡити бѡшчѡ*) – *Паскал*, С 1, зеленчукови градини. – 60, 144

Поповия кладенец (*Пѡпуѡвийѡ клѡдиниц*) – *Бчерк*, Ю 2, кладенец, правен от поп. – 60, 144

Поповски буджак (*Пѡпуѡски бужѡк*) – *Мус*, ЮЗ 4, гора, ниви. По *РИ.* – 60, 144

Поповските бахчи (*Пѡпуѡскити бѡшчѡ*) – *Мус*, С 1,5, зеленчукови градини. По *РИ.* – 60

Поповския кладенец (*Пѡпускийѡ клѡдиниц*) – *Мус*, И 1, кладенец, зеленчукови градини. По *РИ.* – 60

Попския геран (*Попскийъ геран*) – Кар, Ц. По РИ. – 60
порой (*поруи*): *Дълбдкил* – "място, издълбано от стичащата се при дъжд вода". – 45, 132

Пороя (*Пуройъ*) – 1) Кар, С 1, ниви, зеленчукови градини до малко поточе. При дъжд приижда; 2) Слом, СИ 3, ливади, ниви до малко деренце. – 53, 132

потока (*подукъ*): *Пътя за*. – "извор". – 132

Потока (*Подукъ*) – 1) Кар, С 1,8, пасище. Тече малко дере; 2) Патр, Ю 1, пасище, ниви, малка рекичка; 3) Слом, СИ 2, гори. Минава рекичка. – 45, 53, 132

Потоко (*Пудку*) – Лесич, СЗ 3, лозя. Минава рекичка. – 48, 53, 132

Потошка бърчина (*Подукъ бърчинъ*) – Слом, С 5, хълм, ниви в м. *Потока*; вж. *бърчина*. – 60

Потошката чешмичка (*Подукътъ чушимичкъ*) – Кар, СЗ 3,5, чешма в м. *Потока*. – 60

Потошкия баир (*Подукийъ бйр*) – Слом, С 3, височина в м. *Потока*. – 60

Потошкия геран (*Подукийъ геран*) – Кар, СЗ 3,5, кладенец в м. *Потока*. – 60

Потошкото кладенче (*Подукуту клад'ънчи*) – Кар, СЗ 1, ниви, кладенче в м. *Потока*. – 60

Потошкото ливаде (*Подукуту ливади*) – Кар, З 4, ливади. – 60

По Трапа (*Пу Трѣпѣ*) – ГЛипи, С 2, ниско, пусто. – 91

Правия камък (*Правийъ камък*) – Дъск, З 0,5, пасище. До камък – оброк за плодородие. Денят зависел от Великден. – 60, 144.

През баиря (*През бйр'ѣ*) – 1) Дъск, Ю 0,5, чешма, поляна зад височина; 2) Лесич, ЮИ 1,8, пасище зад височина. – 90

През върха (*Прис върѣ*) – Кар, С 3, ниви зад върха. – 90

През дерето (*Приз дирѣту*) – Дъск, С 2, ниви. – 90

Прекъснатото (*Прикъснѣтуту*) – Град, С 3, върбова гора, разделена от р. Осъм. – 55, 133

Преснаковата могила (*Приснакуѣтѣ мугйль*) – Батак, З 2, ниви, височина. По РИ. – 60

Прешлен гьол (*Прѣшлин г'ол*) – Бут, З 7, ниско, гора, ниви. Има форма на *прѣшлен*. (Вж. Севл. – *Прѣшлен гьол*). – 65, 133

При Арга (*При Аргѣ*) = **Ливадето**. По МИ. – 91, 131

Прибутка (*Прибуткъ*) – Патр, Ю 0,5, чешма, течаща много

бавно. Поставяли са ѝ приспособление, за да задържа водата. От **приботка* (*прибутка*) "малка пръчка или вършина, която се забжда на върха на копа сено или снопи, за да ги укрепи" (7, кн. 9, ³⁰⁷). – 51

При вадата (*При вадѣтъ*) – Вар, СЗ 1,2, ниви до вада на воденица. – 90

При воденицата (*При удѣнѣтъ*) – 1) Вар, СЗ 3, зеленчукови градини, ливади до воденица; 2) Дъск, СИ 4, ниви. – 90

При геранчето (*При гирѣнчиту*) – Стамб, И 1,5, ниви, кладенец. – 91

При Гераня (*При Гирѣн'ѣ*) – Стамб, И 1, ниви до кладенец. – 91

При горското стопанство (*При гѣрскуту ступѣнствѣ*) – Павл, З 4, гори до горското стопанство. – 99

При гробищата (*При грѣбиштѣтъ*) – 1) Бчерк, С 0,5, ниви до гробищата; 2) Лесич, С 0,1, ниви. – 90

При избата (*При избѣтъ*) – Лесич, Ю 0,15, нива. – 90

При кантона (*При кѣнтѣнѣ*) – 1) Град, СИ 1, ниви до жп кантон; 2) Лесич, Ю 1,5, разсадник. – 90

При Късмичевското геранче (*При Късмичѣвскуту гирѣнчи*) – Мус, З 4, ниви до кладенец. По МИ. – 91

При линията (*При линийѣтъ*) = Линията – ниви. – 90, 131

При лозята (*При луз'атѣ*) – Дъск, З 1, ниви до лозе. – 90

При Михалския мост (*При Мидѣлский мѣст*) = Нѣвия мѣст. Мост по посока на с. Михалци. – 91, 131

Примковия кумлук (*Примкувийѣ кумлѣк*) – Град, СЗ 1,5, завой на реката, пясъчливо, пасище. По ЛИ; вж. кумлѣк. – 60, 109

При Могилата (*При Мугѣлѣтъ*) – Бчерк, СИ 2, ниви до м. Могилата. – 91

При моста (*При мѣстѣ*) – Бчерк, ливада. – 90

припек: *Ливадскио* – "място, огрявано от слънцето". – 132

Припека (*Прип'ѣкъ*) – 1) Вишар, Ю 7, ниви на южен склон; 2) ДЛипи, ЮЗ 1, ниви; 3) Кар, С 2,5, наклон на юг, ниви; 4) Мус, З 1, южен склон, ниви; 5) Слом, пасище на южен склон. – 41, 53, 132

Припеко (*Прип'ѣку*) – ГЛипи, И 0,5, пасище. – 48, 53, 132

Припещката могила (*Прип'ѣшкѣтъ мугѣлѣ*) – ДЛипи, З 0,5, могила в м. Припека. – 60

При разсадника (*При рѣсадникѣ*) – Мус, СЗ 1,5, ниви. – 90

Присадите (*Присѣдити*) – Мус, ниви. – "круши". – 53, 137

При Старите лозя (*При Старити луз'а*) – Стамб, СЗ 2,5, ниви. – 91

- При Храста (*При Растъ*) – Патр, ЮИ 1, ниви. По МИ. – 91
- При чешмата (*При чушмѣтъ*) – 1) Дъск, 3 5, ниви до чешма;
2) Стамб, И 3, ниви. – 90
- Прищин гьол (*Прищин г'дѣл*) – Град, ЮЗ 10, ниви. Изкуствен гьол за посене на добитък. Причастна форма от гл. *прищя*; *заприщвам*. – 60
- При Ямата (*При Йѣмѣтъ*) – Вар, И 0,2, ниви до м. Ямата. – 91
- Продановска (*Продѣнуфскѣ*) – Дъск, Ц, чешма. Прил. по РИ. – 33, 54
- Прокара (*Прѣкарѣ*) – Рос, С 0,1, пасище за преминаване на добитъка. От *прѣкар* "пасище, през което преминава добитъка". – 53, 143
- пролаз (*прѣлѣс*): Ковачева, Къшова, – "прелез". – 143
- Пролчовската воденица (*Прѣлчуѣскѣтъ удѣнѣцѣ*) – Слом, Ю 0,2. По РИ. – 60
- Пролчовската чешма (*Прѣлчуѣскѣтъ чушмѣ*) – Слом, Ю 0,5, чешма. По РИ. – 60
- Пропастта (*Прупѣстѣ*) – Мус, ЮЗ 1,5, дълбока пропаст. – 53, 132
- Пръдливата чешма (*Прѣдлѣвѣтъ чушмѣ*) = Пръдливка – Павл, СИ 7, чешма с много лоша вода. – 56, 60, 131, 133
- Пръдливка (*Прѣдлѣфкѣ*) = Пръдливата чешма. Наставката -ка е с топонимична функция. – 33, 56, 131, 133
- прѣст (*прѣс*): Бялата, Червената, Чешмичката на Червената
- Прѣстницата (*Прѣснѣцѣтъ*) – 1) = На прѣстницата. Почвата е жълта и се използва за мазане; 2) Нед, С 1, червена почва за мазане. От *прѣстница* "място, където се копае почва за мазане". – 53, 131, 133
- Прѣстниците (*Прѣснѣцити*) – 1) = Бялата прѣст; 2) Бут, СИ 0,5, расище. Копаят прѣст за зидане на къщи; 3) Мус, ЮЗ 0,3, ниви. Копаели бяла прѣст за мазане. – 29, 53, 131, 133
- Пундароолу кория (*Пундѣруулу курѣйѣ*) – Вишгр, СИ 1, изкоренена гора. По изч. Пр. – 71
- Пустинята (*Пустѣнѣтъ*) – Град, ЮЗ 3, равна, безводна обширна местност, пусто. – 53, 133
- Пчелина (*Чилѣнѣ*) – Град, СЗ 1, пусто. Някога имало пчелин. – 53, 140

Пчелинето (*Чилинту*) – 1) *Мих*, Ю 1,5, гора. Имало пчелини; 2) *Мус*, Ю 1,5, гори. – 53, 140

Пчелините (*Чилинити*) – *Кар*, СИ 3, ниви, ливади. Имало пчелин. – 53, 140

Пчелинската могила (*Чилинскътъ мугълъ*) – *ДЛипи*, ниви, височина в м. Пчелина. – 60

Пчелинската река (*Чилинскътъ рикъ*) – *Мус*, Ю 3, река през м. Пчелина. – 60

Пчелинското усое (*Чилинскуту усди*) – *ДЛипи*, Ю 2, пасище със северно изложение до м. Пчелина. – 60

Пчелиня (*Чилин'ъ*) – 1) *ДЛипи*, Ю 2, ниви. Имало пчелини; 2) *Нед*, С 3, ниви; 3) *Слом*, СИ 2, ниви. – 41, 53, 140

Пъздълка гьол (*Пъздълкъ г'дл*) – *Паскал*, С 1,5, дъбова гора и в средата гьол. Вероятно от изч. *МИ Пъздълка*. Първата част от пъзда "пърдя" (по лошата вода). Наставката *-ка* – с топонимична функция. – 70

Първановия геран (*Първануийъ гира̀н*) – *Кар*, Ц, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Първия стопански двор (*Първийъ ступански двѳр*) – *Град*, Ю 0,2, постройка на ТКЗС. – 105

Пърлишков трап (*Пърлишкуѳ тра̀п*) – *Паскал*, С 1, падина, ниви. По *ПРИ*. – 60

път (*пѳт*, *пѳть*): *Ахчалѳшкия*, *Балкандѳжийския*, *Барборския*, *Батѳшкия*, *Бѳлия*, *Бѳтовския*, *Варански*, *Варанския*, *Вишовградския*, *Воденичния*, *Върбѳвския*, *Горноорѳховския*, *Горностудѳнския*, *Градѳшки*, *Граждѳнски*, *Гранѳчния*, *Дѳмченския*, *Дичѳнския*, *Дѳлбѳкия*, *Дѳлбѳкия ливѳдски*, *Дѳрвѳрски*, *Дѳскотския*, *Еврѳйския*, *Еменския*, *Калакастрѳнски*, *Караисѳнски*, *Караѳшки*, *Кирадѳжийския*, *Кѳчурския*, *Кованлѳшкия*, *Козѳрския*, *Кѳнския*, *Копѳцкия*, *Корѳнашкия*, *Корѳнския*, *Крушѳнския*, *Куртбунѳрския*, *Лазарлѳшкия*, *Лесичѳрския*, *Лѳтѳншикия*, *Лѳпѳншики*, *Лѳпѳншикия*, *Лѳзѳнски*, *Лѳзѳнския*, *Махлѳнски*, *Махлѳнския*, *Мѳтилския*, *Мѳхѳлския*, *Мрачѳшкия*, *Мрѳморския*, *Мусѳнския*, *На Мѳхѳлския*, *На Тѳрѳновския*, *Над Павликѳнския*, *Над Паскалевския*, *Над Слѳмерския*, *Неданския*, *Нѳвия*, *Новосѳлски*, *Овчомѳгѳлския*, *Орѳховския*, *Острѳишкия*, *Павликѳнския*, *Пазѳрския*, *Папѳркова*, *Паскалевския*, *Патрѳшки*, *Патрѳшкия*, *По Кирадѳжийския*, *Под Ибрѳчѳвския*, *Под Иванчѳнския*, *Под Лесичѳрския*, *Под Павликѳнския*, *Под Яларския*, *Рѳй-*

ков, Свищовския, Слѡмерския, Студѣнския, Тѣнченски, Тѣнченския, Тѣнкия, Трънѣшкия, Търновския, Тюлюмов, Харамийския, Царския, Циганския, Червѣния, Червѣнския, Чѣрния Върбѡвски, Ширѡкия, Яйджѣйски, Яловарския. – 22, 143

пѣтека (пѣтѣкъ): Кѡнскаата, Михѣлска, Севлѣевскаата. – 22, 143

Пѣтеката (Пѣтѣкътъ) = Михѣлската пѣтека. – 22, 53, 131, 143

Пѣтеките (Пѣтѣкити) – 1) ГЛипи, С 2, гора, през която животните минавали за ливадите; 2) Слом, СЗ 1, ниви, поляна с много пѣтеки. – 22, 53, 143

Пѣтенцето (Пѣтинциту) – Стамб, СИ 3, тесен пѣт за м. Краището. Член. умал. от пѣт. – 22, 53, 143

пѣтче (пѣтчи): На Тѣнкото, Тѣнкото. – 143

пѣтя (пѣт'ѡ): Липѣто, Смрѣдликата. – 143

Пѣтя за Баташкото ливаде (Пѣт'ѡ зѣ Бѣтѣшкуну ливади) – Слом, Ю 0,3, чер пѣт за м. Баташкото ливаде. – 80, 143

Пѣтя за Бѣли бряг (Пѣт'ѡ зѣ Бѣли бр'ак) – Павл, С 0,5, чер пѣт за м. Бѣли бряг. – 80, 143

Пѣтя за Голямата дрян (Пѣт'ѡ зѣ Гул'амѣтъ др'ан) – Слом, С 1, ниви. – 80, 143

Пѣтя за Дѣре арасѣ (Пѣт'ѡ зѣ Дирѣ ѡрсѣ) – Слом, И 0,5, ниви. – 80, 143

Пѣтя за Ливадския врѣх (Пѣт'ѡ зѣ Ливѣтскийѡ вѣр) – ДЛипи, З 3,5, ниви. – 80, 143

Пѣтя за Лѡзята (Пѣт'ѡ зѣ Луз'атѣ) – Слом, СИ 1,5, ниви. – 80, 143

Пѣтя за Миневата чешма (Пѣт'ѡ зѣ Мин'уѣтъ чушмѣ) – Слом, И 1, ниви. – 80, 143

Пѣтя за Потока (Пѣт'ѡ зѣ Пѡтукѡ) – Слом, ниви. – 80, 143

Пѣтя край Червена (Пѣт'ѡ крѣй Чирвѣнѡ) – Слом, СЗ 4, пѣт, минаващ за с. Червѣна. – 80, 143

Пясѣка (П'асѣкъ) – Лесич, ЮИ 1, ниви с пѣсѣчлива почва. – 53, 133

Рабчовска махала (Рѣбчуѡскѡ мѡълѣ) – Павл, Ю 0,02. По РИ. – 60

Рабчѡва кладенец (Рѣбчуѡ клѣдиниц) – Бчерк, Ю 3, ливади, кладенец. По РИ. – 60

Равнината (Рѣвнинѣтъ) – ДЛипи, С 1,5, равно, ниви. – 53, 133

Радев геран (*Рад'уѣ гира̀нь*) – ДЛипн, С 2, ниви, кладенец. По ЛИ. – 60

Радевска ливада (*Рад'уфскѣ ливадѣ*) = Срѐдните ливади – Мус, З 3, ливада. По РИ. – 60, 131

Радевска локва (*Рад'уфскѣ локвѣ*) – Мус, З 3, ниско. По време на дѣжд се събира вода. По РИ. – 60

Радевски ниви (*Рад'уѣски ниви*) – Мус, З 1,5, ниви. По РИ. – 60

Радеоловата воденица (*Рад'уулуѣтъ удѣнѣѣ*) – Мих, Ю 4, ниви, воденица. По РИ. – 60

Радка бунар (*Раткѣ бунар*) – Павл, СИ 7, кладенец, ниви. – 71

Райков път (*Райкуф пѣт*) – Бут, З 4, чер път, ниви. По ЛИ. – 60

Райковия баир (*Райкувийѣ бѣир*) – Батак, ЮИ 1, височина, ливади. По ЛИ. – 60

Райчов геран (*Райчуѣ гира̀н*) – Мих, Ю 1, ниви, кладенец. По ЛИ. – 60

Раклите (*Раклити*) – Лесич, И 3,5, съоръжение за преминаване на римски канал на р. Росица. Развалини от стар мост. В говора *ракла* "основи на мост". (Срв. Севл. – "дървена ограда за отблъскване на речните води", ⁶¹). – 53, 143

Рампата (*Рампѣтъ*) – Бут, Ю 0,5, застроени поляни. Имало прелез. – 53, 143

Рачова могила (*Рачуѣ мугилѣ*) – Патр, ЮЗ 3, изкуствена височина. По ЛИ. – 60

Рачов геран (*Рачуѣ гира̀н*) – ДЛипн, З 0,1, кладенец. По ЛИ. – 60.

Раятската кория (*Рѣйаскѣтъ курийѣ*) – Слом, З 2, ниви. В миналото гората била за бедните – *раята*. (Вж. Год., *Раецка мала*; Панаг., *Раетски ливади*, от *раятин* "селянин, който има своя земя и своя къща"). – 39, 60

Резервоарите (*Ризирвуарити*) – Вар, Ю 0,5, пасище. Има резервоар за вода. – 53

река (*рикѣ*): *Белмѣшката*, *Бурловската*, *Вишовградската*, *Гладнѣшката*, *Гостидѣлска*, *Гюлѣшката*, *Делибашевата*, *Дѣмченската*, *Дишпудашка*, *Дѣлнатата*, *Дѣскотската*, *Зараповска*, *Капчѣшката*, *Караорманската*, *Качишката*, *Крайна*, *Мрѣморска*, *Мутевата*, *Отсам Павликѣнската*, *Павликѣнска*, *Патрѣшката*,

Пещерска, Пчелинската, Селската, Сухата, Татарската, Трифоновата, Царешката. – 132

реки (рик): Трите. – 132

Рекичката у Бахчата (Рикичкътъ у Бъшкътъ) – Батак, С 1,5, зеленчукова градина до река. – 80

Репей махала (Репий мъълъ) – Мих, С 0,2, махала. По бот. репей. – 65, 137

Репишка махала (Репишкъ мъълъ) – Бчерк, По РПр Ръните. – 21, 60

Репишкия вир (Репишкий вѝр) – Бчерк, Ю 0,6, дълбоко място на р. Росица до Репишка махала. – 21, 60

Речището (Ричѝштиту) – Мих, Ю 1,5, дол с вода. Член. речѝще. – 53, 132

Рибарника (Рибарникъ) – Бут, Ю 2,5, рибарник, ниви. – 53

Рибарника у Чорчопа (Рибарникъ у Чурчопъ) – Батак, Ю 4,4, зарибена водна площ в м. Чорчопа. – 80

Рибарниците (Рибарницити) – 1) Батак, З 0,5, два рибарника, ниви; 2) Град, Ю 1,5, три големи зарибени езера. – 53

Римския геран (Рѝмский гѝран) – Бчерк, ЮЗ 3, кладенец, вероятно, от римско време. – 60, 145

рог (рѝк): Пѝнчев. – "място с форма на рог". – 132

Родина (Рѝдинъ) – Мус, ЮИ 0,5, поляна. По време на Освобождението тук е бил лагерът на руснаците. – 49, 51, 146

Роза Люксембург (Рѝзъ Л'ѝксимбург) = Червѝната чешмѝчка – Бчерк, Ю 2,5, ниви, чешма. По ЛИ. – 59, 131, 146

Ронино камъне (Рѝнину камъни) – Мих, И 3,5, скала, която се рони; ниви, гори. Първата част е причастна форма. (Вж. Прицип гьѝл, Окопан, Окопана, Панаг.). – 60, 133

Росица (Русѝцъ) – 1) Бчерк, Ю 0,5, река; 2) Лесич, ЮЗ 1,1; 3) Мих, З 1; 4) Павл; 5) Рос, Ю 0,2; 6) Стамб, С 1; Река, водеща началото си на около 150 м под х. Мазалат и е ляв приток на р. Янтра. – 51

Росица (Русѝцъ) = Грухчова махала – Сели. По името на р. Росица, която тече край него. – 51, 131

Ружова дупка (Ружуѝ дупкъ) – Кар, И 7, ниви, извор. По ЛИ. – 60

Рунковец (Рѝнкуѝц) – Бут, ЮЗ 0,5, гористо, извор на хълма Чата̀ла. Останки от селище. По изч. ЛИ Рунко < Руно. Наставката -ѝц е с топонимична функция. – 56, 109, 146

Рунтава могила (Рѝнтъѝвѝ мугѝлъ) = Рунтавица – ГЛипи, ЮЗ 3, (98, 27). – 56, 60, 131

Рунтавица (*Рунтѡвѡцѡ*) = **Рунтава могила**. Населението ползва това име. -ица е с топонимична функция. *Рунтава*, защото другите са голи. – 56, 131, 133

Русалска поляна (*Русалскѡ пул'анѡ*) – *Лесич*, ЮИ 5,5, висока равнина, ниви в посока на с. Русаля. – 60

Русалския мост (*Русалский мѡст*) – *Мус*, И 2, ниви, мост към с. Русаля. – 60

Русанова могила Нед (28, ₂₁₂). Намерени монети от VI – V в. пр. н. е. По *ЛИ*. – 60, 146

Русевата воденица (*Рус'уѡтѡ удѡенѡцѡ*) – *Бут*, ЮЗ 3, воденица, ниви. По *ЛИ*. – 60

Русев бент (*Рус'уѡ бѡнт*) – *Бут*, 3 3, воденица. Бент на реката. По *ЛИ*. – 60

Русев геран (*Рус'уѡ гирѡн*) – *Бут*, 3 4, кладенецът не съществува. По *ЛИ*. – 60

Руси тепе (*Руси тилѡ*) – *Стамб*, СИ 6, ниви. – 71

ръженица (*ръжѡенѡцѡ*): *Гѡла*, *Храстова*. – "място, където се сее предимно ръж". – 29, 138

Ръженица (*Ръжѡенѡцѡ*) = **Гѡла Ръженица** – Вирее много ръж. – 29, 49, 51, 131, 138

Рѡта (*Рѡтѡ*) = **На Рѡтѡ**. – 53, 131, 132

Савата келеме (*Савѡтѡ килимѡ*) – *Мих*, Ю 3, ниви, гори. – 71

Садина (*Сѡдинѡ*) – 1) *Мих*, Ю 1,5, ниви; 2) *Мус*, СЗ 2, ниви, ливади. По трева *сѡдина*. (*Andropogon ischaemum*). – 49, 51, 137

Садината (*Сѡдинѡтѡ*) – *Лесич* (83, ₁₃₂). Следи от средновековно селище. – 53, 137, 146

Саев геран (*Сѡйуѡ гирѡн*) – *ДЛипн*, 3 3,5, ниви, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Сазлъка (*Сѡзлѡкѡ*) – 1) *Батак*, И 2, ниви, мочурливо, кладенци, тръстика. Следи от селище; 2) *ГЛипн*, С 7, мочурливи ливади; 3) *Град*, С 2, ливади, пасище; 4) *Кар*, ЮИ 2, водно, ниви. От тур. *sazlık* "тръстенище". – 53, 137, 146

Сазлъко (*Сѡзлѡку*) – *ДЛипн*, СЗ 6, ниви, мочурливо. – 48, 53, 137

Сазлъшка чешма (*Сѡзлѡшкѡ чушмѡ*) – *Град*, С 2, чешма в м. Сазлъка. – 60

Саков буджак (*Сѡкуѡ бужѡк*) – *Нед*, гора. По *изч. ЛИ*. – 60, 109

Сакържа (*Сѡкържѡ*) – *Паскал*, С 1, ниско, овощни градини.

Следи от селище. Намерена оброчна плочка на Зеве и Хера. От тур. *sakirga* "кърлеж". (Вж. Севл. - *Сакържътъ*, от Пр; Панаг. - *Сакарджа*, от тур. "белезникав"; Пирд. - *Сакар балкан*, *Сакарджа*, от тур. "необрасъл, гол"). - 51, 124, 134

Саливите места (*Съливити миста*) - *Паскал*, СЗ 2,5, гори, ниви. По изч. тур. *ЛИ*. - 60

Салкъма (*Сълкъмъ*) - *Патр*, СЗ 2,5, салкъмова горичка. - 53, 137

Салкъма при полето (*Сълкъмъ при пулету*) - *Лесич*, Ю 0,02, ниви, а около тях - вековни салкъмови дървета. - 79

салкъми (*сълкъми*): *Желеви*, *Филиповите*. - 137

салкъмите (*сълкъмити*): *На Велеви под*. - 137

Салкъмите (*Сълкъмити*) - *Батак*, И 3, ниви с няколко акациеви дървета. - 53, 137

Салкъмовата гора (*Сълкъмуътъ гуръ*) - 1) *ГЛипи*, З 4, гора; 2) *Паскал*, С 1, гора. - 60, 137

Самалъка (*Съмълкъ*) = **Самалък байр** - *Вар*, С 0,5, байр, пасище. От араб. тур. *salmalik* "място, огрявано от слънцето". - 53, 131, 132

Самалък байр (*Съмълък бър*) = **Самалъка**. - 65, 113, 131

Сандев кладенец (*Санд'уу кладениц*) - *Лесич*, Ю 3, кладенец. - 60

Сараница (*Съран'ицъ*) - *Лесич*, ЮИ 3, водно при прииждането на р. Росица. Имало оброк и са открити глинени съдове. -ица е с топонимична функция. Първата част вероятно от *Саръхан* - име, давано на татарите поради жълтия цвят на лицето им. - 27, 146

Сарп яма (*Сарп йъмъ*) - *Стамб*, ЮИ 3, ниви в ниското между гори. От тур. *sarp* "стръмен"; вж. *яма*. - 60, 128, 133

Саръ яр (*Съръ йар*) - 1) *Мих*, ЮЗ 2, лозя, ниви, наклон на две страни; 2) *Рос*, З 2, гори, ниви. Имало значително антично селище. От тур. *sarı* "жълт"; вж. *яр*. - 60, 120, 126, 134, 146

Саръярските ниви (*Съръйарскити ниви*) - *Рос*, ЮЗ 1,5, ниви. По *МИ*. - 60

Сасънка (*Съсънкъ*) - *Мус*, З 3, кладенче с лоша вода, ниви, ливади. По тревата от семейство лютикови. Наставката -ка е с топонимична функция. (Вж. *Сасънова рътлина*, Пирд.). - 56, 137

Свищовския път (*Сфиштѡфский пѣт*) - 1) *Кар*, С 2, ниви; 2) *Павл*, С 0,8, ниви край пътя за гр. Свищов; 3) = **Овчомогилския път**. - 60, 131

- С Гераня** (3 *Гир'ан'ъ*) – *Вишгр*, И 3, ниви, лозя. По *МИ*. – 91
- С гьола** (3 *г'длъ*) – *Вишгр*, 3 2, ниви. – 90
- Севлиеиската пътека** (*Си'ъл'у'скътъ пътѣкъ*) – *Вишгр*, Ю 6, ниви, пътека за гр. Севлиево. – 60
- Сейковска** (*Сѣйкуфскъ*) – *Бчерк*, ЮЗ 3, ливада. По *РИ*. – 33, 54
- Селева шума** (*Сѣл'уъ шумъ*) – *Нед*, И 3, мешова гора, ниви. По изч. *ЛИ*. – 60, 109
- Селима** (*Сил'имъ*) = **На Селима нивата**. Род. вин. форма. – 55, 131
- Селишката чешма** (*Сѣлишкътъ чушмъ*) – *Вишгр*, И 0,1, чешма край селото. Има останки от зидове. По *МИ Сѣлище*. – 60
- селище** (*сѣлишти*): *Старото*. – 146
- Селище** (*Сѣлишти*) – 1) *Бчерк*, Ю 2,5, ниви на мястото на старото селище; 2) *Вишгр*, И 0,5, ниви, останки от старо селище – украшения, керамика, сребърни монети. – 51, 146
- селището** (*сѣлиштиту*): *Нивите у*. – 146
- Селището** (*Сѣлиштиту*) – 1) *Бут*, С 2, равнина край селото, ниви; 2) *ДЛипи*, ЮЗ 0,3. Вероятно оттук започнало застрояването на селото; 3) *Кар*, СИ 8, ниви, останки от антично селище (83, ₂₀); 4) *Лесич*, И 4, ниви, останки от старо селище; 5) *Мих*, З 1, ниви. Намерени са монети от старо време. – 53, 146
- Селската воденица** (*Сѣлскътъ удѣнцъ*) – *Бут*, СЗ 0,2, воденица в границите на селото. – 60
- Селската гора** (*Сѣлскътъ гуръ*) – 1) *Нед*, И 2,5, ниви, в миналото – гора; 2) = **Сѣлската кория** – *Паскал*, Ю 1, гора до селото. – 60, 131
- Селската кория** (*Сѣлскътъ кур'ийъ*) = **Сѣлската горà**. – 60, 131
- Селската ливада** (*Сѣлскътъ лив'адъ*) – *Паскал*, Ю 1,5, поляна. – 60
- Селската река** (*Сѣлскътъ рикъ*) – 1) *Батак*. Минава през центъра на селото; 2) *Вишгр*, Ю 0,05, през селото; 3) *Мих*, С 0,4. Минава през селото. – 60
- Селската чешма** (*Сѣлскътъ чушмъ*) – 1) = **Циганската чешма** – *Батак*, СЗ 0,05, чешма в селото; 2) *Бут*, С 0,5, чешма. Снабдявала с вода цялото село; 3) *ДЛипи*, И 0,3, чешма; 4) *Кар*, ЮИ 0,5, чешма; 5) *Нед*, И 0,2, чешма; 6) *Патр*, ЮЗ 0,3, чешма в селото; 7) *Слом*, ЮЗ 0,5, чешма. – 60, 131

Селските ливади (*Сѣлскити ливади*) = Сѣлското ливаде – Батак, Ю 0,2, ливади в селото. – 60, 131

Селското дере (*Сѣлскуту дирѐ*) = Вишовградско дере – малка рекичка до селото. – 60, 131

Селското ливаде (*Сѣлскуту ливади*) = Сѣлските ливади. – 60, 131

Семкова могила (*Сѣмкуъ мугълъ*) – Кар, И 2,3, височина, ниви. По изч. ЛИ. – 60, 109

Семовата чешма (*Сѣмуътъ чушмѐ*) – Кар, ЮИ 2,5, чешма. Открити две римски надгробни плочи. По изч. ЛИ. – 60, 146

Семовия кладенец (*Сѣмуийъ клàдиницъ*) – ДЛипи, З 6,5, кладенец, ливади. – 60

Семов кладенец (*Сѣмуъ клàдин'ъцъ*) – ГЛипи, С 6,5, кладенец – 60

Сенака (*Синакъ*) – Мих, Ю 0,5, ливади с много хубаво сено. От изч. *сенак*, като *букак*, *дъбак* и др. – 53, 137

Сергевата воденица (*Сѣрг'уътъ удѣницъ*) – Патр, И 0,5, зеленчукови градини до воденица. По ЛИ. – 60

Сергеневец (*Сиргѣн'уицъ*) – Бчерк, Ю 4, кладенец от турско време. По ЛИ. Днес има ФИ *Сергенски*. -ец е с топонимична функция. – 56

Сибира (*Сибиръ*) = Бежанската махала – Името – защото е в ниското, отдалечена и студена. – 53, 131

Силевото (*Сил'ууту*) – Патр, Ю 3, ниви. По изч. ЛИ *Сильо*. – 55, 109

Синава лъка (*Синавъ лъкъ*) – Лесич, И 2,5, пасище по поречието на р. Росица. Почвата е синкава и се използва за мазане. От *син* – *силав*. – 60

Синджирлията (*Синжирлийътъ*) – Нед, С 0,7, ниви, кладенец, чиято кофа е закачена на синджир. (Вж. Брац., *Синжирли бунар*). – 31, 53

Синия вир (*Синийъ вир*) – 1) Бчерк, И 2,5, дълбоко място на р. Росица; 2) Лесич, ЮИ 2, дълбоко място на реката; 3) Мих, СЗ 0,5, на р. Росица. Водата изглежда синя. – 60, 134

сѣнур: Зелѣн.

С кладенчето (*С клàдинчиту*) – Вишгр, З 5, ниви, гори до кладенец. – 90

скѣк: Мѣмин. – "място на реката, където водата пада от височина". – 132

Слава могила (*Слѡвъ мугѡлѡ*) – Слом, С 1, естествена височина, ниви, лозя. По предание тук бил сключен мир между руснаци и турци. Вероятно името от *Славѡ могила със затвърдяване на в'. (Срв. *Сослава бара, Слава полена, Слава река* и др. (51, 46), като първата част е прил. от изч. *ЛИ Слав.* – 60, 109, 145

Славееви гори (*Славѡйуи гурѡ*) – Бчерк, Ю 3, борова гора. По изч. *ЛИ Славей.* – 60, 109

Славчовец (*Слѡфчуиц*) – 1) *Вишгр*, И 5, ниви, ливади; 2) *Мих*, ЮЗ 4, малък извор. По *ЛИ.* -ец е с топонимична функция. – 56

Славянка крушките (*Слѡв'анкѡ крушкити*) – Бут, ЮЗ 2, ниви, чешма. По изч. *МИ Славянка.* – 70

Слатина (*Слѡтинѡ*) – *ГЛипи*, Ю 1, поляна с малка рекичка с гьолове. От стбълг. слатина "блато" (Вж. *Слѡтината*, Троян., Севл.; *Слѡтина*, Панаг. от *слѡтина "солен извор"). – 49, 51

Сливите (*Слѡвити*) – Бчерк, З 6, гори, пасище с много сливови дървета. – 53, 137

Сломер (*Слѡмир*) – СелИ. В турски регистри от XV в. се среща "Славомир" (58, 309, 319), а през XVII в. "село Ислаумир" (99, 461). Н. Ковачев го извежда от славянското *ЛИ Славомер, Славомир* (83, 127), а И. Заимов от *Славомерѡ, по изч. *ЛИ* – тип "Радомир" (51, 21). – 54, 109

Сломерската могила (*Слѡмирскѡтѡ мугѡлѡ*) – Батак, З 1, ниви, изкуствена височина до с. Слѡмер. – 60

Сломерската чешма (*Слѡмирскѡтѡ чишмѡ*) – Батак, С 1,5, чешма в зеленчукови градини, съседни на с. Слѡмер. – 60

Сломерския път (*Слѡмирскийѡ пѡт, Слѡм'ърскийѡ пѡт*) – 1) Батак, СЗ 2, ниви, чер път за с. Сломер; 2) Вар, И 0,5, ниви около пътя за с. Сломер; 3) Град, И 0,3, ниви; 4) Нед, С 0,3, чер път за с. Слѡмер. – 60

Сломерския трап (*Слѡмирскийѡ трап*) – Нед, С 3, ливади в ниското до землището на с. Слѡмер. – 60

Смаилов връх (*Смѡйлуѡ вѡр*) – Кар, СИ 6, височина. По изч. *ЛИ Смаил* от *Исмаил.* – 60.

Смилев гьол (*Смѡл'уѡ г'ѡл*) – *ДЛипи*, З 6, ливади в ниското, където при дъжд се задържа вода. По *ЛИ.* (Вж. Панаг., *Смѡловене, Смиловец*). – 60

Смиловата воденичка (*Смѝл'уѡтѡ удинѝчкѡ*) – ДЛипи, 3 0,1, ниви, малка воденичка. По ЛИ. – 60

Смокините (*Смукѝнитѝ*) – Слом, СЗ 2, ниви с малки смокинови храсти. – 53, 137

Смрадликата (*Смрѡдликѡтѡ*) – 1) ДЛипи, Ю 2,5, смрадликови храсти. Вече са изкоренени; 2) Дѡск, С 3, ниви, смрадликова гора; 3) Мих, ЮИ 1, смрадликова гора; 4) Паскал, И 3, ниви, дребна смрадликова гора; 6) Слом, З 5, изкоренена смрадликова гора; 7) = **Балѡк орманѡ** – имало смрадликова горичка, ниви. От бот. *смрѡдлика*. (*Phus cotinus*). – 53, 131, 137

Смрадликата пътя (*Смрѡдликѡтѡ пѡт'ѡ*) – ДЛипи, Ю 2, чер път, минаващ през м. Смрадликата. – 70

Смрѡщец (*Смрѡшитѡцѡ*) – ДЛипи, И 3, ниви. От **смрѡт* "селски" – прил. на -ѡ (51, ₁₆₀), стбѡлг. *смрѡдѡ* "злочестник, клетник". – 30, 56

Соватската чешма (*Свѡцкѡтѡ чушмѡ*) – Кар, СИ 0,5, ниви, чешма в м. Совѡтя. – 29, 60

Соватя (*Суѡт'ѡ*) – 1) ДЛипи, ЮЗ 1, високо, пасище; 2) Кар, СИ 3, ниви, лозя. От *совѡт* "пасище", от тур. *sovat*. – 53, 139

Солашки кории (*Сулѡшки курѝи*) – Мус, З 1,5, изкоренени гори. По РПр, от тур. *solak* "левак". – 60

Солашкия яз (*Сулѡшкиѡ ѡс*) – Мус, СЗ 1,5, преграда на реката, за напояване. – 60

Сомунджука (*Сѡмунѡжукѡ*) – Пед, И 1, ниско, малко заблатено, слаби ниви. От тур. *somuncuk* "малѡк хляб", с ударение като Пѡзарджик. По вида на местността. – 31, 53

Соргуна (*Сургѡнѡ*) – Бчерк, ЮЗ 1, пасище край р. Росица с много върби. От тур. *sorgun* "кошничарска върба". – 53, 137

Соук бунар (*Суѡк бунар*) – 1) Дѡск, И 3, ниви, извор с много студена вода; 2) Патр, СЗ 5, ниви до кладенец със студена вода. От тур. *sofik* "студен, хладен", вж. *бунар*. – 60, 118, 125, 133

Спанка (*Спѡнкѡ*) – Паскал, СЗ 0,05, чешма с горчива вода. Използува се само за пране. Според преданието турчин харесал местността и построил чешма в м. Велешѡнка. От *спахия*. (Вж. Разл.; *Спѡйцка мѡѡла* – от *спахия*). – 33, 53

С паметника (*С пѡмитникѡ*) – Вишгр, ЮЗ 3, ниви, гори до паметник. – 90

Спарѡв кладенец (*Спѡруѡ клѡдиницѡ*) – Кар, ЮИ 2, кладенец, ниви, ливади. Има род *Спѡрови*. – 60

Сребърни поляни – *Патр*, ЮИ (98, ₂₆). Вероятно се отнася за м. Сърбини полянки. – 60

Сред Зарапово (*Срид Зърапуу*) – *Вишгр*, И 4, ниви по средата на м. Зарапово. – 91

Сред лозята (*Срид луз'атъ*) – 1) *Бчерк*, Ю 3, ниви; 2) *Слом*, по регистър, ниви. – 90

Средна Бабина (*Среднъ Бабинъ*) – *Мих*, И 5, лозя до м. Бабина. – 60

Средна Липница (*Среднъ Липницъ*) – Сели. Днес не съществува като село, но се споменава в турски регистри от XV и XVII в. (58, ₁₆₁; 101, ₁₄₉). (Вж. *Гърна* и *Дълна Липница*). – 60

Средната бърчина (*Среднѣтъ бърчинъ*) – *Слом*, С 3, ливади, по-високи в средата, а в ниското – мочур; вж. *бърчина*. – 60

Средната махала (*Среднѣтъ мъгълъ*) – *Кар*, Ц. – 60

Средната чешма (*Среднѣтъ чешмъ*) – *Патр*, ЮЗ 1,1, чешма между други две. – 60

Среднеш (*Средниш*) – *Вишгр*, И 2,5, лозя, ливади на хълм между други два хълма. -еш е с топонимична функция. (Вж. *Гдлеш*, *Канеш*). – 56

Средните гори (*Среднити гурѣ*) – *Лесич*, Ю 2, дъбова гора, заобиколена с ниви. – 60

Средните ливади (*Среднити ливади*) = Радевска ливада. Ливади в ниското между други две. – 60, 131

Средните лозя (*Среднити луз'а*) – *Лесич*, СИ 1,5, ниви, лозя, оградени с други лозя. – 60

Средния връх (*Среднийъ вър*) – 1) *Бчерк*, Ю 2, висок хълм между други два, ниви, лозя; 2) *Мих*, И 5, дълга височина. – 60

Средния дол (*Среднийъ дол*) – *Мих*, ЮИ 6,5, дол, заграден от други два. – 60

Средния мешелик (*Среднийъ мишилѣк*) – *Рос*, СЗ 1,5, изкоренена дъбова гора, ниви. – 60

Средното ливаде (*Среднута ливади*) – *Мих*, Ю 1, ниви, ливади, намиращи се между други две. – 60

Средня махала (*Средн'ъ мъгълъ*) – 1) *Мих*, Ц; 2) *Павл*, Ц; 3) *Патр*, Ц. Реките делят седото на три части. – 60

Средната шума (*Средн'ѣтъ шумъ*) – *Мус*, З 2,5, гора сред ниви. – 60

средока (*сридокъ*): *На Даневци* – "нисък извиващ се гребен между височини". – 132

Средолка (*Сридѡлкѡ*) – *Вишигр*, ЮИ 1, дол между две реки. -ка е с топонимична функция. Името е от *средол*. (Срв. *Средѡл*, Мад.) – 56, 132

Средорака (*Сридуракѡ*) – *Лесич*, 3 1. Било остров на р. Росица. От **средорѡк* "местност сред реката, заградена като остров" (вж. Севл., 19). (Срв. *Средурѡка*, Пирд; *Средорѡк*, Панаг.) – 51, 132

Средселската чешма (*Сритсѣлскѡтъ чушмѡ*) – *Паскал*, Ц, чешма. – 60

Средселското дере (*Сритсѣлскуту дирѣ*) – 1) *Дѡск*, дере. Тече през м. Отлѡка, Бийкалѡн, с. ГЛипн и се влива в р. Ялия; 2) *Лесич*, С 0,4, дере, образувано от сливането на три дерета. Минава сред селото. – 60

Срещната могила (*Срѣшнѡтъ мугѡлѡ*) – 1) *ГЛипн*, Ю 1,5, височина сред селото; 2) *Слом*, ЮИ 0,5, чешма в отсрещната махала на селото. – 60

Срещните ташлъци (*Срѣшнитѡ тѡшлѣци*) – *ГЛипн*, Ю 1, каменна кариера срещу селото. – 60

Срещния орман (*Срѣшнийѡ урман*) – *ГЛипн*, Ю 2, дѡбова гора срещу селото. – 60

Сращу Бабин вир (*Сришту Бѡбин вѡр*) – *Бчерк*, Ю 4, ливади, гори срещу м. Бѡбин вѡр. – 91

Срещу Варана (*Сришту Вѡрѡнѡ*) – *Град*, СИ 2, височина, ниви срещу с. Варанѡ. – 91

Срещу воденицата (*Сришту удѣнциѡтъ*) – *Стамб*, С 1,5, ниви срещу воденицата. – 90

Срещу Гарата (*Сришту Гарѡтъ*) = *Под Мѡлката корѡя* – ниви срещу ж. п. гара. – 91, 131

Срещу Ивановата чешма (*Сришту Ивѡнуѡтъ чушмѡ*) – *Кар*, С 0,5, ниви. – 91

Срещу Изворите (*Сришту Извурти*) – 1) *Бчерк*, СЗ 5, ниви; 2) *Павл*, СЗ 2,5, ниви срещу м. Изворите. – 91

Срещу лозята (*Сришту лѡз'атѡ*) – 1) *Бчерк*, Ю 2, ливади срещу лозя; 2) *ДЛипн*, на няколко места срещу лозя. – 90

Срещу Павликени (*Сришту Пѡѡликѣни*) – *Бчерк*, С 2, ниви, лозя срещу гара Павликѣни. – 91

Срещу село (*Сришту сѣлу*) – *Батак*, Ю 0,3, ниви срещу селото. – 90

Срещу чешмата (*Сришту чушмѡтъ*) – *Дѡск*, С 0,4, поляни. – 90

- 90
- Срещу фабриката** (*Сришту фàбрикътъ*) – *Стамб*, И 4, ниви.
- Стадиона** (*Стъдионъ*) – *Град*, Ю 0,2, спортен обект. – 53, 143
- Стайкова кладенец** (*Стайкуъ кладеницъ*) – *Вишгр*, З 2,5, кладенец. По *РИ*. – 60
- Стайковата могила** (*Стайкуътъ мугълъ*) – *Батак*, З 2, височина, ниви. По *ЛИ*. – 60
- Стамболово** (*Стъмбулду*) = *Умър бей* = *Долни турчета*. Това Селие от 22. 02. 1893 г. (65, ²³³) по името на *Стефан Стамболов*, родом от В. Търново. – 54, 131
- Стамболовския баир** (*Стъмбулдуфскийъ бър*) – *Мих*, И 0,5, височина на границата със с. Стамболдово. – 60
- Стамболския вир** (*Стамболскийъ вир*) = *Велевския вир* – По *РИ Стамболски*, *Стамболци*. – 60, 131
- Стамболско келеме** (*Стъмболску килимъ*) – *Мус*, З 2, изоставена нива. – 60
- Стамболското усое** (*Стъмболскуту усди*) – *Мих*, С 1, ниви към с. Стамболово. Но името е по *РИ*. – 60
- Стара Джулюница** (*Старъ Жул'уницъ*) – *Град*, З 3, старо корито на р. Осъм; пасище. – 61
- Старата махала** (*Старътъ мъгълъ*) – 1) *Вар*, З 0,1, махала, която е най-рано заселена; 2) *Стамб*, Ю 2,5, оттук разрастването на селото. – 60
- Старите гробища** (*Старити гробиштъ*) – 1) *Град*, СЗ 0,2. Вече е застроено; 2) *Павл*, З 0,3, пасища на мястото на гробища. – 60
- Старите кошари** (*Старити кушери*) = *Вехтите кошари*. Имало овчарски кошари. – 60, 131
- Старите лозя** (*Старити луз'а*) – 1) = *Ескі баалъ*. Имало лозя; 2) *ДЛипи*, С 3, ниви на мястото на лозя; 3) *Дъск*, З 1,5, ниви; 4) *Кар*, З 2,5. Тук били първите лозя на селото; 5) = *Дъртите лозя*; 6) = *Ескі баалъ*; 7) *Слом*, СИ 2. Имало лозя; 8) *Стамб*. Лозята са изкоренени. – 60, 131
- Старото игрище** (*Старуту игришти*) – *Бут*, СЗ 0,05, пасище. Било футболно игрище. – 60
- Старото лице** (*Старуту липъ*) – *Бут*, З 5, изкоренена гора. – 60
- Старото селище** (*Старуту селишти*) – *Бчерк*, Ю 4. Тук най-напред е заселено. – 60, 146
- стена** (*стинъ*): *Голямата*, *Под Червѣната*, *Червѣната*. – 21,

Стената (*Стинѣтъ*) – Мус, Ю 0,9, пасище. Вадели камъни. – 21, 27, 53, 132

Стефан Караджата (*Стѣфън Кървѣжѣтъ*) – Кар, Ю 0,1, махала. – 59

Стефановата воденица (*Стѣфънуѣтъ удѣнѣцъ*) – ДЛипн, 3 1, воденица. По ЛИ. – 60

Стефановите кайначета (*Стѣфънуити кѣйначитѣ*) – ГЛипн, ЮИ 1, кладенчета. По ЛИ. – 60

Стефановите локви (*Стѣфънуити лѣкви*) – ГЛипн, Ю 4,5, мочурливи ниви. По ЛИ. – 60

Стефановска (*Стѣфънуфскѣ*) – Дъск, С 0,4; баир, покрит с поляна и две чешми. По лично или родово име. – 54

Стойнов геран (*Стѣйнуѣ гира̀н*) – Мих, И 0,5, кладенец в селото. По ЛИ. – 60

Стопанския двор (*Ступанскийѣ двѣр*) – Вишгр, 3 0,6, ниви. – 60

С тополите (*С тупѣлѣти*) – Вишгр, Ю 2, ниви, ливади, тополова горичка. – 90

страна (*стрѣнѣ*): *Голѣмата, Малката, Над Малката, Ниви над Голѣмата, Под Голѣмата.* – 132

Страната (*Стрѣнѣтъ*) – 1) = **Между страните** – ниви, гори между два баира; 2) *Слом, ЮЗ 1*, пасище от едната страна на склон. – 53, 131, 132

Странжова могила (*Странжуѣ мугѣлѣ*) – Патр, СЗ 2, височина. По РИ. – 60

страница (*стрѣнѣцѣ*): *Голѣмата, Малката.* – Умал. от *страна*.

Страницата (*Стрѣнѣцѣтъ*) – Мус, 3 2,5, гориста стръмнина. – 53

Студена (*Студѣнѣ*) = **Барата** – извира от землището на с. Сломер и в началото се нарича Барата, лѣв приток на р. Янтра. Името по студената ѝ вода. – 54, 133

Студенец (*Студинѣцъ*) – 1) *Мих, И 3*, ниви до кладенец с много студена вода; 2) *Мус, 3 3,5*, кладенец със студена вода. От изч. *студенец*, стбълг. *стоуданецъ* "кладенец със студена вода". – 51, 56, 133

Студенския връх (*Студѣнскийѣ вѣр*) – Кар, С 4, висок връх по посока на с. Гърна Студѣна. – 60

Студенския път (*Студенский път*) – Слом, С 3,5, чер път за с. Гърна Студена. – 60

Студенския трап (*Студенский трап*) – Кар, С 3,5, ниско, пасище, ниви към с. Гърна Студена. – 60

Сулнаря (*Сулнар'я*) – Лесич, ЮИ 3. Имало римски канал за водоснабдяването на гр. Никополис ад Иструм. От *сулнар*, *шулнар* "чукурче на чешма". – 41, 53

Сулү чукүр – Рос, Ю 1, извор с хубава вода, ниви. От тур. *sulu* "воден", вж. *чукүр*. – 60

Сулү чукурү – Вишгр, С 5, северен склон на хълм, гора, пасище. – 60, 114, 126

Сурлея (*Сурлийя*) – ГЛипи, ЮЗ 1, пасище под стръмен свличаш се склон. От *сурлей* "сипей". (Вж. *Сурля дерё*, от *сур/и/ вам се, сруна се* "сривам се, срутвам се", Пирд.). – 53, 132

Суха чешма (*Сүъ чишмё*) – Вишгр, Ю 0,5, чешма в селото, пресъхваща през лятото. – 60

Сухата бара (*Сүътъ баръ*) – Град, З 0;2, деренце. – 60

Сухата река (*Сүътъ рикъ*) – ДЛипи, З 7, малка река, пресъхваща през лятото. – 60

Сухата чешма (*Сүътъ чушмё*) – Павл, СЗ 2,5, стара, почти пресъхнала чешма. – 60

Сух бунар (*Сүү бунар*) – Нед, СИ 5, ниви, чешма, кладенче, пресъхващо през лятото. – 60

Сухиндолско шосе (*Суиндолску шусё*) – Бчерк, СЗ 5, лозя край с. Сухиндол. – 60

Сухите кладенци (*Сүвити кләдинци*) – Вишгр, ЮЗ 4,5, ниви, ливади с няколко кладенчета, пресъхващи през лятото. – 33, 60

Сухия дол (*Сүвийъ ддл*) – 1) Лесич, Ю 5, суха долина; 2) Мих, ЮИ 8, безводен дол. – 33, 60

Сүхо дерё – Има могила (98, ²⁷). – 60

Сухото дере (*Сүуту дирё*) – Паскал, С 0,5, височина, ниви. Има сухо дере. – 60

Сух чукур (*Сүү чукур*) – Нед, С 2, суха падина, ниви. – 60

Счупената воденица (*Шчүпинътъ удёницъ*) – Бут, ЮЗ 0,7, съборена воденица. – 34, 60

Събевата ливада (*Съб'уътъ ливадъ*) – Вар, З 3, ливада, ниви. По ЛИ. – 60

Събеолу чешмата (*Събиулу чушмётъ*) – Нед, С 3, ниви, чешма. – 71

Съби Иванчов връх (*Съби Иванчуу вѣр*) – ДЛинн, С 3, връх, ниви. По лично и фамилно име. – 73

Сък буджак (*Сък буџак*) – Дѣск, И 3,5, гъста гора. От тур. *sik* "сбит, плътен"; "гъст, чест", вж. *будџак*. – 60, 118

Сълпа (*Сълпѣ*) = **Марков камък** – в средата има стълб – цилиндрична колона, висока до 1,5 м. Намерени са тухли и др. предмети. Има оброк на Костадиновден. От нариц. *стълб*. (Срв. в говора *стълбѣ* = *стълба*), едизия на *т*. – 40, 53, 131

Сърбина (*Сърбинѣ*) – 1) Дѣск, СЗ 4, гори, ниви. По *При*; 2) = **Сърбини полянки** – Патр, Ю 2, поляна. По *При*. – 52, 131

Сърбини полянки (*Сърбини пулѣнки*) = **Сърбина**. – 60, 131

Сърбин полугар (*Сърбин пулугар*) – Мус, Ю 1. Тук пладнували животните. По *изч. Пр.* – 60, 109

сърт (*сѣр*): *Орта*. – От тур. *sirt* "хребет". – 132

Съреолу (*Сър'ѣулу*) – Град, З 0,3, ниви, чер път. По него изкарват животните на паша. От тур. *sirt* "хребет", *yol* "път". – Лексикализация. – 57, 116

Сърта (*Съртѣ*) – Бчерк, С 2, ниви на високото. – 53, 132

Сътно бунаре (*Сътно бунѣрѣ*) – Рос, ЮИ 1,2, кладенец с лоша вода; ниви. От тур. *sıtma* "малария", вж. *бунарѣ*. – 65, 126

Сюзлю бюлюк (*С'узл'у б'ул'ук*) – Нед, СИ 3, равно, ниви, ливади. От тур. *sazlı völük* "тръстикова част (място)". (В говора *бюлюк* "стадо, черда"). – 60, 122, 137

Сюрю тепе (*С'ур'у тинѣ*) – Паскал, И 4, кладенче на височина. От тур. *sürü* "стадо", вж. *тепѣ*. – 65, 124

Сют гьол (*С'утѣ г'ол*) – Стамб, И 4, ливади, ниви. По време на дъжд се задържа вода. От тур. *süt* "мляко; млечен сок (у някои растения)". – 65, 128, 134.

Сют чѣшма (*С'ут чушмѣ*) **Печѣрска чѣшма** – чѣшма. Някога имало много кошари. – 65, 123, 131

Табакъв гьол (*Тѣбакѣу г'ол*) – Патр, З 3, мочурливо пасище. По *При*. – 60

Танаската махала (*Тѣнаскѣтѣ мѣлѣ*) – Паскал, С 0,05, махала. По *ЛИ* *Танас* от *Атанас*. – 29, 60

Тантеления мост (*Тѣнтѣл'ѣнийѣ мѣс*) – Вар, Ю 0,3, люлещ се мост над реката. Бил само за пешеходци. – 41, 60, 143

тараклъка (*тѣрѣклѣкѣ*): *На Видѣоловци*. – От тур. *taraklık* "място с много бърда". – 132

Тараклъка (*Тѣрѣклѣкѣ*) – 1) Бут, СЗ 3, високо, ниви; 2) Град, Ю 0,8, гора. – 53, 111, 132

Тарашинковите места (*Тързийнкуити миста̀*) – Паскал, 3 3, ниви. Някога били в землището на ГЛипн. В Паскалевец няма такъв род. – 60

тарла (*търлѝ*): *Тепѝ, Ярлѝ*. – От тур. *tarla* "нива". – 138

Татар бостан (*Тѣтѡр бустѡн*) – Батак, И 2, ниви, зеленчукови градини. По *етимон*, преминал в *При*. – 65, 110, 141

Татарската махала (*Тѣтѡрскѣтѣ мѣлѝ*) – Батак, И 2, махала. По *РИ*. – 60, 141

Татарската река (*Тѣтѡрскѣтѣ рикѝ*) – Батак, Ю 0,5, река, минаваща край Татарската махала. По *РИ*. – 60, 141

Татарската чешма (*Тѣтѡрскѣтѣ чушмѝ*) – Батак, И 0,05, чешма. По *РИ*. – 60, 141

Таушан тепе (*Тѣушѡн типѝ*) – 1) *Вишгр*, 3 1,5, малка могила с дъбова гора; 2) *Град*, 3 3, ниви на мястото на изкоренени гори. От тур. *tavşan* "заек", вж. *тепѝ*. – 65, 114, 116, 136

Тахталия (*Тѣфтѣлѝк'ѣ*) – *Вишгр*, ЮИ 1, ниви, ливади. От тур. *tavtalik* "място с много дъски". (Вж. *Тахталѝ, Тахтали дере*, Първ.) – 53, 114, 140

Тахталията (*Тѣфтѣлѝйѣтѣ*) – 1) *Бут*, 3 3, равнина, изкоренени гори; 2) *Град*, Ю 3, ниви. – 53, 111, 140

Тахтали кюпрю (*Тѣфтѣлѝ к'упрѝ*) – *Вишгр*, ЮИ 1. Имало мост, правен от дъски. От тур. "дъсчен мост". – 60, 114

ташлѣк (*тѣшлѣк*): *Айнѡв, Гѡрния, Дѡлния, Ибрѝчовския, Хаджѝ Исмѝнов*. – От тур. *taşlık* "камѣнак". – 132

Ташлѣка (*Тѣшлѣкѣ*) – 1) *Дѣск*, ЮИ 1,5. Имало каменна кариера; 2) *Павл*, Ю 0,5, махала. В близост се копаели камѣни; 3) *Паскал*, И 2,5, каменни кариери. – 53, 118, 124, 132

ташлѣци (*тѣшлѣци*): *Бѣлите, Бѣрлушките, Гѡрните, Срѣщните*. – 132

Ташлѣците (*Тѣшлѣцити*) – 1) *Вишгр*, СИ 2,5, скали, от които се вадят камѣни; 2) *Патр*, И 0,2. Имало каменна кариера; 3) *Стамб*, С 2,5, каменни кариери. – 53, 132

Ташоолу (*Тѣшуулу*) – *Стамб*, Ю 4, ниви, лозя с чер път. От тур. *taş* "камѣк; каменен", вж. *йолу*. – 57, 128

Таш тепе (*Тѣш типѝ*) – *Вар*, И 2,5, височина, от която вадят камѣни. – 65, 113

Тежерката (*Тѣжирѝкѣтѣ*) – *Бут*, С 2, равно, много плодородно. Сеят предимно зърнени храни. От бот. (*с*)*тежер* + *-ика* "ситна граница". – 53, 137

Теке дере (*Тикѐ дирѐ*) – Бут, 3 6, дол, снабдяващ с вода с. Градище. От *теке "мохамедански молитвен дом", от тур. *tekke*. (Вж. Пирд., Първ. – *Текѐто*). – 65, 111, 144

Текев дол (*Тикѐф дѐл*) – Паскал, 3 1, падина. По ЛИ. – 60

Текев полугар (*Тикѐф пулугар*) – Паскал, С 1,5, ниви с кошари за животните. По ЛИ. – 60

Тенченската ливада (*Тѐнчинскѝтъ ливѝдѝ*) = Тѐнченското ливѝде – Кар, И 8, ливада в близост до с. Обединение (Тенча). – 60, 131

Тенченски път (*Тѐнчински пѝт*) – Паскал, С 0,5, ниви, път за с. Обединение (Тѐнча). – 60

Тенченския път (*Тѐнчинский пѝт*) – 1) Батак, И 1, ниви, чер път за с. Обединение (Тѐнча); 2) Дѝск, СИ 0,1, ниви, път; 3) Кар, И 4, чер път. – 60

Тенченското ливаде (*Тѐнчинскуту ливѝди*) = Тѐнченската ливѝда. – 60, 131

Тепавицата (*Тѐпѝвицѝтъ*) – Мус, СЗ 1,5. На р. Негованка имало тепавица. Зеленчукови градини. – 53, 140

тепе (*типѐ*): *Ак, Врѝг, Карѝшкото, Кѝчур, Кѝрт, Мал, Пешѝ, Под Ак, Рѝси, Сюрѝ, Таушѝн, Тѝш, Текѐ, Тѝнка, Тюлѝ* – "могила, връж", от тур. *tere*. – 132

Тепе тарла (*Типѐ тѝрлѝ*) – Град, С 3, ниви на височина. – 65, 116

Тепето (*Типѐту*) – 1) Вишгр, И 1, високо, ниви, ливади; 2) Рос, Ю 1,5, височина, обрасла с гора. – 53, 132

Терасите (*Тирѝсити*) – Лесич, С 0,5, лозя, пасища на тераси. – 53

Терзиевата бърчина (*Тирзѝйуѝтъ бѝрчинѝ*) – ДЛипи, И 0,5, пасище на височина. По При. – 60

Терзиевата воденица (*Тирзѝйуѝтъ удѐницѝ*) – Батак, И 0,3, ниви. По При. – 60

Терзиевата круша (*Тирзѝйуѝтъ крѝшѝ*) – Батак, И 0,5, ниви с много крушови дървета. По При. – 60

Тетраликя (*Тѐтрѝлик'ѝ*) – Паскал, ЮИ 1,5. Било ниви и смрадликови храсти. От стбълг. *тетри, тетрѝвъ* "смрадлика". От *тѐтрѝлик* "място с много смрадликови храсти". – 41, 53, 137

Тичов геран (*Тѝнчуѝ гирѝн*) – Слом, И 0,5, кладенче. По ЛИ. – 60

Тинчовския геран (*Тинчуўскийъ гирѣн*) – Лесич, И 1, несъществуващ кладенец, зидан от фамилията Тинчеви. – 60

Тодоровия геран (*Тодурувийъ гирѣн*) – Бчерк, З 4, кладенец. По ЛИ. – 60

Тодоровия трънак (*Тодурувийъ трънѣк*) = **Трънката** – Бут, ЮИ 2,5, трънлива гора. По ЛИ. – 60, 131

Тоневата чешма (*Тѣн'уѣтѣ чушмѣ*) – Слом, СЗ 0,8, чешма. По ЛИ. – 60

Тонка тепе (*Тѣнкѣ тинѣ*) – Павл, З 2,5, две изкуствени височини, ниви. По ЛИ. – 71

Тонковото тръне (*Тѣнкууту тръни*) – Кар, Ю 3,5, ниви, тръни. – 60

Тонковския геран (*Тѣнкуўски гирѣн*) – Лесич, Ю 1, кладенец. По РИ. – 60

Тончовска махала (*Тѣнчуўскѣ мѣлѣ*) – Павл, СЗ 0,4, махала. По РИ. – 60

Топ кору (*Тѣп курѣ*) – Вишгр, Ю 5, височина, ниви, ливади гори. От тур. *top* "кръгъл", т. е. "кръгла гора". (Вж. Севл.: *Тѣп корѣ*; *Тѣп корѣя*; Пирд.: *Тѣп армѣт*, *Тѣп ерѣк*; Троян.: *Тѣп дермѣн*, *Тѣп корѣя*). – 65, 114

Тополите (*Тупѣлити*, *Тупѣлти*) – 1) Вишгр, Ю 2, ниви, ливади. Имало високи тополи; 2) Мих, И 0,4, тополи; 3) Мус, С 1,5, многе тополи; 4) Стамб, СЗ 1, тополова горичка. – 29, 53, 137

Торба котаран (*Турбѣ кутърѣн*) – Кар, Ю 1,5, буйна храстовидна растителност, където хората най-често хвърляли малките коте-та. Името не е съвсем ясно. – 65

Точков връх (*Тѣчкуѣ вѣр*) – ДЛипи, СЗ, високо, ниви. По Пр. – 60

Точков гьол (*Тѣчккуѣ г'ѣл*) – З 3,5, ниви. При дъжд се събира вода. – 60

трѣп: *Абѣшев*, *Алѣбова*, *Анчова*, *Анева*, *Балева*, *Батѣшкия*, *В Агѣвия*, *Гѣнев*, *Голѣмия*, *Гѣрния*, *Горностудѣнския*, *Дѣдев*, *Дѣчов*, *Дѣмченски*, *Дѣлбѣкия*, *Задѣнения*, *Ибѣшев*, *Кѣркова*, *Кѣсева*, *Малкия*, *Махлѣнския*, *Мехмѣд чѣбан*, *Мѣнков*, *Мрѣморски*, *Муслѣви*, *Мѣмѣднов*, *Начов*, *Нѣданския*, *Пърлѣшков*, *Слѣмерския*, *Студѣнския*, *Хаджѣй Хрѣстов*, *Хаджѣйския*, *Чѣлаков* – "яма, ров". – 132

трапа (*трѣпѣ*): *Бѣбина*. – 132

Трапа (*Трѣпѣ*) – 1) Бчерк, С 2, ниви в ниското; 2) Вишгр, З 3,

ниско, ниви; 3) *ГЛипи*, С 3, падина, ниви; 4) *Град*, С 1,5, ниви в ниското; 5) *Мих*, И 5, ниско, ниви; 6) *Паскал*, И 3, ниви; 7) *Рос*, С 0,5, ниско, ниви. – 53, 132

Трапа на Мирчови (*Трапъ нъ Мирчуи*) – *Вишгр*, ЮИ 6, падина, ниви. По *РИ*. – 81

Трескавела (*Трескъвѣлъ*) = **Трескавото кладенец** – *Паскал*, З 1, кладенец с много студена вода. Поради ударението и членуването по-вероятно името да е от **трескавѣл*. (Срв. *Шупливел*, Прилепско (483, 205). – 56, 131, 133

Трескавите кладенци (*Трескъвити клъдиници*) – *Кар*, ниви, ливади. Няколко кладенеца с много студена вода. – 60

Трескавичката (*Трескъвичкътъ*) – *Град*, СЗ 2, кладенец с много студена вода. Умал. от *трескавица* "треска". – 53, 133

Трескавото кладенец (*Трескъуту клъдинчи*) – 1) *Бчерк*, З 6, извор с много студена вода; 2) *Вишгр*, СЗ 5, извор със студена вода; 3) = **Трескавела**; 4) *Рос*, Ю 2, извор с много студена вода. – 60, 131, 133

Трите брода (*Трѝти брѡдъ*) – *Мих*, Ю 6, три брода на реката. – 1104

Трите круши (*Трѝти кру̀ши*) – 1) *Бчерк*, З 2, ниви. Имало три круши; 2) *Павл*, З 4, ниви, ливади с три крушови дървета. – 104

Трите могили (*Трѝти муг̀ли*) – 1) *Лесич*, И 0,3, три височини; 2) *Слом*, СЗ 5, ниви с три височини. – 104

Трите реки (*Трѝти рик̀и*) – *Вишгр*, ЮЗ 4,5, три малки речки, сливащи се в една при м. Дръчево. – 104

Трифоновата воденица (*Трѝуну̀тъ удѣнцъ*) – *ДЛипи*, Ю 3, воденица. По *ЛИ*. – 60

Трифоновата река (*Трѝуну̀вѣтъ рик̀ъ*) – *ДЛипи*, Ю 3, река. – 60

Трифончовия геран (*Трѝунчуиѣ гир̀ан*) – *ГЛипи*, С 7, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Тришова кладенец (*Трѝшуѣ клъдиницъ*) – *Патр*, СИ 0,2, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Труфана (*Труф̀анъ*) – *Вишгр*, Ю 5, дъбови гори, ниви. По *ЛИ*. – 552

Труфанските келемета (*Труф̀анскити килимѣтъ*) – *Вишгр*, ЮИ 5, изоставени ниви в м. *Труфана*. – 42, 60

Тръбата (*Тръб̀тъ*) = **Гутевия кладенец**. Поставена е тръба, за да изтича водата. – 53

трънък: *Пантелѐя, Тодоровия*. Събир. от *трън*. – 137

Трънака (*Трънъкъ, Търнъкъ*) – 1) = *Тодоровия трънък*; 2) *Лесич*, ЮИ 2,5, трънливо място; 3) *Нед*, СИ 2, трънливи гори, ниви. – 32, 53, 131, 137

Трънашкия път (*Търнàшкийъ пѣт*) – *Лесич*, ЮИ 2, чер път, минаващ през м. *Трънака*. – 60

тръне (*трѣни*): *Калчовото, Тодиковото*. – 137

Трънето (*Тръниту, Трѣниту*) – *Бчерк*, ЮЗ 3, ниви, лозя. Имало много тръни. – 29, 32, 53, 137

трънка (*трѣнкъ*): *Хаджѝйската*. – 137

Трънката (*Трѣнкѣтъ*) – *Павл*, З 3,5, тресавище с остров; круши и тръни. – 53, 137

Тръста (*Трѣстѣ*) – *Мих*, Ю 0,6, мочурливи ливади, тръстика. От *трѣст* "тръстика". – 53, 137

Тръстенушката воденица (*Трѣстинѹшкѣтъ удѣнциѣ*) – *Патр*, И 2, воденица, до която растяла тръстика. По-вероятно да е по *РИ*. – 60

Тръстига (*Трѣстѝгѣ*) – *ГЛипи*, З 3,5, мочурливо, ниви. Расте тръстика. От *трѣстѝка* с озвучаване на *к*. – 49, 51, 137

Тунев кладенец (*Тѹн'уѹ клàдиницѹ*) – *ДЛипи*, Ю 7, кладенец, ниви. По *ЛИ*. – 60

Тунковия кладенец (*Тѹнкуийѣ клàдиницѹ*) – *Бчерк*, З 3,5, кладенец. По *изч. ЛИ* *Тунко* от *Трифон*. Днес съществува като *РИ*. – 60

Турската махала (*Тѹрскѣтъ мѣълѣ*) = *Долна махала*. – 60, 131, 141

Турската чешма (*Тѹрскѣтъ чушмѣ*) – *Слом*, ЮИ 1,5, чешма от турско време. – 60, 141

Турските гробища (*Тѹрскити грѣбиштѣ*) – 1) *Бут*, С 0,7, ниви. Имало турски гробища; 2) *Град*, СЗ 0,5, изоставени турски гробища; 3) *Мих*, С 0,1, ниви на място на турски гробища; 4) *Рос*, С 0,5, лозя, пасище до турски гробища; 5) *Слом*, ЮЗ 0,7, ниви на мястото на турски гробища. – 60, 141

Турските лозя (*Тѹрскити луз'а*) – 1) = *Юрѹшките лозя* – *Бчерк*, 2,5, изкоренени лозя; 2) = *Вѣхтите лозя*. – 60, 131, 141

Турсуня (*Турсѹнк'ѣ*) – *Бчерк*, С 2, ниви. По *изч. тур. ЛИ*. -ка е с топонимична функция. (Вж. *Турсун бурун*, *Панаг.*; *Торсуневец*, *Севл.*). – 41, 56, 109

Тутковец (*Тѹткуицѹ, Туткѣицѹ*) – 1) *Бчерк*, Ю 5, възвишение, ниви, ливади; 2) *Вишгр*, СЗ 0,5, лозя, ниви, гора с клисава почва; 3)

ДЛипи, З 0,5, малък извор в м. Мръмор. По изч. *ЛИ*. -ка е с топонимична функция. – 56, 109

Тъмреш (*Тъмриш*) – *Рос*, З 3,5, ниви. Н. Ковачев приема мнението, на Ив. Дуриданов, че името е от индоевр., през праслав., старбълг. със значение "тъмно място" (62, 229). (Вж. Севл.: *Тъмреш*, *Тъмрешка чешма*). – 51, 133

Тънката кория (*Тънкътъ курййъ*) – *ДЛипи*, З 4. Имало рядка дъбова гора. *Тънка* означава "рядка". – 26, 60

Тънкия път (*Тънкийъ пѣт*) – *Лесич*, ЮИ 0,5, чер тесен, като пътека, път. – 26, 60

Тънкото пъгче (*Тънкуту пѣтчи*) – *Мус*, З 2,4, тесен път. – 26, 60

Търницата (*Търнийцѣтъ*) – *Дъск*, С 2, ливада с особен вид бодлива трева. *Търница* "нива, обрасла с тръни". (Вж. Севл.: *Търницата*; Пирд.: *Търниците*, *Търницата*). – 32, 53, 137

Търницата (*Търништѣтъ*) – *Слом*, З 6,5, остатъци от гора, ниви. От *търнище* "нива, обрасла с тръни". – 32, 53, 137

Търновския път (*Търнуфскийъ пѣт*) – 1) *Батак*, ЮИ 0,5, ниви край пътя за гр. В. Търново; 2) *Бут*, ЮИ 1, ниви; 3) *Патр*, ЮИ 0,5, ниви; 4) *Слом*, ниви, ливади край чер път за гр. В. Търново. – 60

Тюлюбето (*Т'ул'убѣту*) – *Стамб*, С 4, ниви, лозе на височина. От тур. *türbe* "гробница" със замяна на *p* с *л*, вероятно на турска почва. (Вж. Пирд., 27). – 53, 144

Тюлюмов път (*Т'ул'умуѣ пѣт*) – *Патр*, С 2,5, ниви, път. По *ПРИ*. – 60

Тюлю тепе (*Т'ул'у тупѣ*) = **Враг тепе**. Имало могила с два върха. По вида. От тур. *tülü* "двугърб". – 65, 118, 131

Тютюнковец (*Т'ут'ункуиц*) – *Вишгр*, СЗ 0,2, ниви. Най-често сеели тютюн. -ец е с топонимична функция. – 56, 137

Тютюлинка (*Т'ут'унлик'ъ*) – 1) *Вишгр*, З 4, ниви, засявани с тютюн; 2) *Град*, Ю 0,5, сеели тютюн; 3) *Нед*, ниви; 4) *Паскал*, З 1, ниви. От *тютюлик* "място, засявано най-често с тютюн". – 41, 53, 137

Убитите турци (*Убитити тұрци*) – *Слом*, С 1, пасище. Тук били убити двама турци. – 60, 145

Узун боаз (*Узун буас*) – *Град*, ЮЗ 6, продълговато планинско гърло, водно, гори. От тур. *uzun* "дълъг", вж. *боаз*. – 60, 116

Узун буджак (*Узун бужак*) – *Патр*, Ю 2. Имало продълговата горичка. – 60, 125

Узун герен (*Узун гирен*) – Нед, СЗ 2, мочурлива поляна. – 60, 122

Узун мочур – Дъск, И 2,5, ниви, ливади, подпочвена вода. От *МИ* *Мочура, а узун е прибавена от турците. – 60

Узунска махала (*Узунскъ мъълъ*) – Павл, махала. По *РИ*. – 60

Узун Хасановия гьол (*Узун Ъсануийъ г'ол*) – Град, З 3, водно. По тур. *ЛИ* – изч. – 76

Узун чукур – Стамб, СИ 2, падина, пасище. – 60, 128

У Лъга (*У Лъгъ*) = **Лъга** – ниви. – 91, 131

У Лъката (*У Лъкътъ*) – Лесич, З 3, ливади в м. Лъката. – 91.

Умур бей = **Дълни турчета** = **Стамболво**. В турски документи от XV в. се споменава "Умур бей" (58, ¹⁶⁷). По изч. тур. *ЛИ*. – 59, 128, 131

Унгова кория (*Унгуъ курийъ*) – Слом, З 7, гора. По изч. *ЛИ*. – 60, 109

Упаловия мост (*Упълуийъ мѝс*) – Вар, З 5, мост на пътя за гр. Левски. По изч. *Пр Упала*, от упъл "нисък храст" (7, кн. 7, ¹⁵³). – 60, 109

урва (*урвъ*): *Голямата, Каменската, Малката* – "надолнище, стръмнина". – 132

усое (*усѝи*): *Арйевото, Вишовградското, Гърното, Дереджйевото, Дичинското, Дълното, Долнотурското, Зарановското, Лесичьрското, Малкото, Маранското, Маринско, Михалското, Мусинско, Пчелинско, Стамбѝлското* – "място, слабо огрявано от слънцето". – 132

Усоето (*Усѝйту*) – 1) *Бчерк*, Ю 5, гора на северен склон; 2) *Вишгр*, С 3, пасище на северен склон; 3) *Лесич*, ЮЗ 2,5, ниви с наклон на север; 4) *Мих*, С 2, гори, ниви на северен склон; 5) *Мусин*, З 2,8, ниви, гора, сенчесто; 6) *Паскал*, С 3, гори на северен склон; 7) *Слом*, Ю 0,5, северен склон, гора. – 43, 53, 132

Усойницата (*Усѝйницътъ*) – 1) *Кар*, З 0,5, гори на северен склон; 2) *Слом*, ЮЗ 5,5, северен склон, ниви. От *усѝйница* "влажно, сенчесто място" (7, кн. 7, ¹⁵⁴). – 53, 132

Устето (*Уститу*) – *Мих*, Ю 4, затворено от всички страни място. На р. Негованка – язовир. – 53, 132

Утайниците (*Утайницити*) – *Стамб*, от северната страна на р. Росица. Има зидове на стара мелница. – 53

утека (*утикъ*): *Гърната, Дълната* – "място, където водата се оттича", стбълг. *оутекъ*. – 132

Утеката (*Утикътъ*) – Вар, З 3, гористо. Р. Ески Осъм се влива в Осъм. – 53, 132

У трапа (*У трапъ*) – 1) *Бчерк*, С 2, ниско, ниви, лозя; 2) *ДЛипи*, З 4,5, ниви в падина между два склона. – 90

Училищната махала (*Училищнътъ мѣлѣ*) – *Паскал*. – 60

У Ялако (*У Йѣлаку*) = **Ялака** – *Патр*, И 1,2, ниви. – 91, 131

Филиповата воденица (*Фѣлипуътъ удѣнцъ*) – *Кар*, И 4, ниви до воденица. По *ЛИ*. – 60

Филиповите салкъми (*Фѣлипуити сѣлкѣми*) – *Кар*, СЗ 1, ниви, пасище, салкъмови дървета. – 60

Фонда (*Фѣндѣ*) – *Кар*, СИ 6, общинска земя, разделена на селяните да пасат животните си. – 53

Фонда под Вървището (*Фѣндѣ пуд Вѣрвиштѣту*) – *Кар*, И 4, пасище, ниви под м. Вървището. – 80

Фъндѣклѣка (*Фъндѣклѣкѣ*) – *Вишгр*, Ю 6, пусто, храсталаци. От тур. *findiklik* "лещак". (Вж. Севл.,²⁷¹). – 53, 114, 137

Хаджаливата ливада (*Ъжѣлѣйтъ ливадѣ*) – *Град*, И 3, ливада. Вероятно от изч. *Пр Хаджалѣята*, от *хаджалѣя*. (Вж. *Мад., Хаджалѣйските градѣни*). – 60, 109

Хаджи Димитър (*Ъжѣ Димѣтър*) – *Кар*, С 0,1, махала. По *ЛИ*. – 33, 59

Хаджиевата чешма (*Ъжѣйуътъ чушмѣ*) – 1) *Бут*, Ю 4, ниви, чешма; 2) = **Хаджийка** – *Патр*, З 1,5, чешма. По *ПРИ*. – 60

Хаджиеви лозя (*Ъжѣйуи луз'а*) – *Слом*, И 5, лозя. По *изч. Пр*. – 60, 109

Хаджи Ибриямовата чешма (*Ъжѣ Ибриѣмуътъ чушмѣ*) – *Вар*, СЗ 2,5, чешма. По *изч. тур. ЛИ*. – 74

Хаджи Именовата чешма (*Ъжѣ Исмѣнуътъ чушмѣ*) – *Дѣск*, СИ 4, чешма. По *тур. ЛИ*. – 74.

Хаджи Именов ташлѣк (*Ъжѣ Исмѣнуу тѣшлѣк*) – *Дѣск*, С 3, ниви. Имало каменна кариера. По *изч. тур. ЛИ*. – 74

Хаджийка (*Ъжѣйкѣ*) = **Хаджиевата чешма**. -ка изпълнява топонимична функция. – 56, 131

Хаджийската (*Ъжѣйскѣтъ*) = **Хаджийската гора** – *Вар*, СЗ 3, гора. Била притежание на *хаджийята* от гр. Дряново. – 55, 131

Хаджийската гора (*Ъжѣйскѣтъ гурѣ*) = **Хаджийската**. – 60, 131

Хаджийската трѣнка (*Ъжѣйскѣтъ трѣнкѣ*) – *Павл*, СЗ 2, пасище, ниви, трѣни. По *ПРИ*. – 60

60

Хаджийски геран (*Ъжййски гиран*) – Мус, 3 0,2, кладенец. –

Хаджийския трап (*Ъжййскийъ трап*) – Нед, С 3, ниви в ниското: По РИ. – 60

Хаджи Колевата чешма (*Ъжй Къл'уътъ чушмѐ*) – 1) Павл, И 0,5, чешма; 2) Паскал, СИ 0,05, поляна, чешма, строена от бившия кмет Хаджй Кълъо Мйнев. – 74

Хаджи Ламбев геран (*Ъжй Ламб'уу гиран*) – ГЛипи, Ю 0,5, кладенец. – 74

Хаджи Христов кладенец (*Ъжй Рѝстуу клѝдиниц*) – Мих, СИ 2, кладенец, ниви. По ЛИ. – 74

Хаджи Христов трап (*Ъжй Рѝстуу трап*) – Мих, И 7, равна низина. По ЛИ. – 74

Хайверковата могила (*Ъйвѐркуътъ мугѝлѐ*) – Патр, И 2,5, високо, ниви. По изч. Пр. – 60, 109

Хайдушката гора (*Ъйдушкѝтъ гурѐ*) – Мус (36, ₁₄). – 60, 146

Хайдушките копащи (*Ъйдушкѝти купащи*) – Мус (36, ₁₄). – 60, 146

Хайдушкия геран (*Ъйдушкийъ гиран*) = **На пѣтю гераня**. Правен е от хора, осъдени за кражба. – 60, 131

Хайдушкия дол (*Ъйдушкийъ дѝл*) – Мус, 3 3, ниви, дере. Легенда, свързана с хайдутѝ. – 60, 146

Хайдушкото кладенче (*Ъйдушкѝту клѝд'ъничи*) – Мус, ЮЗ 5, пусто, кладенец. По легенда. – 60, 146

Халиците (*Ълѝцѝти*) – Лесич, СЗ 2, ниви, гори. От хѝла "силен вятър". – 53

Хамамджи бунар (*Ъмѝмжѝ бунар*) – Павл, 3 4,5, кладенец, ниви, пасище. От тур. *hamamci* "съдържател на баня", вж. *бунар*. – 65, 123

Хамбар махала (*Ъмбар мѝлѐ*) – Дѝск, махала. Имало беглишки хамбари. – 65, 118, 138

Харамийската чешма (*Ърѝмѝйскѝтъ чушмѐ*) – Град, 3 7, чешма в м. Харамѝята. – 60

Харамийския пѣт (*Ърѝмѝйскийъ пѣтъ*) – Град, 3 5, ниви, чер пѣт за м. Харамѝята. – 60

Харамѝята (*Ърѝмѝйѝтъ*) – Град, 3 6,5. Имало гори, където бродели разбойници. От *харамѝя* "разбойник", от тур. (араб.) *harami*. По ПРИ. – 52, 145

Харизановска махала (*Ъризануѡскъ мѡълѡ*) – *Павл*, ЮЗ 0,8, махала. По *РИ*. – 60

Харманджийницата (*Ърмѡнжѡйѡницѡтъ*) – *Бут*, З 3,5, залесявана гора. Някога тук вършеели пшеницата. От *харманджѡйѡница* "място за вършеене". – 53, 138

Хасанова кория (*Ъсануѡ курѡйѡ*) – *ГЛипи*, СЗ 6, гора. По *изч. тур. ЛИ*. – 60

Хинкова махала (*Ънкуѡ мѡълѡ*) – *ДЛипи*, И 0,5, махала. По *ЛИ*. – 60

Хинковата корийка (*Ънкуѡтъ курѡйѡкъ*) – *Рос*, С 2, изкоренена гора. По *ЛИ*. – 60

Хинков полугар (*Ънкуѡ пулугѡр*) – *ДЛипи*, З 0,1, поляна. Имало овчарски кошари. По *ЛИ*. – 60

Хинковска махала (*Инуѡскъ мѡълѡ*) – *Лесич*, З 0,3, махала. По *РИ*. – 60

Хисаря (*Исарѡ*) – 1) *Бчерк*, И 3, остатъци от крепост; 2) *Дѡск*, ЮИ 0,2, чешма с хубава вода. По минералните бани в *Хисаря*; 3) *Рос*, Ю 2, гора. Имало крепост. От араб. тур. *hisar* "крепост". – 53, 146

Ходжовата воденица (*Ѡжуѡтъ удѡнѡ*) – 1) *ГЛипи*, Ю 0,2, воденица; 2) *Кар*, З 0,5, воденица; 3) *Мих*, Ю 2, воденица. По *ПРИ*. – 60

Ходжовите брястове (*Ѡжуѡти бриѡтуѡ*) – *Патр*, З 2. В шивата на *хѡджата* – три бряста. – 60.

Ходжовите ливади (*Ѡжуѡти ливѡди*) – *Мус*, И 0,5, ливади, бивше притежание на *хѡджата* от с. *Русаля*. – 60

Ходжовия геран (*Ѡжуѡйѡ гирѡн*) – *Нед*, С 0,5, ливади, кладенец, правен от *ходжата*. – 60

Ходжов кладенец (*Ѡжуѡ клѡдиниѡ*) = *Хѡджоолу* – *Патр*, З 0,5, кладенец, шиви. – 60, 131

Ходжов орех (*Ѡжуѡф урѡй*) – *Лесич*, И 0,5. Имало голям орех. По *изч. Пр*. – 60, 109

Ходжоолу (*Ѡжуѡлу*) = *Хѡджов клѡденец*. – 52, 125, 131

Хорището (*Урѡшитѡту*) – *Мих*, И 0,5, пасище. В миналото тук правели хорото. От *хорѡще* "място, където става хорото". (Вж. *Пирд. Орѡщето*; *Панаг.*, (*Х*)*орището*). – 53

Храстето (*Рѡститѡ*) – 1) *Кар*, И 6, хълмисто, храсти; 2) *Слом*, З 2, израстъци от изкоренена гора. От *хрѡсте*, събир. от *храст*. – 33, 53, 137

Храстова ръженица (*Растуъ рѣжѣнцѣ*) – Лесич, С 2, смесена гора, ниви. Сеели много рѣж. – 60, 137

Христова чешма (*Рѣстуъ чушмѣ*) – Нед, Ю 0,1, равно, поляна, чешма. По ЛИ. – 60

Хубав геран (*Убѣу гирѣн*) – Стамб, Ю 0,1, кладенец с много хубава вода. – 60

Цаковата могила (*Цакуѣтѣ мугѣлѣ*) – Патр, ЮЗ 1,5, височина, ниви. По ЛИ. – 60

Цаков гѣол (*Цакуѣ г'ѣл*) – 1) Бут, З 5, мочурливо, ниви; 2) Патр, СЗ 6, ливади. По ЛИ. – 60

Цанковата чешма (*Цанкуѣтѣ чушмѣ*) – Бчерк, Ю 2,5, чешма. По ЛИ. – 60

Цановска махала (*Цануѣскѣ мѣгѣлѣ*) – Слом, ЮЗ 0,5, махала. По РИ. – 60

Цановската воденица (*Цануѣскѣтѣ удѣнцѣ*) – Слом, Ю 2, височина, ниви, воденица. По РИ. – 60

Цановския баир (*Цануѣскиѣ бѣир*) – Слом, Ю 2, височина, пасище. По РИ. – 60

Царевец (*Царивиц*) = **Цѣрец** – ГЛипи, СЗ 1,5, ниви, раждаѣи много. -ец е с топонимична функция. – 56, 131, 146

Царешката река (*Царишкѣтѣ рикѣ*) – ГЛипи, З 1,2, малка река. По МИ Царец. – 60

Царешките чешми (*Царишкѣти чушмѣ*) – ГЛипи, З 1, две чешми в м. Цѣрец. – 60

Царец (*Цариц*) = **Цѣревец**. Това име е по-познато на населението. Има следи от селище. -ец е с топонимична функция. – 56, 131, 146

Царската гора (*Царскѣтѣ гурѣ*) – ГЛипи, З 7, много хубава гора, садена от цялото село. Преносно. – 60

Царската градина (*Царскѣтѣ грѣдинѣ*) – Град, Ю 0,1, изоставена градина. Името е дадено в чест на царя, който идвал в селото през 1938/39 г. – 60

Царския път (*Царскиѣ пѣт*) – 1) Кар, С 8, ливади, ниви, а през тях – главен път; 2) Мус, СЗ 0,5, ниви. По-рано това бил най-хубавия път. – 60

Чачов геран (*Цачуѣ гирѣн*) – Вишгр, Ю 9,3, кладенец. По ЛИ. – 60

Чвятков геран (*Цв'ѣткуѣ гирѣн*) – 1) Лесич, Ю 4, несѣществуващ вече кладенец; 2) Мих, СИ 2,5, ниви, кладенец. По ЛИ. – 60

Целинето (*Цилѝнето*) – *Слом*, С 6, ниви на мястото на целина. От *целине*, събир. от *целина* "никак или отдавна орана земя". – 29, 53, 138

Целините (*Цилѝнти*) – *Лесич*, С 0,3, разработена целина. – 53, 138

Церакль̀ко (*Цирь̀клъ̀ку*) – *Патр*, Ю 5, ниви, церова гора. От *церакль̀к* "място, заето с церова гора". – 48, 53, 137

Церако (*Цир̀аку*) – *ГЛипи*, СЗ 3, церова гора. – 48, 53, 137

Цер дол (*Цѐр дул*) – *Мих*, СИ 0,5, пасище, залесено с церова гора. От *цер* "вид горски дъб" (*Aucerus cyerris*). – 65, 137

Циганска махала (*Цѝгъ̀нскъ̀ мъ̀ълъ̀*) – 1) *Бчерк*, Ю 1, махала, заселена с цигани; 2) *Град*, ЮЗ 0,2; 3) *Слом*, И 1, имало цигани. – 60, 141

Циганска чешма (*Цѝгъ̀нскъ̀тъ чу̀шмъ̀*) – 1) = **Сѐлската чешма**; 2) *Павл*, СИ 1, чешма; 3) *Патр*, З 0,1, чешма, строена от цигани. – 60, 131, 141

Циганските гробища (*Цѝгъ̀нскити гръ̀биштъ̀*) – *Павл*, СИ 1, пасище. Имало цигански гробища. – 60, 141

Циганския геран (*Цѝгъ̀нскиѝй гир̀ан*) – 1) *Кар*, Ю 1, кладенец. По *При*; 2) *Нед*, Ю 0,8, кладенец, правен от цигани; 3) *Слом*, Ю 0,1, кладенец до къщите на циганите. – 60, 141

Циганския път (*Цѝгъ̀нскиѝй пѝт*) – 1) *Батак*, СЗ 0,2, ниви, чер път. По него минавали цигани; 2) *Слом*, ЮИ 0,2, ниви, чер път за циганската махала. – 60, 141

Цигарския геран (*Циг̀арскиѝй гир̀ан*) – *Павл*, З 3, кладенец. По *При*. – 60, 141

Циглената фабрика (*Цѝглѝнѝтъ̀ ф̀абрикъ̀*) – *Мих*, Ю 0,5, ниви до фабрика за цигли. – 60

Цинговска махала (*Цѝнгу̀фскъ̀ мъ̀ълъ̀*) – *Павл*, И 0,5, махала. Живеят цигани. – 60, 141

Цоневата могила (*Цѝн'у̀ѝтъ̀ муг̀илъ̀*) – *Патр*, ЮЗ 5, ниви на височина. По *ЛИ*. – 60

Цонев геран (*Цѝн'у̀у̀ гир̀ан*) – *Кар*, СИ 5, ливади, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Цонковото кладенче (*Цѝнку̀уту̀ кл̀адинчи*) – *Паскал*, И 1, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Църкова геран (*Цѝр̀куѝ гир̀ан*) = **Църковия геран** – *Град*, ЮЗ 2, кладенец. По *ФИ*. – 60, 131

Църковия геран (*Цѝр̀куѝѝй гир̀ан*) = **Църкова геран**. – 60, 131

чаир (чъ̀ир): *Àт, Бейг̀ир, До Àт, Еск̀и, Кар̀а, К̀аз, Орт̀а, Под К̀аз.* От *чаир* "ливада", от тур. *çayır*. – 139

Чаир кара йолу (Чъ̀ир кър̀а йул̀у) – *Павл, 3 5, пасище, чер път.* – 78, 123

Чакмак келеме (Чъ̀км̀ак килим̀е) – *Вишг̀р, Ю3 4,5, изоставена нива с много камъни.* От тур. *çaktak* "огниво, кремък", вж. *келем̀е.* – 65, 114, 133

Чакъров буджак (Чъ̀кър̀руу̀ буж̀ак) – *Рос,* по регистър. – 60

Чакъровото кладенче (Чъ̀кър̀рууту̀ кл̀ад̀'ъ̀лчи) – *Кар, С 1,5, лозе.* По *ФИ.* – 60

чаллък (чъ̀лл̀ък): *Г̀ор̀ния, Д̀ол̀лия, Д̀уд̀ревя.* – "трънак", от тур. *çalılık*. – 137

чалъ (чъ̀л̀ъ): *Кар̀а.* – От тур. *çalı* "трън". – 137

чанлък (чъ̀нл̀ък): *М̀ирчовия.* От тур. *çınlak* "място, където добре се отразява ехото".

чанлъка (чъ̀нл̀ък̀к): *На М̀ирчоолу.*

Чатала (Чъ̀т̀ал̀ъ) – 1) = **Б̀утовския вр̀ъх**; 2) = **Байра** = **Чатал теп̀е** – две височини, ниви, пасище, гора. – 53, 131.

Чаталати кладенци (Чъ̀т̀ал̀ати кл̀ад̀'ъ̀нци) – *Батак, Ю 0,1, кладенци.* Водата идва от две места. – 60, 133.

Чатал Балалей (Чъ̀т̀ал̀ Бъ̀л̀ал̀ей) – *Дъ̀ск, Ц, махала.* Прилича на чатал. Жителите ѝ са преселници от с. Балалей, Дряновско. – 66

Чатал гьол (Чъ̀т̀ал̀ г̀'̀ол̀) – *Град, С 4, мочурливо, ливада, разклоняваща се на две.* – 65, 116, 133

Чатал дере (Чъ̀т̀ал̀ дир̀е) – *Вишг̀р, Ю 7, два дола се събират.* От *чатал,* тур. *çatal* "раздвоен". – 65, 114, 133

Чатал тепе (Чъ̀т̀ал̀ тип̀е) = **Чатала** = **Байра.** – 65, 111, 131, 133.

Челнева ливада (Чил̀ейу̀ лив̀адъ̀) – *Вар, 3 3,5, ливади, гори.* По *При.* – 60, 109

Ченгенешли (Чинг̀инишл̀и) = **Ченгенеш ял̀ията** – *Вар, С3 1, ниви край реката.* От *ченген̀е* "циганин". Името – прил. "цигански". – 51, 113, 131, 141

Ченгенеш ял̀ията (Чинг̀иниш̀ йъ̀л̀ийъ̀тъ̀) = **Ченгенешл̀и.** – 60, 131, 141

Чепъровия геран (Чеп̀ър̀уийъ̀ гир̀ан) – *Бут, И 0,4, кладенец.* По *При.* – 60

Червена (Чирв̀енъ̀) – *Мих, ЮИ 4, гора, ниви, скали с червеникав цвят.* – 54, 134

Червената пръст (*Чирвѣнѣтъ прѣс*) – 1) *ДЛипи*, Ю 1, поляна. Почвата е червеникава; 2) *Патр*, З 2,5, гора, поляна. Копаят червена пръст за мазане. – 60, 134

Червената стена (*Чирвѣнѣтъ стинѣ*) – *Мус*, З 3, отсечено, стръмно с глинена почва. – 60, 134

Червената чешма (*Чирвѣнѣтъ чушмѣ*) – *Вишгр*, Ю 0,1, чешма. От нея вземали вода за червене на яйцата. – 60

Червената чешмичка (*Чирвѣнѣтъ чушмичкѣ*) = **Рѫза Люк-сеембург**. – Тук основали партийната организация. – 60, 131, 146

Червен бряг (*Чирвѣн бр'ак*) – 1) *Вишгр*, Ю 1, високо, червена почва; 2) *Лесич*, З 1,5, висок бряг на р. Росица. Червена почва; 3) *Ситамб*, СИ 1,5, ниви. Бряг на р. Росица с червена почва. – 60, 134

Червения площад (*Чирвѣнийѣ плуштѣт*) – *Град*, Ю 0,3, градинка в центъра на селото. – 60

Червения път (*Чирвѣнийѣ пѣт*) – *Паскал*, С 0,5, ниви край път. Почвата е червена. – 60, 134

Червенковите кладенци (*Чирвѣнкуити клѣдиници*) – *Бут*, ЮЗ 2, два кладенеца. По *РИ*. – 60

Червенския геран (*Чирвѣнскійѣ гирѣн*) – *Вар*, С 3, ниви, кладенец. – 60

Червенския кладенец (*Чирвѣнскійѣ клѣдиници*) – *Слом*, СЗ 7, ниви, кладенец на границата със с. Червена. – 60

Червенския път (*Чирвѣнскійѣ пѣт*) – 1) *Нед*, ЮЗ 2,5, ниви, път за с. Червена; 2) *Слом*, З 5, ниви, път за с. Червена. – 60

Червенско (*Чирвѣнску*) – *Слом*, СЗ 5, ниви до землището на с. Червена. – 54

Черквата (*Чѣрквѣтъ*) – *Мих*, С 1. Тук правели молебени. – 53, 144

Черкезка махала (*Чиркѣскѣ мѣзлѣ*) – *Павл*, Ю 0,5, махала. По *РИ*. – 60, 141

Черкезките ниви (*Чиркѣскити нѣви*) – 1) *Бчерк*, С 3, ливади, ниви. Имало черкези; 2) *Мих*, С 3,5, ниви. Бивше притежание на черкези. – 60, 141

Черкезко (*Чиркѣску*) – *Павл*, СЗ 2, ниви. По *РИ*. – 54, 141

Черковен геран (*Чиркѣвин гирѣн*) – *ДЛипи*, СИ 0,3, кладенец до църквата. – 60, 144

Черковището (*Чиркѣвиштѣту*) – 1) *Лесич*, СИ 3, ниви. По предание – манастир от II българска държава. Намерени са камешни коолони, а при оране се откриват глинени съдове. Оброк на Зарезан; 2) *Мус*, ЮЗ 2, ниви, гора. Обреди. От *черкѣвище*. – 53, 144

Черковната гора (*Чиркòунигътъ гурò*) – Батак, Ю 1,2, гора, бивше притежание на църквата. – 60, 144

Черковната круша (*Чиркòунигътъ крушò*) – ДЛипи, З 3,5, ниви с голямо крушово дърво. Притежание на църквата. – 60, 144

Черковното дърво (*Чиркòунуту дървò*) = Билцето – Има голямо крушово дърво, където ставали обреди. – 60, 131, 144

Чернаевото кладенче (*Чирнаиуту клàд'ъничи*) – Кар, С 2,5, лозя, кладенец. По При. – 60

Черната чешма (*Чèрнигътъ чушмò*) – Слом, З 2,5, чешма, изградена от черни камъни. – 60, 134

Черневата гора (*Чèрн'уигътъ гурò*) – Патр, З 4, изкоренена гора. По изч. ЛИ. – 60

Черневите кайначета (*Чèрн'уити кайначитъ*) = Чèрневите клàденчета – ГЛипи, СЗ 2, ниви, кладенчета. По ЛИ. – 60, 131

Черневите кладенчета (*Чèрн'уити клàдинчитъ*) = Чèрневите кайначета. – 60, 131

Черневия геран (*Чèрн'уийгъ гира̀н*) – ГЛипи, ЮИ 0,3, кладенец. По ЛИ. – 60

Черницата (*Чирнигътъ*) – Стамб, СИ 5, ниви. По бот. – 53, 137

Черничака (*Чирничакъ*) – 1) Бчерк, И 0,6, гора от черничеви дървета; 2) Мус, З 2, ливада с черничеви дървета. От черничак "място, заето с черничеви дървета". – 53, 137

Черния Върбовски път (*Чèрнийгъ Върбòвски пòт*) – Павл, чер път за с. Върбòвка. – 61

Черното ливаде (*Чèрнуту лива̀ди*) – Бут, И 2, ливади, които изглеждали черни. – 60, 134

Честите круши (*Чèстити круши*) – Град, С 1, ниви. Имало много диви круши. – 60, 137

чешма (*чушмò, чишмò*): Агòвата, Акерската, Аладжийската, Арнаутдòлската, Банчова, Банчовата, Баш, Бицовата, Бдевата, Бялата, Векйревата, Велишанка, Владовската, Върбòвска, Ганчова, Голямата, Гòрна, Гòрна Отлашка, Гòрната, Горчийвата, Гòр, Даневата, Денчовата, Джамийската, Димовата, Дичова, Дишпудашка, Дòлната, Дòлна Отлашка, Дòскотската, Дядова Маринова, Дядо Ивановата, Евстатиевата, Енчова, Зарановската, Ивановата, Илйновската, Казанджийската, Кайрашката, Канцеларската, Караасанската, Качишката, Ковачевска, Краишка, Крайната, Кòрдова, Кутòл, Кòневата, Ливад-

ската, Ловджийската, Макавдевата, Малката, Мандевската, Минева, Минкова, Моновска, Мурдовата, Ндвата, Отлашката, Печдорска, Покритата, Пон Балева, Подповата, Пролчовската, Пръдливата, Пътя за Миневата, Сазлъшка, Селишката, Селската, Семовата, Слдомерската, Советската, Средната, Срецинатта, Срецу Ивановата, Срецуселската, Суха, Сухата, Събеолу, Татърската, Тоневата, Турската, Факировата, Хаджии Ибриймаватта, Хаджии Исменовата, Хаджии Кдлевата, Хаджииевата, Харамийската, Христова, Цанковата, Циганската, Червената, Чернатта, Чукурлова, Чюр, Шабова. – 37, 132

Чешмата (чушмѣтъ): В Липето, На Ънкоолу, На Куза, На Мърчоолу, На Събеви, Юртлѹка. – 132

Чешмата (Чушмѣтъ) – 1) Вар, С 3, ниви, чешма; 2) Лесич, ЮИ 0,03, ниви, чешма; 3) Рос, С 0,1, чешма, ниви. – 53, 132

Чешмата край шосето (Чушмѣтъ крѣй шосѣту) – Стамб, И 2, чешма край главен път за гр. В. Търново. – 79, 132

Чешмата на Белимиша (Чушмѣтъ нѣ Билимишѣ) – Град, СЗ 2, чешма в м. Белимиша. – 80, 132

Чешмата на Великовец (Чушмѣтъ нѣ Виликуиц) – ДЛипи, С 0,5, чешма в м. Великовец. – 80, 132

Чешмата на дяда Димитър (Чушмѣтъ нѣ д'адѣ Димитѣр) – Батак, Ю 0,2, ниви, чешма. По ЛИ. – 87

Чешмата на Еневци (Чушмѣтъ нѣ Ён'уѣци) – Бут, СЗ 0,2, чешма. По РИ. – 81

Чешмата на Инкови (Чушмѣтъ нѣ Ънкуи) – Град, 34, чешма. По РИ. – 81

Чешмата на Кюнта (Чушмѣтъ нѣ К'ѹнтѣ) – Слом, СЗ 0,8, чешма в м. Киднта. – 80

Чешмата на Липето (Чушмѣтъ нѣ Липиту) – Град, 37, чешма в м. Липето. – 80

Чешмата на Мешеликя (Чушмѣтъ нѣ Шимилѣк'ѣ) – Град, 35, чешма в м. Мешеликя. – 80

Чешмата на убитите (Чушмѣтъ нѣ убѣтити) – Стамб, СИ 1, чешма, строена в чест на убитите от войните. – 79

Чешмата на Хамамджи (Чушмѣтъ нѣ Ъмѣмѣѣи) – Стамб, И 2, чешма в м. Хамамджи бунѣр. – 80

Чешмата на Татарята (Чушмѣтъ нѣ Тѣтѣр'ѣтѣ) – Батак, Ю 0,3, чешма. По РПр.

Чешмата при Дойкоолу (Чушмѣтъ при Дѣйкуулу) – Батак, С 0,3, чешма. По РИ. – 81

Чешмата при Червен бряг (*Чушмѣтъ при Чирвѣн бр'ак*) – *Стамб*, СИ 3, чешма в м. Червѣн бряг. – 80

Чешмата у Бели бряг (*Чушмѣтъ у Бѣли бр'ак*) – *Павл*, СИ 1,5, чешма в м. Бѣли бряг. – 80

Чешмата у боровата гора (*Чушмѣтъ у бѡруѣтъ гурѣ*) – *Бчерк*, Ю 1,5 борова гора, чешма. – 89

Чешмата у Калково (*Чушмѣтъ у Калкуу*) – *Бчерк*, 34, чешма в м. Калково. – 80

Чешмата у Караачлъка (*Чушмѣтъ у Къръзчлѣкъ*) – *Батак*, СЗ 1, чешма. По *МИ*. – 80

Чешмата у Кокарджа (*Чушмѣтъ у Кукърджѣ*) – *Бчерк*, Ю 3,5, чешма. – 80

Чешмата у Корията (*Чушмѣтъ у Курйѣтъ*) – *Бчерк*, И 2, чешма в м. Корията. – 80

Чешмата Чифлика (*Чушмѣтъ Чифликѣ*) – *Слом*, чешма в м. Чифлика. – 66

чешми (*чушми*): *Зарѡповските*, *Царешките*. – 132

Чешмите (*Чушмити*, *Чишмити*) – 1) *Вишгр*, И 2, две чешми, ниви; 2) *Мих*, ниви, чешми; 3) *Паскал*, С 1, ливади над две чешми; 4) *Слом*, 33, ниви, чешми. – 53, 132

чешмичка (*чушмичкъ*): *Бабината Бѡпина*, *Гѣцова*, *Дачевата*, *Елмановата*, *Каменската*, *Караасановата*, *Ловджийската*, *Паневата*, *Пеньовата*, *Пѡповата*, *Пѡтошката*, *Червѣната*. – 132

чешмичката (*чушмичкѣтъ*): *Па Гергичкоолу*. – 132

Чешмичката (*Чушмичкѣтъ*) – *Бут*, ЮЗ 2, малка чешмичка в м. Чатала. – 53, 132

Чешмичката на Гергичкови (*Чушмичкѣтъ нѣ Гергичкуи*) – *ГЛипи*, Ю 1, чешма. По *РИ*. – 81

Чешмичката на Голямото бърдо (*Чушмичкѣтъ нѣ Гул'амуту бърду*) – *Слом*, СИ 3, чешма. – 80

Чешмичката на Камбеви (*Чушмичкѣтъ нѣ Камб'уи*) – *ГЛипи*, И 3, чешма. По *РИ*. – 81

Чешмичката на Мароко (*Чушмичкѣтъ нѣ Мърѡку*) – *Вар*, И 3, чешма, ниви. По *ПРИ*. – 82

Чешмичката на Мочура (*Чушмичкѣтъ нѣ Мѡчурѣ*) – *ДЛипи*, С 2, чешма в м. Мѡчура. – 80

Чешмичката на Фетевци (*Чушмичкѣтъ нѣ Фѣт'уѣци*) – *Град*, С 3, чешма. По *РИ*. – 81

Чешмичката на Червената прѣст (*Чушмичкѣтъ нѣ Чирвѣнтѣ прѣс*) – *ДЛипи*, ЮЗ 1, чешма в м. Червѣната прѣст. – 80

Чили гьол (*Чилѝ г'òл*) – Вишгр, Ю 6, водно. От тур. *çilli* "петнист". – 60, 114

Чинашкия връх (*Чинàшкийъ вѣр*) – Кар, И 7, високо, на върха вдлъбнато, ниви. От МИ **Чинàка*, а то от **чинàк* "котловина". – 60, 132

Чифликя (*Чивлìк'ъ*) – 1) Мус, 3 4, гора, пасище; 2) Слом, ЮИ 0,5, чешма, ниви. Било чифлик на бей. – 34, 53, 143

Чобревица (*Чòбр'уицъ*) – Мус, И 0,5, ниви. По изч. ЛИ. -ец е с топонимична функция. – 56, 109

Чокайския вир (*Чукàйскийъ вìр*) – Мус, С 1,5, дълбоко място на реката. По изч. ПриИ. – 60, 109

Чокой махала (*Чукòй мѣълъ*) – Лесич, И 0,6, махала. Там живесли заможни хора. Преносно от *чокòй* "румънски едър земеваделец, чифликчия". – 65

Чолаковото дреначе (*Чула̀кууту дрѝначи*) – Паскал, С 1,5, ниви, дрянова гора. По РИ. – 60

Чолаков трап (*Чула̀куу̀ тра̀п*) – ГЛипи, ЮИ 2, падина между два хълма. По ПриИ. – 60

Чорчопя (*Чурчòпъ*) – Батак, Ю 2, гори, ниви. От тур. *çorçor* "съчки, тресчици, сухи клони". – 53, 137

Чорчопо (*Чурчòпу*) – 1) ГЛипи, 3 5, ливади; 2) Патр, С 2, ливади. – 48, 53, 137

Чотова (*Чòтуъ*) = **Чòтовата локва** – Патр, СИ 1, Прил. от изч. ЛИ (Вж Пирд.: *Чòтовото дерè, Чòтовото лòзе*). – 54, 109, 131

Чотовата локва (*Чòтуъ̀тъ лòквъ*) = **Чòтова**. Имало кладенци, чиято вода образувала локви. – 60, 109, 131

чука (*чùкъ*): *Голямата, Малката, Мамуш*. – "каменист връх". – 132

Чукаревец (*Чукàривиц*) = **Чукàрето** – Мих, И 1, височина, ниви, лозя. -ец е с топонимична функция. – 56, 131, 132

Чукарето (*Чукàриту*) = **Чукàревец**. Член. събир. от *чукàр*. – 53, 131, 132

Чукарския геран (*Чукàрскийъ гира̀н*) – Павл, СЗ 3, кладенец. Вероятно от изч. МИ *Чукàря*. – 60

Чукаря (*Чукàр'ъ*) – Мус, 3 2, високо, хълмисто, гора. – 41, 53, 132

Чуката (*Чùкътъ*) – 1) Вар, И 3, високо, стръмно с камени карисери; 2) = **Куллътъ**; 3) ГЛипи, Ю 0,5, камениста издатина в подножието на баир, пасище; 4) Павл, 3 2, високо, хълмисто, гори. – 53, 131, 132, 146

чўки: *Дра̀говите, Мря̀морските.* – 132

чукичка (чўкичкѣ) : *Бўрловската.* – умал. от чўка. – 132

Чуклинката (*Чукли́нкѣтъ*) – *Бут*, Ю 2, високо, каменисто пасище. Член. умал. от *чуклина "възвишение, могила" (7, кн. 7, ¹⁶⁹). – 53, 132

чукур: *Бюю̀к, Кючў̀к, Солу̀, Сў̀х, Узў̀н, Юсў̀ф, Яла̀н.* От тур. *çukür* "яма". – 132

Чукуреолу (*Чукў̀р'ўлу*) – *ГЛипи*, З 2, ниви, чер път, чукари. Лексикализирано от тур. *çukür* "яма", *yol* "път". – 57, 115, 143

Чукур кюпрю (*Чукў̀р к'упр'ў̀*) – *Павл*, З 4, мост, строен преди Освобождението, ниви. – 65, 123, 143

Чукурова чешма (*Чукў̀руѣ чушмѣ*) – *Нед*, ЮЗ 1, чешма. По изч. *Пр.* – 60, 109

чукурў: *Павликя̀н.* – 132

Чутурлиевата (*Чў̀турлийўѣтъ*) – *Патр*, Юз 3, смрадлива горичка с особена форма. В говора чўтура "дървен съд, в който се прави червен пипер". – 55, 142

чучур (чўчўр): *Дра̀човския̀.* – "изворче, чиято вода минава през улей". – 132

чучура (чўчурѣ): *Катѣ карѣ.* – 132

Чучура (*Чўчурѣ*) – 1) *Вишг̀р*, З 3,5, извор с хубава студена вода; 2) *Дъск*, С 2, извор, баир, ливади; 3) *Мих*, ЮИ 3, извор с чешмичка. – 53, 132

Чучурка (*Чўчуркѣ*) – *ДЛипи*, СЗ 1, кладенче, ниви. -ка е с топонимична функция. – 56, 132

чучурче (чўчурчи): *Белї̀нското.* – 132

Чучурчето в Долната кория (*Чўчурчито в Д̀длнѣтъ курїѣѣ*) – *Бчерк*, И 3, малка чешма в м. Д̀длната корїя. – 80

Шабова чешма (*Шабуѣ чушмѣ*) – *Кар*, З 0,5, чешма. По изч. *ЛИ.* – 60, 109

Шабовия геран (*Шабуїѣ гирѣн*) – *Кар*, СЗ 5, кладенец. По изч. *ЛИ.* – 60, 109

Шаварна (*Шѣв̀арнѣ*) – 1) *Град*, СЗ 5, равнина на брега на р. Росица; 2) *Мус*, ЮЗ 4, дол, с течаща вода, ниви. Прил. от *шав̀ар* "няколко вида блатни растения". (Севл., Пирд., *Шав̀ара*; Панаг., *Шав̀ара*; Год., *Шав̀ар*; Смол., *Шав̀ара*). – 54, 137

Шаваришки мочур (*Шѣв̀аришки м̀дчур*) – *Мус*, ЮЗ 3, мочурливо. По *МИ.* – 60

Шаварнишките кории (*Шѣв̀арнишкити курїи*) – *Мус*, ЮЗ 2, ниви на мястото на изкоренена гора. – По *МИ.* – 60

- Шаламановите кайначета** (*Шълъмáнуити къл̀начитъ*) – ГЛипи, С 7, кладенчета в ливада. По Пр. – 60
- Шаламановия кладенец** (*Шълъмáнуийъ кл̀ддиницъ*) – ГЛипи, Ю 0,4, ниви. Кладенецът не съществува. – 60
- Шаматница** (*Шъмáтницъ*) – Мус, Ю 3, пасище. При дъжд се събира много вода. Вероятно от изч. диал. *шамата* "шум, шумотевица", от ар. тур. *şata*. -ица е с топонимична функция (срв. *Шамата*, Пещера, от Пр.). – 27, 56, 133
- Шаранковец** (*Шърáнкуицъ*) – Бчерк, Ю 7, гора на възвишение. По изч. Пр. -ец е с топонимична функция. (Вж. Севл.: *Шаранковец*). – 56, 109
- Шейтан боаз** (*Шийтáн буáс*) – Мих, СИ 0,5, височина, през която минава път. По изч. Пр. – 71, 120
- Шереметя** (*Ширимѐтъ*) – Лесич, ЮИ 5, хълмисто, ниви. По изч. Пр, от тур. *şeremet* "безнравствен, безсрамен". – 41, 52
- Широкия път** (*Ширòкийъ пѐт*) = Край село. Минава доста широк път. – 60, 131, 143
- Шишавата кория** (*Шйшъвѣтъ курййъ*) – Мус, Ю 3, гори на границата със с. Русаля и Балван. Вероятно по Пр. – 60, 109
- Шишкова гора** (*Шйшкуъ гуръ*) – Вар, ЮЗ 2,5, гористо. По изч. Пр. – 60, 109
- Шишковата колиба** (*Шйшкуътъ кулйбъ*) – Град, Ю 0,2, колиба. – 60
- Шишковото лозе** (*Шйшкууту лòзи*) – Град, Ю 0,2, лозе. По Пр. – 60
- Шопаровата градина** (*Шупàруътъ гръдйиъ*) – Град, С 1,8, овощна градина на рода *Шопàрите*. – 60
- Шопов гроб** (*Шòпуъ грòп*) – Стамб, по регистър. – 60
- Шопски полянки** (*Шòпски пулѐнки*) – Патр, ЮЗ 2,5, полянки със смрадлика. По изч. ПрИ. – 60, 109
- шосе** (*шусѐ*): *Бутовското, Карашкото, Сухиндòлско*. – 143
- Шосето за Горна Липница** (*Шусѐту зъ Гòриъ Лйпницъ*) – ДЛипи, З 0,5, главен път. – 80, 143
- Шосето за Градище** (*Шусѐту зъ Гръдйшти*) – Вар, Ю 0,2. – 80, 143
- Шосето за Левски** (*Шусѐту зъ Лѐвски*) – Вар, З 0,5, ниви около главен път за гр. Левски. – 80, 143
- Шосето за Червена** (*Шусѐту зъ Чирвѐнъ*) – Вар, С 0,3, ниви, път за с. Червена. – 80, 143

Шошов бент (*Шдшуу бѐнт*) – Град, 3 3, низина край реката, пасище. По изч. *ЛИ.* – 60, 109

шума (*шумъ*): *Алиевата, Гавъзовата, Давалийската, Къдсевата, Подовата, Селява, Средната.* – "дъбова гора, която се сече за зимна храна на животните". – 137

Шумата (*Шумътъ*) – 1) *Вишгр*, И 3,4, ливади. Имало дъбова гора; 2) *Град*, 3 2, широколистна гора. – 53, 137

Шушулевата кория (*Шушул'уътъ курййъ*) – *Мих*, И 3, ниви на мястото на дъбова гора. По *Пр.* – 60, 109

Шушулев дол (*Шушул'уф ддл*) – *Мих*, ЮИ 8, дол, пасище. По изч. *Пр.* – 60, 109

Ъхламурлука (*Ъхлъмурлукъ*) – *Дъск*, И 2. Имало много липови дървета. Тур. *ihlatirluk* "липак". – 53, 118, 137

Юкюз баир (*Йук'юз бѝйр*) – *Батак*, ЮИ 2, височина, пасище, ниви. От тур. *öküz* "волски", вж. *байр*. – 65, 110, 136

Юмерова могила (*Йумѐруъ мугйль*) – *Нед*, височина, ниви. По изч. тур. *ЛИ.* – 60

Юри кюше (*Йурй к'ушѐ*) – *Нед*, И 2, ниви на ъгъл, ниско, слабо място. От тур. *yürük* "турски пастир" (Вж. *Юрйята, Юрйа, Първ.*). – 65, 122, 139

Юртлука (*Йуртлукъ, Йурутлукъ*) – 1) *Павл*, 3 2, дворни места; 2) *Паскал*, И 0,3, пасище край село. Открити глинени съдове, зидове на сгради; 3) *Рос*, И 0,1, ниви, опиращи до селото; 4) *Слом*, С 0,5, ниви; 5) *Стамб.*, С 2, ниско, ниви: От тур. *yrtluk* "имение, земя". – 53, 123, 146

Юртлука чешмата (*Йуртлукъ чушмѐтъ*) – *Рос*, И 0,2, чешма в м. Юртлукъ. – 70

Юртуко (*Йуртлукъ*) – *ГЛипи*, 3 2, малка поляна. По предание имало турски гробища. – 48, 53, 146

Юрушките ливади (*Урушкити ливади*) – *Бчерк*, ЮЗ 4, ливади. Имало турски лозя. От тур. *yürük* "турско скитническо племе". – 38, 60

Юрушките лозя (*Урушкити луз'а, Рушкити луз'а*) = **Турските лозя**. Изкоренени лозя. Имало оброк на Гергьовден. – 29, 60, 131

Юсуф чукур (*Йусуф чукур*) – *Нед*, С 2, ниско, а от двете страни баир, каменисто. По изч. тур. *ЛИ.* – 71

Яворец (*Йавуриц*) – *Бчерк*, Ю 6, яворови гори, лозя. По дървото *явор.* -*ец* е с топонимична функция. – 56, 137

яз (й'ас): *Мѡновскія, Сол'ашкя*. – "преграда на реката". – 143
Яза (Й'ъзъ) – *Лесич*, ЮЗ 0,2, равнина на брега на реката. Има преграда на реката. – 53, 143

Язовира (Й'ъзув'иръ) – 1) *ДЛипи*, С 3, ниви до язовир; 2) *Кар*, ЮИ 3, микроязовир в м. Балканското ливаде; 3) *Мих*, Ю 4, язовир. – 53

Яйджийската граница (Й'ъжй'йскътъ гр'аницъ) – *ДЛипи*, СИ 9, ниви на границата със с. Масларево (*Яйджйи*). – 60

Яйджийския път (Й'ъжй'йскийъ п'ѣт) – *ДЛипи*, С 0,5, ниви, път. – 60

Ялака (Й'ъл'акъ) – 1) *Бчерк*, ЮИ 1, мочурливо, ниви; 2) = **Вялака** – ниви в ниското. От ял'ак "корито, ниско място", от тур. *yalak*. – 53, 131, 133

Яламановата чешмичка (Й'ълъм'ану'ѣтъ чушм'ичкъ) – *ГЛипи*, Ю 3, чешма на склон. По *РИ*. – 60

Яланджата (Й'ълън'жѣтъ) – 1) *Вар*, И 0,2, ниско, мочурливо, ниви; 2) *Дъск*, ЮЗ 1, ниви, лозя; 3) *Слом*, ЮЗ 6, неравно, каменисто, ниви. От тур. *yulançi* "лъжлив, измамен". По особеностите на терена. – 53, 113, 118, 136

Яланлъка (Й'ълънл'ѣкъ) – *Вар*, З 2,5, ниско, равно, мочурище, ниви, ливади. От тур. *yulanlık* "място с много змии". – 53, 113, 136

Ялан чукур (Й'ъл'ан чукур) – *ГЛипи*, ЮЗ 2, високо голо място, драки, камъни. От тур. *yulan* "змия", вж. *чукур*. – 65, 115, 136

Ялареката поляна (Й'ъл'арскътъ пул'анъ) – *Лесич*, ЮИ 5, ниви, пасище до землището на с. Русаля (*Ял'аре*). – 60

Яларско бърдо (Й'ъл'арску б'ърду) – *Мус*, ЮИ 1, високи пасища. – 60

ялия (й'ълй'йъ): *Мар'анската*. – "равнина край реката", тур. *yali*. – 132

ялията (й'ълй'йѣтъ): *Ченгенѣш*. – 132

Ялията (Й'ълй'йѣтъ) – 1) *Вар*, З 0,2, ниви край реката; 2) *Вишгр*, З 0,3, низина между две рекички; 3) *ГЛипи*, низина край реката; 4) *Град*, З 4, низина до реката; 5) *ДЛипи*, И, пасище край реката; 6) *Патр*, Ц, низина край реката; 7) *Стамб*, И 1, равно, ниви. – 53, 132

Ялията под чешмата (Й'ълй'йѣтъ пуд чушм'ѣтъ) – *Стамб*, И 3, равно под чешма, ниви. – 79

Яловарец (Й'ълв'ариц) – *Вишгр*, З 4, ниви, гори, ливади. Тук пасял яловия добитък. Най-вероятно името от ялов'ар "човек, който пасе ялов добитък". – 56

Яловарския мешелик (*Йълв̀арскийъ мишилик*) – *Вишгр*, 3 3, дъбова гора в м. Ялов̀арец. – 60

Яловарския път (*Йълв̀арскийъ п̀т*) – *Вишгр*, 3 3, чер път за м. Ялов̀арец. – 60

яма (*й̀амъ*): *Ор̀аховската*, *Сарп*. – 132

Ямаковите нивя (*Й̀макуити нив'а*) – *Вишгр*, 3 5, ниви. По изч. *РИ*. – 60

Ямата (*Й̀мътъ*) – 1) *Бчерк*, ЮИ 2, наклонено, ниви, гори; 2) *Вар*, И 0,2, ниви до старото корито на реката; 3) *Вишгр*, С 2, баир с неравности; 4) *Дъск*, ЮИ 0,5, трапища, гора; 5) *Лесич*, С 2,5, мочурище, ниви; 6) *Патр*, СЗ 2,5, стръмно място, поляна. От тур. *yata* "кръпка, яма". – 53, 132

Ямата (*Й̀мътъ*) – 1) *Рос*, Ю 2,5, стръмнина, гористо, пасище; 2) *Стамб*, И 1, ниви. Имало силажна яма. От *яма* "трап". – 53, 132

Ямачетата (*Й̀мачитътъ*) – *Мих*, ЮЗ 3, воденица, ниви. По *Пр*. – 52

Ямето (*Й̀мету*) – 1) = **Ямите** – *Вишгр*, СЗ 1,5, поляна сред гората; 2) *Мус*, Ю 0,5, ниви, ливади в ниското. Прегласна форма от *ямето*. – 21, 53, 131, 132

Ямите (*Й̀мити*) = **Ямето**. – 53, 132

Ямурлука (*Й̀мурлукъ*) – 1) *Дъск*, И 3, заоблен хълм, ниви; 2) *Паскал*, 3 3, най-високото място в района, ниви. От *ямурлук* "вид дреха – покривало за дъжд". – 53, 142

Янакова махала (*Й̀накуъ мъгълъ*) – *ДЛипи*, 3. По *ЛИ*. – 60

Янаков геран (*Й̀накуу гир̀ан*) – *ДЛипи*, Ю 0,04, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Янков кладенец (*Й̀анкуу кл̀адиниц*) – *Патр*, И 1, кладенец. По *ЛИ*. – 60

Янъклька (*Й̀нъклькъ*) – *Стамб*, СЗ 3, гора. От тур. *yanklik* "горяло място". (Вж. Първ.: *Янаклъкъ*). – 53

яр (*й̀ър*): *Под Саръ*, *Саръ*, От тур. *yar* "трап, яма". – 132

Ярль тарла (*Й̀рлъ търлъ*) – *Вишгр*, Ю 7, ниви. От тур. *yarla* "неравна нива". – 60, 114

Яръ кая (*Й̀ръ къйъ*) – *Вишгр*, СЗ 5, падина, заградена с височини. Имало разделен на две камък. От тур. *yari* "половина, наполовина", вж. *кая*. – 60, 114

Яръмова корня (*Й̀ръмуъ курйъ*) = **Яръмовото** – *Нед*, Ю 4, баир, гора. По изч. *ЛИ*. – 60, 109, 131

Ярмовото (*Йърѝмууту*) – 1) Бут, Ю 4, гори, ниви; 2) =
Ярмова кория. – 55, 109, 131

Ясъ меше (*Йъсѝ мишѐ*) – Паскал, Ю 2, равно, ниви. Имало
дъбова гора. От тур. *yassı* "плосък, равен". (Вж. Севл.: *Яса̀ бунѝр*,
Яса̀ гечѝт). – 60, 124

СЪКРАЩЕНИЯ

1. Селища

Павл – Павликени
 Буг – Бугово
 Бчерк – Бяла черква
 Вар – Вараша
 Вишгр – Вишовград
 ГЛипи – Горна Липница
 Град – Градище
 Дъск – Дъскот
 Кар – Карансен

2. Други съкращения

араб. – арабски
 БЕР – Български етимологичен речник
 бот. – ботанически термин
 вер. – вероятно
 гл. – глагол
 Год. – Годечко
 гр. – гръцки
 дисим. – дисимиляция
 ед. ч. – единствено число
 З – запад
 знач. – значение
 изч. – изчезнало
 И – изток, източен
 кп. – кинга
 лат. – латински
 ЛИ – лично име
 Мад. – Маданско

 Севл. – Севлиевско
 СелИ – селищно име
 словообр. – словообразователен
 словосъч. – словосъчеташе
 Смол. – Смолянско
 срв. – сравни
 стбълг. – старобългарски
 стар. – старинно
 събир. – събирателно
 топон. – топонимичен

3. Знаци

> – Следходната дума произлиза от предходната
 < – Предходната дума произлиза от следващата

Лесич – Лесичери
 Мих – Михалци
 Мус – Мусина
 Нед – Недан
 Паскал – Паскалевец
 Патр – Патреш
 Рос – Росица
 Слом – Сломер
 Стамб – Стамболово

м. – местност
 мнп. – минало
 МИ – местно име
 мн. ч. – множествено число
 нариц. – нарицателно име
 остар. – остаряло
 Панаг. – Панагюрско
 посоч. съч. – посоченото същипение
 прилаг. – прилагателно име
 произв. – производно
 Пр – прякор
 Първ. – Първомайско
 Разл. – Разложко
 р. – река
 РИ – родово име
 рум. – румънски
 С – север, северно
 СЗ – северозападно
 СИ – североизток
 Троян. – Троянско
 тур. – турски
 умал. – умалително
 ФИ – фамилно име
 Ц – център
 член. – членувано
 Ю – юг, южен
 ЮЗ – югозапад, югозападен
 ЮИ – югоизток, югоизточен

БИБЛИОГРАФИЯ

1. Ангелов, Н. Колективни находки на монети от В. Търновски окръг. Известие на Окръжния музей Велико Търново, 1964, кн. 2, с. 87-91.
2. Балкански, Т. Един въпрос на топонимично образуване. Български език, XXIV, 1979, кн. 2, с. 501-503.
3. Бачо Киро. Велико Търново, 1967.
4. Бешевлиев, В. Античната топонимия у нас като исторически извор. Известие на Института за български език, 1954, кн. 3, с. 343.
5. Боев, П., Руси Стойков. Антропологични данни за населението от Търновско в края на XVII в. Известие на държавните архиви, 1965, кн. 9, с. 184-189.
6. Бурмов, А. л. Народни умотворение от с. Бяла черква, Търновско. СБНУ, XXXIII.
7. Българска диалектология, проучвания и материали, кн. I-IX.
8. Български етимологичен речник. Т. I, II, С., 1971, 1979.
9. Български тълковен речник. С., 1963.
10. Ванев, Ив. Илюстрирана книга за бившия Великотърновски окръг. Т. I, Русе, 1938.
11. Велков, Ив. Новооткрити старини. Известие на българския археологически институт, IV, 1926/27, с. 312-320.
12. Велков, Ив. Новооткрити старини. Известие на българския археологически институт, VI, 1930/31, с. 312-313.
13. Велков, Ив. Новооткрити старини. Известие на българския археологически институт, VIII, 1934, с. 447-467.
14. Велков, Ив. Находки и вести от разни места. Известие на българския археологически институт, XIV, 1940/42, с. 265-281.
15. Войнов, М. Латинско-български речник. С., 1971.
16. Вятков, Ив. Павликени. Сп. География. Кн. I, 1961, с. 10-11.
17. Гандев, Хр. Българската народност през XV в. С., 1972.
18. География на България. Т. I, С., 1966.
19. Георгиев, В. л. За произхода и древното население от североизточната част на Балканския полуостров. Известие на археологическия институт, кн. 19, 1955, с. 305-325.
20. Георгиев, В. л. Въпроси на българската етимология. С., 1958.
21. Георгиев, В. л. Най-старите местни имена на Балканския полуостров и тяхното значение за нашия език и нашата история. Български език, VIII, 1958, кн. 4-5.
22. Георгиев, В. л. Българска етимология и ономастика, С., 1960 г.
23. Герасимов, Т. Колективни находки на монети през 1933 и 1934 г. Известие на българския археологически институт, VIII, 1934 г., с. 467 - 473.
24. Герасимов, Т. Колективни находки на монети през последните години 1941. Известие на българския археологически институт, XV, 1946 г., с. 235 - 244.

25. Герасимов, Т. Колективни находки на монети през 1956 и 1957 г. Известие на археологическия институт, 1959 г., с. 356 – 366.
26. Герасимов, Т. Монетни съкровища, намерени в България през 1962 и 1963 г. Известие на археологическия институт, XXVII, 1964 г., с. 237 – 248.
27. Герасимов, Т. Монетни съкровища, намерени в България през 1964 г. Известие на археологическия институт, XXVIII, 1965 г., с. 247 – 252.
28. Герасимов, Т. Монетни съкровища, намерени в България през 1965 г. Известие на българския археологически институт, XXIV, 1966 г., с. 211 – 216.
29. Геров, Н. Речник на българския език. С., т. I – V, 1975 – 1978 г.
30. Григорян, Э. А. Словарь местных географических терминов. Ереван, 1975 г.
31. Гълъбов, Ж. и др. Физическа география на България. С., 1956 г.
32. Детева, П. Праисторически находки в Пловдивския народен археологически музей. Год. на народния археологически музей – Пловдив, Пд 1963 г.
33. Дечев, Д. Тракийски названия на нашите реки. Известие на института по български език, 1954 г., кн. III.
34. Дечев, Д. Антични паметници от българските земи. Год. на Пловдивската народна библиотека и музей, 1940/41 г., с. 34 – 39.
35. Димитров, Р. Белочерковската чета. С., 1943 г.
36. Димов, Д. Мусинската република. С., 1963 г.
37. Драганова, Т. Мусинско оръжие от 1876 г. Известие на окръжния музей Велико Търново, 1964 г., кн. 2, с. 103 – 107.
38. Дуриданов, Ив. Географската лексика на старобългарския език с оглед на праславянския. С. 1100 г. славянска писменост, С., 1963 г., с. 191 – 217.
39. Дуриданов, Ив. За някои редки словообразователни типове. Славистичен сборник, 1958 г., т. I, с. 209 – 221.
40. Дуриданов, Ив. Местните названия от Ломско. С., 1952 г.
41. Дуриданов, Ив. Топонимията на Първомайска околня. Год. на СУ, т. I, II, с. 1 – 100.
42. Этимологический словарь славянских языков. Москва, 1974 – 1977 г.
43. Енциклопедия "България", т. I – III, С., 1978 – 1982 г.
44. Жучкевич, В. А. Краткий топонимический словарь Белоруссии. Минск, 1974 г.
45. Заимов, Й. Местните имена в Пирдопско. С., 1959 г.
46. Речник на редките и остарели думи в литературата ни от XIX и XX в. С., 1974 г.
47. Заимов, Й. Български водни имена. Сп. Български език, X, кн. 5, с. 420 – 430.
48. Заимов, Й. Български топонимични наставки. Сп. Onomastica, VII, 1961 г., с. 195 – 220.
49. Заимов, Й. Български топонимични наставки. Сп. Onomastica, VIII, 1963 г., с. 133 – 163.

50. З а и м о в, Й. Заселване на българските славяни на Балканския полуостров. С., 1967 г.
51. З а и м о в, Й. Българските географски имена на -јѣ. С., 1973 г.
52. З а и м о в, Й. Местните имена в Пирдопско. С., 1977 г.
53. И в а н о в, И. Български старини из Македония. С., 1908 г.
54. И в а н о в, Т. Археологически вести. Известие на археологическия институт, XVII, 1950 г.
55. И в а н о в, Т. Отделни находки от разни места. Известие на археологическия институт, XVII, 1950 г., с. 326 – 335.
56. И в а н о в а, Н. Името на с. Вишовград (Павликенско) и поглед върху имената на местностите му. Сб. 1300 години Българска държава, В. Търново, 1982-г., с. 75 – 85.
57. И з в о р и за българската история. С., т. X, 1964 г.
58. И з в о р и за българската история. С., т. XIII, 1966 г.
59. И л ч е в, С т. Речник на личните и фамилни имена у българите. С., 1969 г.
60. Й о в к о в, М. За названието на град Павликени. Исторически преглед, 1971 г., кн. 6, с. 26 – 91.
61. К л а с о в, Г., С. Николов. Българо-турски речник. С., 1957 г.
62. К о в а ч е в, Н. Местните названия от Севлиево. С., 1961 г.
63. К о в а ч е в, Н. Местните названия от Габровско. С., 1965 г.
64. К о в а ч е в, Н. Топонимията на Троянско. С., 1969 г.
65. К о л е д а р о в, П. ..., Промените в имената и статута на селищата в България 1878 – 1972 г. С., 1973 г.
66. К о с е в, Д., Хр. Х р и с т о в ..., Кратка история на България. С., 1966 г.
67. К у н и н, П. Село Михалци през вековете. С., 1971 г.
68. К ю в л и е в а, В. Морфологична адаптация и асимилация на турските засмки – съществителни и прилагателни – в българския език. Известие на института за български език, XXV, 1980 г., с. 78 – 137.
69. М а р к о в, Хр. История на деветте дни в Дряновския манастир. 1876 г., Търново, 1912 г.
70. М и л е т и ч, Л. Нови документи за нашите павликяни СБНУ, 1905, кн. XXI, с. 1 – 155.
71. М и к о в, В. Предисторически селища и находки в България. С., 1933 г.
72. М и к о в, В. Припоси към предисторическата епоха у нас. Известие на българския археологически институт, XII, 1938 г., с. 384 – 396.
73. М и р ч е в, К. Старобългарски език. С., 1972 г.
74. М и р ч е в, К. Историческа граматика на българския език. С., 1978 г.
75. М и х а й л о в а, Д. Из топонимията на Михайловградска околия. Български език, XXVI, 1876 г., кн. 4, с. 33.
76. И р е ч е к, К. Пътувания из България. С., 1874 г.
77. М л а д е н о в, Ст. Етимологически и правописен речник на българския книжовен език. С., 1841 г.

78. Мушмов, Н. Колективни находки на монети 1821 – 1822 г. Известие на българския археологически институт, 1921 – 1922 г., т. I, св. II, с. 239 – 243.
79. Мушмов, Н. Колективни находки на монети. Известие на българския археологически институт, XV, 1930/31 г., с. 314 – 316.
80. Начов, Н. Бачо Киров Петров. С., 1910 г.
81. Николов, Т., Д. Цончев. Нови релефи на Тракийския конник. Известие на археологическия институт, VI, 1932 г.
82. Николова, Я. Златни украшения от Павликени Известие на окръжния музей Велико Търново, кн. 2, 1964 г., с. 83 – 86.
83. Павликени и Павликенският край. С., 1977 г.
84. Пенков, И., Т. Христов. Икономическа география на България. С., 1975 г.
85. Път към комунизма. Юбилеен сборник, 22 години ТКЗС, 1967 г., бр. 16, 17.
86. Речник на българския книжовен език. С., т. I – III, 1977 – 1981 г.
87. Румынско-русский словарь. М., 1954 г.
88. Русinov, P., Ив. В. Вапев. Павликени и Павликенският край. С., 1940 г.
89. Саламбашев, А.п. Местните имена в Смолянско. С., 1976 г.
90. Севортыц, Э. В. Этимологический словарь тюркских языков. М., 1974 г.
91. Серафимов, Н. Село Горна Липница. С., 1975 г.
92. Симеонов, Б. Етимологичен речник на местните названия от Годечко. Год. на СУ, т. IX, 1966 г.
93. Сираков, С.т. Бяла черква. С., 1966 г.
94. Słownik prasłowiański, I – IV, 1974 – 1981. Wrocław, Warszawa.
95. Списък на населените места в Царство България след Освобождението до 1910 г. С., 1921 г.
96. Списък на населените места на Народна република България по съществуващо административно деление към 15.01.1960 г. с брой на населението от преброяванията през 1926, 1934, 1946, 1956. С., 1960 г.
97. Стефанов, Ст. Гробна находка от Лесичерп. Известие на българския археологически институт, XII, 1939 г., с. 320 – 322.
98. Стефанов, Ст. Старишите по долния басейн на Янтра. С., 1956 г.
99. Стойков, Р. Наименования на българските селища в турски документи от ориенталския отдел на НВКМ от XV, XVI, XVII в. Известие на НВКМ за 1959 г., С., 1961 г.
100. Стойков, Р. Нови сведения за миналото на българските селища през XV, XVI в. Исторически преглед, 1959 г., кн. 6, с. 77 – 89.
101. Стойков, Р. Български селища с населението в турски документи за джизие от XVII в. Известие на държавните архиви, 1964 г., кн. 8.
102. Стойков, Р. Основно диалектно деление на българския език. Сб. Славянска филология, С., 1963 г., Т. III, с. 105 – 121.
103. Стойков, С.т. Българска диалектология. С., 1968 г.
104. Стоянов, Ст. Граматика на българския книжовен език. С., 1964 г.

105. Су л т о в, Б. Антична ръчна мелница. Сп. Археология, год. II, 1960 г., кн. 4, с. 34 – 35.
106. Су л т о в, Б. Принос към античната история на Павликенския край. Известие на окръжния музей Велико Търново, 1962 г., кн. 1, с. 7 – 20.
107. Су л т о в, Б. Антични гробни находки от Великотърновски окръг. Известие на окръжния музей Велико Търново, кн. 4, 1968 г., с. 41 – 55.
108. Т о д о р о в, Р. За 50 години. В. Комунистически устрем, 5 юни 1968 г., бр. 11 (181), с. 4.
109. Т о п а л о в а - С е м е о н о в а, Х р. Една особена употреба на предлога с в говора на с. Вишовград, Павликенско. Известие на института за български език, кн. 11, 1964 г., с. 433 – 435.
110. Т у р е ц к о - р у с с к и й с л о в а р ь. М., 1977 г.
111. В а н ч е в, Н., и др. Турско-български речник. С., 1962 г.
112. Ф а с м е р, М. Этимологический словарь русского языка. М., т. IV, 1973 г.
113. Ф и л и п о в а - Б р а й к о в а. Гръцки заемки в съвременния български език, С., 1969 г.
114. Ф и л о в, Б. Новооткрити старини. Известие на българското археологическо дружество, 1911 г., т. II, с. 268 – 287.
115. Ф и л о в, Б. Антични паметници в Народния музей. Известие на българското археологическо дружество, 1912 г., т. III, св. 1, с. 1 – 52.
116. Ф р а н г о в, П. Мирчо войвода и Узун Петко. Търново, 1923 г.
117. Х и д р о л о г и ч е с к и с п р а в о ч н и к н а р е к и т е в Н Р Б ъ л г а р и я, 1957 г., т. I.
118. Х р и с т о в, Г. Местните имена в Маданско. С., 1964 г.
119. Ц в е т к о в а, Б. Велико Търново и Великотърновско през първите векове на османското господство. Сб. Бачо Киро, 130 години от рождението му, В. Търново, 1967 г.
120. Ц о н е в, Д. Новооткрити старини. Известие на археологическия институт, VIII, 1934 г., с. 447 – 467.
121. Ш и п о в а, Е. Н. Словарь тюркизмов в русском языке. Алма Ата, 1976 г.
122. Ш к о р п и л, Х. и К. Старовремски надписи из разни краища на България. СБНУ, 1892 г.
123. Ш к о р п и л, Х. и К. Могили. Паметници из България. СБНУ, т. VII, с. 84 – 110.

LES NOMS DE LIEUX DANS LE DISTRICT DE PAVLIKENI
Nédialka Ivanova-Tchavdarova

Résumé

L'objet de l'étude sont tous les noms toponymiques de l'ancien district de Pavlikéni. Sur la base d'un corpus établi, l'auteur se propose pour but principal de déterminer l'ancienne couche toponymique et d'analyser les rapports ethniques du passé.

Pour l'établissement du corpus ont été dépouillés de vieux documents historiques, des registres des biens immeubles, des registres d'impôts. Les témoignages des habitants du pays ont été aussi pris en compte. Des 20 localités étudiées, l'auteur a enregistré 2691 noms.

L'étude est organisée en quatre chapitres. Le premier – Histoire des localités – bref aperçu géographique et historique et conclusions sur l'ancienneté et l'appartenance linguistique des toponymes.

Le second chapitre est consacré à l'analyse linguistique des noms. Les particularités phonétiques, grammaticales et lexicales y sont indiquées. Une place spéciale occupent la formation et les caractéristiques lexicales des noms des lieux. Ont été découverts une série de noms communs et des noms propres disparus, qui représentent un intérêt pour la lexicologie comparée et l'onomastique slave comparée. Une classification sémantique est également proposée.

Dans le troisième chapitre – Conclusions – est déterminée l'ancienneté approximative des noms sur la base de la comparaison avec les données historiques de l'ancienneté des localités.

Le quatrième chapitre comprend le corpus des noms de lieux. La prononciation dialectale y est indiquée, ainsi que leurs caractéristiques sémantique, formative et toponymique.

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод	5
Първа глава	
Селищна история: Батак 7, Бутово 8, Бяла черква 10, Варана 13, Вишовград 14, Горна Липница 17, Градище 19, Долна Липница 21, Дъскот 22, Караисен 24, Лесичери 26, Михалци 27, Мусина 29, Недан 31, Павликени 33, Паскалевец 35, Патреш 37, Росица 39, Сломер 39, Стамболово 41.	
Втора глава	
Езиков анализ на имената	43
А. Фонетични особености	43
Б. Граматически особености	46
В. Образуване на имената	47
Г. Речникови особености на имената	68
Д. Семантична класификация на имената	74
Трета глава	
Изводи	79
Четвърта глава	
Речник на местните имена в Павликенско	81
Съкращения	248
Библиография	249

МЕСТНИТЕ ИМЕНА В ПАВЛИКЕНСКО

Недялка Иванова-Чавдарова

Трудове на ВТУ, том 30, кн. 2

Българска

Първо издание

Редактор Русин Русinov

Рецензенти Николай Ковачев

Боян Байчев

Технически редактор Дора Бакоева

Коректор Цветанка Рашкова

Художник Кычо Дапев

Формат 60x90/16

Печатни коли 16

Цена лева

ISSN 0204-6369

ISSN 0204 - 6369

Цена 200 лева